

In dit document vindt u het volledige

« Legislatuurverslag, 1995-1999 »

terug.

Als u meteen naar inhoudstafel wil gaan, klik dan binnen het rode kader rond deze regel.

In het andere geval kan u het document gewoon pagina na pagina doorbladeren.

V L A A M S P A R L E M E N T

LEGISLATUURVERSLAG 1995 – 1999

INHOUD

Voorwoord

HOOFDSTUK I : SAMENSTELLING EN LEIDING VAN HET VLAAMS PARLEMENT

1. 124 rechtstreeks verkozen Vlaamse volksvertegenwoordigers	13
1.1 Op 13 juni 1995	13
1.2 Wijzigingen sinds 13 juni 1995	14
2. De leiding van het Vlaams Parlement : Voorzitter, Bureau en Uitgebreid Bureau	15
2.1 Samenstelling en vergaderfrequentie	15
2.2 Het algemeen beheer van het Vlaams Parlement (Bureau)	17
2.3 De politieke leiding van het Vlaams Parlement (Uitgebreid Bureau)	18

HOOFDSTUK II : DE POLITIEKE ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS PARLEMENT

1. Kwantitatieve analyse van de plenaire vergaderingen en de commissievergaderingen	25
1.1 Het aantal plenaire vergaderingen	25
1.1.1 Vergaderfrequentie	25
1.1.2 Vergelijking met de Kamer van Volksvertegenwoordigers	26
1.2 Commissievergaderingen	27
1.2.1 Vergaderfrequentie	27
1.2.2 Vergelijking met de Kamer van Volksvertegenwoordigers	28
1.2.3 Overzicht van de vergadertijd per commissie	29
1.2.4 Aanwezigheid van de fracties in de commissievergaderingen	33
1.2.5 Bijzondere commissies, subcommissies, commissies ad hoc, werkgroepen en internationale gremia	34
2. Invulling van de opdracht van het Vlaams Parlement	35
2.1 De benoeming van de Vlaamse regering	35
2.2 Kwantitatieve analyse van de decreetgevende en beleidsvoorbereidende activiteit	37
2.2.1 Het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van decreet per bevoegdheidsdomein	37
2.2.2 Het aantal ingediende en aangenomen ontwerpen van decreet per bevoegdheidsdomein	41

2.2.3	Het totale aantal aangenomen decreten	46
2.2.4	Het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van decreet per fractie en per bevoegdheidsdomein	48
2.2.5	Het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van resolutie	50
2.2.6	Het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van resolutie per fractie en per bevoegdheidsdomein	54
2.3	Inhoudelijke analyse van de decreetgevende en beleidsvoorbereidende activiteit	56
2.3.1	De plenaire vergadering	56
2.3.2	Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting	57
2.3.3	Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	59
2.3.4	Commissie voor Cultuur en Sport	60
2.3.5	Commissie voor Financiën en Begroting	63
2.3.6	Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud	64
2.3.7	Commissie voor Mediabeleid	66
2.3.8	Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	67
2.3.9	Commissie voor Reglement en Samenwerking	69
2.3.10	Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	70
2.3.11	Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften	71
2.3.12	Commissie voor Vervolgingen	72
2.3.13	Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin	72
2.3.14	Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	74
2.3.15	Subcommissie voor Financiën en Begroting	77
2.3.16	Subcommissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	78
2.3.17	Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant	78
2.3.18	Wergroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen	78
2.3.19	Deontologische Commissie	80
2.3.20	Commissie bevoegd voor de inbeschuldigingstelling van een minister	81
2.3.21	Commissie ad hoc Armoede en Sociale Uitsluiting	82
2.3.22	Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg	82
2.3.23	Commissie ad hoc Mobiliteit	82
2.3.24	Wergroep doorstorting van de aanvullende personenbelasting	83

2.4	De controlerende activiteit	84
2.4.1	Het aantal interpellaties per fractie en per bevoegdheidsdomein	84
2.4.2	Het aantal ingediende en aangenomen met redenen omklede moties per fractie en per bevoegdheidsdomein	91
2.4.3	Het aantal actuele en mondelinge vragen en vanaf het zittingsjaar 1998-1999 aantal vragen om uitleg per fractie en per bevoegdheidsdomein	95
2.4.4	Het aantal schriftelijke vragen per fractie en per minister	101
2.4.5	Het aantal schriftelijke vragen per bevoegdheidsdomein	107
2.4.6	Het recht van onderzoek	108
2.5	De begrotingswerkzaamheden: een decreetgevende en controlerende activiteit	108
2.6	Het Vlaams Parlement als maatschappelijk forum	113
2.7	Procedures met betrekking tot de verhouding tot de federale staat en de overige gemeenschappen en gewesten van België	118
2.7.1	Bevoegdheidsconflicten	118
2.7.2	Belangenconflicten	119
2.8	Bijzondere bevoegdheden van het Vlaams Parlement	120

HOOFDSTUK III : VERNIEUWINGEN IN HET VLAAMS PARLEMENT

1.	De relatie tussen het Vlaams Parlement en de bevolking	123
1.1	De parlementaire ombudsdienst	123
1.2	De verzoekschriften	124
1.3	Het kinderrechtencommissariaat en het kindeffectrapport	124
1.4	De openbaarheid van de commissievergaderingen	125
1.5	De deontologische code inzake dienstverlening aan de bevolking	126
1.5.1	De deontologische code	126
1.5.2	De sensibiliseringscampagne	126
2.	De relatie tussen het Vlaams Parlement en de regering	126
2.1	De verkiezing van de parlementsvoorzitter	126
2.2	De versterking van het controle-instrumentarium van de parlementsleden	127
2.2.1	Beleidsnota's en beleidsbrieven	127
2.2.2	De hervorming van de parlementaire vragen	127
2.2.3	Het vorderen van ministers	127

2.3	De versterking van de decreetgevende rol van het Parlement ten opzichte van de regering	129
2.3.1	Het indienen van voorontwerpen van decreet bij het Parlement	129
2.3.2	De reflectietermijn en de reflectienota	129
2.3.3	De effectieve behandeling van voorstellen van decreet	130
2.3.4	De uitzuivering van de programmadecreten	130
2.3.5	De verbetering van de kwaliteit van het decreetgevende werk	131
2.3.6	De adviesorganen	131
2.4	De afslanking van de ministeriële kabinetten	131
3.	De aanpak van grote maatschappelijke problemen : het Vlaams Parlement als maatschappelijk forum	132
3.1	Themadebatten	132
3.2	De wetenschappelijke ondersteuning	132

HOOFDSTUK IV : HET VOORLICHTINGS- EN INFORMATIEBELEID VAN HET VLAAMS PARLEMENT

1.	Nieuwe media	135
1.1	Internet	135
1.2	Van Vlaris tot Proteus	136
1.3	De dubbel-cd-rom	137
2.	Externe relaties	137
2.1	Evenementen	137
2.2	Ontvangst van bezoekers	139
2.3	Relaties met de media	142
2.4	Rechtstreekse verspreiding van informatie aan het publiek	144
2.5	Huisstijl	144
2.6	Buitenlandse betrekkingen	145
2.7	Kunst in het Vlaams-Parlementsgebouw	147
3.	Informatheek & archief	147
3.1	Informatheek	147
3.2	Archief- en biografische dienst	150

4. Boeken	150
4.1 Verkiezing en samenstelling van het Vlaams Parlement	150
4.2 Ontstaan en groei van het Vlaams Parlement	151
4.3 Het Vlaams Parlement	151
 HOOFDSTUK V : DE MENSEN EN DE MIDDELEN VAN HET VLAAMS PARLEMENT	
1. De werkingsbegroting van het Vlaams Parlement	153
2. De gebouwen van het Vlaams Parlement	155
2.1 Het Vlaams-Parlementsgebouw	155
2.2 De (voorlopige) huisvesting van de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de diensten	155
2.3 De renovatie van het voormalige Postchequegebouw	155
3. Het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement	156
3.1 De Directieraad	156
3.2 De organisatorische vernieuwing van het Algemeen Secretariaat	157
3.3 De Personeelsraad	160
4. De personeelsleden van de politieke fracties en de Vlaamse volksvertegenwoordigers	161
4.1 De rechtspositieregeling van het politieke personeel	161
4.2 Reglement van toekenning	161
Praktische informatie voor het publiek	165
Colofon	169

BIJLAGEN BIJ HET LEGISLATUURVERSLAG 1995-1999

Bijlage 1 : Samenstelling van het Vlaams Parlement op 12 juni 1999. Vertegenwoordiging van de vaste en de plaatsvervangende leden in de commissies, subcommissies, werkgroepen en interparlementaire instellingen op 12 juni 1999	175
Bijlage 2 : Aanwezigheid van de fracties in de commissievergaderingen - overzicht per commissie	179
Bijlage 3 : Toelichting bij de verdeling in bevoegdheidsdomeinen	183
Bijlage 4 : Aangenomen voorstellen en ontwerpen van decreet tijdens de legislatuur 1995-1999	185
Bijlage 5 : Aangenomen voorstellen van resolutie tijdens de legislatuur 1995-1999	229
Bijlage 6 : De plenaire vergaderingen tijdens de legislatuur 1995-1999	239
Bijlage 7 : Lijst van de hoorzittingen en gedachtewisselingen per commissie tijdens de legislatuur 1995-1999	269
Bijlage 8 : Lijst van de werkbezoeken per commissie tijdens de legislatuur 1995-1999	289
Bijlage 9 : Bijzondere bevoegdheden van het Vlaams Parlement : benoemingen en voordrachten	295
Bijlage 10 : De deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking. Het Reglement van Orde van de Deontologische Commissie	299
Bijlage 11 : Evenementen in het Vlaams Parlement tijdens de legislatuur 1995-1999	311
Bijlage 12 : Samenstelling van de Commissie voor de Integratie van Kunstwerken	323

Voorwoord

Dit is het eerste 'legislatuurverslag' van het Vlaams Parlement. Vier jaar na de eerste rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse volksvertegenwoordigers is de tijd rijp om de balans op te maken van wat het Vlaams Parlement tijdens de legislatuur 1995-1999 verwezenlijkt heeft. Er wordt geen afzonderlijk jaarverslag 1998-1999 uitgegeven: alle gegevens over het laatste zittingsjaar zijn geïntegreerd in dit legislatuurverslag dat de periode 1995-1999 volledig omvat.

De afschaffing van het dubbelmandaat in 1995 gaf het Vlaams Parlement de kans om zich als een volwaardig en een vernieuwend parlement te profileren. Het parlamentsgebouw dat in maart 1996 werd ingehuldigd staat met zijn beroemde glazen koepel symbool voor de transparantie en de openheid die de Vlaamse volksvertegenwoordigers beogen. Bijna tweehonderdduizend Vlamingen brachten sinds de inhuldiging een bezoek aan het gebouw en konden op die manier kennis maken met het reilen en zeilen van de parlementaire wereld.

Het Vlaams Parlement trachtte ook inhoudelijk nieuwe accenten te leggen en zijn democratische opdracht op een vernieuwende wijze te vervullen. Een aangepast reglement en een verbeterde debatkultuur zorgden voor een ingrijpende dynamisering van de parlementaire werking. De band met de burger werd nauwer aangehaald door verschillende initiatieven zoals de onafhankelijke Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat, de openbaarheid van de vergaderingen en de herwaardering van het petitierecht. De relatie tussen de Vlaamse politici en de bevolking werd duidelijk omschreven in een deontologische code.

Het eerste deel van dit legislatuurverslag bevat, naast heel wat statistische gegevens over de verschillende activiteiten van het parlement, ook een inhoudelijk overzicht van de belangrijkste thema's die tijdens de voorbije vier jaar behandeld werden. Daaruit blijkt dat het Vlaams Parlement, binnen het kader van zijn bevoegdheden, in heel wat domeinen actief is geweest en voor vernieuwing en vooruitgang heeft gezorgd.

In het tweede deel van het verslag zijn de bijlagen opgenomen; u vindt er meer gedetailleerde informatie bij de teksten uit het eerste deel.

Ondanks zijn niet geringe omvang pretendeert het legislatuurverslag geenszins absolute volledigheid. Het is immers onmogelijk alle aspecten van vier jaar intense parlementaire arbeid in een paar honderd pagina's samen te vatten. Ik hoop dat dit naslagwerk voor de geïnteresseerde lezer veeleer een uitnodiging mag zijn om meer over het Vlaams Parlement te weten te komen.

Norbert De Batselier
Voorzitter

Hoofdstuk I

Samenstelling en leiding van het Vlaams Parlement

1. 124 rechtstreeks verkozen Vlaamse volksvertegenwoordigers

1.1 Op 13 juni 1995

Het Vlaams Parlement bestaat uit 124 Vlaamse volksvertegenwoordigers, waarvan er 118 rechtstreeks worden verkozen in de elf kieskringen van het Vlaamse Gewest en 6 rechtstreeks worden verkozen op de Vlaamse lijsten in het Brusselse Gewest.

De zetelverdeling na de rechtstreekse verkiezingen van het Vlaams Parlement op 21 mei 1995 werd samengevat in Tabel 1 en Grafiek 1.

De lijst van de 124 verkozenen vindt u in bijlage 1.

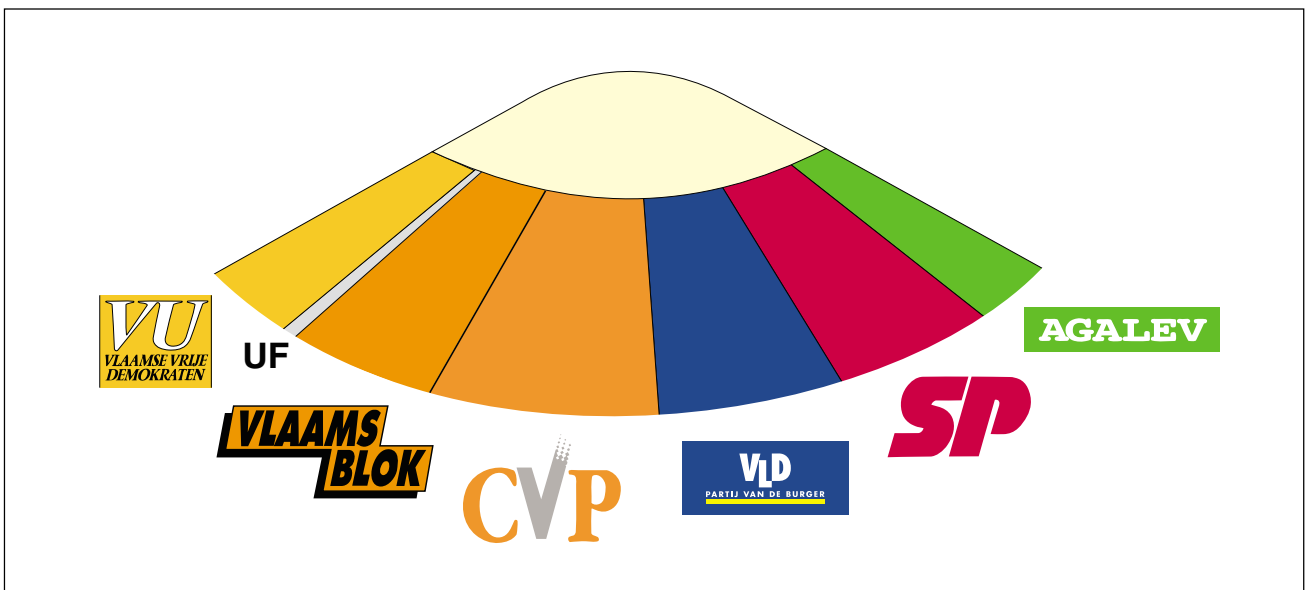
De Vlaamse volksvertegenwoordigers legden de eed af op 13 juni 1995 na de goedkeuring van hun geloofsbrieven. Dat verliep niet zonder problemen, meer bepaald wat de verkiezingen in de kieskring Halle-Vilvoorde betrof. In de zes faciliteitengemeenten rond Brussel waren de kiesbrieven immers tweetalig. Dat op zich was geen probleem,

Tabel 1: Zetelverdeling in het Vlaams Parlement op 13 juni 1995

Fractie	Aantal zetels	% van totaal
CVP	37	29,8
VLD	27	21,8
SP	26	21,0
Vlaams Blok	17	13,7
VU	9	7,3
Agalev	7	5,6
UF	1	0,8
Totaal	124	100

maar die kiesbrieven werden geteld in de kantonhoofdplaatsen Halle, Wolvertem en Zaventem, gelegen in het Nederlandse taalgebied zonder taalfaciliteiten, en die kiesverrichtingen waren in strijd met het decreet van 18 mei 1994 houdende regeling van het taalgebruik bij de verkiezingen. Het Vlaams Parlement constateerde echter dat de kiezers in de randgemeenten op een geldige wijze hun stem hadden uitgebracht en stelde daarom uit-

Grafiek 1: Zetelverdeling in het Vlaams Parlement op 13 juni 1995

eindelijk het democratische karakter van de verkiezingen boven de letter van het decreet. Alle verkiezingen, ook die in de kieskring Halle-Vilvoorde, werden geldig verklaard.

In dezelfde openingsvergadering van 13 juni 1995 wees het Vlaams Parlement tien Vlaamse volksvertegenwoordigers aan als gemeenschapssenator. Door de grondwetsherziening van 5 mei 1993 heeft de Senaat immers een andere samenstelling gekregen. Voortaan fungeert die vergadering als ontmoetingsplaats tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten. Naast de rechtstreeks verkozen en gecoöpteerde senatoren, bestaat de Senaat ook uit gemeenschapssenatoren, aangewezen door de gemeenschapsraden.

Tabel 2: De Vlaamse gemeenschapssenatoren (13 juni 1995)

Leo Delcroix	CVP
Jacques Devolder	VLD
Vera Dua	Agalev
Leo Goovaerts	VLD
Patrick Hostekint	SP
Lydia Maximus	SP
Marc Olivier	CVP
Chris Vandenbroeke	VU
Joris Van Hauthem	VB
Johan Weyts	CVP

1.2 Wijzigingen sinds 13 juni 1995

Sinds 13 juni 1995 zijn in de samenstelling van het Vlaams Parlement een aantal wijzigingen opgetreden. Die wijzigingen worden in Tabellen 3 en 4 samengevat.

Tabel 3: Vervangingen sinds 13 juni 1995

Datum	Uittredend lid	Vervangen door	Reden
4 juli 1995	Jos Chabert (CVP) Rufin Grijp (SP) Luc Van den Brande (CVP) Luc Van den Bossche (SP) Theo Kelchtermans (CVP) Wivina Demeester-De Meyer (CVP) Eddy Baldewijns (SP) Eric Van Rompuy (CVP) Luc Martens (CVP)	Brigitte Grouwels (CVP) Michiel Vandenbussche (SP) Herman Candries (CVP) Freddy De Vilder (SP) Eddy Schuermans (CVP) Paul Dumez (CVP) Peter Vanvelthoven (SP) Michel Doomst (CVP) Carl Decaluwé (CVP)	ontslag na hun eedaflegging als minister van de Brusselse regering inwerkingtreding van de onverenigbaarheid met het lidmaatschap van de Vlaamse regering (bijzonder decreet van 26 juni 1995); voor de duur van hun ambt vervangen
17 oktober 1995	Marcel Gesquiere (SP)	Jacky Maes (SP)	ontslag met ingang van 1 oktober 1995 (brief van 21 augustus 1995)
4 maart 1997	Willy Kuypers (VU)	Gerda Raskin (VU)	ontslag met ingang van 1 maart 1997 (brief van 14 februari 1997)
25 september 1997	Brigitte Grouwels (CVP)	Jan Béghin (CVP)	lid van de Vlaamse regering vanaf 22 september 1997 (art. 3 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995); voor de duur van haar ambt vervangen

Datum	Uittredend lid	Vervangen door	Reden
27 januari 1998	Herman Candries (CVP)	Kathleen Helsen (CVP)	ontslag met ingang van 27 januari 1998 (brief van 8 januari 1998)
30 september 1998	Steve Stevaert (SP)	Peter Dufaux (SP)	lid van de Vlaamse regering vanaf 28 september 1998 (art. 3 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995); voor de duur van zijn ambt vervangen
20 oktober 1998	Nelly Maes (VU)	Lieven Dehandschutter (VU)	ontslag met ingang van 15 oktober 1998 (brief van 14 oktober 1998)
19 januari 1999	Lydia Maximus (SP)	Marc De Laet (SP)	ontslag als Vlaams volksvertegenwoordiger met ingang van 16 januari 1999 (brief van 27 november 1998); als gemeenschapssenaar vervangen door de heer Tuur Van Wallendael (SP)
2 maart 1999	Michiel Vandenbussche (SP)	Anne Van Asbroeck (SP)	vervangen als Brussels lid dat zitting heeft in het Vlaams Parlement (brief van 26 februari 1999 van de heer Jan Béghin, ondervoorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad)

Tabel 4: Wijzigingen in de samenstelling van de fracties sinds 13 juni 1995

Datum	Lid	Nieuwe fractie	Aanleiding
11 juli 1996	Jan Caubergs (Vlaams Blok)	Onafhankelijke	de incidenten op de IJzerbedevaart in Diksmuide op 11 juli 1996
25 februari 1999	Hugo Van Rompaey (CVP)	Onafhankelijke	onvrede over de gevoerde politiek i.v.m. de Koerdische kwestie

2. De leiding van het Vlaams Parlement : Voorzitter, Bureau en Uitgebreid Bureau

De dagelijkse leiding van het Vlaams Parlement ligt bij de voorzitter van het Vlaams Parlement, de 4 ondervoorzitters en de 3 secretarissen, die samen het *Bureau* vormen. De voorzitter neemt de belangrijkste politieke taken in het Vlaams Parlement op zich. Zo zit hij de plenaire vergadering voor, en waakt hij over de uitvoering van alle genomen beslissingen. In de uitoefening van zijn ambt wordt de voorzitter bijgestaan door het Bureau en eventueel het Uitgebreid Bureau, dat hij tevens voorziet. Het Bureau houdt zich voornamelijk bezig met het administratief beheer van het Vlaams Parlement. Voor de regeling van de zuiver politieke aangele-

genheden - onder meer het opstellen van de agenda van de plenaire vergadering - wordt het Bureau uitgebreid met de fractievoorzitters van de erkende fracties. Samen vormen zij het Uitgebreid Bureau.

2.1 Samenstelling en vergaderfrequentie

Tijdens de vergadering van 13 juni 1995 verkoos het Vlaams Parlement een voorzitter en een (Vast) Bureau (zie Tabel 5). Tijdens de openingsvergaderingen van de zittingen 1995-1996, 1996-1997, 1997-1998 en 1998-1999, respectievelijk op 17 oktober 1995, 23 september 1996, 22 september 1997 en 28 september 1998 werd de samenstelling van het (Vast) Bureau door het Vlaams Parlement bevestigd.

Ook in de samenstelling van het Uitgebreid Bureau, dat samengesteld is uit de leden van het Vast Bureau aangevuld met de fractievoorzitters, deden zich tijdens de legislatuur 1995-1999 geen wijzigingen voor (Tabel 5)

Tabel 5 : Bureau en Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement sinds 13 juni 1995

<i>Bureau</i>	
Norbert De Batselier (SP)	Voorzitter
Marc Olivier (CVP)	Eerste ondervoorzitter
Francis Vermeiren (VLD)	Tweede ondervoorzitter
Herman Suykerbuyk (CVP)	Derde ondervoorzitter
Luk Van Nieuwenhuysen (VB)	Vierde ondervoorzitter
Georges Cardoen (CVP)	Secretaris
Ward Beysen (VLD)	Secretaris
Kathy Lindekens (SP)	Secretaris
<i>Uitgebreid Bureau : leden van het Bureau aangevuld met de fractievoorzitters :</i>	
Johan De Roo (CVP)	
André Denys (VLD)	
Gilbert Bossuyt (SP)	
Filip Dewinter (VB)	
Paul Van Grembergen (VU)	
Jos Geysels (Agalev)	

Tijdens de eerste maanden van de legislatuur vergaderden het Bureau en het Uitgebreid Bureau na elkaar, in principe om de twee weken op woensdag. Vanaf 1 mei 1996 tot aan de opening van het

zittingsjaar 1997-1998 vergaderden het Bureau en het Uitgebreid Bureau beurtelings in principe elke maandag van 12.30 uur tot 15.00 uur. Vanaf het zittingsjaar 1997 vergaderde het Bureau in principe om de twee weken op dinsdagmorgen, het Uitgebreid Bureau op maandagmiddag.

Het aantal vergaderingen en de vergaderduur van het Bureau en het Uitgebreid Bureau tijdens de 5 zittingsperiodes van de legislatuur werden samengevat in Tabel 6. Het opvallend hoge aantal vergaderuren tijdens de zitting 1997-1998 kan mee verklaard worden door de vele vergaderuren die aan de voorbereiding van de reglementsherziening van 8 juli 1998 werd gewijd, het opvallend lage aantal uren tijdens de laatste zittingsperiode aan de korte duur van die zittingsperiode. Zoals blijkt uit die tabel neemt de vergaderfrequentie van het Bureau duidelijk af, terwijl dat voor het Uitgebreid Bureau minder uitgesproken het geval is. Die trend kan worden verklaard door de volgende gegevens:

- 1) het Uitgebreid Bureau wil een aantal dossiers van dichtbij volgen, en daarvoor houdt het extra vergaderingen (zoals de uitvoering van de beslissingen over de verfijning van de democratie en de voorbereiding van de reglementsherziening) ;
- 2) het Bureau is steeds meer geneigd dossiers met een politieke dimensie (bv. buitenlandse reizen van leden en commissies) naar het Uitgebreid Bureau te verwijzen ;
- 3) De Directieraad volgt, in het kader van het delegatiebesluit, een aantal dossiers die vroeger door het Bureau werden behandeld, en handelt ze af.

Tabel 6 : Vergaderfrequentie van het Bureau en het Uitgebreid Bureau, 1995-1999¹

Jaar	Bureau		Uitgebreid Bureau		B + U.B.	
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren
BZ 1995	13		7		20	29,50
1995-1996	27		24		51	60,00
1996-1997	27	43,37	25	30,08	52	73,45
1997-1998	23	31,10	32	50,50	55	82,00
1998-1999	14	13,35	28	26,35	42	40,10

¹ Omdat het Bureau en het Uitgebreid Bureau tijdens de BZ 1995 en het zittingsjaar 1995-1996 regelmatig na elkaar vergaderden, werden de vergaderuren van het Bureau en het Uitgebreid Bureau niet systematisch apart genoteerd.

Het Uitgebreid Bureau. Van links naar rechts, vooraan : Herman Suykerbuyk, Johan De Roo, Georges Cardoen, Marc Olivier, Norbert De Bastelier, Kathy Lindekens, André Denys en Paul Van Grembergen. Op de tweede rij : Filip De Winter, Jos Geysels, Luk Van Nieuwenhuysen, Ward Beysen, Francis Vermeiren en Gilbert Bossuyt.

2.2 Het algemeen beheer van het Vlaams Parlement (Bureau)

Sinds de eerste rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement in 1995 staan de werkzaamheden van het Bureau uitdrukkelijk in het teken van de uitbouw van het Vlaams Parlement tot een moderne en efficiënt werkende overheidsinstelling, waarbij het Algemeen Secretariaat de politieke werkzaamheden van de Vlaamse volksvertegenwoordigers maximaal ondersteunt. De meeste beslissingen die het Bureau tijdens de eerste legislatuur van het rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement nam, kunnen dan ook vanuit die invalshoek begrepen worden.

De volledige verzelfstandiging van de administratie van het Vlaams Parlement werd door het Bureau aangegrepen om het veranderingsproces in het Algemeen Secretariaat, dat al in 1994 was ingezet, te versnellen en te intensifiëren (cf. *Hoofdstuk V.3.2 De organisatorische vernieuwing*). In 1997 werd voor de algemene leiding extern een

directeur-generaal geworven, en in december 1998 keurde de plenaire vergadering een personeelsstatuut voor het personeel van het Algemeen Secretariaat goed. Responsabilisering en objectiviteit zijn daarin de kernbegrippen. Daarmee opteerde het Vlaams Parlement, zoals het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, bewust voor een toekomstgericht personeelsbeleid.

In dezelfde optiek keurde het Bureau, na advies van het Rekenhof, op 13 juli 1998 een delegatiebesluit goed dat de respectieve opdrachten en bevoegdheden van het Bureau, de griffier en de Directieraad van het Vlaams Parlement afbakent. De Directieraad, voorgezeten door de griffier, bereidt de besluitvorming van het Bureau voor en heeft voor bepaalde aangelegenheden de beslissingsbevoegdheden van het Bureau bij delegatie overgenomen (cf. *Hoofdstuk V. 3.1 De Directieraad*).

Ook een aantal andere beslissingen van het Bureau kaderen in de verdere uitbouw van het Algemeen

Secretariaat van het Vlaams Parlement tot een moderne overheidsadministratie (cf. *Hoofdstuk V.3: Het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement*).

Met het oog op de efficiënte werking werd tijdens de voorbije legislatuur ook het huisvestingsprobleem van het Vlaams Parlement en het Algemeen Secretariaat ten gronde aangepakt. Door de ingebruikname van het Vlaams Parlementsgebouw tijdens het weekend van 16 en 17 maart 1996 kwam er een einde aan de vergaderproblemen van de plenaire vergadering en de commissies van het Vlaams Parlement. Ook inzake de transformatie van het oude Postchequegebouw, dat de toenmalige Vlaamse Raad in 1991 al had aangekocht voor de definitieve huisvesting van zijn leden en diensten, werd tijdens deze legislatuur een doorbraak gerealiseerd. Voor de renovatie van de Postchequegebouw werd in 1996 een internationale architectuurwedstrijd uitgeschreven die gewonnen werd door de Groep Planning uit Brugge. Op 3 mei 1999 keurde het Bureau het definitieve ontwerp goed, waardoor de Vlaamse volksvertegenwoordigers en het Algemeen Secretariaat op relatief korte termijn - het einde van de werken is gepland in 2002 - samen zullen worden gehuisvest in een modern kantorencomplex.

Ten slotte sloot het Vlaams Parlement op 5 maart 1997 een protocol af met het Rekenhof, waardoor de administratie, en meer bepaald het financiële beheer van het Vlaams Parlement gecontroleerd worden door die instantie. Ook op het vlak van het beheer wil het Vlaams Parlement een transparent parlement zijn.

2.3 De politieke leiding van het Vlaams Parlement (Uitgebreid Bureau)

Het beleid van het Bureau was er sinds zijn installatie in juni 1995 op gericht de logistieke en personele ondersteuning van de politieke werkzaamheden van het Vlaams Parlement te optimaliseren. Het beleid van het Uitgebreid Bureau had een vergelijkbare doelstelling: het politieke bedrijf in

Vlaanderen in het algemeen en de politieke werking van het Vlaams Parlement in het bijzonder te moderniseren. Met dat opzet voerde het Uitgebreid Bureau tijdens de zittingsjaren 1995-1996 en 1996-1997 uitgebreide besprekingen onder de titel 'Verfijning van de democratie'. Het eindverslag van die besprekingen² bevatte een inventaris van concrete maatregelen tot vernieuwing van het politieke bedrijf.

Tijdens de zittingsjaren 1997-1998 en 1998-1999 werd de uitvoering van dat eindverslag van nabij gevolgd; verschillende actiepunten werden in praktijk omgezet. De meest opvallende realisaties zijn ongetwijfeld de oprichting en inwerking-treding van de Deontologische Commissie van het Vlaams Parlement, het Kinderrechtencommissariaat en de Vlaamse Ombudsdienst (cf. *Hoofdstuk III: Vernieuwingen in het Vlaams Parlement*).

Andere realisaties zijn :

- de ondertekening van een samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams Parlement en de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België met het oog op de inhoudelijke ondersteuning van bepaalde activiteiten van het Vlaams Parlement (bijvoorbeeld een commissie ad hoc, cf. infra);
- de uitwerking van een samenwerkingsprotocol met de Vlaamse regering inzake informatieuitwisseling tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering;
- de totstandkoming van een gestructureerde samenwerking tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering over de logistieke voorbereiding van het decretale werk ;
- de wijziging van sommige decreten zodat het Vlaams Parlement rechtstreeks bepaalde adviesorganen kan raadplegen;
- de oprichting in het Algemeen Secretariaat van een logistieke cel die de kwaliteit van de teksten van de decreten bewaakt;

² 'De verfijning van de democratie. Eindverslag van het overleg in het Vlaams Parlement, 1996-1997'. Onder leiding van Norbert De Batselier, voorzitter, en goedgekeurd door Johan De Roo, fractievoorzitter CVP, André Denys, fractievoorzitter VLD, Gilbert Bossuyt, fractievoorzitter SP en Jos Geysels, fractievoorzitter Agalev.

- de reglementswijzigingen die de plenaire vergadering op 8 juli 1998 goedkeurde, die door het Uitgebreid Bureau tijdens vier speciale vergaderingen werden voorbereid.³

Het Uitgebreid Bureau bleef gedurende de hele legislatuur ook gevoelig voor initiatieven die de naambekendheid van het Vlaams Parlement bij het brede publiek konden verhogen. Ook de beslissing om op verzoek van de VRT de traditionele verkiezingsshow op 13 juni 1999 niet vanuit de VRT-studio's maar vanuit het Vlaams Parlementsgebouw te organiseren, moet vanuit die optiek begrepen worden. Het Uitgebreid Bureau kon echter niet voorkomen dat op de verkiezingsdocumenten van 13 juni 1999 voor het Vlaams Parlement

niet 'Vlaams Parlement' maar wel 'Vlaamse Raad' stond, niettegenstaande de gecoördineerde actie die het parlement in het voorjaar van 1999 bij zowel het federale parlement als alle Belgische partijhoofdkwartieren voerde.

Tijdens de voorbije legislatuur overlegde het Uitgebreid Bureau in totaal zeven maal met de commissievoorzitters over de werking van de commissies.

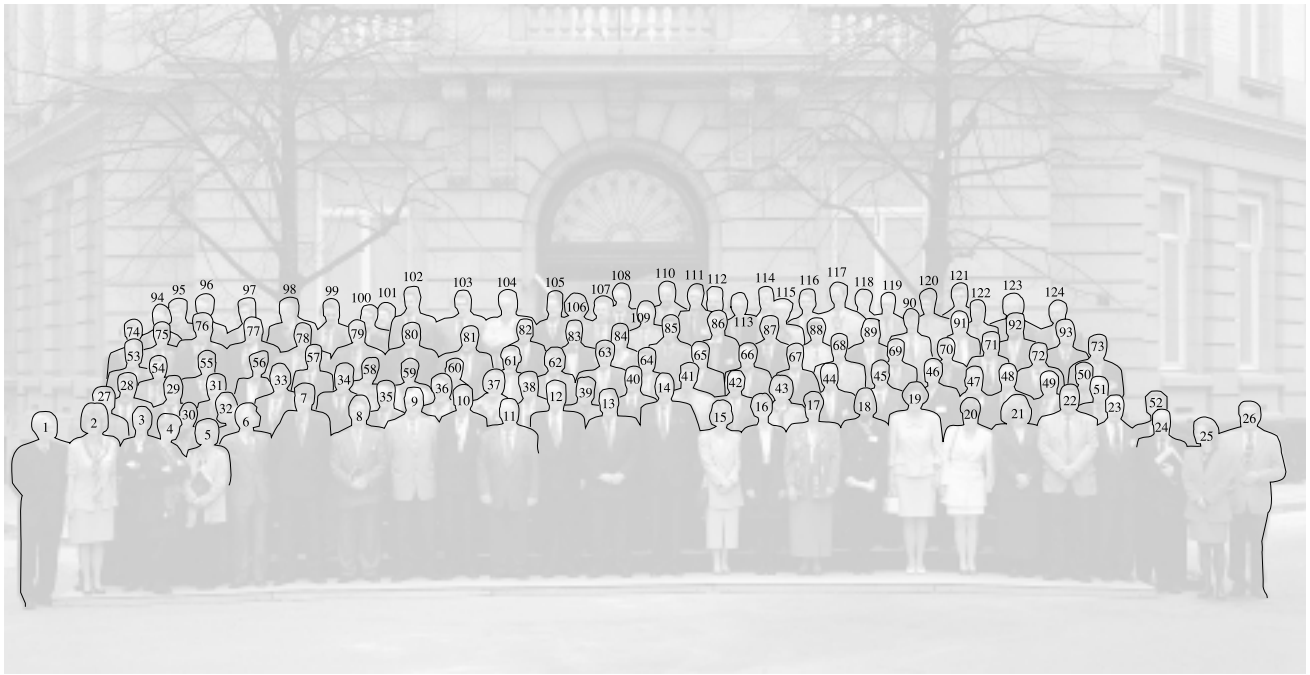
Een delegatie van het Bureau bracht van 7 tot 10 april 1997 een officieel bezoek aan het Poolse Parlement. Tussen 18 en 22 juni 1998 bezocht een delegatie van het Uitgebreid Bureau de Wereldtentoonstelling in Lissabon.

³ Zie in dit verband het Jaarverslag 1997-1998, pp. 14.

Een historische opname : de eerste rechtstreeks verkozen 124 Vlaamse volksvertegenwoordigers, gefotografeerd ter gelegenheid van de officiële opening van het Vlaams Parlementsgebouw op zondag 17 maart 1996.

Groepsfoto Vlaamse Volksvertegenwoordigers

1. Johan De Roo	23. Herman Suykerbuyk	49. Jacques Devolder
2. Veerle Heeren	24. Michel Doomst	50. Marcel Logist
3. Ria Van Den Heuvel	25. Brigitte Grouwels	51. Herman De Loor
4. Trees Merckx - Van Goeij	26. Michiel Vandenbussche	52. Carl Decaluwé
5. Vera Dua	27. Jos Geysels	53. Marino Keulen
6. Stefaan Platteau	28. Louis Bril	54. Freddy De Vilder
7. Filip Dewinter	29. Jaak Gabriels	55. Erik Matthijs
8. Paul Van Grembergen	30. Johan Malcorps	56. Marijke Dillen
9. André Denys	31. Jacques Laverge	57. Roland Deswaene
10. Ward Beysen	32. Cecile Verwimp - Sillis	58. Sonja Becq
11. Georges Cardoen	33. Arnold Van Aperen	59. Riet Van Cleuvenbergen
12. Marc Olivier	34. Mandus Verlinden	60. Etienne Van Vaerenbergh
13. Norbert De Batselier	35. Georges Beerden	61. Jef Van Looy
14. Francis Vermeiren	36. Johan Weyts	62. Leo Cannaerts
15. Kathy Lindekens	37. Nelly Maes	63. Eddy Schuermans
16. Marleen Vanderpoorten	38. Freddy Feytons	64. Patrick Lachaert
17. Maria Tyberghien -
Vandenbussche	39. Frans Wymeersch	65. René Swinnen
18. Patricia Ceysens	40. Pieter Huybrechts	66. Jacky Maes
19. Mia De Schamphelaere	41. Frank Creyelman	67. Guy Swennen
20. Yolande Avontroodt	42. Jan Caubergs	68. Peter De Ridder
21. Gracienne Van Nieuwenborgh	43. Lydia Maximus	69. Hugo Marsoul
22. Jean-Marie Bogaert	44. André Kenzeler	70. Christian Verougstraete
	45. Johan Sauwens	71. Mark Van der Poorten
	46. Jozef Browaets	72. Jacques Timmermans
	47. Anny De Maght - Aelbrecht	73. John Taylor
	48. Herman Candries	74. Dirk Van Mechelen

75. Leo Goovaerts
76. Peter Vanvelthoven
77. Didier Ramoudt
78. Julien Demeulenaere
79. Paul Dumez
80. Freddy Sarens
81. Gilbert Vanleenhove
82. Marc Cordeel
83. Leonard Quintelier
84. Mieke Van Hecke
85. Bruno Tobback
86. Steve Stevaert
87. Robert Voorhamme
88. Kris Van Dijck
89. Roeland Van Wallegem
90. Dominiek Lootens - Stael
91. Emiel Verrijken
92. Jos De Meyer
93. Patrick Hostekint

94. Paul Deprez
95. Leo Delcroix
96. Marc Van Peel
97. Karel De Gucht
98. Herman De Reuse
99. Karim Van Overmeire
100. Jan Penris
101. Felix Strackx
102. Joris Van Hauthem
103. Peter Desmet
104. Willy Kuijpers
105. Bart Vandendriessche
106. Jos Stassen
107. Walter Vandenbossche
108. Ludo Sannen
109. Jef Sleenckx
110. André Van Nieuwerkerke
111. Herman Lauwers
112. Tuur Van Wallendael

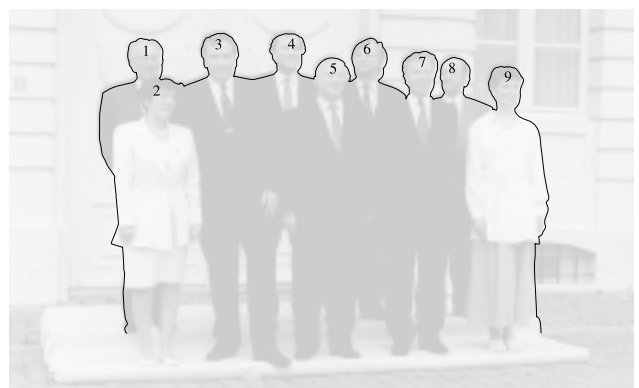
113. Chris Vandenbroeke
114. Gilbert Bossuyt
115. Sonja Van Lindt
116. Fred Dielens
117. Etienne De Groot
118. Johnny Goos
119. Wilfried Aers
120. Luk Van Nieuwenhuysen
121. Joachim Coens
122. Carlos Lisabeth
123. Hugo Van Rompaey
124. Gaston Denayer - secretaris-generaal

Afwezig op de foto :
Christian Van Eyken

Groepsfoto Vlaamse ministers

1. Eddy Baldewijns
2. Wivina Demeester-De Meyer
3. Luc Van den Bossche
4. Erik Van Rompuy
5. Luc Van den Brande
6. Leo Peeters
7. Theo Kelchtermans
8. Luc Martens
9. Anne Van Asbroeck

Hoofdstuk II

De politieke activiteiten van het Vlaams Parlement

1. Kwantitatieve analyse van de plenaire vergaderingen en de commissievergaderingen

1.1 Het aantal plenaire vergaderingen

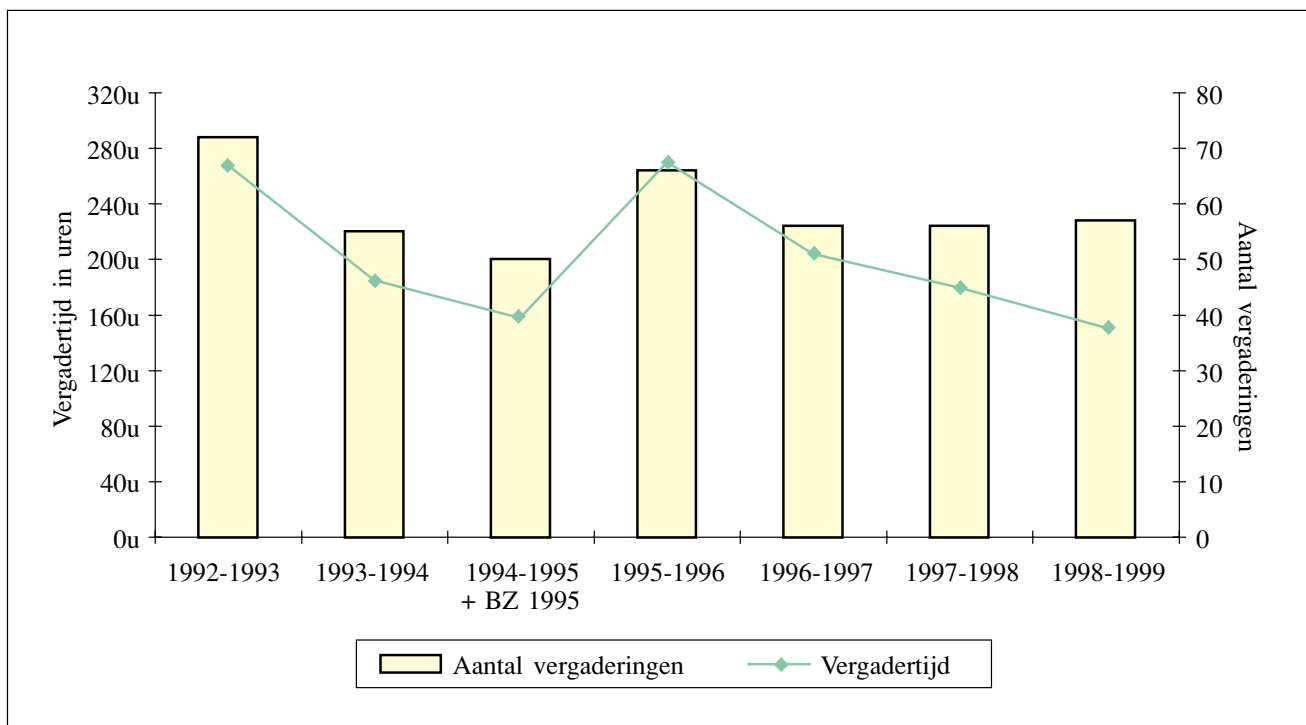
1.1.1 Vergaderfrequentie

Tijdens de zitting 1998-1999 hield het Vlaams Parlement 57 plenaire vergaderingen. De totale vergadertijd bedroeg 150 uur. Een vergelijking met de vorige zittingsjaren vindt u in Tabel 7 en Grafiek 2. Daarbij moet er rekening mee worden gehouden dat de effectieve vergaderperiode van de zitting 1998-1999 slechts iets meer dan zeven maanden bedraagt, tegenover ruim negen maanden in de andere zittingen.

Tabel 7 : Frequentie van de plenaire vergaderingen van het Vlaams Parlement (1992-1993 t.e.m. 1998-1999)

Zittingsjaar	Aantal	Vergadertijd
1992-1993	72	269 u
1993-1994	55	184 u
1994-1995 + BZ 1995	50	159 u
1995-1996	66	269 u
1996-1997	56	204 u
1997-1998	56	180 u
1998-1999	57	150 u

Grafiek 2 : Frequentie van de plenaire vergaderingen van het Vlaams Parlement (1992-1993 t.e.m. 1998-1999)

1.1.2 Vergelijking met de Kamer van Volksvertegenwoordigers⁴

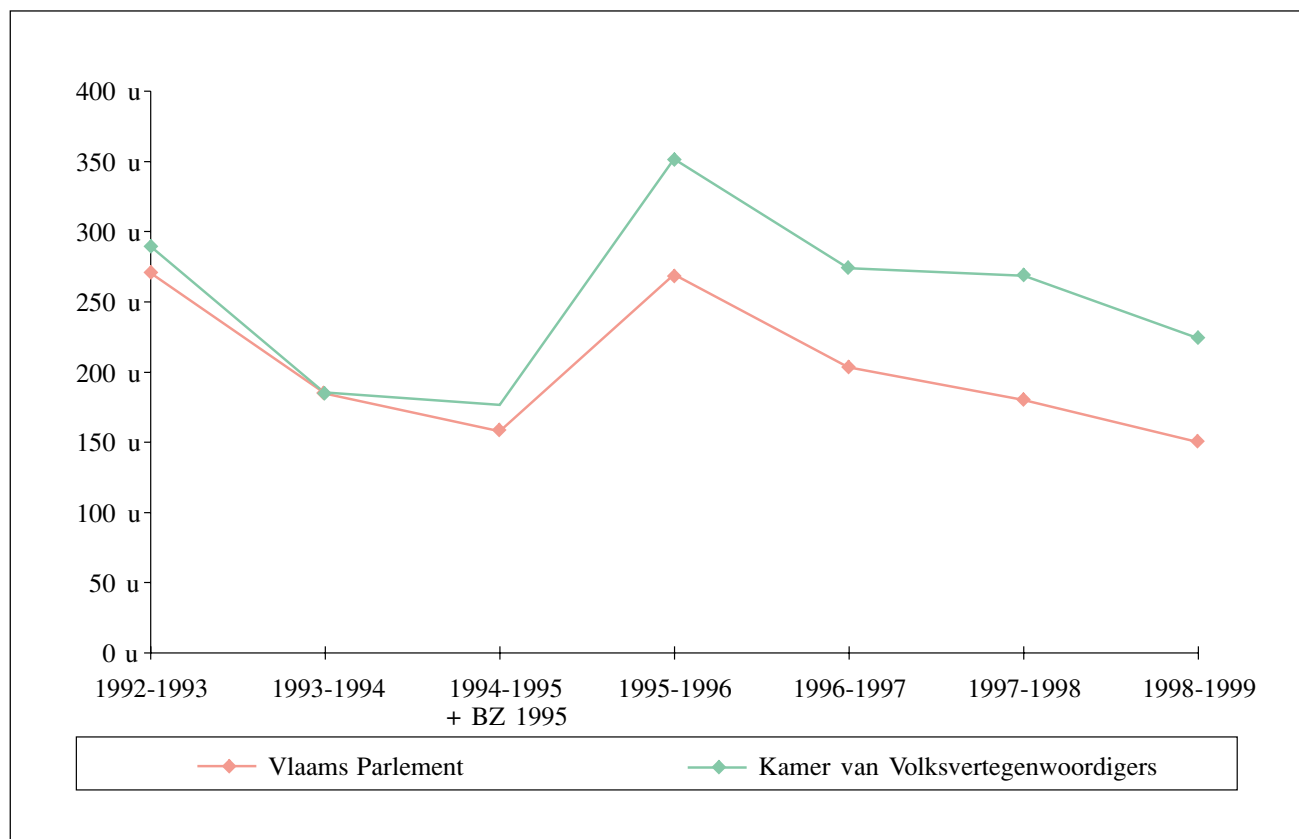
Tabel 8 en Grafiek 3 geven de totale vergadertijd in plenaire vergadering van het Vlaams Parlement en van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, vanaf 1992-1993.

Hieruit blijkt dat het Vlaams Parlement sinds de eerste rechtstreekse verkiezing minder in plenaire vergadering bijeenkomt dan de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Tabel 8 : Plenaire vergadertijd in het Vlaams Parlement en de Kamer van Volksvertegenwoordigers

Zittingsjaar	Vlaams Parlement	Kamer van Volksvertegenwoordigers
1992-1993	269 u	289 u
1993-1994	184 u	184 u
1994-1995 + BZ 1995	159 u	177 u
1995-1996	269 u	353 u
1996-1997	204 u	273 u
1997-1998	180 u	268 u
1998-1999	150 u	224 u

Grafiek 3 : Plenaire vergadertijd in het Vlaams Parlement en de Kamer van Volksvertegenwoordigers

⁴ Bron : Jaarverslagen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en gegevens verstrekt door de diensten van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

1.2 Commissievergaderingen

1.2.1 Vergaderfrequentie

Tijdens de gewone zitting 1998-1999 hield het Vlaams Parlement 423 commissievergaderingen. De totale vergadertijd bedroeg 971 uur. Die cijfers zijn lager dan voor de vorige zittingsjaren, omdat op twee uitzonderingen na de commissievergaderingen werden beëindigd op 29 april 1999 in plaats van eind juni in de zittingsjaren dat er geen verkiezingen plaatsvonden.

Tabel 9 en Grafiek 4 illustreren dat de commissies sinds de eerste rechtstreekse verkiezing meer vergaderen : tussen 1992-1993 en 1998-1999 deed zich meer dan een verdubbeling van het aantal commissievergaderingen voor. Ook de totale vergadertijd van de commissies nam aanzienlijk toe.

Zoals in vorige jaarverslagen al werd aangegeven, blijkt uit de vergelijking tussen het aantal plenaire vergaderingen en het aantal commissievergaderingen dat de toenemende activiteit van het Vlaams Parlement vooral op het niveau van de commissies plaatsvindt : het aantal plenaire vergaderingen blijft de laatste zittingsjaren vrij stabiel, terwijl het

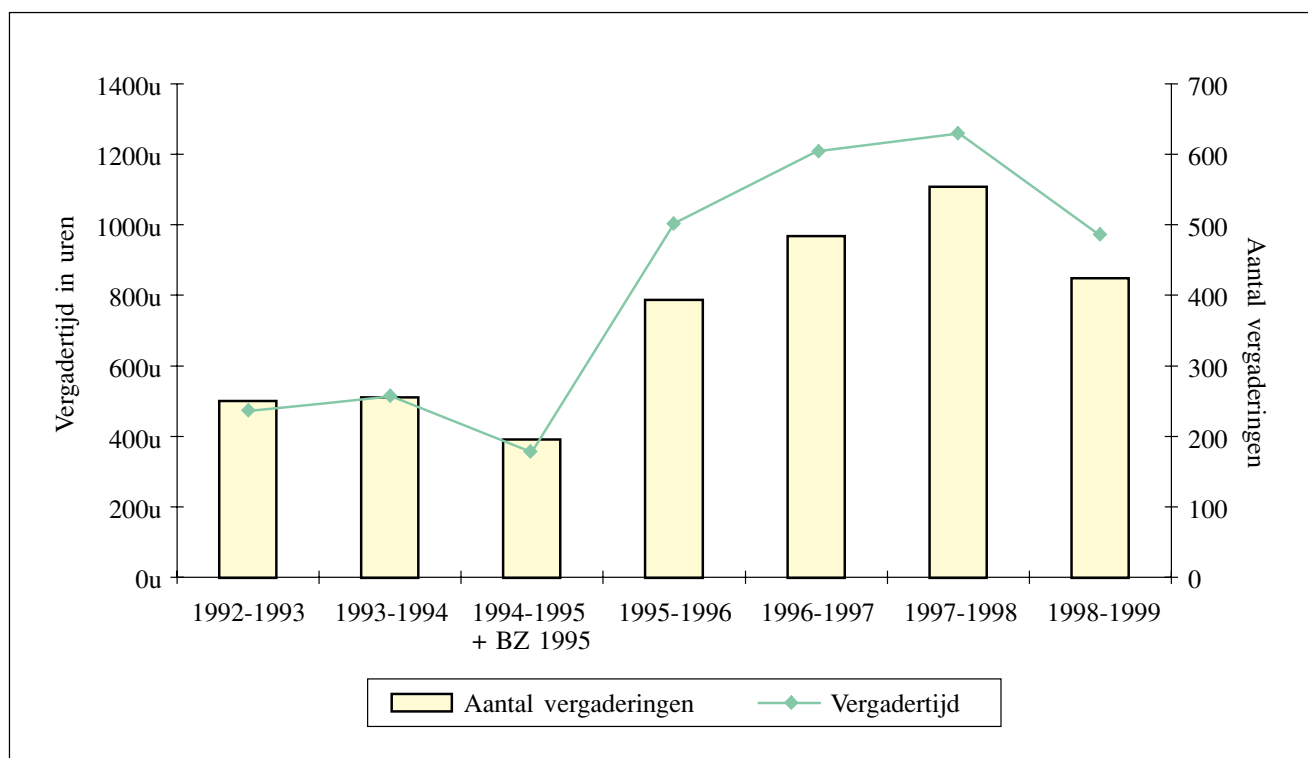
Tabel 9 : Vergaderfrequentie van de commissies van het Vlaams Parlement (1992-1993 t.e.m. 1998-1999)

Zittingsjaar	Aantal	Vergadertijd
1992-1993	249	473 u
1993-1994	254	511 u
1994-1995 + BZ 1995	195	354 u
1995-1996	393	1003 u
1996-1997	483	1209 u
1997-1998	553	1260 u
1998-1999	423	971 u

aantal commissievergaderingen meer dan verdubbelde.

De sterke toename van de commissieactiviteiten is het gevolg van de andere invulling die de Vlaamse volksvertegenwoordigers aan de taken van de commissies en de plenaire vergadering geven. Het stijgende aantal vergaderuren in de commissies wordt onder meer veroorzaakt door de sterke toename van het aantal hoorzittingen en gedachtewisselingen (cf. 2.6 *Het Vlaams Parlement als maatschappelijk forum*).

Grafiek 4 : Vergaderfrequentie van de commissies van het Vlaams Parlement (1992-1993 t.e.m. 1998-1999)

1.2.2 Vergelijking met de Kamer van Volksvertegenwoordigers⁵

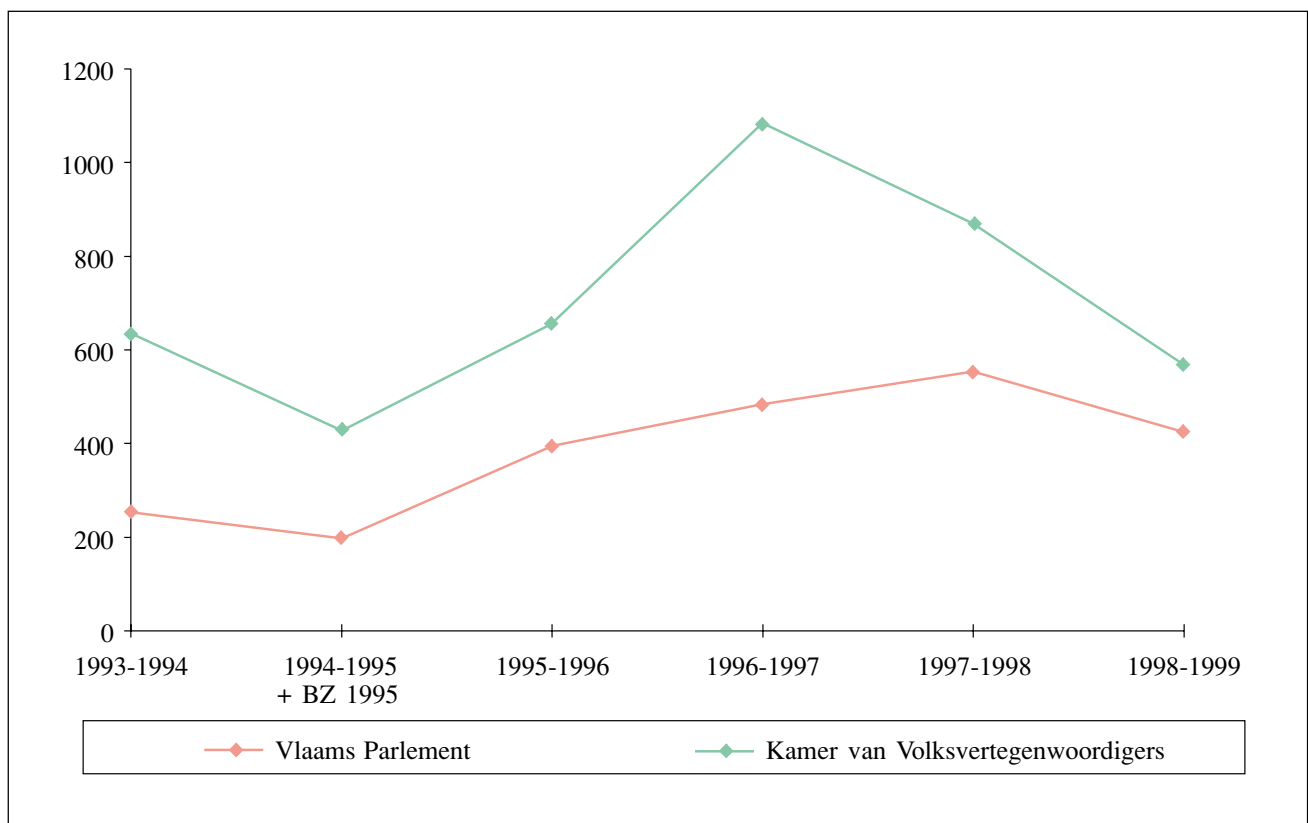
Tabel 10 en Grafiek 5 geven het totale aantal vergaderingen van de commissies in het Vlaams Parlement en in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, vanaf 1993-1994.

Hieruit blijkt dat de commissies van het Vlaams Parlement minder vergaderen dan die van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Tabel 10 : Totale aantal vergaderingen van de commissies in het Vlaams Parlement en de Kamer van Volksvertegenwoordigers

Zittingsjaar	Vlaams Parlement	Kamer van Volksvertegenwoordigers
1993-1994	254	633
1994-1995 + BZ 1995	195	426
1995-1996	393	652
1996-1997	483	1079
1997-1998	553	865
1998-1999	423	565

Grafiek 5 : Totale aantal vergaderingen van de commissies in het Vlaams Parlement en de Kamer van Volksvertegenwoordigers

⁵ Bron : Jaarverslagen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en gegevens verstrekt door de diensten van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

1.2.3 Overzicht van de vergadertijd per commissie

Na de eerste rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement werden 13 commissies, een subcommissie (Financiën en Begroting), een advies- en overlegcomité (Brussel en Vlaams-Brabant) en een werkgroep (Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen) opgericht. Met uitzondering van de Commissie voor de Vervolgingen waren al die commissies actief in het zittingsjaar 1998-1999.

Tijdens het zittingsjaar 1996-1997 werd een tweede subcommissie, de *Subcommissie Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid* opgericht, die in het zittingsjaar 1998-1999 haar werkzaamheden inzake de problematiek van de studietoelagen heeft voortgezet.

Een *Commissie ad hoc Armoede en Uitsluiting*, die een themadebat voorbereidde, werd in het zittingsjaar 1996-1997 opgericht. Themadebatten werden door de reglementswijziging van 10 juli 1996 geïntroduceerd. Deze Commissie bracht in het zittingsjaar 1997-1998 haar verslag uit bij de plenaire vergadering en vergaderde niet meer in het zittingsjaar 1998-1999.

In het zittingsjaar 1997-1998 werd beslist twee nieuwe themadebatten voor te bereiden door twee daartoe opgerichte commissies ad hoc. Eerst werd op voorstel van de Commissie voor Ruimtelijke ordening, Openbare Werken en Vervoer de *Commissie ad hoc Mobiliteit* opgericht. Een tweede themadebat wordt voorbereid - op voorstel van de Commissie Welzijn, Gezondheid en Gezin - door de *Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg*. Beide ad-hoccommissies waren vooral werkzaam in het zittingsjaar 1998-1999.

In het zittingsjaar 1998-1999 werd de *Werkgroep doorstorting van de aanvullende personen belasting* opgericht, naar aanleiding van verontrustende persberichten over de achterstand die het ministerie van Financiën zou hebben opgelopen in het doorstorten van de aanvullende personenbelasting aan de gemeenten.

Op 22 oktober 1997 werd door het Vlaams Parlement de "Deontologische code voor de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking" aangenomen. De code is van toepassing vanaf 1 januari 1998. Om de naleving van de code te controleren werd een *Deontologische Commissie* opgericht.

Elke Commissie telt, tenzij anders bepaald door het Uitgebreid Bureau, 15 vaste en 15 plaatsvervangende leden, evenredig verdeeld volgens grootte van de fracties : 5 leden voor de CVP, 3 voor de VLD en de SP, 2 voor het Vlaams Blok, en 1 voor de VU en Agalev⁶.

Hierna worden statistische gegevens over de acti-

viteiten van de verschillende commissies bondig toegelicht aan de hand van twee tabellen. In Tabel 11 wordt het aantal vergaderingen van de commissies van de buitengewone zitting 1995 tot en met de gewone zitting 1998-1999 weergegeven. In Tabel 12 en Grafiek 6 wordt de totale vergaderduur van de commissies voor dezelfde periode aangegeven.

Tabel 11 : Aantal vergaderingen van de commissies van het Vlaams Parlement

Commissie	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting	1	30	47	38	28
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	0	24	21	31	11
Cultuur en Sport	1	18	29	37	25
Financiën en Begroting	2	13	24	19	12
Leefmilieu en Natuurbehoud	1	43	36	48	40
Mediabeleid	0	33	33	23	17
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	2	41	45	57	47
Reglement en Samenwerking	1	5	0	11	3
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	0	30	33	39	42
Staatshervorming en Algemene Zaken	1	27	33	41	22
Welzijn, Gezondheid en Gezin	2	45	70	76	61
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	3	64	70	66	45
Subcommissie voor Financiën en Begroting	0	7	10	12	9
Subcommissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	\	\	3	6	1
Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant	0	6	11	18	6
Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen	1	7	6	10	7
Commissie ad hoc	\	\	1	\	\
Commissie ad hoc Armoede en Sociale Uitsluiting	\	\	11	10	\
Commissie ad hoc Mobiliteit	\	\	\	5	17
Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg	\	\	\	2	21
Deontologische Commissie	\	\	\	4	5
Vervolgingen	3	0	0	0	0
Werkgroep Doorstorting van de aanvullende personenbelasting	\	\	\	\	4
Totaal	18	393	483	553	423

Legende : \ : bestaat op dat moment niet

0 : bestaat, maar heeft niet vergaderd

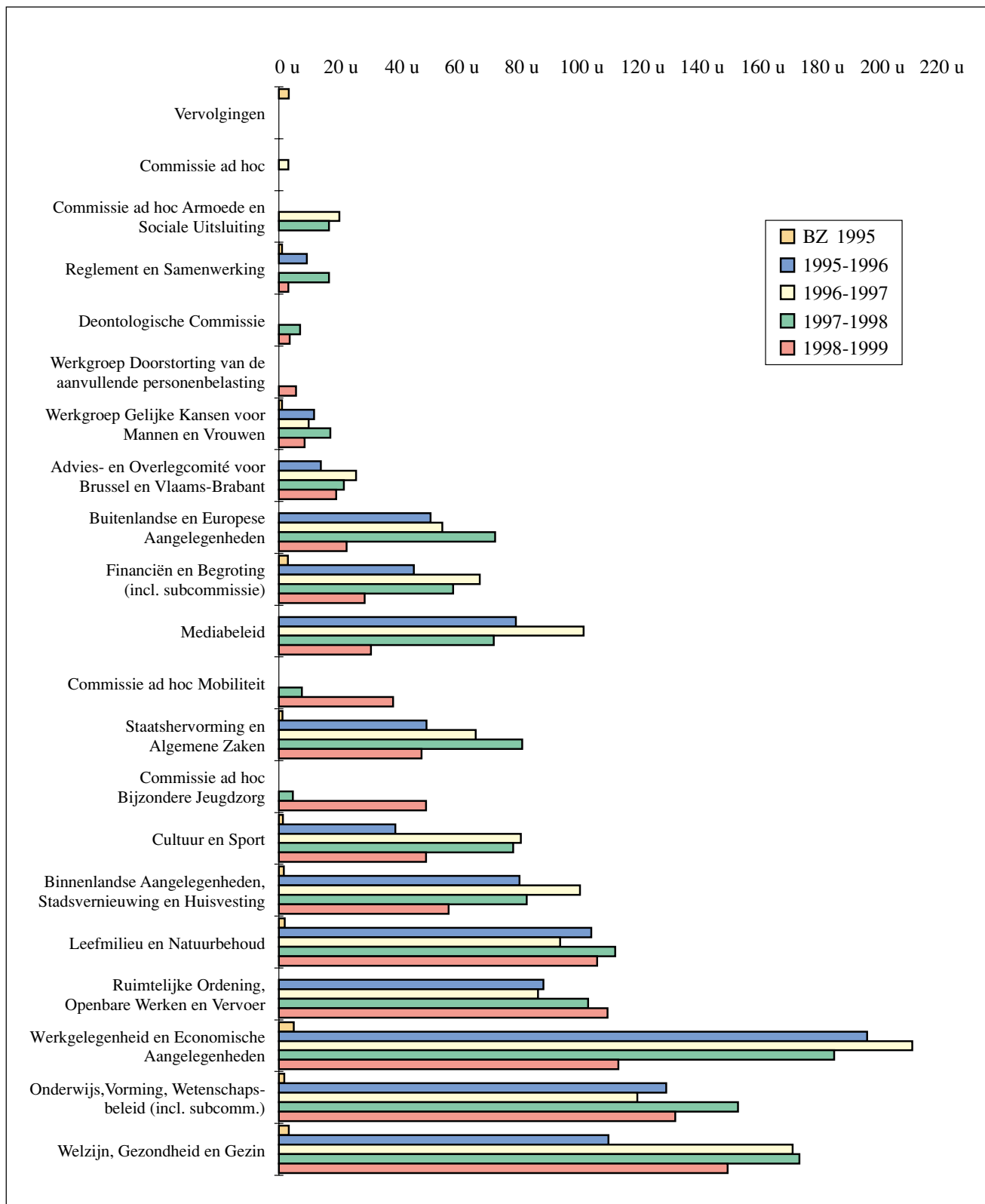
⁶ Details over het lidmaatschap van de 124 Vlaamse volksvertegenwoordigers in de verschillende commissies werden opgenomen in Bijlage 1.

Tabel 12 : Totale vergaderduur van de commissies van het Vlaams Parlement (in uren)

Commissie	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting	1:30	80:00	100:00	82:30	56:30
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	0:00	50:30	54:00	72:00	22:30
Cultuur en Sport	1:00	38:30	80:30	78:00	49:00
Financiën en Begroting	3:00	30:00	50:00	39:00	19:00
Leefmilieu en Natuurbehoud	2:00	104:00	94:00	112:00	106:00
Mediabeleid	0:00	79:00	101:30	71:30	30:30
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	1:30	129:00	116:00	146:00	131:00
Reglement en Samenwerking	1:00	9:00	0:00	16:30	3:00
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	0:00	88:00	86:30	103:00	109:30
Staatshervorming en Algemene Zaken	1:00	49:00	65:30	81:00	47:30
Welzijn, Gezondheid en Gezin	3:00	110:00	171:00	173:30	149:30
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	5:00	196:00	211:00	185:00	113:00
Subcommissie voor Financiën en Begroting	0:00	15:00	17:00	19:00	9:30
Subcommissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	\	\	3:30	7:00	1:00
Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant	0:00	14:00	25:30	21:30	19:00
Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen	1:00	11:30	10:00	17:00	8:30
Commissie ad hoc	\	\	3:00	\	\
Commissie ad hoc Armoede en Sociale Uitsluiting	\	\	20:00	16:30	\
Commissie ad hoc Mobiliteit	\	\	\	7:30	38:00
Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg	\	\	\	4:30	49:00
Deontologische Commissie	\	\	\	7:00	3:30
Vervolgingen	3:00	0:00	0:00	0:00	0:00
Werkgroep Doorstorting van de aanvullende personenbelasting	\	\	\	\	5:30
Totaal	23:00	1003:30	1209:00	1260:00	971:00

Legende : \ : bestaat op dat moment niet

0:00 : bestaat, maar heeft niet vergaderd

Grafiek 6 : Totale vergaderduur van de commissies van het Vlaams Parlement (in uren)

1.2.4. Aanwezigheid van de fracties in de commissievergaderingen

Tabel 13 geeft een overzicht van de aanwezigheid van de verschillende fracties in de verschillende commissies tijdens de buitengewone zitting 1995 en de zittingsjaren 1995-1996, 1996-1997, 1997-1998 en 1998-1999.

Een meer gedetailleerde statistiek voor de legislatuurperiode 1995-1999, met een opsplitsing van de aanwezigheid van de verschillende fracties per commissie, werd opgenomen als Bijlage 2.

Opvallend is dat de vermindering van het gemiddelde aantal aanwezigen per fractie in het zittingsjaar 1997-1998 zich in 1998-1999 heeft voortgezet.

Tabel 13 : Gemiddelde aanwezigheid van de fracties in de commissievergaderingen (% aanwezigen op jaarbasis ten opzichte van het aantal vaste commissieleden per fractie)

Zittingsjaar	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev
BZ 1995	86	80	97	75	70	100
1995-1996	96	73	93	80	110	120
1996-1997	95	72	87	89	127	115
1997-1998	85	67	78	86	118	111
1998-1999	82	61	78	64	115	126

1.2.5. Bijzondere commissies, subcommissies, commissies ad hoc, werkgroepen en internationale gremia

De meeste commissies hebben, binnen de grenzen van hun bevoegdheidsdomeinen, drie soorten opdrachten :

- het bespreken van voorstellen en ontwerpen van decreet en voorstellen van resolutie (decreetgevend en beleidsvoorbereidend);
- het behandelen van interpellaties en mondelinge vragen⁷ (controlerend);
- het houden van hoorzittingen, gedachtewisselingen en werkbezoeken (maatschappelijk forum).

Op 4 commissies is die driedelige opdracht niet of slechts gedeeltelijk van toepassing, namelijk op de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken, de Commissie voor Reglement en Samenwerking, de Commissie voor Vervolgingen en de Deontologische Commissie. Andere commissies waarop de driedelige opdracht niet of slechts gedeeltelijk van toepassing is, zijn de subcommissies en de commissies ad hoc.

Voor een inhoudelijk overzicht van de activiteiten van de verschillende commissies, subcommissies, ad-hoccommissies en werkgroepen wordt verwezen naar 2.3. *Inhoudelijke analyse van de decreetgevende en beleidsvoorbereidende activiteiten.*

De *Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie* en de *Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad* hebben een advies-

verlenende bevoegdheid over respectievelijk aanlegenheden van het Taalunieverdrag (Nederland-Vlaanderen) en het Beneluxverdrag.

De *Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie* bestaat uit 11 Vlaamse volksvertegenwoordigers en 11 Nederlandse leden van de Eerste en Tweede Kamer. Zij komt driemaal per kalenderjaar bijeen, tweejaarlijks altemerend in Brussel en Den Haag.

De *Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad* wordt gevormd door 21 Belgische volksvertegenwoordigers, 21 Nederlandse en 7 Luxemburgse parlementsleden. Voor België zetelen 5 Vlaamse volksvertegenwoordigers, 11 parlementsleden uit het federale Parlement, 2 leden uit het Parlement van de Franse Gemeenschap, 2 leden uit het Waals Parlement en 1 lid uit de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Een lid van het federale Parlement vertegenwoordigt tevens de Duitstalige Gemeenschap.

We merken op dat pas vanaf 13 juni 1997 leden van de Gemeenschaps- en Gewestraden vertegenwoordigd zijn in de Beneluxraad (beslissing van de plenaire vergadering van de Beneluxraad van 22 maart 1997).

In zijn nieuwe samenstelling kwam de Beneluxraad 14 maal in plenaire vergadering bijeen, met name :

- 2 maal in het zittingsjaar 1996-1997;
- 6 maal in het zittingsjaar 1997-1998;
- 6 maal in het zittingsjaar 1998-1999.

⁷ Vanaf het zittingsjaar 1998-1999 werden de mondelinge vragen vervangen door vragen om uitleg.

2. Invulling van de opdracht van het Vlaams Parlement

2.1 De benoeming van de Vlaamse regering

Tijdens de openingszitting op 13 juni 1995 diende de Vlaamse regering haar ontslag in bij de voorzitter van het Vlaams Parlement. Op 20 juni 1995

benoemde het Vlaams Parlement een nieuwe Vlaamse regering, die was samengesteld als volgt :

Luc Van den Brande	minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
Luc Van den Bossche	minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken
Theo Kelchtermans	Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling
Wivina Demeester-De Meyer	Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid
Eddy Baldewijns	Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening
Eric Van Rompuy	Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media
Leo Peeters	Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
Luc Martens	Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn
Anne Van Asbroeck	Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid

Bij brief van 16 september 1997 nam mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid, ontslag als lid van de Vlaamse regering met ingang van 22 september 1997. Ze werd opgevolgd door mevrouw Brigitte Grouwels, die door de plenaire vergadering van 22 september 1997 tot lid van de Vlaamse regering werd benoemd. De benoeming van een nieuwe minister was in dit geval wettelijk verplicht. Artikel 63, § 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt immers dat ten minste één lid van de Vlaamse regering zijn woonplaats moet hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Bij brief van 28 september 1998 nam de heer Luc Van den Bossche, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, ontslag als lid van de Vlaamse regering. Zijn bevoegdheden inzake onderwijs en ambtenarenzaken werden overgenomen door de heer Eddy Baldewijns.

Op voorstel van de heer Gilbert Bossuyt, voorzitter van de SP-fractie, benoemde de plenaire vergadering van 28 september 1998 de heer Steve Stevaert tot lid van de Vlaamse regering. Hij werd minister vice-president en nam bovendien de bevoegdheden inzake openbare werken, vervoer en ruimtelijke ordening over van de heer Eddy Baldewijns.

Op het einde van de legislatuur 1995-1999 was de Vlaamse regering dus samengesteld als volgt :

Luc Van den Brande	minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
Steve Stevaert	minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening
Theo Kelchtermans	Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling
Wivina Demeester-De Meyer	Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid
Eddy Baldewijns	Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken
Eric Van Rompuy	Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media
Leo Peeters	Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
Luc Martens	Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn
Brigitte Grouwels	Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid

De Vlaamse regering op het einde van de legislatuur. De Vlaamse ministers van links naar rechts: Brigitte Grouwels, Eric Van Rompuy, Steve Stevaert, Leo Peeters, Luc Van den Brande, Eddy Baldewijns, Wivina Demeester-De Meyer, Luc Martens en Theo Kelchtermans.

2.2 Kwantitatieve analyse van de decreetgevende en beleidsvoorbereidende activiteit

In dit onderdeel volgt een analyse van het aantal ingediende en aangenomen voorstellen en ontwerpen van decreet (decreetgevende activiteit, 2.2.1 - 2.2.4) en van het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van resolutie (beleidsvoorbereidende activiteit, 2.2.5 - 2.2.6)

2.2.1 Het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van decreet per bevoegdheidsdomein

Tabel 14 geeft een overzicht van het aantal ingediende voorstellen van decreet per zittingsjaar tijdens de legislatuur 1995-1999. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de voorstellen van decreet en de voorstellen van bijzonder decreet. De ingetrokken voorstellen van decreet (68 in totaal) en twee voorstellen van decreet die zonder voorwerp zijn geworden, werden buiten beschouwing gelaten.

Tabel 14 : Aantal ingediende voorstellen van decreet

Aard van het voorstel	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
voorstellen van decreet	31	31	39	55	52
voorstellen van bijzonder decreet	2	6	4	2	2
Totaal	33	37	43	57	54

De ingetrokken voorstellen van decreet en 2 voorstellen van decreet die zonder voorwerp zijn geworden, werden buiten beschouwing gelaten.

Tabel 15 geeft de behandeling weer van de voorstellen van decreet tijdens de legislatuur 1995-1999. Uit die tabel blijkt dat, met uitzondering van 1998-1999, per zittingsjaar slechts een klein aantal voorstellen van decreet wordt afgehandeld⁸ (zie ook Grafiek 7).

Er is wel een duidelijke stijging merkbaar in het aantal voorstellen dat elk zittingsjaar wordt afgehandeld, nl. 15 (16 %) in 1995-1996, 26 (22 %) in

1996-1997, 32 (24 %) in 1997-1998 en 59 (49 %) in 1998-1999 (de BZ 1995 wordt buiten beschouwing gelaten). In 1998-1999, het laatste zittingsjaar van de legislatuur, werden opvallend veel voorstellen van decreet afgehandeld. Toch is het percentage voorstellen van decreet dat elk jaar wordt afgehandeld steeds beduidend lager dan het percentage afgehandelde ontwerpen van decreet (zie Tabel 19).

Tabel 15 : Behandeling van de voorstellen van decreet

	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
(1) nog niet afgehandeld op het einde van het vorige zittingsjaar		53	77	93	103
(2) ingediend	56	53	58	70	57
(3) ingetrokken*	1	7	15	21	26
(4) behandeld in samenhang met een ontwerp van decreet of een ander voorstel van decreet	0	7	1	7	13
(5) te behandelen of in behandeling = (1)+(2)-(3)-(4)	55	92	119	135	121
(6) aangenomen	2	11	12	21	38
(7) verworpen	0	4	14	11	21
(8) nog niet afgehandeld op het einde van het zittingsjaar = (5)-(6)-(7)	53	77	93	103	62
% afgehandeld**	4%	16%	22%	24%	49%
% aangenomen	4%	12%	10%	16%	31%
% aangenomen van de afgehandelde voorstellen	100%	73%	46%	66%	64%

* bij deze categorie werden ook 2 voorstellen van decreet opgenomen die zonder voorwerp geworden zijn.

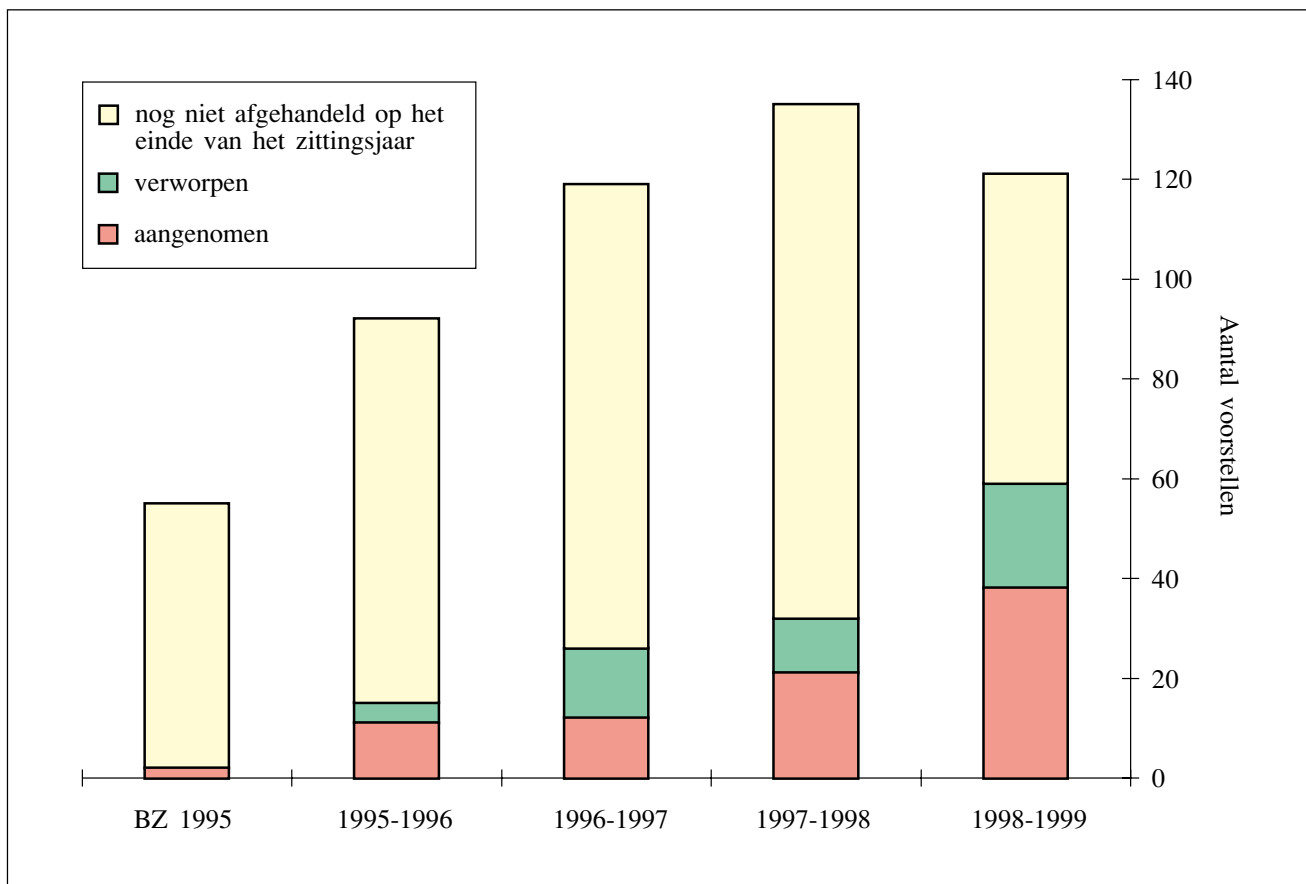
** Berekeningswijze :

% afgehandeld = [(6)+(7)] : (5)

% aangenomen = (6) : (5)

% aangenomen van de afgehandelde voorstellen = (6) : [(6)+(7)].

⁸ Onder “afgehandeld” wordt hier aangenomen of verworpen door de plenaire vergadering of verworpen in een commissie verstaan. Daarnaast zijn er enkele voorstellen van decreet die samen werden behandeld met een ontwerp van decreet (of met een ander voorstel van decreet) over hetzelfde onderwerp waarbij dat laatste als basis van de artikelsgewijze bespreking werd genomen, en die dus zonder voorwerp zijn geworden.

Grafiek 7 : Behandeling van de voorstellen van decreet (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

Tijdens het zittingsjaar 1998-1999 werden 38 voorstellen van decreet aangenomen, of 31 % van het totale aantal dat tijdens dat zittingsjaar te behandelen of in behandeling was en 64 % van het totale aantal dat tijdens dat zittingsjaar werd afgehandeld. In de zittingsjaren 1995-1996, 1996-1997 en 1997-1998 (de BZ 1995 wordt buiten beschouwing gelaten) waren dat respectievelijk 11 voorstellen van decreet of 12 %, 12 voorstellen van decreet of 10 % en 21 voorstellen van decreet of 16 % en 66 %.

Tabel 16 geeft een overzicht van het aantal aangenomen voorstellen van decreet en voorstellen van bijzonder decreet per zittingsjaar. Van de 11 voorstellen van bijzonder decreet geven er 8 uitvoering aan de constitutionele autonomie waarover het Vlaams Parlement beschikt. De volledige lijst van de aangenomen voorstellen van decreet en van bijzonder decreet werd opgenomen als Bijlage 4.

Tabel 16 : Aantal aangenomen voorstellen van decreet

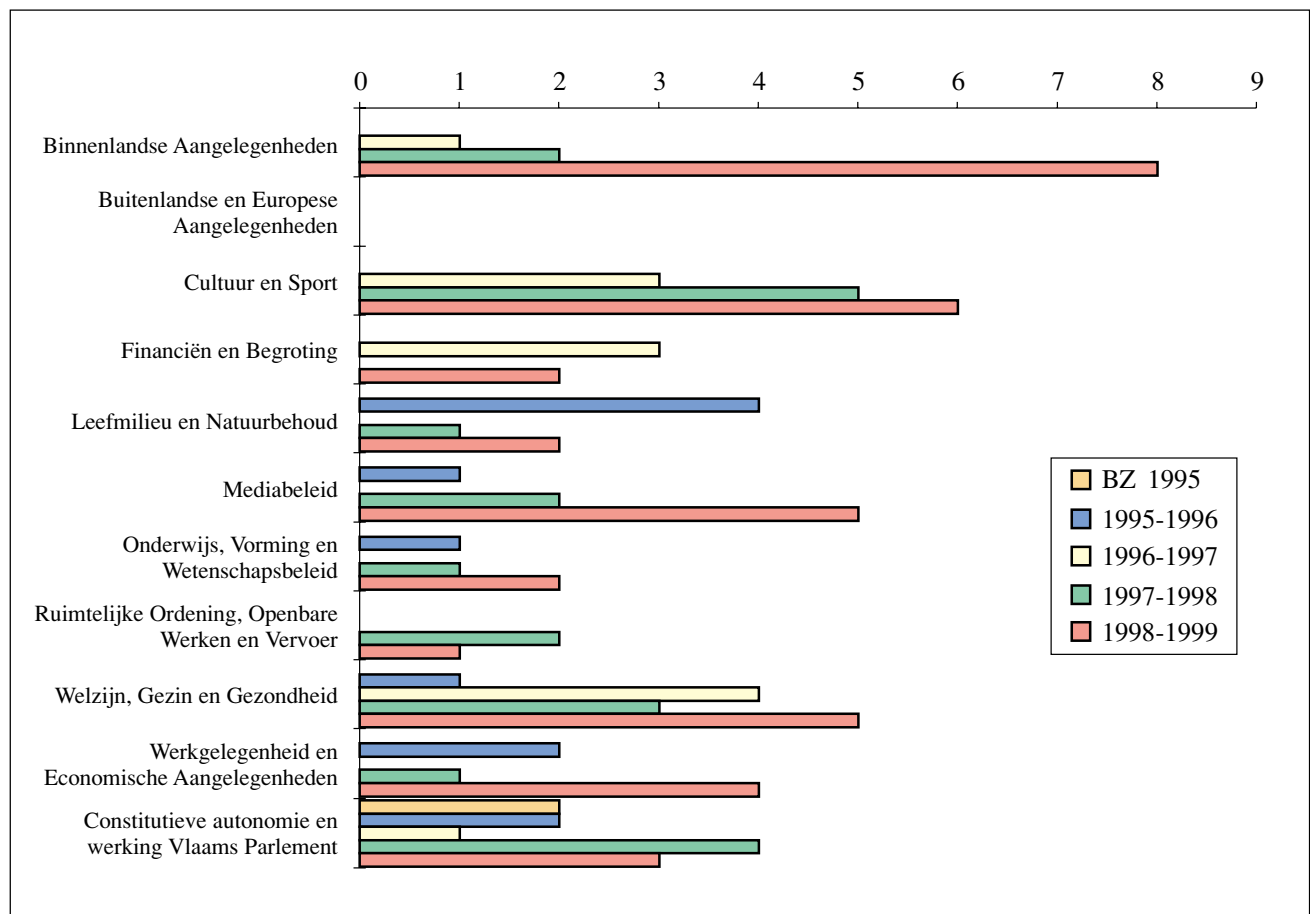
Aard van het voorstel	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
voorstel van decreet	0	8	11	18	36
voorstel van bijzonder decreet	2	3	1	3	2
Totaal	2	11	12	21	38

Tabel 17 en Grafiek 8 geven een overzicht van het aantal aangenomen voorstellen van decreet per bevoegdheidsdomein.

Tabel 17 : Aantal aangenomen voorstellen van decreet per bevoegdheidsdomein

Bevoegdheidsdomein	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden	0	0	1	2	8
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	0	0	0	0	0
Cultuur en Sport	0	0	3	5	6
Financiën en Begroting	0	0	3	0	2
Leefmilieu en Natuurbehoud	0	4	0	1	2
Mediabeleid	0	1	0	2	5
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	0	1	0	1	2
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	0	0	0	2	1
Welzijn, Gezin en Gezondheid	0	1	4	3	5
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	0	2	0	1	4
Constitutieve autonomie en werking Vlaams Parlement	2	2	1	4	3
Totaal	2	11	12	21	38

Grafiek 8 : Aantal aangenomen voorstellen van decreet per bevoegdheidsdomein

2.2.2 *Het aantal ingediende en aangenomen ontwerpen van decreet per bevoegdheidsdomein*

Tabel 18 geeft een overzicht per zittingsjaar van het aantal ontwerpen van decreet die door de

Vlaamse regering werden ingediend tijdens de legislatuur 1995-1999. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen normatieve decreten, bijzondere normatieve decreten, begrotingsdecreten, bekrachtigingsdecreten en instemmingsdecreten⁹.

Tabel 18 : Aantal ingediende ontwerpen van decreet

Aard van het ontwerp	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Ontwerp van normatief decreet	2	21	27	26	25
Ontwerp van bijzonder normatief decreet	0	0	1	0	0
Ontwerp van begrotingsdecreet	4	5	10	5	7
Ontwerp van bekrachtigingsdecreet	0	2	3	1	2
Ontwerp van instemmingsdecreet*	4	15	16	13	16
Totaal	10	43	57	45	50

* Een ontwerp van decreet dat ingetrokken werd (BZ 1995), werd buiten beschouwing gelaten.

⁹ - In normatieve decreten worden rechtsregels geformuleerd.
 - Bijzondere normatieve decreten zijn normatieve decreten die het Vlaams Parlement met een tweederde meerderheid moet goedkeuren.
 - Begrotingsdecreten zijn decreten waarbij het Vlaams Parlement de middelenbegroting (de raming van de ontvangsten), de algemene uitgavenbegroting (de raming van de uitgaven), de aanpassingen van die begrotingen en de eindregeling van de begroting goedkeurt.
 - Bekrachtigingsdecreten zijn decreten waarbij het Vlaams Parlement besluiten van de Vlaamse regering bekrachtigt.
 - Instemmingsdecreten zijn decreten waarbij het Vlaams Parlement instemt met verdragen of samenwerkingsakkoorden.

Tabel 19 geeft de behandeling weer van de ontwerpen van decreet tijdens de legislatuur 1995-1999. Uit die tabel blijkt dat, op 7 na¹⁰, alle ontwerpen van decreet door het Vlaams Parlement werden behandeld (zie ook Grafiek 9). Volgens artikel 25,

1/b van het reglement krijgen de ontwerpen van decreet een voorrang, in tegenstelling tot de voorstellen van decreet. Uit Tabel 19 blijkt ook dat alle ontwerpen van decreet die in behandeling werden genomen, werden aangenomen.

Tabel 19 : Behandeling van de ontwerpen van decreet

	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
(1) nog niet afgehandeld op het einde van het vorige zittingsjaar		10	15	17	6
(2) ingediend	11	43	57	45	50
(3) ingetrokken	1	0	0	0	0
(4) te behandelen of in behandeling = (1)+(2)-(3)	10	53	72	62	56
(5) aangenomen	0	38	55	56	49
(6) verworpen	0	0	0	0	0
(7) nog niet afgehandeld op het einde van het zittingsjaar = (4)-(5)-(6)	10	15	17	6	7
% afgehandeld*	0%	72%	76%	90%	88%
% aangenomen	0%	72%	76%	90%	88%
% aangenomen van de afgehandelde ontwerpen	/	100%	100%	100%	100%

* Berekeningswijze :

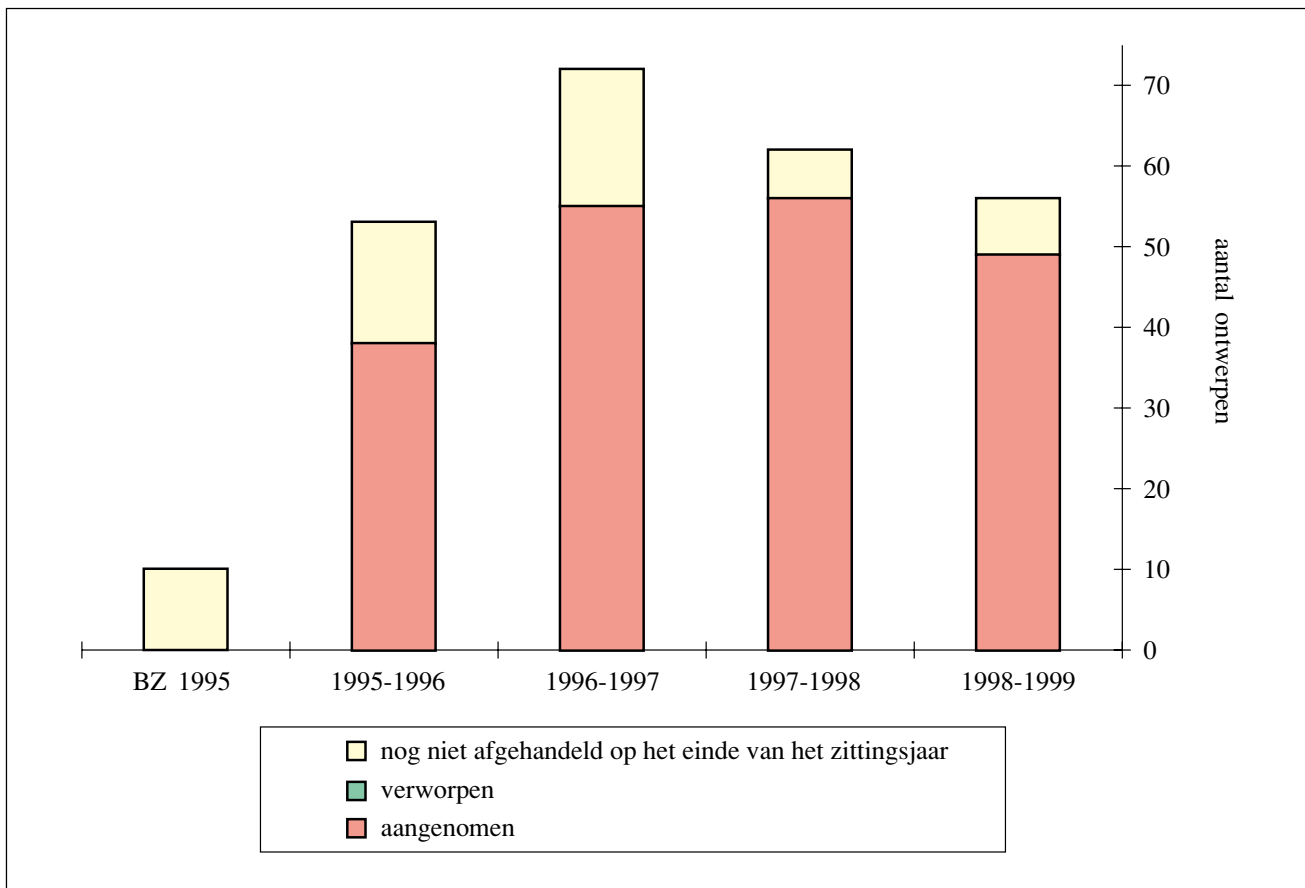
% afgehandeld = [(5)+(6)] : (4)

% aangenomen = (5) : (4)

% aangenomen van de afgehandelde voorstellen = (5) : [(5)+(6)]

¹⁰ Op één na zijn dat ontwerpen van decreet die op het einde van de zitting 1998-1999 werden ingediend.

Grafiek 9 : Behandeling van de ontwerpen van decreet (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

Tabel 20 en Grafiek 10 geven een overzicht van het aantal aangenomen ontwerpen van decreet per bevoegdheidsdomein¹¹. Een toelichting bij de inde-

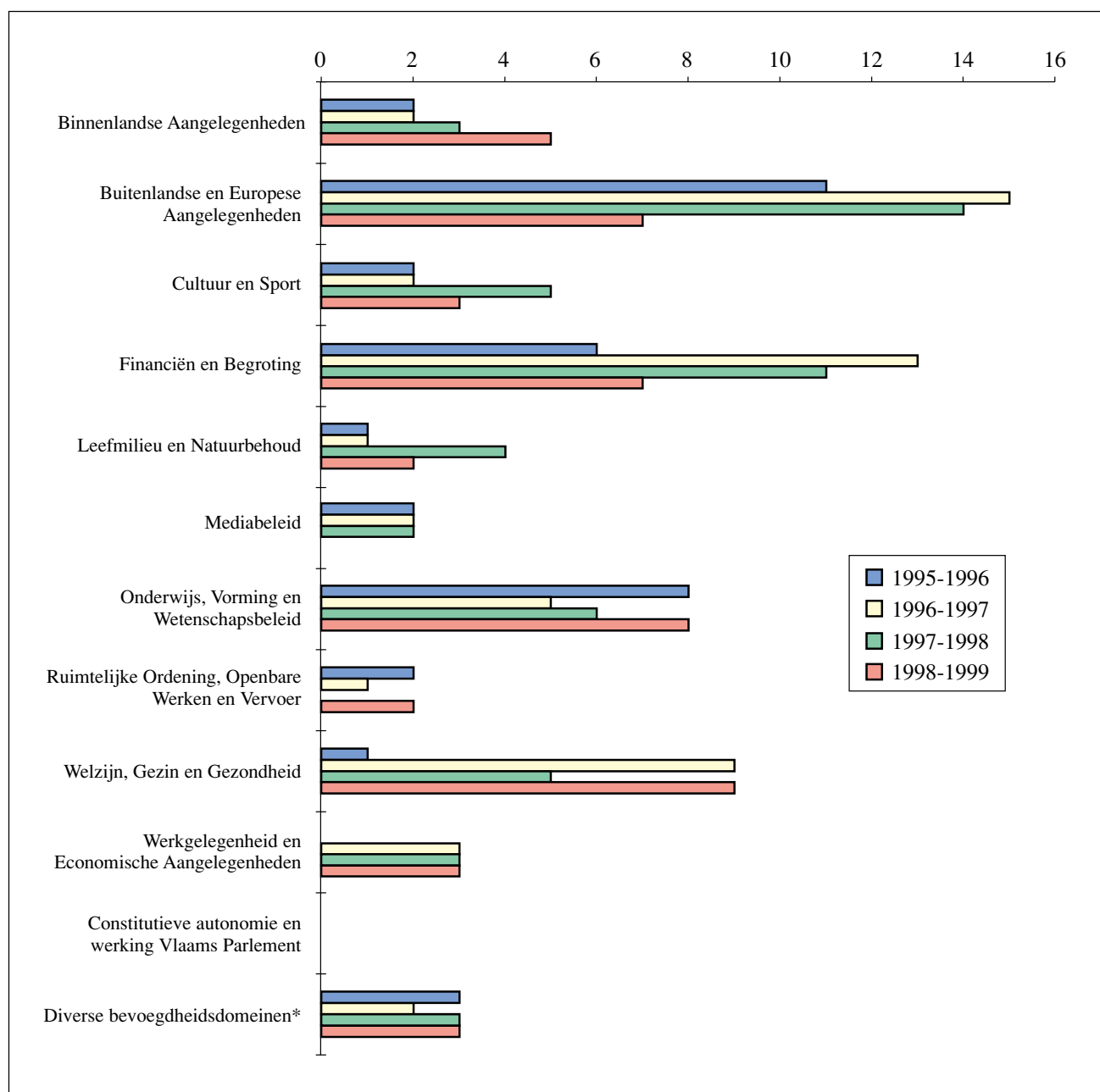
ling in bevoegdheidsdomeinen is te vinden in Bijlage 3.

Tabel 20 : Aantal aangenomen ontwerpen van decreet per bevoegdheidsdomein

Bevoegdheidsdomein	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden	2	2	3	5
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	11	15	14	7
Cultuur en Sport	2	2	5	3
Financiën en Begroting	6	13	11	7
Leefmilieu en Natuurbehoud	1	1	4	2
Mediabeleid	2	2	2	0
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	8	5	6	8
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	2	1	0	2
Welzijn, Gezin en Gezondheid	1	9	5	9
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	0	3	3	3
Constitutieve autonomie en werking Vlaams Parlement	0	0	0	0
Diverse bevoegdheidsdomeinen*	3	2	3	3
Totaal	38	55	56	49

* In deze categorie werden de ontwerpen van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting (de zgn. programmadecreten) en houdende diverse beleidsbepalingen ondergebracht.

¹¹ Tijdens de BZ 1995 werden geen ontwerpen van decreet aangenomen.

Grafiek 10 : Aantal aangenomen ontwerpen van decreet per bevoegdheidsdomein

* In deze categorie werden de ontwerpen van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting (de zgn. programmadecreten) en het ontwerp van decreet houdende diverse beleidsbepalingen ondergebracht.

De volledige lijst van aangenomen ontwerpen van decreet werd opgenomen als Bijlage 4.

2.2.3 Het totale aantal aangenomen decreten

Tabel 21 geeft een overzicht van de verhouding tussen het totale aantal aangenomen voorstellen en aangenomen ontwerpen van decreet per zittingsjaar. Uit die tabel (en uit de Tabellen 19 en 15) blijkt duidelijk het overwicht van de ontwerpen van decreet.

Uit Tabel 21 blijkt ook dat het aantal aangenomen voorstellen van decreet in het zittingsjaar 1997-1998, maar vooral in het zittingsjaar 1998-1999, aanzienlijk is toegenomen in vergelijking met de vorige zittingsjaren. Het aantal aangenomen ontwerpen van decreet daarentegen is, na een stijging in 1996-1997, licht gedaald in 1998-1999. Het aandeel van de aangenomen voorstellen ten opzichte van de aangenomen ontwerpen vertoont dus een stijging.

Tabel 21 : Verhouding tussen het aantal aangenomen ontwerpen en het aantal aangenomen voorstellen van decreet

Zittingsjaar	Voorstellen	Ontwerpen	Totaal	Aandeel	Aandeel
BZ 1995	2	0	2	100%	0%
1995-1996	11	38	49	22%	78%
1996-1997	12	55	67	18%	82%
1997-1998	21	56	77	27%	73%
1998-1999	38	49	87	44%	56%
Totaal	84	198	282	30%	70%

Tabel 22 en Grafiek 11 geven een overzicht van het totale aantal aangenomen voorstellen en ontwer-

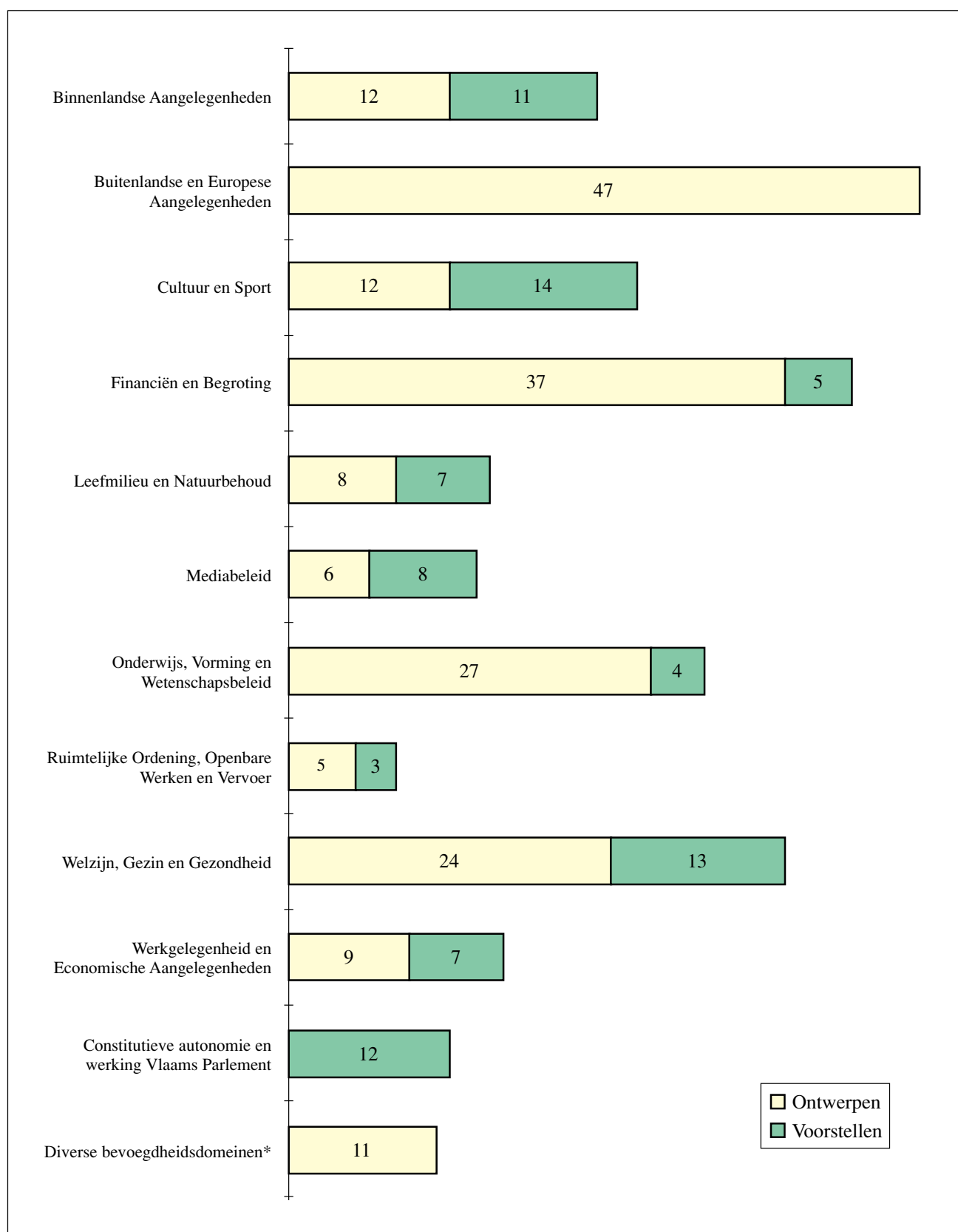
pen van decreet per bevoegdheidsdomein voor de periode van 13 juni 1995 tot 12 juni 1999.

Tabel 22 : Aantal aangenomen voorstellen en ontwerpen van decreet per bevoegdheidsdomein (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

Bevoegdheidsdomein	Voorstellen	Ontwerpen	Totaal	Aandeel voorstellen	Aandeel ontwerpen
Binnenlandse Aangelegenheden	11	12	23	48%	52%
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	0	47	47	0%	100%
Cultuur en Sport	14	12	26	54%	46%
Financiën en Begroting	5	37	42	12%	88%
Leefmilieu en Natuurbehoud	7	8	15	47%	53%
Mediabeleid	8	6	14	57%	43%
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	4	27	31	13%	87%
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	3	5	8	38%	63%
Welzijn, Gezin en Gezondheid	13	24	37	35%	65%
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	7	9	16	44%	56%
Constitutieve autonomie en werking Vlaams Parlement	12	0	12	100%	0%
Diverse bevoegdheidsdomeinen*	0	11	11	0%	100%
Totaal	84	198	282	30%	70%

* In deze categorie werden de ontwerpen van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting (de zgn. programmadecreten) en het ontwerp van decreet houdende diverse beleidsbepalingen ondergebracht.

Grafiek 11 : Aantal aangenomen voorstellen en ontwerpen van decreet per bevoegdheidsdomein (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

* In deze categorie werden de ontwerpen van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting (de zgn. programmadecreten) en het ontwerp van decreet houdende diverse beleidsbepalingen ondergebracht.

2.2.4 *Het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van decreet per fractie en per bevoegdheidsdomein*

Tabel 23 geeft het aantal ingediende voorstellen van decreet per fractie en per bevoegdheidsdomein weer voor het zittingsjaar 1998-1999. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het aantal voorstellen dat door een fractie alleen werd ingediend (eerste cijfer bij elke fractie) en het aantal voorstellen dat samen met andere fracties werd ingediend (tweede

cijfer bij elke fractie). Een toelichting bij de indeling in bevoegdheidsdomeinen is te vinden in Bijlage 3. De cijfers voor de andere zittingsjaren van de legislatuur 1995-1999 zijn te vinden in het Jaarverslag Vlaams Parlement 13/6/1995-20/9/1997 en het Jaarverslag Vlaams Parlement 1997-1998.

Tabel 23 : Aantal ingediende voorstellen van decreet per fractie en per bevoegdheidsdomein tijdens de zitting 1998-1999*

Bevoegdheidsdomein	Totaal	CVP		VLD		SP		VB		VU		Agalev	
Binnenlandse Aangelegenheden	10	1	8		3		8				3	1	3
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden													
Cultuur en Sport	4		4		1		4				2		2
Financiën en Begroting	3		2		2		2			1	1		
Leefmilieu en Natuurbehoud	5	1	1			1	1					2	
Mediabeleid	7	2	4		1		4					1	
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	3		2		2		2	1			2		2
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	3	1	1	1			1						
Welzijn, Gezin en Gezondheid	11		4	3		1	4			1		2	
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	5			1			2				2	2	2
Constitutionele autonomie en werking Vlaams Parlement	3		1		2		2		1		2	1	2
Totaal		5	27	5	11	2	30	1	1	2	12	9	11
Totaal per fractie			32		16		32		2		14		20

* De ingetrokken voorstellen van decreet werden buiten beschouwing gelaten.

Legende : het eerste cijfer bij elke fractie geeft het aantal voorstellen van decreet weer dat door de fractie alleen werd ingediend; het tweede cijfer geeft het aantal voorstellen weer dat samen met andere fracties werd ingediend.

Tabel 24 geeft een overzicht van het aantal ingediende, aangenomen en verworpen voorstellen van decreet per fractie of fracties (hierbij werd reke-

ning gehouden met de fracties die een voorstel mede-ondertekend hebben)¹².

Tabel 24 : Aantal ingediende en afgehandelde voorstellen van decreet per fractie (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

FRACTIES***	ingediend*	afgehandeld**	aangenomen	verworpen
CVP	30	13	10	3
VLD	27	13	1	12
SP	17	2	2	0
VB	22	14	0	14
VU	22	5	1	4
Agalev	17	7	1	6
Onafhankelijke	1	1	1	0
Totaal (initiatieven van één fractie)	136	55	16	39
CVP + VLD + SP + VB + VU + Agalev	2	2	2	0
CVP+VLD+SP+VU+Agalev	21	21	20	1
CVP+VLD+SP+VU	3	3	3	0
CVP+VLD+SP	3	3	3	0
CVP+VLD+VB+VU	1	1	1	0
CVP+VLD+VU	1	1	0	1
CVP+VLD+Agalev	1	0	0	0
CVP+SP+VU+Agalev	3	3	3	0
CVP+SP+VU	2	1	1	0
CVP+SP	35	32	32	0
CVP+VU+Agalev	1	1	1	0
CVP+Agalev	1	1	1	0
VLD + SP + VB + VU + Agalev	1	1	1	0
VLD+VU+Agalev	2	2	0	2
VLD+Agalev	4	4	0	4
SP + VU + Agalev	2	0	0	0
VU+Agalev	5	3	0	3
Totaal (initiatieven van meerdere fracties)	88	79	68	11
Totaal	224	134	84	50

* De ingetrokken voorstellen van decreet en 2 voorstellen van decreet, ingediend door respectievelijk de VLD-fractie en de VB-fractie, die zonder voorwerp zijn geworden, werden buiten beschouwing gelaten.

** Behalve de aangenomen en verworpen voorstellen van decreet, waren er 28 voorstellen die in samenhang met een ander ontwerp of voorstel van decreet behandeld werden, nl. 3 voorstellen van de CVP-fractie, 8 van de VLD-fractie, 6 van de SP-fractie, 4 van de VB-fractie, 3 van de VU-fractie, 3 van de Agalev-fractie en 1 van de SP-, VU- en Agalev-fracties samen.

*** Een voorstel van decreet, oorspronkelijk ingediend door de SP-fractie, werd opgenomen bij CVP+SP, die een amendement indienden dat de volledige tekst van het oorspronkelijke voorstel verving.

¹² In deze tabel en in alle andere tabellen en grafieken van Hoofdstuk 2 waar een onderverdeling wordt gegeven per fractie werden - in voorkomend geval - het UF en de onafhankelijke Vlaamse volksvertegenwoordigers volledigshalve bij de fracties opgenomen.

Uit de tabel blijkt duidelijk dat voorstellen van decreet, ingediend door meerdere fracties samen, sneller afgehandeld worden dan voorstellen van decreet die door slechts één fractie werden ingediend. Wanneer de voorstellen zijn ingediend door de fracties van de meerderheidspartijen of door fracties van de meerderheidspartijen (één of beide) samen met andere fracties, maken ze veel kans om aangenomen te worden. De voorstellen van decreet ingediend door één enkele fractie, maken eveneens meer kans om aangenomen te worden als het een fractie van een meerderheidspartij betreft.

2.2.5 *Het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van resolutie*

Een resolutie is een aanbeveling van het Vlaams Parlement die gewoonlijk, maar niet noodzakelijk, aan de Vlaamse regering is gericht.

Rekening houdend met het aantal intrekkingen (47 in totaal) en met één voorstel van resolutie dat zonder voorwerp geworden is, werden 11 voorstellen van resolutie ingediend tijdens de BZ 1995, 47 in 1995-1996, 82 in 1996-1997, 66 in 1997-1998 en 52 in 1998-1999.

Tabel 25 geeft de behandeling weer van de voorstellen van resolutie tijdens de legislatuur 1995-1999 (zie ook Grafiek 12). Uit de vergelijking met Tabel 15 blijkt dat per zittingsjaar relatief meer voorstellen van resolutie worden afgehandeld¹³ dan voorstellen van decreet, hoewel voor beide dezelfde voorrangsregeling geldt (regl. art.25,1/c). Dat verschil is de laatste twee zittingsjaren wel veel kleiner geworden, en zelfs verwaarloosbaar in 1998-1999.

Tabel 25 : Behandeling van de voorstellen van resolutie

	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
(1) nog niet afgehandeld op het einde van het vorige zittingsjaar		14	43	65	83
(2) ingediend	16	68	92	75	55
(3) ingetrokken*	0	7	13	14	14
(4) behandeld in samenhang met een ontwerp of voorstel van decreet of een ander voorstel van resolutie	0	0	1	2	7
(5) te behandelen of in behandeling = (1)+(2)-(3)-(4)	16	75	121	124	117
(6) aangenomen	1	24	33	28	32
(7) verworpen	1	8	23	13	29
(8) nog niet afgehandeld op het einde van het zittingsjaar = (5)-(6)-(7)	14	43	65	83	56
% afgehandeld **	13 %	43 %	46 %	33 %	52 %
% aangenomen	6 %	32 %	27 %	23 %	27 %
% aangenomen van de afgehandelde voorstellen	50 %	75 %	59 %	68 %	52 %

* bij deze categorie werden ook twee voorstellen van resolutie opgenomen die zonder voorwerp geworden zijn.

** Berekeningswijze :

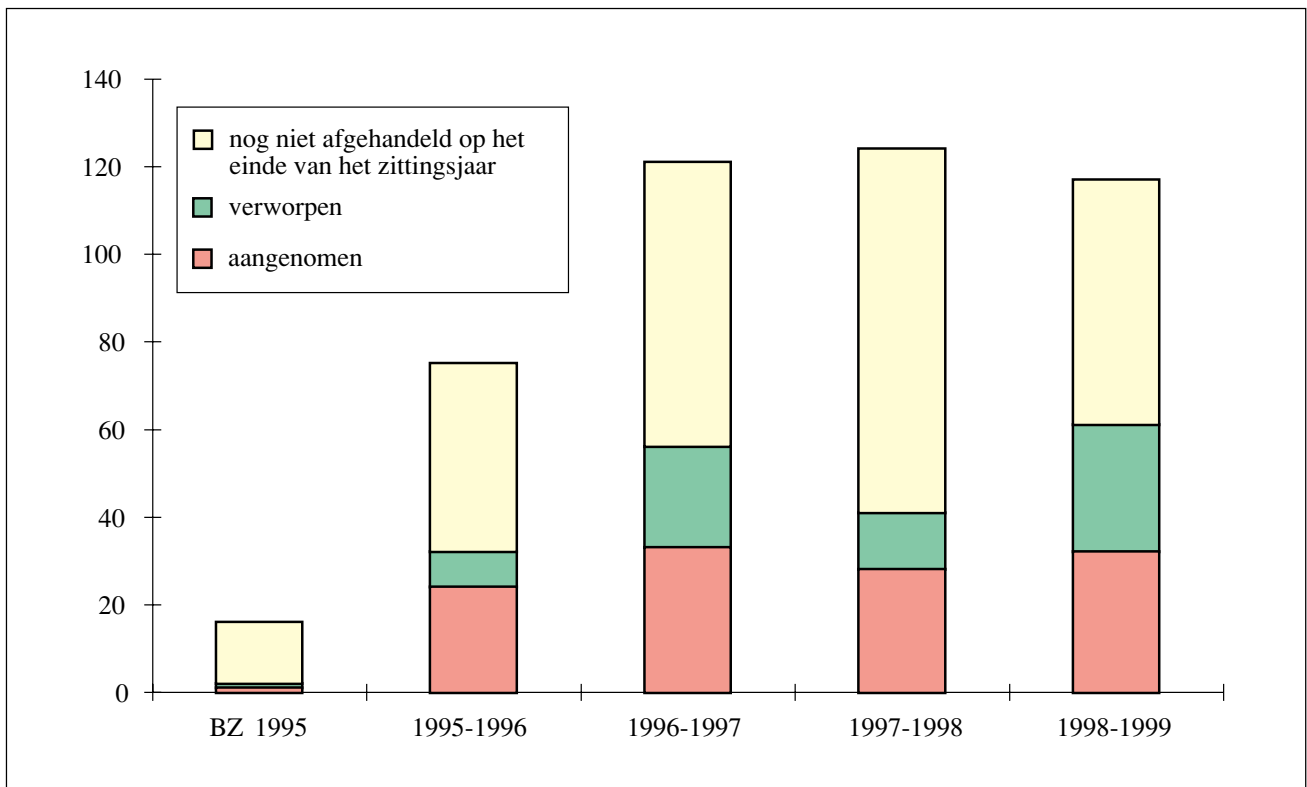
% afgehandeld = [(6)+(7)] : (5)

% aangenomen = (6) : (5)

% aangenomen van de afgehandelde voorstellen = (6) : [(6)+(7)].

¹³ Onder "afgehandeld" wordt hier aangenomen of verworpen door de plenaire vergadering of verworpen in een commissie verstaan. Daarnaast zijn er enkele voorstellen van resolutie die samen werden behandeld met een ontwerp van decreet, een voorstel van decreet of een ander voorstel van resolutie over hetzelfde onderwerp dat als basis van de bespreking werd genomen, en die bijgevolg zonder voorwerp zijn geworden.

Grafiek 12 : Behandeling van de voorstellen van resolutie (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

Tijdens het zittingsjaar 1998-1999 werden 32 voorstellen van resolutie aangenomen, of 27 % van het totale aantal dat tijdens dat zittingsjaar te behandelen of in behandeling was en 52 % van het totale aantal dat tijdens dat zittingsjaar werd afgehandeld. In de zittingsjaren 1995-1996, 1996-1997 en 1997-1998 (de BZ 1995 wordt buiten beschouwing gelaten) waren dat respectievelijk 24 voorstellen van resolutie of 32 % en 75 %, 33 voorstellen van resolutie of 27 % en 59 % en

28 voorstellen van resolutie of 23 % en 68 %. Het aantal aangenomen tegenover het aantal afgehandelde voorstellen van resolutie is vergelijkbaar met de verhouding voor de voorstellen van decreet (cf. Tabel 15).

Tabel 26 en Grafiek 13 geven een overzicht van het aantal aangenomen voorstellen van resolutie per bevoegdheidsdomein. De volledige lijst van aangenomen resoluties werd opgenomen als Bijlage 5.

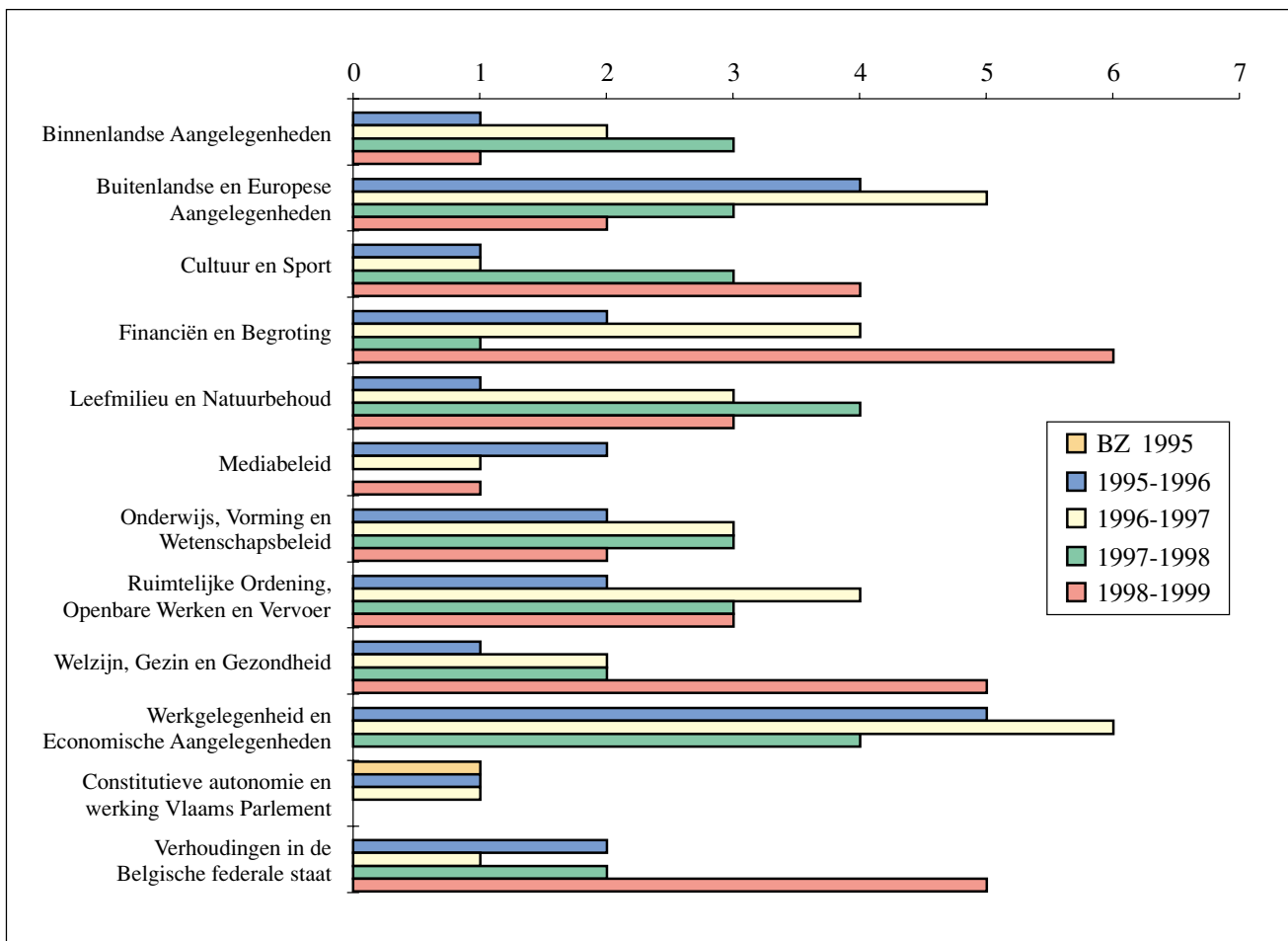
Tabel 26 : Aantal aangenomen voorstellen van resolutie per bevoegdheidsdomein

Bevoegdheidsdomein	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden	0	1	2	3	1
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	0	4	5	3	2
Cultuur en Sport	0	1	1	3	4
Financiën en Begroting	0	2	4	1	6
Leefmilieu en Natuurbehoud	0	1	3	4	3
Mediabeleid	0	2	1	0	1
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	0	2	3	3	2
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	0	2	4	3	3
Welzijn, Gezin en Gezondheid	0	1	2	2	5
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	0	5	6	4	0
Constitutieve autonomie en werking Vlaams Parlement	1	1	1	0	0
Verhoudingen in de Belgische federale staat	0	2	1	2	5
Totaal	1	24	33	28	32

Grafiek 13 : Aantal aangenomen voorstellen van resolutie per bevoegdheidsdomein

2.2.6 *Het aantal ingediende en aangenomen voorstellen van resolutie per fractie en per bevoegdheidsdomein*

Tabel 27 geeft het aantal ingediende voorstellen van resolutie per fractie en per bevoegdheidsdomein weer voor het zittingsjaar 1998-1999. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het aantal voorstellen dat door één fractie werd ingediend (eerste cijfer bij elke fractie) en het aantal voorstellen dat samen met andere fracties werd ingediend

(tweede cijfer bij elke fractie). Meer toelichting bij de indeling in bevoegdheidsdomeinen is te vinden in Bijlage 3. De cijfers voor de andere zittingsjaren van de legislatuur 1995-1999 zijn te vinden in het Jaarverslag Vlaams Parlement 13/6/1995 - 20/9/1997 en het Jaarverslag Vlaams Parlement 1997-1998.

Tabel 27 : Aantal ingediende voorstellen van decreet per fractie en per bevoegdheidsdomein tijdens de zitting 1998-1999*

Bevoegdheidsdomein	Totaal	CVP		VLD		SP		VB		VU		Agalev	
Binnenlandse Aangelegenheden	5	1				2		2		2		1	1
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	4	1		2		2		1		1	2		2
Cultuur en Sport	2	1		1		1		1		1			1
Financiën en Begroting	7	5	1	5		5		3		6			5
Leefmilieu en Natuurbehoud	9	2	2	1	2	2				1		4	1
Mediabeleid	1			1									
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	2	1		1		1				1	1		1
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	9	3		2				1				3	
Welzijn, Gezin en Gezondheid	4	1	1	1	1	1		1		1			1
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden													
Constitutieve autonomie en werking Vlaams Parlement													
Verhoudingen in de Belgische federale staat	9		5		5			4			5		
Totaal		6	17	6	17	0	14	10	3	2	19	8	12
Totaal per fractie			23		23		14		13		21		20

* De ingetrokken voorstellen van resolutie en een voorstel van resolutie dat zonder voorwerp is geworden, werden buiten beschouwing gelaten.

Legende : het eerste cijfer van elke fractie geeft het aantal voorstellen van resolutie weer dat door de fractie alleen werd ingediend; het tweede cijfer geeft het aantal voorstellen weer dat samen met andere fracties werd ingediend.

Tabel 28 geeft een overzicht van het aantal ingediende, aangenomen en verworpen voorstellen van resolutie per fractie of fracties (hierbij werd reke-

ning gehouden met de fracties die een voorstel mede-ondertekend hebben).

Tabel 28 : Aantal ingediende en afgehandelde voorstellen van resolutie per fractie (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

FRACTIES***	ingediend*	afgehandeld**	aangenomen	verworpen
CVP	12	9	8	1
VLD	31	23	5	18
SP	4	1	1	0
VB	52	24	0	24
VU	13	9	3	6
Agalev	28	18	4	14
UF	1	1	0	1
Totaal (initiatieven van één fractie)	141	85	21	64
CVP+VLD+SP+VB+VU+Agalev	12	12	11	1
CVP+VLD+SP+VB+VU	2	2	2	0
CVP+VLD+SP+VU+Agalev+Onafh.	1	0	0	0
CVP+VLD+SP+VU+Agalev	28	28	28	0
CVP+VLD+SP+VU	4	4	4	0
CVP+VLD+SP+Agalev	1	0	0	0
CVP+VLD+SP	3	3	3	0
CVP+VLD+VB+VU	2	2	2	0
CVP+VLD+VU	6	6	6	0
CVP+VLD	1	1	1	0
CVP+SP+VU+Agalev	6	6	6	0
CVP+SP+VU	4	4	4	0
CVP+SP+Agalev	2	1	1	0
CVP+SP	22	19	19	0
CVP+VU+Agalev	1	1	1	0
CVP+VU	2	1	1	0
VLD+SP+VU+Agalev	2	1	1	0
VLD+SP+VU	1	1	1	0
VLD+VU+Agalev	9	9	3	6
VLD+VU	3	2	0	2
SP+VU+Agalev	2	2	1	1
SP+VU	1	1	1	0
VU+Agalev	2	1	1	0
Totaal (initiatieven van meerdere fracties)	117	107	97	10
Totaal	258	192	118	74

* De ingetrokken voorstellen van resolutie werden buiten beschouwing gelaten, net zoals twee voorstellen van resolutie die zonder voorwerp zijn geworden.

** Behalve de aangenomen en verworpen voorstellen van resolutie waren er 10 voorstellen die in samenhang met een ontwerp of voorstel van decreet of een ander voorstel van resolutie behandeld werden, nl. 1 voorstel van de CVP-fractie, 1 van de CVP-, SP- en AGALEV-fractie, 1 van de CVP- en SP-fractie, 2 van de VLD-fractie, 1 van de VB-fractie en 1 van de Agalev-fractie.

*** Een voorstel van resolutie, oorspronkelijk ingediend door de CVP-fractie, werd opgenomen bij CVP+VLD+SP, die een amendement indienden dat de volledige tekst van het oorspronkelijke voorstel verving;

Een voorstel van resolutie, oorspronkelijk ingediend door de SP-fractie, werd opgenomen bij CVP+SP, die een amendement indienden dat de volledige tekst van het oorspronkelijke voorstel verving;

Een voorstel van resolutie, oorspronkelijk ingediend door de VB-fractie, werd opgenomen bij CVP+VLD+SP+VU+AGALEV, die een amendement indienden dat de volledige tekst van het oorspronkelijke voorstel verving.

Uit de tabel blijkt dat ook voorstellen van resolutie, die werden ingediend door meerdere fracties samen, sneller afgehandeld worden dan voorstellen van resolutie die door slechts één fractie werden ingediend. Wanneer de voorstellen zijn ingediend door de fracties van de meerderheidspartijen of door fracties van de meerderheidspartijen (één of beide) samen met andere fracties, maken ze veel kans om aangenomen te worden. Voorstellen van resolutie, ingediend door één enkele fractie, maken eveneens meer kans om aangenomen te worden als het een fractie van een meerderheidspartij betreft.

2.3 Inhoudelijke analyse van de decreetgevende en beleidsvoorbereidende activiteit

Het is vanzelfsprekend onmogelijk om binnen het bestek van dit legislatuurverslag een gedetailleerde of exhaustieve beschrijving te geven van alle onderwerpen (met bijhorende discussies, nuances en conclusies) die tijdens 4 jaar intensieve parlementaire activiteit aan bod kwamen. Het is veeleer de bedoeling een aantal belangrijke evoluties en krachtlijnen weer te geven zodat de lezer een beeld krijgt van de invloed die het Vlaams Parlement tijdens de voorbije legislatuur op een aantal domeinen heeft uitgeoefend.

2.3.1 De plenaire vergadering

Het is niet mogelijk een korte samenvatting te maken van de werkzaamheden in plenaire vergadering met de hoofdlijnen gedurende de gehele zittingsperiode. Als hoogste orgaan van het Vlaams Parlement behandelt de plenaire vergadering immers alle onderwerpen die bij het Vlaams Parlement aanhangig worden gemaakt, gaande van zuivere decreetgeving enerzijds tot louter intern administratieve aangelegenheden anderzijds. Daarbij komen de meest uiteenlopende materies aan bod.

Veel van die zaken worden eerst voorbereid in de commissies. Zo verwijst de voorzitter alle ontwerpen en voorstellen van decreet, voorstellen van resolutie en voorstellen tot wijziging van het reglement eerst naar een commissie, die het ontwerp of voorstel bespreekt en vervolgens bij stemming al dan niet aanneemt. Het grootste gedeelte van het parlementaire verhaal in de plenaire vergadering loopt daardoor inhoudelijk parallel met dat in de commissies.

Toch gebeurt het vrij regelmatig dat een Vlaams volksvertegenwoordiger bij motie van orde voorstelt om de fase van behandeling in een commissie over te slaan en een voorstel van decreet of resolutie rechtstreeks in de plenaire vergadering te be-

handelen. Met een dergelijk voorstel moet de plenaire vergadering wel instemmen. Op die manier werden in de legislatuur 1995-1999 diverse voorstellen van decreet, voorstellen van resolutie en andere zaken rechtstreeks in de plenaire vergadering behandeld, zoals het voorstel van bijzonder decreet houdende invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad (23 juni 1995), de motie betreffende herverdeling van basisallocaties van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 (13 november 1996), het voorstel van resolutie betreffende een humanitair hulpprogramma voor Kosovo (31 maart 1999) enzovoort.

Volgens het reglement van het Vlaams Parlement komen sommige andere onderwerpen rechtstreeks in de plenaire vergadering aan de orde. We sommen ze hier op, met vermelding van de plaats in dit legislatuurverslag waar u er meer over kunt lezen.

- a) de eedaflegging van de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de verkiezing van de gemeenschapssenatoren (zie hoofdstuk I.1) en de benoeming van het Bureau (zie hoofdstuk I.2.1);
- b) de benoeming van de Vlaamse regering (zie hoofdstuk II.2.1). Het regeerakkoord werd door de minister-president aan het Vlaams Parlement voorgesteld op 21 juni 1995, grondig besproken in de plenaire vergaderingen van 22 en 23 juni 1995 en uiteindelijk aangenomen met 63 stemmen tegen 58. Bij de opening van elk zittingsjaar legt de Vlaamse regering ook een verklaring af betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting, de zogenaamde *septemberverklaring*, die rechtstreeks besproken wordt in plenaire vergadering en waarover de minister-president gewoonlijk ook een stemming vraagt;
- c) de actuele vragen (zie hoofdstuk II.2.4.3), de actuele interpellaties (afgeschaft bij de reglementsaanpassing van 10 juli 1996) en de interpellaties die het Uitgebreid Bureau naar de plenaire vergadering verwijst (zie hoofdstuk II.2.4.1);
- d) de met redenen omklede moties, de moties van aanbeveling en de moties van vertrouwen en wantrouwen (zie hoofdstuk II.2.4.2);
- e) de moties tot uitoefening van het recht van onderzoek (zie hoofdstuk II.2.4.6) en de moties

betreffende een belangenconflict (zie hoofdstuk II.2.7);

- f) de actualiteitsdebatten, ingevoerd door de reglements-aanpassingen van 8 juli 1998, waarvan er in de zittingsperiode 1995-1999 twee hebben plaatsgevonden : één op 20 oktober 1998 over gratis openbaar vervoer voor kinderen tot twaalf jaar en één op 17 november 1998 over de mestproblematiek (zie hoofdstuk II.2.6). Ook voor de invoering van de actualiteitsdebatten organiseerde het Vlaams Parlement over bepaalde onderwerpen debatten in plenaire vergadering : zo op 29 april 1997 over tewerkstelling in Vlaanderen, op 18 november 1997 over de verbranding van afvalstoffen en over de integratie van inwijkelingen en op 2 december 1997 over de situatie van de Vlamingen in Brussel;

- g) sommige benoemingen en voordrachten (zie hoofdstuk II.2.8 en bijlage 9).

Ten slotte zijn er nog een aantal beslissingen die de plenaire vergadering neemt op voorstel van het Bureau. In het begin van iedere zittingsperiode worden op die wijze de commissies benoemd. In de legislatuur 1995-1999 gebeurde dat op 4 juni 1995. De personeelsformatie en het administratieve en geldelijke statuut van het personeel worden door de plenaire vergadering bepaald op voorstel van het Bureau. In die materie werd gedurende de legislatuur 1995-1999 veel werk verzet. Daarover staat meer informatie in hoofdstuk V.3. Elk jaar keurt de plenaire vergadering op voorstel van het Bureau de rekeningen en begrotingen van het Vlaams Parlement goed (zie hoofdstuk V.1).

2.3.2 *Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting*

Binnenlandse Aangelegenheden

Tijdens deze legislatuur werden er inspanningen geleverd om het administratief toezicht op de gedecentraliseerde besturen te versoepelen. Een vaak gehoorde klacht in de commissie was immers dat de lokale besturen overdreven betutteld worden door de Vlaamse overheid en te veel beknot in hun lokale autonomie. Dat leidde tot verschillende wijzigingen van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten. Het pleidooi van de commissie voor meer lokale autonomie resulteerde tevens in het afsluiten door de

Vlaamse regering van een “Pact met de gemeenten”, waarin het beginsel van de subsidiariteit centraal staat.

De commissie besteedde veel aandacht aan het belangwekkende eindrapport van de Commissie Bestuurlijke Organisatie, waarin voorstellen worden geformuleerd over de toekomstige organisatie van het Vlaamse binnenlandse bestuur. De uitvoering van dat rapport wordt evenwel gehinderd door het feit dat de organieke wetgeving inzake gemeenten en provincies nog steeds een federale bevoegdheid is. Het rapport vormde wel een belangrijke inspiratiebron voor het decreet houdende oprichting van een Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur, dat op basis van een parlementair initiatief tot stand kwam. Die Hoge Raad heeft als voornaamste opdracht adviezen uit te brengen over initiatieven die rechtstreeks betrekking hebben op de taken, de financiën of enig ander aspect van het bestuur van gemeenten, OCMW's of provincies.

In het kader van hun controlerende bevoegdheid toonden de commissieleden veel interesse voor de sectorale akkoorden voor de personeelsleden van de lokale overheden, het administratief toezicht in de facilitatengemeenten en het statuut voor de lokale politicus.

Stadsvernieuwing

Voor het eerst werd in de Vlaamse regering een minister specifiek belast met de bevoegdheid stedelijk beleid. De verhoogde aandacht voor de stedelijke problematiek leidde tot de goedkeuring van het decreet tot vaststelling van de regelen inzake de werking en de verdeling van het Sociaal Impulsfonds. Op basis van dat decreet ontvangen een dertigtal steden en gemeenten sinds 1996 aanzienlijke middelen om een beleid te ontwikkelen inzake het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit en inzake de bestrijding van de kansarmoede in achtergestelde buurten. In 1999 ging het om een bedrag van ruim 7,4 miljard frank. In de loop van de legislatuur werden de jaarlijkse SIF-middelen voor Brussel, waar er vanuit Vlaanderen enkel in gemeenschapsmateries kan worden geïnvesteerd, verhoogd van 40 naar 80 en vervolgens naar 100 miljoen frank in 1999. Op basis van een parlementair initiatief zullen die middelen voor Brussel geleidelijk aangroeien tot een bedrag van 215 miljoen frank vanaf 2002.

De Vlaamse regering nam zich bij de aanvang van de legislatuur voor een inclusief stedelijk beleid te ontwikkelen. Daarmee wordt bedoeld dat men op vele bevoegdheidsterreinen tegelijk en samenhan-

gend maatregelen moet treffen met het oog op het stedelijke herstel. In het kader van de bevoegdheden van deze commissie was vooral de invoering in het programmadecreet 1996 van de gewestelijke heffing op leegstand en verkrotting van belang. Door die heffing worden alle leegstaande en verwaarloosde gebouwen geïnventariseerd en eventueel beboet. Met de heffing wil men eigenaars ontraden om hun woningen te laten leegstaan of verkrotten.

Huisvesting

De belangrijkste realisatie in de sector huisvesting was ongetwijfeld de goedkeuring van het decreet houdende de Vlaamse Wooncode, waarin het juridische kader voor het toekomstige Vlaamse woonbeleid werd uitgetekend. De Vlaamse Wooncode creëert een structurele basis om met een vernieuwd instrumentarium aan iedereen een recht op menswaardig wonen toe te kennen. De verbetering van de woningkwaliteit door een systematische kwaliteitsbewaking neemt daarin een belangrijke plaats in.

Met hetzelfde doel voor ogen werd op basis van een parlementair initiatief een decreet houdende de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor kamers en studentenkamers aangenomen. Dat decreet legt voor de kamerwoningen een aantal elementaire kwaliteits- en veiligheidsnormen op.

In het kader van hun controlerende bevoegdheid ging de aandacht van de commissieleden vooral naar de problematiek van de kwaliteit van de sociale woningbouw (o.m. van de Domus Flandria-woningen), de problematiek van de sociale mix en de gettovorming in de sociale huisvesting, de verzekering tegen inkomensverlies en de tegemoetkoming in de leningslast.

2.3.3 Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

De staatshervorming van 1993 gaf aan de deelstaten uitgebreide buitenlandse bevoegdheden. De nieuwe bevoegdhedenconstellatie werd in de loop van 1994 en 1995 nader uitgetekend. Het nieuwe systeem werd vanaf de legislatuur 1995-1999 ten volle operationeel.

Op grond van de verruimde verdragsluitende bevoegdheid van Vlaanderen werden 67 verdragen bij het parlement ingediend. Ze gingen over verschillende domeinen, zoals cultuur, onderwijs, in-

vesteringen, milieu, grondslagen van het volkenrecht, Noord-Zuidkwesties en Europese institutionele kwesties, en werden gesloten met 26 partnerlanden. De meeste verdragen waren een bevoegdheid van België en zijn deelstaten (gemengde verdragen), of een bevoegdheid van de Europese Gemeenschap, de lidstaat België en de Belgische deelstaten (dubbelgemengde verdragen). Toch werden er ook zes exclusieve verdragen, die enkel een Vlaamse bevoegdheid betroffen, aan het parlement voorgelegd. Zo werden verdragen gesloten tussen Vlaanderen en Nederland, Estland, Letland, Litouwen, Zuid-Afrika en Roemenië. Nederland, Zuid-Afrika en Chili zijn overigens, zij het om verschillende redenen, prioritaire partners in het Vlaamse buitenlandse beleid.

Dat Nederland een prioritair partnerland is voor Vlaanderen, bleek in de commissie Buitenlandse Aangelegenheden door het goedkeuren van de vier "waterverdragen" inzake Schelde en Maas, en van een zeer ruim Vlaams-Nederlands cultureel akkoord over cultuur, onderwijs, wetenschappen en, in zekere mate, welzijn. De commissie besteedde - door hoorzittingen en gedachtewisselingen met de rechtstreeks betrokkenen, en door het uitoefenen van haar controlerecht - tevens veel aandacht aan de voortgangsbewaking, de invulling en de structuren van dat akkoord. Mede op initiatief van de commissie engageerde de Vlaamse overheid zich in 1998 tot participatie in een project om samen met Nederland via satelliet televisie-uitzendingen te verzorgen voor Nederlandstaligen in - in een eerste fase - Europa en Noord-Amerika.

De ontwikkelingen op Europees vlak vormden een ander centraal aandachtspunt. De totstandkoming en de afwikkeling van het Verdrag van Amsterdam werd de hele legislatuur op de voet gevolgd. Vanaf de start, in het voorjaar van 1996, van de intergouvernementele conferentie die dat nieuwe Europese basisverdrag moest voorbereiden, gaf de commissie door resoluties, interpellaties en moties mee gestalte aan het Vlaamse standpunt. De belangrijkste elementen daarvan zijn in de definitieve verdragstekst terug te vinden, zoals de uitbreiding van de adviesbevoegdheid van het Comité van de Regio's, het benadrukken en bevestigen van het subsidiariteitsbeginsel, de handhaving van het bestaande taalregime, de culturele diversiteit (cf. het protocol over de publieke omroepen) en de sociale en werkgelegenheidsdimensie van Europa. De goedkeuring van het Verdrag van Amsterdam gebeurde dan ook probleemloos. Vlaanderen onderschreef daarenboven het ruimere buitenlandse

beleid van de Europese Unie zoals bleek uit de goedkeuring van diverse internationale overeenkomsten (de bovenvermelde dubbelgemengde overeenkomsten). Door vragen en interpellaties volgde de commissie het Vlaamse luik van de diverse Europese regionale steunprogramma's, en een aantal meer algemene Europees-politieke kwesties die gevoelig liggen in Vlaanderen (terug te vinden in het Vlaamse standpunt over het Verdrag van Amsterdam).

Door de internationale gerichtheid van de Vlaamse economie, vormde de buitenlandse handel in het algemeen en de export in het bijzonder, een permanente zorg. Een speciale vermelding verdient het decreet waardoor in 1996 de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel werd omgevormd tot het huidige Export Vlaanderen. Dat decreet was het vertrekpunt voor een grotere herstructureringsoperatie, waarbij de opdracht van de instelling scherper werd gesteld, de verantwoordelijkheden van de bestuursorganen duidelijk werden afbakend, de dagelijkse leiding werd gestroomlijnd en een nieuwe organisatiestructuur werd uitgetekend. Het ombouwproces van de Vlaamse openbare exportbevorderingsinstelling dat daarvan het gevolg was, werd via gedachtewisselingen (o.a. over het strategisch plan van de instelling), interpellaties en vragen om uitleg voortdurend gevolgd. Het domein van de internationale investeringen genoot eveneens de volle aandacht van de commissie. Acht investeringsbeschermingsakkoorden in het kader van de BLEU werden goedgekeurd, en de resultaten van de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV) inzake het aantrekken van buitenlandse investeringen naar Vlaanderen werden voortdurend gevolgd.

Bij de jaarlijks terugkerende begrotingsbesprekingen werd de omvang en de performantie van het buitenlandse netwerk van Export Vlaanderen geëvalueerd, dat naast Vlaamse economische vertegenwoordigers nu ook - lokaal gerekruteerde - handelssecretarissen omvat. Samen met de investeringsprospectoren en de technologisch attaché (verbonden aan de DIV), de gemeenschapsattachés, de VVOB-vertegenwoordigers, de vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen, en de vertegenwoordigers van het Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing zijn zij de indrukwekkende groep die het buitenlandse beleid van Vlaanderen gestalte geeft, en die tijdens deze legislatuur geleidelijk verder werd uitgebouwd en functioneel geïntegreerd. Het grote belang dat de commissieleden hechten aan netwerkvorming in het buitenland blijkt ook uit hun

herhaalde initiatieven ten gunste van de stichting Vlamingen in de Wereld, die de informele pendant van het officiële netwerk zou kunnen worden.

De commissie liet zich ten slotte ook in met de grote internationale politieke kwesties. Zo kwamen er resoluties in verband met de Koerden, de situatie van de inheemse volkeren, de Baskische kwestie, Oost-Timor, Rwanda en Kosovo. Occasioneel werden daarover ook interpellaties, vragen om uitleg en hoorzittingen gehouden, onder andere met Ibrahim Rugova, de leider van de gematigde Kosovaarse Albanezen. De commissie nam, uit onvrede met de gang van zaken in het Palestijns-Israëliisch vredesproces, de Euro-mediterrane overeenkomst met Israël (een dubbelgemengd verdrag) niet in behandeling, wat een duidelijk politiek statement was. Door de bespreking van een beleidsplan en een aantal resoluties, interpellaties en vragen om uitleg over ontwikkelingssamenwerking, gaf de commissie blijk van haar interesse in de Noord-Zuidproblematiek. De grote politiek kwam ten slotte ook aan de orde bij de samenwerkingsverbanden die Vlaanderen aanging met respectievelijk de Internationale Arbeidsorganisatie en de UNESCO. Daardoor maakte Vlaanderen een begin met zijn inschakeling in multilaterale organisaties.

2.3.4 Commissie voor Cultuur en Sport

Algemeen cultuurbeleid

Een van de belangrijkste verwezenlijkingen van de voorbije legislatuur is de structureren van de adviesverlening in de hele culturele sector. Binnen één overkoepelende structuur werd een Raad voor Cultuur, een Raad voor Kunsten en een Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding opgericht, samen met onderliggende beoordelingscommissies voor erkenning en subsidiëring. De raden en commissies werden, binnen de marges van het cultuurpact, samengesteld uit deskundigen uit de betrokken sector, wat moet bijdragen tot een kwaliteitsvol en actueel beleid.

Jeugdwerk

Voor het landelijk georganiseerde jeugdwerk werd de erkenning en financiering van organisaties geactualiseerd. Eenzelfde actualisering werd gerealiseerd betreffende de subsidiëring van provinciebesturen voor het voeren van een jeugdwerkbeleid. Inzake de subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het

voeren van een lokaal jeugdwerkbeleid, werd het decreet van 9 juni 1993 geëvalueerd, maar niet aangepast. Wel werden, op basis van een resolutie, de uitvoeringsbesluiten aangepast, met het oog op het voeren van een vernieuwd beleid inzake maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren.

Volksontwikkeling en bibliotheken

Voor de organisaties voor volkscultuur werd een overkoepelend systeem van erkenning en subsidiëring uitgewerkt, gekoppeld aan een periodieke evaluatie van hun werking. Het Vlaams Centrum voor de Volkscultuur moet zorgen voor een expliciete wetenschappelijke taakstelling en een professionele begeleiding van de sector.

Na rijp beraad werd het bibliotheekdecreet van 19 juni 1978 niet herzien. Wel werd een resolutie goedgekeurd met enkele krachtlijnen waaraan de effectieve herziening, die in het vooruitzicht werd gesteld, moet beantwoorden. Zo wordt o.a. de nadruk gelegd op de cultuurspreidende en de informatieve functie van de bibliotheken, waarbij de gemeenten sterker moeten worden betrokken. Bovendien is een sterkere samenwerking noodzakelijk tussen de verschillende bibliotheken,

waarbij die moeten kunnen rekenen op een sterke bovenlokale ondersteuning en de inschakeling van de informatietechnologie via Bibnet. Er werd aangedrongen op onderhandelingen met de federale overheid over de toekenning van een leenrecht.

Beeldende kunsten en musea

Het museumdecreet van december 1996 gaf voor de eerste maal een decretale grondslag voor het museumlandschap. Het kaderdecreet bepaalde dat musea op basis van een aantal voorwaarden erkend en/of gesubsidieerd kunnen worden, en richtte tegelijkertijd een museumraad op die advies over het museumwezen kan uitbrengen.

De oprichting van een Reproductiefonds Vlaamse Musea moet bijdragen tot een coherent beleid en een samenwerking tussen de verschillende musea inzake reproductie, promotie en digitale ontsluiting van kunstwerken uit de Vlaamse musea en van het Vlaams cultureel patrimonium in het algemeen.

Via het decreet houdende integratie van kunstwerken in Vlaamse overheidsgebouwen, en het decreet betreffende de integratie van kunstwerken op rotondes, werd de rol benadrukt die de Vlaamse

overheid speelt in het stimuleren en ondersteunen van de kunst.

Muziek, letteren en podiumkunsten

Via het Muziekdecreet werden de overheidsinspanningen ten behoeve van de muzieksector verruimd van de klassieke muziek naar ander muziekgenres, zoals volksmuziek en etnische muziek, jazz, rock en pop. Er werd ook aandacht geschonken aan componisten, uitvoerders en concertorganisatoren. Tevens werd het Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap opgericht en werd de erkenning en subsidiëring van organisaties afhankelijk gemaakt van zakelijke en artistieke elementen, en van een positieve periodieke evaluatie.

Het decreet op de podiumkunsten regelt voor alle genres in deze sector de erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden. De oprichting van een Steunpunt Podiumkunsten moet zorgen voor de structurele verankering van de bekendmaking van de Vlaamse podiumkunsten in binnen- en buitenland, en voor een betere marketing van de schepende en uitvoerende kunstenaars.

Ter stimulering van het letterenbeleid werd geopteerd voor de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren. Dat fonds heeft tot doel de Nederlandstalige letteren en de vertaling in en uit

het Nederlands van literair werk te ondersteunen. Tevens moet het de sociaal-economische positie van auteurs en vertalers verbeteren. Daartoe kan het fonds o.a. subsidies en werkbeurzen toekennen. De VZW-structuur waarborgt een vrij autonome werking van het fonds. Daartoe worden de bestuurs- en adviesorganen samengesteld uit deskundigen die tevens representatief en onpartijdig zijn.

Het decreet houdende oprichting van een Dienst voor Taaladvies, legt de basis voor de oprichting door de Vlaamse regering van een efficiënt en klantgericht orgaan voor taaladvies voor de burger.

Sport en recreatie

Inzake sport werd het decreet aangenomen tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar. Op basis van een resolutie werd door de Vlaamse regering een zeer omvattend Strategisch Plan voor Sportend Vlaanderen goedgekeurd, met een stappenplan voor de uitvoering van de verschillende deelaspecten ervan. Verder werd het decreet aangenomen tot oprichting van de Vlaamse Sportraad en de Adviserende Beroepscommissie voor sportaangelegenheden. De erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties werd geregeld.

2.3.5 Commissie voor Financiën en Begroting

Het begrotingsbeleid

De voorbije legislatuur was het begrotingsbeleid erop gericht de beleidsruimte van de Vlaamse overheid op lange termijn - dus ook nadat de toename van de middelen ingevolge het Sint-Michielsakkoord is gestopt - te vrijwaren. Daarom werd de meesternorm, die werd vastgelegd in 1993, ook in de periode 1995-1999 gehanteerd als richtsnoer voor de begroting. Enkel vaststaande financiële meevallers konden worden aangewend voor hogere uitgaven dan door de meesternorm werd toegelaten.

Naar aanleiding van de begroting 1999 besliste de Vlaamse regering om de meesternorm bij te sturen tot de euro-meesternorm. De voornaamste vernieuwing in die norm is dat die a-cyclisch wordt uitgewerkt. Door het opbouwen van reserves kan de begroting van de Vlaamse regering nu een normale conjunctuurbeweging opvangen. De Vlaamse Gemeenschap dient daartoe de jaarlijkse uitgavengroei af te stemmen op een gemiddelde realistische groeivoet van de ontvangsten. De gemiddelde reële groeivoet van de uitgaven zou rond de 1,7% liggen over een periode van 17 jaar.

Het strikte beleid - ondersteund door een goede conjunctuur en beter dan verwachte ontvangsten uit de gewestbelastingen en het kijk- en luistergeld - heeft ertoe geleid dat in 1997 - één jaar vroeger dan in het regeerakkoord afgesproken - de begroting door de Vlaamse regering kon worden afgesloten met een nultekort. De begrotingsjaren na 1997 worden nu aangewend om de nodige reserves aan te leggen om de stilstand in de groei aan middelen vanaf het begrotingsjaar 2000 op te vangen.

Die positieve evolutie van de begrotingsresultaten heeft er ook toe geleid dat de Vlaamse schuld eind 1998 is teruggebracht tot minder dan de helft van de middelenbegroting 1999 van de Vlaamse Gemeenschap. Door de gunstige resultaten heeft de Vlaamse overheid ook bijgedragen tot het behalen van de Maastrichtnormen door België.

De commissie had echter ook kritiek op het begrotingsbeleid van de Vlaamse regering. Zo werd het gebrek aan investeringsmiddelen voor de gewestbevoegdheden bekritiseerd en werden de keuzes die in de begroting werden gemaakt, in vraag gesteld. Sommige commissieleden stelden ook dat

de extra middelen die voortvloeien uit het Sint-Michielsakkoord verantwoordelijk zouden zijn voor de gunstige begrotingssituatie en niet zozeer het beleid van de Vlaamse regering. Ten slotte was er kritiek op de grotere vrijheid voor de Vlaamse openbare instellingen zonder dat daar een voldoende grotere interne controle tegenover staat.

De ontvangsten

De voorbije legislatuur werd gekenmerkt door een aanzienlijke toename van de middelen voor de Vlaamse Gemeenschap als gevolg van het Sint-Michielsakkoord. De middelentoe name werd nog versterkt door een goede economische conjunctuur en niet-gebudgetteerde meerontvangsten voortvloeiende uit de Financieringswet.

Van de beperkte fiscale autonomie werd gebruik gemaakt om de gewestbelastingen - vaak in verschillende fasen - te hervormen :

- De successierechten werden zowel voor de particulieren als de vennootschappen grondig hervormd. De aanslagvoeten en de vrijstellingen werden gewijzigd. De bevoegdheid van het Vlaamse Gewest die onder meer door de federale regering werd betwist, om inzake de aanslagvoeten en vrijstellingen met betrekking tot de successierechten decretaal op te treden, werd door het arrest van het Arbitragehof van 9 december 1998 bevestigd. Eigenaars van bedrijven, die het behoud van de werkgelegenheid kunnen garanderen, worden voor hun aandeel in de vennootschap zelfs vrijgesteld van successierechten. De hervorming van de successierechten leidt momenteel tot een stijging van meer dan 10% van de ontvangsten uit successierechten.
- Met betrekking tot de onroerende voorheffing werden de procentuele verminderingen vervangen door automatisch verleende aftrekken uitgedrukt in bedragen. Tevens werd beslist dat het Vlaams Gewest vanaf het jaar 2000 zelf zal instaan voor de inning van de onroerende voorheffing.
- Het bedrag dat wordt vrijgesteld van belasting op spelen en weddenschappen werd gewijzigd.

Het kijk- en luistergeld werd vanaf april 1997 door de overheid zelf geïnd, mede op vraag van Belgacom dat vroeger - tegen vergoeding - instond voor de inning. De eigen inning gaat gepaard met een actie om zwartkijkers en -luisteraars ertoe aan te zetten hun kijk- en luistergeld te betalen.

Schuldbeheer

Door het decreet van 16 december 1997 houdende bepalingen inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse gemeenschap werd het decretale kader geschapen voor het financiële beheer van de Vlaamse Gemeenschap.

Rapportering door het Rekenhof

De bespreking - niet alleen in de commissie voor Financiën en Begroting - van rapporten van het Rekenhof hebben geleid tot een evaluatie en soms een bijsturing van het beleid van de Vlaamse regering in bepaalde domeinen. Thema's die regelmatig werden aangesneden waren het beleid van de Vlaamse regering om de VOI's verder te verzelfstandigen, bepaalde uitzonderlijke financiële operaties, de te beperkte uitbouw van de interne audit van de Vlaamse Gemeenschap en bepaalde aspecten van het schuldbeheer. De samenwerking tussen het Rekenhof, het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering inzake begrotingsdossiers werd tijdens deze legislatuur verstevigd.

Het Rekenhof legde ook voor het eerst een doelmatigheidsonderzoek aan het Vlaams Parlement voor ingevolge zijn nieuwe bevoegdheid op dat terrein.

Inhaaloperatie eindrekeningen

Onder impuls van de commissie voor Financiën en Begroting werd de achterstand inzake de algemene rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap ingehaald: op drie jaar tijd werden 12 ontwerpen houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van de instellingen van openbaar nut ingediend en aangenomen.

2.3.6 Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Leefmilieu

Belangrijke thema's van het leefmilieubeleid tijdens de voorbije legislatuur waren de waterzuivering, de luchtverontreiniging, de bodemsanering, de afvalstoffen en de meststoffen.

In december 1995 werd een eerste uitgebreide wijziging van het decreet van 21 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen besproken en goedge-

keurd. De meststoffenproblematiek bleef de daaropvolgende jaren onder de aandacht. De decretaal voorgeschreven evaluatie van het mestactieplan in 1998 werd in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitvoerig toegelicht en besproken. In februari en maart 1999 behandelde de commissie een nieuwe aanpassing van het meststoffen-decreet, die in april 1999 door de plenaire vergadering werd aangenomen. In de tekst van 1995 stond het concept "gezinsveeteeltbedrijf" centraal. In de recente aanpassing verdwijnt die notie naar de achtergrond en wordt een cruciale rol toebedeeld aan de mestverwerking en aan de milieubeleids-overeenkomst die met de sector zal worden gesloten. De inwerkingtreding van het nieuwe decreet werd uitgesteld tot de Europese Commissie over de voorgenomen vergoedingsregeling een beslissing heeft genomen.

In 1996 werd het interregionale samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingafval goedgekeurd. Begin 1997 formuleerde de commissie aanbevelingen bij het ontwerp van uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 1997-2001. Het belang van afvalpreventie werd daarin beklemtoond. Een debat over de technieken van afvalverwerking leidde in 1998 tot het aannemen van een resolutie over de behoefte aan de ontwikkeling van alternatieve technologieën inzake de eindverwerking van huishoudelijk afval. In 1998 werd een technische aanpassing van het bodemsaneringsdecreet van 22 april 1995 goedgekeurd.

Inzake luchtkwaliteit werd in 1997 een resolutie aangenomen over de behoefte aan een Vlaams actieplan ter bestrijding van de overmaat aan ozon in de omgevingslucht. De problematiek van de uitstoot door huisvuilverbrandingsinstallaties kwam uitgebreid aan bod tijdens hoorzittingen met de bevoegde expertencommissie en tijdens vragen en interpellaties over het stilleggen en terug starten van bepaalde verbrandingsovens. Een resolutie betreffende het beperken van de dioxine-uitstoot werd in 1998 unaniem aangenomen.

De aanpak van de waterzuivering in het Vlaamse gewest werd onder meer opgevolgd in hoorzittingen met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de NV Aquafin. De voor- en nadelen van een grootschalige versus kleinschalige aanpak van de waterzuivering werd bestudeerd aan de hand van het studiegebied Merchtem. Naar aanleiding van de overstromingen in 1998 werd in een resolutie aangedrongen op het maken van een statusrapport inzake het onderhoud en het beheer van waterlopen

in Vlaanderen. Het aangekondigde ontwerpdecreet inzake integraal waterbeheer werd niet voor het einde van de legislatuur door de Vlaamse regering ingediend.

De thema's waterzuivering, luchtkwaliteit, bodemsanering en afval kwamen in de commissiewerkzaamheden ook uitvoerig aan bod vanuit twee andere invalshoeken, die van de instrumenten van het milieubeleid en die van de financiering ervan.

Onder instrumenten worden de milieubeleidsplannen, de normen en vergunningen, de gemeentelijke milieuconvenanten, de milieubeleidsovereenkomsten en de samenwerkingsakkoorden verstaan. In juli 1996 bracht de commissie een omstandig advies uit over het ontwerp van gewestelijk milieubeleidsplan 1997-2001 (MINA-plan 2). De milieubeleidsovereenkomsten over oud papier, afgedankte voertuigen en afvalbanden werden in 1998 en 1999 in de commissie toegelicht en besproken. Naar aanleiding van talrijke vragen en interpellaties werd de minister ondervraagd over milieuvergunningdossiers en concrete bodemsaneringsprojecten.

Het meest kenmerkende voor de werkzaamheden van de commissie tijdens de voorbije legislatuur is wellicht de aandacht die aan de financiering van het toekomstige milieubeleid werd besteed. Begin 1996 stond die kwestie al centraal bij de behandeling van de beleidsbrief van minister Kelchtermans met de beleidsprioriteiten voor de periode 1995-1999, mede naar aanleiding van een rapport van de SERV over de financiering van het milieubeleid en een nota van de VMM over de herziening van de afvalwaterheffingen. Bij de jaarlijkse begrotingsbesprekingen moest de commissie steeds weer vaststellen dat op langere termijn de sanering van de historische verontreiniging nog aanzienlijke financiële inspanningen zal vergen, in het bijzonder wat water- en bodemverontreiniging betreft, en dat de milieuheffingen, ondanks belangrijke wijzigingen, een te beperkt instrument vormen om tot een sluitende begroting te komen. In 1997 werd een resolutie aangenomen waarin aan de Vlaamse regering wordt gevraagd de totale druk van de milieuheffingen constant te houden tot 2000. Daarbij wordt uitgegaan van een toename van het aandeel uit de algemene middelen in de milieubegroting, onder meer voor het versneld inhalen van de historische achterstand. De eventuele verhogingen

van de heffingen vanaf 2000 moeten volgens de resolutie passen in een uit te werken langetermijnvisie op de financiering van het milieubeleid. Een nota betreffende die langetermijnvisie had uiterlijk bij de bespreking van de begroting 1999 aan het Vlaams Parlement voorgelegd moeten zijn.

Natuurbehoud

In de sector natuurbehoud werd, na een uitgebreide behandeling in de commissie, op 21 oktober 1997 het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu afgekondigd. Dat decreet moet de instrumenten aanreiken voor het behoud van de algemene natuurkwaliteit in het Vlaamse gewest en voor de invulling van een gebiedsgericht natuurbeleid. Er wordt een wettelijk kader gecreëerd voor de afbakening van een samenhangend geheel van beschermde gebieden. Voor het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) zal binnen vijf jaar een oppervlakte van 125.000 ha worden afgebakend. Binnen diezelfde termijn zal een oppervlakte van 150.000 ha natuurverwevingsgebieden worden afgebakend.

Monumenten en landschappen

De commissie was eveneens bevoegd voor de gewestaangelegenheid "monumenten en landschappen". In 1996 werd een voorstel van decreet houdende bescherming van landschappen aangenomen. Daarmee wordt een meer dynamisch kader voor de bescherming en het beheer van landschappen gecreëerd. Wat de monumenten betreft, ging de meeste aandacht naar de inspanningen van de Vlaamse overheid voor de restauratie van monumenten.

2.3.7 Commissie voor Mediabeleid

Het overzicht van het gevoerde beleid op het vlak van media is gebaseerd op het regeerakkoord en de opeenvolgende beleidsbrieven Media. Daarnaast zijn er een aantal resoluties die door het Vlaams Parlement werden goedgekeurd, met name de resolutie van 21 december 1995 betreffende de hervormingen van de BRTN, de resolutie van 10 juli 1996 betreffende kinderen en televisie en de resolutie van 10 juli 1997 betreffende een beleidsplan voor de audiovisuele industrie.

Het medialandschap werd tijdens deze legislatuur in belangrijke mate hertekend. De commissie voor Mediabeleid heeft daarin een belangrijke rol ge-

speeld, zowel door het amenderen van ontwerpen van decreet als door een aantal eigen initiatieven, bijvoorbeeld over de lokale radio's, de vrije nieuwsgaring en de Vlaamse Geschillenraad.

Openbare omroep

In het regeerakkoord was de hervorming van de openbare omroep een duidelijke prioriteit. Het zwaartepunt van de activiteit van de commissie voor Mediabeleid tijdens de eerste periode van de legislatuur lag dan ook op de uitvoering van dat punt van het regeerakkoord. Met het mini- en het maxidecreet over de openbare omroep werden het statuut en de werking van de VRT drastisch gewijzigd. Vanaf 1997 wordt er gewerkt met een beheersovereenkomst tussen de overheid en de openbare omroep (1997-2001) die telkens jaarlijks wordt geëvalueerd in de commissie voor Mediabeleid.

Europese regelgeving

Een tweede klemtoon van het mediabeleid lag op het in overeenstemming brengen van de Vlaamse regelgeving met de Europese. De Vlaamse wetgeving werd immers op diverse punten door Europa aangevochten. Er was de veroordeling door het Europees Hof van Justitie van de meldingsplicht voor kabelmaatschappijen voor het doorgeven van buitenlandse omroepen, de beschikking van de Europese Commissie m.b.t. de monopoliepositie van VTM en het met redenen omkleed advies m.b.t. de aandeelhoudersstructuur van VTM. Tegelijk moest Vlaanderen de nieuwe richtlijn "Televisie zonder Grenzen" omzetten. Met het "Reclamedecreet" werd aan al die Europese verzoeken tegemoetgekomen.

Het Vlaams Commissariaat voor de Media en de Mediaraad

De grote lacunes die werden geconstateerd in de mediaregelgeving waren de minder goede controle op de naleving van de mediawetgeving en een daadwerkelijke sanctionering van inbreuken. Met het decreet tot oprichting van het Vlaams Commissariaat voor de Media (VCM) werd dat verholpen. Tegelijkertijd werden ook de diverse bestaande adviesraden in het medialandschap grondig geëvalueerd en hervormd. Dat leidde enerzijds tot het afschaffen van de Raad voor Lokale Radio's en de Raad voor Reclame en Sponsoring op Radio en Televisie en anderzijds tot de hervorming van de

Vlaamse Mediaraad, die alle adviesverlenende functies kreeg toegekend.

Lokale radio's

Het vierde belangrijke dossier dat aan bod kwam tijdens deze legislatuur, was dat van de lokale radio's. Vanuit de commissie voor Mediabeleid werd het initiatief genomen om de bestaande regelgeving drastisch te herschrijven. Het kader waarin particuliere radio's kunnen worden erkend, werd daardoor gecreëerd. Het opstellen en het implementeren van een nieuw Vlaams frequentieplan (door de Vlaamse regering) werd niet afgerond tijdens deze legislatuur omdat men er niet in geslaagd is het Vlaamse frequentieplan en het frequentieplan van de Franstaligen op elkaar af te stemmen.

Evenementen

In het kader van het uitzenden van evenementen zijn er tijdens deze legislatuur twee belangrijke initiatieven genomen. Enerzijds werd beslist dat evenementen van aanzienlijk belang in open net moeten worden uitgezonden (omzetting Europese richtlijn). Anderzijds krijgen Vlaamse omroepen door het decreet op de vrije nieuwsgaring het recht op een korte berichtgeving.

Filmbeleid

Vanuit een aantal vaststellingen in de filmsector en ter uitvoering van een resolutie werd er een beleidsplan Film door de Vlaamse regering ingediend. Dat beleidsplan werd grondig besproken in de commissie voor Mediabeleid en vormde de basis voor het filmdecreet dat moet leiden tot de volledige verzelfstandiging van het fonds Film in Vlaanderen.

Kinderen en media

Het mediabeleid op vlak van kinderen kreeg in deze legislatuur veel belangstelling. Om de resolutie van 10 juli 1996 betreffende kinderen en televisie uit te voeren, werden in de mediawetgeving een aantal reglementerende bepalingen opgenomen ter bescherming van kinderen m.b.t. de inhoud van programma's en reclame. Ze zijn terug te vinden in het Reclamedecreet en in het decreet dat de bestaande Geschillenraad hervormt en een Kijken Luisterraad opricht. Voor dat laatste decreet putte de commissie voor Mediabeleid ook inspiratie uit het uitgebreide werkbezoek dat de commissie bracht aan een aantal regelgevende media-in-

stanties (ITC, BSC, ...) in Groot-Brittannië en aan de Britse openbare omroep (BBC).

2.3.8 Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

De commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid keurde de afgelopen vier jaar een aantal decreten goed die het Vlaamse onderwijslandschap grondig en structureel hebben gewijzigd. Op het niveau van het hoger onderwijs na, werden door het Vlaamse Parlement zowat alle niveaus van het onderwijsveld bestreken : het basisonderwijs, het secundair onderwijs, het onderwijs voor sociale promotie, de centra voor leerlingenbegeleiding en de onderwijsinspectie. Eveneens belangrijk was dat op 18 juni 1998 tussen vijf Vlaamse partijen een politiek akkoord werd gesloten dat niet alleen het gemeenschapsonderwijs grondig hervormde - het bijzonder decreet van 14 juli 1998 was daar de decretale vertaling van -, maar ook een aantal andere belangrijke vernieuwingen in het onderwijsveld realiseerde. De achterliggende idee bij al die decreten was telkens dat het beleidsvermogen van de scholen moest worden vergroot. In deze legislatuur zette de Vlaamse regering de traditie van de genummerde decreten voort. Onderwijsdecreten VII, VIII, IX, X en XI behandelden telkens verscheidene onderwijsgebieden. Ze hadden als doel eerder goedgekeurde decreten uit te voeren, decreten op elkaar te laten afstemmen, rechtzettingen mogelijk te maken of de decreetgeving te vervolledigen.

Basisonderwijs

Het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 nam als niveaudecreet afstand van het schoolpact van 1958 als politiek-juridische leidraad voor de onderwijswetgeving. De begrippen vrijekeuze-school en vrijekeuzeregeling gaven een nieuwe inhoud aan het concept van de vrije keuze. Daarnaast werd de ongelijkheid tussen het vrij onderwijs en het gemeenschapsonderwijs kleiner gemaakt : de werkingsmiddelen die het vrije onderwijsnet per leerling krijgt, zullen geleidelijk verhoogd worden tot 76 percent van die van het gemeenschapsonderwijs.

Het zogenaamde Tivoli-akkoord zorgde er eind 1997 nog voor dat de werkingsmiddelen van het basisonderwijs aanzienlijk stegen. De diverse fracties hadden daar in de commissie sterk op aangedrongen. Bovendien zou ook op de werkingsmiddelen van het secundair onderwijs dezelfde

De Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid werd op 27 januari 1999 bedacht met de eerste "Pluchen Egel"-prijs van de Vlaamse Scholierenkoepel, naar aanleiding van de goedkeuring van de decreten m.b.t. de subsidiëring van een leerlingenkoepelvereniging en de leerlingenraden.

verdeelsleutel van 76/100 worden toegepast als in het basisonderwijs. Het akkoord werd decretaal verankerd in het decreet van 14 juli 1998 over de hervorming van het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs.

Secundair onderwijs

De belangrijkste maatregelen van het decreet van 14 juli 1998 over de hervorming van het secundair onderwijs waren de schaalvergroting via de vorming van scholengemeenschappen en de reductie van de studierichtingen. Een uitgebreid aanbod van studierichtingen in een scholengemeenschap moet de leerlingen beter oriënteren naar de juiste studiekeuze. Tegelijkertijd wordt via een politiek akkoord tussen vijf Vlaamse partijen, een bijzonder decreet mogelijk gemaakt tot hervorming van het gemeenschapsonderwijs. Door de depolitiserings en de decentralisering van de ARGO moet het gemeenschapsonderwijs een nieuw elan krijgen. De "scholengroepen" nemen heel wat bevoegdheden van de centrale raad over, voor politici is er niet langer plaats in de schoolbesturen.

Op uitdrukkelijk verzoek van de commissieleden liet de minister van Onderwijs een onderzoek uitvoeren naar de objectiveerbare verschillen in het onderwijs. De definitiestudie daaromtrent werd op het eind van de legislatuur afgerond, de resultaten van de eigenlijke kwantificeringsstudie zullen ten vroegste eind 1999 bekend zijn. Deze problematiek werd herhaaldelijk in de commissie aangehaald.

Hoger Onderwijs

In het hoger onderwijs werden eerst en vooral de lerarenopleiding en de nascholing grondig geherstructureerd. De opleidingen aan de hogescholen werden daardoor grondig aangepast, terwijl die aan de universiteiten een financiering kregen. Naast de initiële lerarenopleiding die de startcompetentie garandeert, kan de leraar via een voortgezette lerarenopleiding een aanvullend diploma behalen. Daarbovenop wordt de leraar in zijn professionalisering o.m. ondersteund via een systeem van vraaggestuurde nascholing.

Er is in de commissie heel wat te doen geweest

omtrent het ingangsexamen voor artsen en tandartsen. Om een interuniversitaire toelatingsproef voor de opleidingen van kandidaat-arts en kandidaat-tandarts mogelijk te maken, werd het universiteitsdecreet van 12 juni 1991 aangepast.

Ook het decreet betreffende de hervorming van het hoger onderwijs in de kinesitherapie en de revalidatiewetenschappen in de Vlaamse Gemeenschap had heel wat voeten in de aarde. Door een federale wet wordt de toegang tot het beroep van kinesitherapeut enkel verleend na een opleidingsduur van vier jaar. Dat had tot gevolg dat de opleidingen aan de hogeschool verlengd moesten worden tot vier jaar, maar ook dat er tegelijkertijd een specifiek onderscheid werd gemaakt met de opleidingen aan de universiteiten.

Ondertussen had de minister van Onderwijs aan de heer Roger Dillemans, ere-rector, een bijzondere studieopdracht gegeven m.b.t. de optimalisering van het universitaire aanbod. De commissie nodigde de heer Dillemans tweemaal uit om toelichting te geven bij de voortgangsrapporten daaromtrent.

Ouders en leerlingen

De commissie keurde eveneens een decreet goed om de subsidiëring van ondersteuningscentra van ouderverenigingen en erkende vormingsorganisaties voor ouders van schoolgaande kinderen mogelijk te maken.

Daarnaast bereidde de commissie zelf, naar analogie van dat decreet, een voorstel van decreet voor m.b.t. de subsidiëring van een leerlingenkoepelvereniging en tegelijkertijd een voorstel van decreet op de leerlingenraden. Dat laatste decreet maakt het mogelijk dat in elke secundaire school een leerlingenraad wordt opgericht als éénderde van de leerlingen erom vraagt. De commissie werd voor die decreten bedacht met de eerste "Pluchen Egel"-prijzen van de Vlaamse Scholierenkoepel.

Vorming

Het luik vorming werd door de commissie vooral ingevuld door werkbezoeken aan een reeks bedrijven en instellingen die bijzondere aandacht besteden aan de beroepsopleiding en de permanente vorming.

Wetenschapsbeleid

Inzake wetenschapsbeleid behandelde de commis-

sie vooral het decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie, het zogenaamde Innovatiedecreet. De Vlaamse regering moet aan het Vlaams Parlement om de vier jaar een beleidsplan daaromtrent indienen en het IWT, waarmee de Vlaamse regering een beheersovereenkomst afsluit, krijgt een centrale rol in de voorbereiding en uitvoering van het innovatiebeleid.

2.3.9 Commissie voor Reglement en Samenwerking

De commissie voor Reglement en Samenwerking houdt zich voornamelijk bezig met de voorbereiding van de reglementsherzieningen.

In de voorbije legislatuur werden twee reeksen van reglementswijzigingen goedgekeurd. Zij zijn het gevolg van vernieuwde procedures en verfijningen die nader worden toegelicht in *Hoofdstuk III: Het vernieuwingsproces in het Vlaams Parlement*. Ook de overheveling van de ombudsfunctie van de Vlaamse administratie naar het Vlaams Parlement werd bij decreet in deze commissie uitvoerig voorbereid en besproken.

Het aspect "Samenwerking" heeft betrekking op vergaderingen met gelijknamige commissies van de andere gemeenschaps- en gewestparlementen. Tijdens de legislatuur 1995-1999 werden geen dergelijke vergaderingen georganiseerd.

De commissie voor Reglement en Samenwerking heeft verder uiteraard tot doel de samenwerking tussen de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap te bevorderen. Met de overeenkomstige commissie van het Parlement van de Franse Gemeenschap vormt zij de bij wet opgerichte *Verenigde Commissies voor Samenwerking*.

De Verenigde Commissies voor Samenwerking kwamen in de voorbije legislatuur slechts eenmaal samen op 12 februari 1998. Tijdens die vergadering werd het reglement van orde gewijzigd en werd een motie behandeld betreffende een belangenconflict, aangenomen door het Parlement van de Franse Gemeenschap tegen het bij het Vlaams Parlement ingediende voorstel van decreet houdende vaststelling van de voorwaarden voor getroffen van repressie en epuratie en voor oorlogsslachtoffers om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming.

De Verenigde Commissies voor Samenwerking kwamen evenwel niet tot een overeenstemming

over het al dan niet bestaan van een belangenconflict.

2.3.10 Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Ruimtelijke Ordening

In het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening heeft de commissie gedurende deze legislatuur de wetgeving inzake ruimtelijke ordening ingrijpend herschreven. Een eerste stap daartoe werd gezet met het decreet van 24 juli 1996 houdende de ruimtelijke planning. Dat decreet voert het nieuwe concept *structuurplanning* op Vlaams, provinciaal en gemeentelijk niveau in. Voor het eerst wordt van die overheden verwacht dat ze een beleidsdocument maken, waarin zij de ruimtelijke aanspraken van de verschillende maatschappelijke activiteiten tegen elkaar afwegen en de gewenste ruimtelijke ontwikkeling aangeven. In de loop van de procedure tot definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), heeft de commissie in juni 1997 het standpunt van het Vlaams Parlement over het ontwerp van RSV via hoorzittingen voorbereid. De commissie heeft in het verlengde daarvan, in het najaar van 1997 opnieuw uitgebreid gedebatteerd over het RSV. Dat resulteerde in het decreet van 17 december 1997 dat de bindende bepalingen van het RSV, na amendering, bekrachtigt heeft.

Een tweede onderdeel in de vernieuwing van de wetgeving vormt het decreet van 4 maart 1997. Dat "coördinatiedecreet" herordent de wet van 29 maart 1962 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, met als bedoeling de wetgeving beter leesbaar en gemakkelijker hanteerbaar te maken. Verschillende parlementaire initiatieven werden genomen om bepaalde onderdelen van dat decreet alsnog, vóór de algehele herziening van de stedenbouwwet, aan te passen. Die voorstellen hadden vooral betrekking op de actuele problematiek van de zonevreemde bedrijven, weekendverblijven en sportinfrastructuur.

Een inhoudelijke vernieuwing van de basiswetgeving uit 1962, waarop verschillende parlementaire fracties bij herhaling hebben aangedrongen, is er gekomen met het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening. Dat decreet betekent een omvattende en vernieuwende bundeling van de wetgeving inzake ruimtelijke ordening. Het decreet vormt het nieuwe juri-

dische kader voor de ruimtelijke structuur- en uitvoeringsplanning en het ermee samenhangende vergunningen- en handhavingsbeleid. Vanwege het belang van het decreet, hebben de commissieleden uitgebreid gebruik gemaakt van hun amenderingsrecht.

Het recht om de minister te interpellieren en te ondervragen, werd in de commissie ten volle benut. De kwesties die daarbij de aandacht van de commissieleden wegdroegen, waren onder meer (voorgenomen) gewestplanwijzigingen, de ruimtelijke gevolgen van bepaalde infrastructuurwerken, het handhavingsbeleid, de behandeling van vergunningsaanvragen door AROHM, de problematiek van de zonevreemde constructies en de implementatie van het RSV.

Openbare Werken en Vervoer

De belangrijkste verwezenlijking op wetgevend vlak in de sectoren openbare werken en vervoer, slaat op de goedkeuring van het voorstel van decreet houdende het beleid en het beheer van de Vlaamse zeehavens. Dat decreet van 2 maart 1999 schept een kader voor een gelijkwaardig bedrijfs-economisch en juridisch statuut voor de havenbedrijven. Verder creëert het decreet een instrumentarium voor samenwerking tussen de havens en voor een subregionaal havenbeleid, houdt het een taakverdeling tussen het Vlaamse Gewest, de havenbedrijven en de private sector in, en behelst het een eenvormige financierings- en investeringsregeling. De commissie heeft zich vooraf uitgebreid laten voorlichten door werkbezoeken aan de havens en door hoorzittingen, wat uitgemond is in een resolutie over het Vlaamse zeehavenbeleid.

Ook in deze beleidsdomeinen waakten de commissieleden over het regeringsbeleid, wat het zwaartepunt van de commissiewerking vormde. Vooral (geplande) grote infrastructuurwerken konden op veel aandacht rekenen: te vermelden zijn de luchthavens van Zaventem en Deurne, de aanleg van het HST-tracé, de tweede spoorontsluiting van Antwerpen en het dossier van de IJzeren Rijn. De beslissing om het Deurganckdok aan te leggen en de gevolgen voor Doel werden via resoluties, interpellaties en vragen om uitleg, prominent onder de aandacht van de Vlaamse regering gebracht. De beslissing over Doel was ook het onderwerp van het enige verzoekschrift dat de commissie behandelde. Tijdens de begrotingsbesprekingen trok de commissie veel tijd uit voor een gedachtewisseling over de investeringen in (water)wegeninfrastructuur en over het structurele wegenonderhoud. De

minister werd ook meermaals ondervraagd over zijn algemeen mobiliteitsbeleid en zijn convenantenbeleid, wat een soepele vorm van samenwerking tussen het Vlaamse Gewest, De Lijn en de gemeentebesturen ambieert. Met de goedkeuring van resoluties over autodelen en het fietsgebruik vroeg het Parlement aandacht voor alternatieve verplaatsingsvormen.

In verband met de thematiek van de mobiliteit, bracht de commissie werkbezoeken aan Antwerpen, Gent en Kopenhagen en organiseerde zij hoorzittingen. Het thema mobiliteit kwam diepgaand aan bod in de commissie ad hoc Mobiliteit.

2.3.11 Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften

Ambtenarenzaken

Wat ambtenarenzaken betreft werden in de commissie twee belangrijke ontwerpen van decreet besproken en aangenomen. In een eerste decreet wordt de juridische basis gelegd voor de oprichting van een Vlaams centrum voor de selectie van overheidspersoneel [decreet van 2 maart 1999

tot machtiging van de Vlaamse regering om een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid op te richten voor de uitvoering van opdrachten met betrekking tot de werving en selectie van overheidspersoneel]. Een tweede decreet, betreffende de openbaarheid van bestuur, regelt het inzage-recht van de burger in documenten van de Vlaamse overheid en bepaalt op welke wijze die overheid de burger moet voorlichten over het gevoerde beleid [decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur]. Andere belangrijke aandachtspunten op het vlak van ambtenarenzaken waren het vernieuwingsproces in de Vlaamse administratie en de door de regering doorgevoerde outsourcing van de informatica-functie.

Staatshervorming

Het zwaartepunt van de commissiewerkzaamheden lag bij de voorbereiding van een volgende fase van de staatshervorming. Tijdens het zittingsjaar 1995-1996 werden in dit verband een aantal hoorzittingen georganiseerd over het eindverslag van de Vlaamse Onderzoeksgroep Sociale Zekerheid 2002. De bespreking kwam in een stroomversnelling met de voorstelling door de minister-presi-

dent, op 29 februari 1996, van de discussienota voor een verdere staatshervorming. Met die discussienota gaf de Vlaamse regering de aanzet tot een diepgaand debat in de commissie over de wenselijkheid van een nieuwe staatshervorming. Van april 1996 tot januari 1999 heeft de commissie de discussienota hoofdstuk per hoofdstuk besproken. Daarbij werden telkens hoorzittingen georganiseerd, op basis waarvan de commissie zich een duidelijk beeld kon vormen van de knelpunten inzake de bevoegdheidsverdeling. In totaal werden 79 personen of instanties gehoord. De bespreking van elk hoofdstuk werd afgerond met het opstellen van een aantal voorlopige krachtlijnen. Op 3 februari 1999 formuleerde de commissie haar eindconclusies, die op 3 maart 1999 grotendeels werden overgenomen door de plenaire vergadering in de vorm van vijf resoluties. De belangrijkste punten van die resoluties zijn :

- Het federale staatsbestel moet gebaseerd zijn op een fundamentele tweeledigheid op basis van twee deelstaten.
- De solidariteit moet behouden blijven, op basis van objectieve, duidelijke en doorzichtige mechanismen en omkeerbaarheid.
- In Brussel moet er een gewaarborgde vertegenwoordiging komen van beide taalgroepen op alle beleidsniveaus.
- De fiscale autonomie van de deelstaten moet worden versterkt via onder meer de volledige overdracht van de bevoegdheid inzake de personenbelasting.
- De normerings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid betreffende het volledige gezondheids- en gezinsbeleid moeten integraal naar de deelstaten worden overgeheveld.
- De organisatie van de lokale en provinciale besturen moet worden geregionaliseerd.
- Vlaanderen moet bevoegd worden voor de organisatie van het administratieve toezicht in de randgemeenten en in Voeren, en voor de regeling van het taalgebruik in de gemeenten met een bijzonder taalstatuut.

Verzoekschriften

Ten slotte was de commissie, na de hervorming van de regeling inzake verzoekschriften, vanaf het zittingsjaar 1998-1999 ook bevoegd voor het onderzoek naar de ontvankelijkheid van de verzoekschriften met minder dan 15.000 ondertekenaars. De commissie behandelde in totaal tien verzoekschriften. Zes daarvan werden doorverwezen

naar de bevoegde commissie, drie werden onontvankelijk verklaard, en één werd bezorgd aan de Vlaamse ombudsman.

2.3.12 Commissie voor Vervolgingen

De commissie voor Vervolgingen heeft zich slechts een keer, met name op 6 juli 1995, moeten uitspreken over de vraag of het Vlaams Parlement de schorsing van de hangende strafvervolgung tegen een eerste opvolger-kandidaat Vlaams volksvertegenwoordiger, al dan niet zou vorderen.

Het Parlement besliste de procedure niet te laten schorsen op voorwaarde dat een voorafgaande machtiging werd gevraagd voor elke daad van vervolging in het kader van een beroepsprocedure of voor iedere vorm van tenuitvoerlegging van het vonnis.

Door de vrijspraak van de betrokken persoon in beroep, werd de afgesproken procedure zonder voorwerp.

2.3.13 Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

In vergelijking met de vorige zittingsperiode hebben de activiteiten van de commissie voor Welzijn en Gezondheid een hoge vlucht genomen. De statistieken wijzen uit dat de commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin in deze zittingsperiode één van de meest actieve commissies was.

Het aspect welzijn is duidelijk meer aan bod gekomen dan het aspect gezondheid. Dat heeft grotendeels te maken met de beperkte bevoegdheid die de Vlaamse Gemeenschap heeft op het vlak van gezondheidsbeleid. De commissie was overigens over het algemeen voorstander van een meer homogeen bevoegdheidspakket voor gezondheidsbeleid.

Hoewel de commissie vaak ook aandrang op meer afstemming op het Vlaamse niveau tussen welzijn en gezondheid, zijn er toch parallellen te trekken op beide domeinen. In het kader van de herstructurering van de Vlaamse adviesraden werd de oprichting goedgekeurd van enerzijds de Vlaamse Gezondheidsraad en de Vlaamse Adviesraad inzake erkenning van verzorgingsvoorzieningen en van anderzijds de Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden. Zowel voor de wel-

zijnsvoorzieningen als de verzorgingsvoorzieningen werd een belangrijk kwaliteitsdecreet behandeld en goedgekeurd. De tendens tot schaalvergroting, netwerkvorming, responsabilisering en enveloppefinanciering, heeft verder vorm gekregen in decreten zoals die over het algemeen welzijnswerk, de thuiszorg, en de geestelijke gezondheidszorg. Toegankelijkheid voor alle doelgroepen, duidelijke positionering van de sectoren, rechten van gebruikers, zorgafstemming, naadloze zorg, differentiatie van de zorgvormen en uniforme registratie waren telkens opnieuw aandachtspunten.

Welzijn en gezin

Dat in de naam van de commissie de notie “gezin” toegevoegd werd (vanaf 29 april 1996 commissie voor Welzijn, Gezondheid en *Gezin*), is significant, vooral als men het gezin in de eerste plaats beschouwt als de omgeving waarin kinderen opgroeien, want kinderen waren zowat het meest voorkomende thema in de besprekingen van de commissie. Dat de commissie in vergelijking met andere relatief veel vrouwelijke leden telt ligt misschien aan de basis daarvan. Het thema kinderen kwam aan bod bij de volgende onderwerpen : de (buitenschoolse) kinderopvang, interlandelijke adoptie, kinderrechten, kindeffectrapportage, kin-

dermishandeling (en in het verlengde daarvan slachtoffer- en daderhulp).

Inzake buitenschoolse kinderopvang heeft de commissie vooral haar controlerende functie aangewend. Ook een ontwerpdecreet dat een rudimentaire basis legde voor de verdere organisatie van de buitenschoolse opvang, werd goedgekeurd. Interlandelijke adoptie via bemiddeling door erkende adoptiediensten werd met een decreet geregeld. Voor de laatste drie onderwerpen (die een extra impuls kregen door de affaire-Dutroux) was het parlementaire initiatief de motor. Een decreet tot oprichting van een kinderrechtencommissariaat en een decreet tot instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van kinderrechten zijn de belangrijkste verwezenlijkingen. Ingevolge twee resoluties van de commissie heeft de Vlaamse regering een actieplan ingediend voor preventie en hulpverlening betreffende kindermishandeling en kinderrechten vanuit het welzijns-, gezins- en gezondheidsbeleid, en een voortgangsrapport over het inclusieve beleid ten aanzien van kinderen over alle bevoegdheidsdomeinen heen.

De ruime aandacht ten slotte voor de bijzondere jeugdzorg, resulteerde in de oprichting van een commissie ad hoc.

De ouderenzorg en gehandicaptenzorg kwamen in de commissie vooral ter sprake bij controlerende activiteiten (vragen, interpellaties, begrotingscontrole). Naast de wachtlijsten in de volwassenenvoorzieningen, en de malaise in de semi-internaten was de werkgelegenheid voor gehandicapten een vaak aangeroerd onderwerp. Voor personen met een auditieve handicap werd aan de regering gevraagd het beleid een nieuwe impuls te geven. Persoonlijke assistentie voor personen met een handicap was een dossier dat de hele zittingsperiode gevolgd werd.

Opvang van ouderen, gehandicapten en zieken in het gezins- en thuismilieu kreeg bijzondere aandacht. Beleidsvisie, erkenning en subsidiëring van thuiszorgvoorzieningen in de welzijnssector werden decretaal geregeld.

De vrees dat de kosten voor personen met een verminderd zelfzorgvermogen in de toekomst onbetaalbaar zouden worden wegens o.m. de toenemende vergrijzing, lag aan de basis van de zorgverzekering (aanvankelijk soms afhankelijkheidsverzekering genoemd), die tot heel wat discussies in commissie heeft geleid. Een decreet houdende de organisatie van de zorgverzekering dat de tenlasteneming van niet-medische kosten en hulpverlening aan zorgbehoevenden regelt, werd goedgekeurd.

Een aantal meer of minder belangrijke hervormingen van de OCMW-wet werden doorgevoerd. Het administratieve toezicht werd vereenvoudigd en op dezelfde leest geschoeid als dat van de gemeenten. De mogelijkheden tot samenwerking van OCMW-ziekenhuizen werden verruimd om de tendens tot schaalvergroting te kunnen volgen. De samenwerkingsmogelijkheden in VZW-verband voor OCMW's en private actoren werden eveneens verruimd. Het "OCMW-boekhouddecreet" reikt verder dan de titel doet vermoeden. Om nieuwe beheersvormen aan te reiken werden naast de nieuwe OCMW-boekhouding ook de administratieve organisatie en het administratieve toezicht hervormd.

Het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden was eveneens een vaak aangehaald item. De structuur voor het minderhedenbeleid en de erkenning van categoriale organisaties werden decretaal vastgelegd. De structurele tekorten en de blinde vlekken in het algemene welzijnswerk (AWW) werden herhaaldelijk aangeroerd. De commissie keurde het ontwerpdecreet goed dat de sector moet structureren, verder moet profileren in het geheel van de welzijnssector, en dat het regle-

mentaire kader moet harmoniseren. Tot een regeling van scheidingsbemiddeling is het niet gekomen.

Dat het thema armoede in mindere mate aan bod gekomen is, heeft daarmee te maken dat de commissie het initiatief genomen heeft om een commissie ad hoc over dat thema op te richten.

Gezondheid

Vanwege de bevoegdheidsafbakening lag het voor de hand dat vooral de "preventieve" gezondheidszorg in de commissie aan bod kwam. De nota Krijtlijnen voor de uitbouw van een preventieve gezondheidszorg in Vlaanderen kreeg ruime aandacht. De nota was een van de aanzetten in het proces dat leidde tot de oprichting van de Logo's (samenwerkingsverband voor bovenlokaal gezondheidsoverleg en -organisatie), die de basisstructuur moeten vormen voor de preventieve gezondheidszorg. De eerste Vlaamse gezondheidsdoelstellingen (1998-2002) werden besproken. Vaccinatiebeleid, drugpreventie, gezondheidsopvoeding en ziektepreventie (vooral kanker- en aidspreventie) keerden regelmatig terug in vragen, interpellaties en begrotingsbesprekingen. Een resolutie leidde tot meer geprofileerde drugpreventie op school. Het thema milieu en gezondheid zat in de lift. De commissie drong aan op meer wetenschappelijk onderzoek en daaraan gekoppelde gepaste beleidsconclusies. Een resolutie over de band tussen milieuvervuiling en vruchtbaarheidsstoornissen bij de mens werd goedgekeurd. In verband met medisch verantwoord sporten stond doping in de schijnwerpers.

Aan de geestelijke gezondheidszorg ten slotte werd een decretaal basis gegeven. De bedoeling van het decreet is om de geestelijke gezondheidszorg als tweedelijsgezondheidszorg op een nieuw spoor te zetten. Terugkomend op het centrale thema kinderen vestigde de commissie ook de aandacht op kinder- en jeugdpsychiatrische diensten.

2.3.14 Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Economie en werkgelegenheid

In de regeringsverklaring van de Vlaamse regering van 21 juni 1995 waren de bestrijding van de werkloosheid en een vernieuwd economisch beleid topprioriteiten. De regering wilde een economisch beleid voeren gericht op vernieuwend ondernemerschap, innovatie en een betere economische om-

geving voor alle ondernemingen en de bestrijding van de werkloosheid centraal stellen, mede door inspanningen voor onderwijs en vorming. Binnen die contouren verliepen de werkzaamheden van de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden, die in de voorbije legislatuur een uitzonderlijk hoog vergaderritme kende. Inzake de werkgelegenheid dient opgemerkt dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is van de overheid, de werkgevers en de werknemers. In deze context kan worden verwezen naar het gedachtengoed van het Verdrag van Leuven van 13 mei 1995, het Vlaams Werkgelegenheids-overleg van 20 september 1995 en de bespreking in de commissie van de Nota van de Vlaamse regering inzake de uitwerking van het Vlaamse Banenplan (VESOC-Werkgelegenheidsakkoord van 14 december 1995) en de verschillende beleidsbrieven "Tewerkstelling" die in samenhang met de begroting in de commissie werden besproken.

Op 19 maart 1997 keurde het Vlaams Parlement het decreet betreffende de garantieregeling voor risicodragend kapitaal goed. Die regeling moet ertoe bijdragen dat er een risicokapitaalmarkt in Vlaanderen wordt gecreëerd waardoor institutio-

neel en risicodragend kapitaal ter beschikking wordt gesteld van de KMO's. Zo kunnen nieuwe ondernemingen beter starten. De commissie boog zich eveneens over de voorbereiding van de beursgang van de GIMV.

Het decreet houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter stimulering van tewerkstellingsbevorderende investeringen (Vlaminov-decreet, december 1997) droeg er substantieel toe bij om een groeivriendelijk ondernemingsklimaat uit te bouwen. Het decreet werd verruimd door het Vlamivorm-decreet, waardoor Vlaamse ondernemingen die een bijzondere inspanning hebben gedaan op het vlak van vorming, in aanmerking komen voor lastenverlaging op arbeid. Voor de kleine ondernemingen werd het decreet op de adviespremies uitgewerkt, en werd de loketfunctie van het VIZO nader uitgediept.

Op verzoek van de commissie werd in juli 1998 het expansiesteunbeleid geëvalueerd, wat resulteerde in een resolutie en een aantal bijsturingen door de bevoegde Vlaamse minister (verhoogde ecologie-steun voor KMO's, het hanteren van striktere criteria voor MGO's en ondernemingen, een betere omschrijving van het begrip "toeleveringssector",

de toekenning van expansiesteun voor overnemers, enz).

Ook behandelde de commissie het vernieuwde regionale beleid (werking van de GOM's en de streekplatformen, van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid, regionale preventiecellen). Bij verschillende werkbezoeken constateerde de commissie bij het bedrijfsleven een behoefte aan meer doorzichtige procedures, een grotere rechtszekerheid en een integratie van het vergunningenbeleid. Het economische belang van de positieve tewerkstellingsreturn voor een gedegen en spoedige oplossing voor het mobiliteitsvraagstuk werd erkend, en er werd aangedrongen op een nieuwe dynamiek in de stedelijke economieprojecten (het Mercurius-project).

Hoofdaccenten inzake werkgelegenheid waren een overkoepelend beleid en de versterking van het kansenbeleid. De aandacht ging daarbij ook naar de laaggeschoolde langdurig werklozen, die binnen het normale economische circuit onvoldoende aan bod komen. Instrumenten voor dat beleid zijn de versterking van de werkervaring en opleiding en het creëren van werk voor specifieke doelgroepen in sociale-economieprojecten.

Vanuit de grote zorg en aandacht voor het doelgroepenbeleid en -bewaking keurde de commissie in juli 1998 het decreet inzake de sociale werkplaatsen goed.

Naar aanleiding van de bedrijfssluiting van Renault-Vilvoorde werd, op basis van de discussienota *Werkgelegenheid in Vlaanderen*, de resolutie betreffende werkgelegenheid in Vlaanderen aangenomen. Een aantal belangrijke krachtlijnen daarvan zullen door de Vlaamse regering worden geïmplementeerd in andere beleidsdomeinen (o.m. onderwijs en vorming).

In februari 1999 werd in de commissie het decreet met betrekking tot de private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest goedgekeurd. Arbeidsbemiddeling tegen betaling wordt daardoor principeel mogelijk en de uitoefening van de private arbeidsbemiddelingsactiviteiten wordt onderworpen aan een erkenningsregeling. In april 1999 keurde de commissie het decreet houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds goed. Dat decreet is een aanzet om het herplaatsingsprobleem te regelen voor oudere en laaggeschoolde werknemers die hun baan verliezen, hetzij ten gevolge van een faillissement of een herstructurering van een bedrijf, hetzij doordat ze als zelfstandigen werkloos worden na een faillissement.

Landbouw, Tuinbouw, Visserij- en Aquicultuurbeleid en Landbouwpromotie

De evolutie van de steunverlening door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) voor de investeringen en de eerste vestiging in land- en tuinbouw kwam in de commissie geregeld aan bod. Het decreet houdende oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector (FIVA) was noodzakelijk omdat de werfsteun aan vaartuigen via Gimvindus was afgeschaft.

De promotie van de Vlaamse land- en tuinbouw- en visserijproducten vereiste een functionele organisatiestructuur. Op 19 december 1996 werd daarom het decreet betreffende het Vlaams Promotiecentrum voor agro- en visserijmarketing goedgekeurd (VLAM). Omdat het belangrijkste aandeel in de promotiefinanciering uit de sector zelf komt, opteerde de Vlaamse regering voor de oprichting van een representatieve instelling naar privaatrecht.

Het Vlaamse Wetenschaps-, Technologie- en Innovatiebeleid

Tijdens deze legislatuur werd een opmerkelijke inhaalbeweging voor de investeringen voor wetenschapsbeleid gedaan. Over een termijn van vier jaar werden in totaal 20 miljard frank extra middelen t.o.v. 1995 vrijgemaakt.

De informatiemaatschappij kwam vanaf 1995 ruimschoots aan bod in de commissie. Dit resulteerde o.m. in het Telenetdecreet, waardoor de intercommunales voor kabeldistributie kunnen deelnemen aan vennootschappen die het kabelnetwerk in Vlaanderen tot een interactief communicatienetwerk uitbouwen en/of exploiteren. Het debat over de problematiek van de informatiesnelwegen werd afgesloten met een resolutie betreffende de universele dienstverlening (UD).

In de verenigde commissies voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden, werd het decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie goedgekeurd, waardoor dat beleid kan worden gebaseerd op een horizontaal beleidsplan. Bij de Vlaamse regering wordt het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT-Vlaanderen) opgericht. Dat wordt het enige loket, met bijzondere aandacht voor KMO's. Het Fonds voor Industrieel

Onderzoek in Vlaanderen (FIOV) wordt afgeschaft.

Toerisme

De commissie wijdde twee hoorzittingen aan de audit "Toerisme Vlaanderen" en de implementatie van de resultaten van het eindrapport daarover. Op 7 juli 1998 keurde het Vlaams Parlement het decreet betreffende de openbare instelling Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor het Toerisme goed. Het decreet tot wijziging van het decreet van 3 maart 1993 houdende het statuut van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven, regelt het afbouwen, onder bepaalde voorwaarden, van de bestaande permanente bewoning op terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven. Met het oog op de uitbreiding van het toeristische aanbod, de bevordering van de duurzame plattelandsontwikkeling en het verschaffen van een aanvullend inkomen aan landbouwers, werd in het commissie het decreet tot vaststelling van het statuut van de logies-verstrekkende bedrijven goedgekeurd.

Energie

De commissie heeft tijdens deze legislatuur de "Verkenningnota voor het energiedebat in het Vlaams Parlement" en de verschillende beleidsbrieven Energie besproken, en een gedachtewisseling gehouden over de liberalisering van de Europese energiemarkt. In het kader van hun controlerende bevoegdheid betoonden de commissieleden grote belangstelling voor de gevolgen voor de elektriciteitssector van de ontwikkelingen bij Tractebel en voor het strategische beleid van de regering inzake energie- en nutsvoorzieningen. Ook de betrokkenheid van het Vlaamse Gewest bij het opstellen en uitvoeren van het nationaal uitrustingsplan inzake de middelen voor productie en transport van elektrische energie werd kritisch bekeken.

Statistiek

Naar aanleiding van de bespreking van de Beleidsbrief "Statistiek in Vlaanderen : Hoekstenen voor een vernieuwd beleid" (1995) onderstreepte de commissie het belang van meer beleidsrelevante en direct bruikbare regionale statistieken, kwaliteitsvolle statistieken, direct beschikbare gegevens, samenwerking en internationale aanwezigheid.

Scheepskredieten

Het voorstel van resolutie betreffende de toeken-

ning en het beheer van de scheepskredieten werd besproken samen met de beheersovereenkomst afgesloten tussen het Vlaamse Gewest en de NV Gimvindus op 19 december 1997 voor de periode 1998-2000, omdat bepaalde aspecten van het voorstel van resolutie in verband konden worden gebracht met die beheersovereenkomst (o.m. faillissement ABC-Containerlines en het buitengewoon verlies van Gimvindus tijdens het boekjaar 1996).

Nadien organiseerde de commissie gedurende de periode van maart 1998 tot november 1998 een reeks van besloten en openbare hoorzittingen en werden verschillende moties tot oprichting van een onderzoekscommissie in de plenaire vergadering ingediend, die evenwel telkens werden verworpen.

2.3.15 Subcommissie voor Financiën en Begroting

De subcommissie voor Financiën en Begroting telt 6 leden (1 lid uit elke fractie) en beslist bij consensus. De besprekingen van de subcommissie zijn niet openbaar. De subcommissie voor Financiën en Begroting heeft zich gedurende de voorbije zittingsperiode gebogen over de verschillende Boeken met opmerkingen van het Rekenhof en over specifieke opdrachten die zij van de commissie voor Financiën en Begroting kreeg.

De bespreking van een aantal artikelen uit de Boeken met opmerkingen van het Rekenhof vormde de hoofdmoot van de opdrachten van de subcommissie voor Financiën en Begroting. Tijdens de besprekingen werden de opvattingen van de afvaardiging van het Rekenhof getoetst aan de visies van het kabinet van de bevoegde minister, het kabinet van de minister van Financiën en Begroting, de bevoegde administratie en de leden van de subcommissie. Over deze discussies werd via verslagen gerapporteerd aan de commissie voor Financiën en Begroting. Als de subcommissie dat nodig achtte, werden haar aanbevelingen omgezet in een voorstel van resolutie dat aan de commissie voor Financiën en Begroting ter stemming werd voorgelegd.

De bespreking van deze verschillende voorstellen van resolutie hebben in een aantal gevallen geleid tot geanimeerde discussies in de commissie voor Financiën en Begroting en hoewel ze steeds door een lid van elke fractie werden ondertekend is dat niet altijd een waarborg gebleken voor de goedkeuring ervan. Wel heeft de bespreking van de voorstellen de Vlaamse regering in bepaalde gevallen verplicht haar beleid bij te sturen.

Enkele thema's die uitgebreid aan bod kwamen, zijn :

- het thesauriebeheer van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM);
- de aanwending van de vastleggingsmachtiging van het FEERR-MGO;
- het academisch personeel van de Vlaamse universiteiten;
- de financiering van de werking van de Vlaamse universitaire ziekenhuizen;
- de beheersovereenkomst voor 1997-2001 met de Vlaamse Vervoersmaatschappij-De Lijn (VVM);
- de oprichting van serviceflats voor bejaarden langs de Bevak NV Serviceflats Invest;
- de contracten betreffende de Liefkenshoek-tunnel;
- het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF) : evaluatie 1992-1995;
- de betalingsachterstand bij de administraties van de Wegen en de Waterwegen en het tekort aan ordonnanceringskredieten voor 1994;
- de Vlaamse openbare instellingen : juridisch kader, financieel belang en audit van het controlestelsel;
- de geïntegreerde economische boekhouding en de budgettaire rapportering van de Vlaamse openbare instellingen (VOI's).

Daarnaast heeft de subcommissie voor Financiën en Begroting zich op vraag van de commissie voor Financiën en Begroting en de commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer, gebogen over een rapport van het Rekenhof over het onderzoek van de kostprijs van het door de Vlaamse Vervoersmaatschappij (VVM) verrichtte busvervoer en hierover gerapporteerd aan de commissie voor Financiën en Begroting.

2.3.16 Subcommissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

De commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid installeerde een bijzondere subcommissie om de problematiek van de studietoelagen nader te onderzoeken. Na uitgebreide voorbereidende werkzaamheden keurde de commissie unaniem een voorstel van resolutie betreffende de studietoelagen goed. Dat bevatte een reeks van maatregelen waarmee men aan de Vlaamse regering verzocht het studietoelagenstelsel aan te passen.

2.3.17 Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant

Het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant, dat sedert 1990-1991 als een zelfstandige adviescommissie in het parlement werd opgericht, heeft geen eigenlijke decreetgevende bevoegdheid. De leden plegen er overleg over specifiek Brusselse en Vlaams-Brabantse aangelegenheden. De begroting van de minister voor Brusselse Aangelegenheden wordt er besproken, interpellaties en vragen om uitleg omtrent de problematiek van Brussel en de rand komen er aan bod.

In de voorbije legislatuur werd vooral aandacht besteed aan de bespreking van het Beleidsplan Brussel van de Vlaamse regering en in mindere mate aan het Actieprogramma voor de Rand.

Het Beleidsplan Brussel van 11 maart 1997 werd uitvoerig onder de loep genomen. Alle Vlaamse ministers werden ondervraagd omtrent hun realisaties in Brussel en hun beleidsintenties, en er werden hoorzittingen georganiseerd met vertegenwoordigers van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen en vertegenwoordigers van het Brusselse werkveld. Ook het eerste voortgangsrapport van de regering m.b.t. het Beleidsplan Brussel werd toegelicht en besproken door de leden van het adviescomité.

Verder kwamen er resoluties aan bod in verband met de Taalhoffelijkheidssakkoorden - van november 1997 - van de Brusselse regering. In het kader van zijn controlerende functie werd er binnen het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant nogal wat aandacht besteed aan de werking van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC).

2.3.18 Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen

De werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen behandelde de voorbije legislatuur de aangelegenheden die betrekking hebben op gelijke kansen voor mannen en vrouwen, minderheidsgroepen, personen met een handicap en migranten.

Centraal stond de voortgangsbewaking van het overheidsbeleid betreffende de uitvoering van twee belangrijke decreten die deze legislatuur werden aangenomen : het decreet van mei 1997 houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrou-

De werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen organiseerde naar aanleiding van de herdenking van 50 jaar vrouwenstemrecht op 28 november 1998 een colloquium 'Van onevenwicht naar evenwicht' - Het Vlaams Parlement en nieuwe perspectieven voor vrouwen.

wenconferentie in Peking, en het decreet van juli 1997 houdende invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen. Voor beide decreten werden de voortgangsrapporten aan de Werkgroep voorgelegd.

Om het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen efficiënt te kunnen volgen, werd aandacht besteed aan de in kaart te brengen cijfers en effecten, en aan de manier waarop daarvan verslag wordt uitgebracht. Daarom werd een hoorzitting georganiseerd om een aantal rapporten die in dit verband werden uitgevoerd, te bestuderen: het emancipatie-effecten rapport; de huishoudelijke verdeling van arbeid; basisstatistieken nodig voor het Gelijkekansenbeleid. Tevens werd de Vlaamse Overlegcommissie Vrouwen, de Nederlandstalige Vrouwenraad en het Vrouwen Overleg Komitee gevraagd naar hun bekommernissen en aandachtspunten, en werd met hen overlegd betreffende de emancipatie-effectenrapportage.

In november 1998 werd, naar aanleiding van de herdenking van 50 jaar vrouwenstemrecht onder andere het colloquium “Van onevenwicht naar evenwicht - Het Vlaams Parlement en nieuwe perspectieven voor vrouwen” georganiseerd. In dat colloquium gaven een aantal professoren uit verschillende Europese landen een overzicht van het aandeel van de vrouwen in de politieke besluitvorming van hun land. De teksten die tijdens het col-

loquium werden uitgesproken werden gebundeld in een boek (Van onevenwicht naar evenwicht - Het Vlaams Parlement en nieuwe perspectieven voor vrouwen - Verslag).

2.3.19 Deontologische Commissie

De Deontologische Commissie, die tijdens de voorbije legislatuur werd voorgezeten door de voorzitter van het Vlaams Parlement, telde 15 vaste leden en, om de continuïteit van de interpretatie en de uitspraken maximaal te bevorderen, slechts zes plaatsvervangende leden. Tijdens zijn vergadering van 24 februari 1999 bracht de Deontologische Commissie enkele technische wijzigingen aan aan de deontologische code, die tijdens de plenaire vergadering van 17 maart 1999 bekrachtigd werden. Bovendien werd een grondige evaluatie van de deontologische code, gebaseerd op de ervaringen tijdens de zittingsjaren 1997-1998 en 1998-1999, in het vooruitzicht gesteld.

In totaal vergaderde de Deontologische Commissie sinds 1 januari 1998 9 maal, waarvan 4 maal tijdens het zittingsjaar 1997-1998 en 5 maal tijdens het zittingsjaar 1998-1999. Zij behandelde in totaal 28 brieven, waarvan 20 klachten, 7 vragen om advies betreffende de interpretatie van de deontologische code en 1 vraag tot verfijning van de deontologische code (zie Tabel 29).

Tabel 29 : De werkzaamheden van de Deontologische Commissie, 18 februari 1998- 25 maart 1999

Aantal vergaderingen	9
Totale duur van de vergaderingen (in uur)	10, 20
Aantal ingekomen brieven (klachten + vragen om interpretatie code)	28
waarvan : - aantal klachten (excl. anonieme klachten)	20
- aantal ontvankelijk verklaarde klachten ¹⁴	7
- aantal gegronde klachten	4
- % gegronde klachten t.o.v. ontvankelijk verklaarde	57 %
- aantal vragen om advies	7
- suggestie tot verbetering van de code ¹⁵	1
- aantal uitgebrachte adviezen	19

¹⁴ Analoge klachten tegen een Vlaams volksvertegenwoordiger, die door de Deontologische Commissie gekoppeld werden, werden als één ontvankelijk beschouwde klacht beschouwd. In totaal behandelde de Commissie twee gekoppelde dossiers van telkens twee klachten.

¹⁵ Met name het voorstel om de deontologische code strafrechtelijk afdwingbaar te maken. Dat voorstel valt buiten de bevoegdheid van het Vlaams Parlement.

Elf klachten werden om procedurele redenen onontvankelijk verklaard¹⁶. Van de zeven onontvankelijk verklaarde klachten tegen Vlaamse volksvertegenwoordigers werden er vier door de Deontologische Commissie gegrond geacht. De betrokken Vlaamse volksvertegenwoordigers kregen echter geen blaam in de zin van artikel 35 van de deontologische code omdat de Deontologische Commissie

1. de vastgestelde overtredingen van de deontologische code niet van die aard achtte dat zij de zware sanctie van een blaam konden verantwoorden en
2. het als haar belangrijkste taak beschouwt een mentaliteitswijziging bij de Vlaamse volksvertegenwoordigers op gang te brengen en zij dus niet in de eerste plaats als sanctionerend orgaan wil optreden.

De betrokken Vlaamse volksvertegenwoordigers werden wel aangemaand om de feiten niet te herhalen.

Na lang beraad besliste de Deontologische Commissie tijdens haar eerste vergadering dat zij ook als adviesorgaan zou optreden voor de interpretatie van de deontologische code. Aanvankelijk was het de bedoeling dat de Deontologische Commissie zowel advies zou verstrekken aan Vlaamse volksvertegenwoordigers als aan leden van gemeenteraden die de deontologische code van het Vlaams Parlement hebben ondertekend (*cf. Hoofdstuk III.1.5 De deontologische code inzake dienstverlening aan de bevolking*). Op basis van de aard en de inhoud van de vragen om advies tijdens de eerste drie maanden van de werking van de deontologische code, werd echter op 25 maart 1998 beslist om enkel nog advies te verlenen aan Vlaamse volksvertegenwoordigers. Anderzijds kan de Deontologische Commissie ook ambtshalve adviezen uitbrengen. Tussen 18 februari 1998 en 11 juli 1998 bracht de Deontologische Commissie in totaal 19 adviezen uit.

Door haar adviezen wil de Deontologische Commissie de vlotte naleving van de deontologische code door de Vlaamse volksvertegenwoordigers

bevorderen. Daarom besliste zij tevens dat de adviezen van de Deontologische Commissie aan alle Vlaamse volksvertegenwoordigers bezorgd worden.

Tijdens haar vergadering van 25 maart 1999 besliste de Deontologische Commissie haar werkzaamheden met het oog op de verkiezingen van 13 juni 1999 op te schorten.

2.3.20 Commissie bevoegd voor de inbeschuldigingstelling van een minister

In november 1996 verzocht de heer procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Antwerpen het Vlaams Parlement zich met toepassing van artikel 125 van de Grondwet uit te spreken over het al of niet in beschuldiging stellen van een Vlaams minister.

Krachtens een overgangsbepaling van de Grondwet is de medewerking van het Vlaams Parlement enkel noodzakelijk als de Vlaamse minister de strafbare feiten zou hebben gepleegd na 8 mei 1993.

Omdat het onderzoek naar de vraag of de strafbare feiten zich al dan niet geheel of gedeeltelijk voor of na 8 mei 1993 hebben voorgedaan, tegelijk een onderzoek naar de strafbare feiten zelf impliceerde, besliste het parlement op 13 november 1996 eenparig deze onderzoeksopdracht aan het parket-generaal van het Hof van Cassatie te geven. Het Vlaams Parlement preciseerde verder dat het zich pas over het al dan niet in beschuldiging stellen kon uitspreken voor zover de strafbare feiten worden vastgesteld en voorzover zij dateren van na 8 mei 1993.

Op 22 januari 1999 deed de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie mee dat het onderzoek werd geseponeerd omdat de betrokken Vlaamse minister geen misdrijven ten laste kunnen worden gelegd die zich geheel of gedeeltelijk na 8 mei 1993 zouden hebben voorgedaan. Het Vlaams Parlement had dus, op grond van artikel 125 van de

¹⁶ Het betrof klachten

- die betrekking hadden op feiten gepleegd voor de inwerkingtreding van de deontologische code;
- waarvan de termijn van artikel 35 van de deontologische code was overschreden;
- die geen betrekking hadden op een Vlaams volksvertegenwoordiger.

Grondwet en de overgangsbepaling ter zake, geen verdere bevoegdheid in deze procedure tot eventuele inbeschuldigingstelling van een Vlaams minister.

2.3.21 Commissie ad hoc Armoede en Sociale Uitsluiting

De commissie ad hoc Armoede en Sociale Uitsluiting werd in het zittingsjaar 1996-1997 opgericht om een themadebat voor te bereiden over armoede, armoedebestrijding en (sociale) uitsluiting.

Een ontwerp-discussienota "Armoedebestrijding", opgesteld door een expert, werd eerst getoetst aan de ervaring van de verenigingen waarin armen het woord nemen en vervolgens aan de inzichten van de leden van diverse inhoudelijke commissies van het Vlaams Parlement. Die reflecties resulteerden samen met de standpunten van de diverse fracties in de eigenlijke discussienota. Het openbare debat erover werd afgesloten met de aanneming van een motie van aanbeveling op 4 maart 1998. Daarin wordt vanuit een analyse van de armoede aangegeven welke inhoudelijke maatregelen de Vlaamse regering kan nemen in het kader van het recht op werk, het recht op maatschappelijk welzijn en gezin, het recht op mobiliteit, het recht op onderwijs, het recht op gezondheidszorg, het recht op cultuur en het recht op wonen. Daarnaast werden algemene omkaderende maatregelen voorgesteld zoals de subsidiëring en de erkenning van de organisaties waar armen het woord nemen, het sluiten van een samenwerkingsakkoord, de voortgangsbewaking van de activiteiten van de VICA, het werken met ervaringsdeskundigen, enz.

2.3.22 Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg

Op voorstel van de commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin heeft de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement op 9 juli 1998 beslist een commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg op te richten. De commissie had als opdracht een maatschappelijke beleidsnota op te stellen over de bijzondere jeugdzorg, ter voorbereiding van een themadebat. In een eerste fase werden directe actoren in de sector bijzondere jeugdzorg en in verwante sectoren schriftelijk ondervraagd. Op basis daarvan werd een discussienota opgesteld door een expert die door de commissie was aangesteld. In een tweede fase werd die discussienota in

een reeks van rondetafelgesprekken getoetst aan de inzichten van genoemde sectoren. Die reflecties en de eigen standpunten van de commissie resulteerden in een ontwerp van maatschappelijke beleidsnota die eveneens aan de sector(en) werd voorgelegd. De definitieve maatschappelijke beleidsnota werd in het voorjaar in de plenaire vergadering besproken. Tot besluit van dat themadebat werd een motie goedgekeurd.

2.3.23 Commissie ad hoc Mobiliteit

Op 13 mei 1998 heeft het Vlaams Parlement besloten om bijzondere aandacht te besteden aan het mobiliteitsthema, wat in brede lagen van de bevolking op grote belangstelling kan rekenen. Een ad-hoccommissie mobiliteit werd opgericht, met als opdracht om een maatschappelijke beleidsnota uit te werken die in de plenaire vergadering in een themadebat besproken kon worden. Het themadebat als nieuw parlementair instrument werd zo voor de tweede keer toegepast.

De commissie heeft in een reeks hoorzittingen verschillende beleidsverantwoordelijken, belangengroepen en verenigingen aan het woord gelaten, zodat zij zich zo uitgebreid mogelijk heeft kunnen informeren. Tegelijk kreeg de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten van België de opdracht om een wetenschappelijke nota over deze problematiek op te stellen, die op 15 januari 1999 aan de commissie aangeboden werd. Op basis van die bronnen en op basis van fractievoorstellen, heeft de commissie een langetermijnvisie en aanbevelingen ontwikkeld. Zij heeft het thema daartoe in vier luiken onderverdeeld: bereikbaarheid, basismobiliteit, verkeersleefbaarheid en verkeersveiligheid. In de aanbevelingen was plaats voor meerderheids- en minderheidsstandpunten, maar op vele onderdelen overheerste consensus in de commissie. De maatschappelijke beleidsnota over mobiliteit vormt een unieke en actuele bundeling van politieke en maatschappelijke visies op het mobiliteitsthema, met een uitvoerig wetenschappelijk onderbouwd addendum.

Verschillende fracties hebben, ter voorbereiding van het plenaire themadebat van 17 maart 1999, moties van aanbeveling aan de regering ingediend. Als besluit van het themadebat werd een motie van aanbeveling aangenomen.

2.3.24 Werkgroep doorstorting van de aanvullende personenbelasting

In oktober 1998 zijn er in de Belgische pers artikelen verschenen over een vermeende afwending van belastingontvangsten van ongeveer 90 miljard frank, voornamelijk ten nadele van de Belgische gemeenten. De persartikelen zijn gebaseerd op een interne nota van een ambtenaar van de administratie der Directe Belastingen. In het Vlaams Parlement heeft dat na enige tijd geleid tot de oprichting van een werkgroep doorstorting van de aanvullende personenbelasting.

De werkgroep hield drie gedachtewisselingen en hoorde daarbij een ambtelijke afvaardiging van de federale minister van Financiën, de heer Jean-Jacques Viseur, een afvaardiging van het Rekenhof en een delegatie van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vlaamse ministers van Financiën en Begroting en Binnenlandse Aangelegenheden.

Uit een voorlopig auditrapport van het ministerie van Financiën is gebleken dat de mogelijke achterstand in de doorstorting van de aanvullende personenbelasting maximaal 17 miljard frank kon be-

dragen voor alle Belgische gemeenten samen. Het aandeel daarin van de Vlaamse gemeenten wordt geraamd op maximaal 11,5 miljard frank.

De achterstand in het doorstorten van de aanvullende personenbelasting wordt door het ministerie van financiën en het Rekenhof toegeschreven aan het gebruik van het zogenaamde systeem-D2. Daarbij worden onder andere de ontvangsten inzake personenbelasting en de vennootschapsbelasting samengebracht. Door de tragere inning van de vennootschapsbelasting ontstond er een scheeftrekking tussen wat effectief werd geïnd voor een gemeente en wat effectief werd doorgestort.

Doordat een steeds groter deel van de personenbelastingen via het automatisch ICPC-systeem zal worden geïnd en rechtstreeks aan de belanghebbende gemeente zal worden doorgestort, zou de achterstand in de doorstortingen van de aanvullende personenbelasting aan de gemeenten op termijn tot het verleden behoren.

De werkgroep eiste in februari 1999 - in een brief aan de Vlaamse minister van Financiën en Begroting - dat op de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting door de Vlaamse

regering met de federale regering onderhandelingen moesten worden aangevat over de volgende drie eisen :

- de regularisering van de achterstand inzake het doorstorten van de aanvullende personenbelasting aan de gemeenten naar aanleiding van de federale begrotingscontrole 1999;
- de uitwerking van de compensatieregeling voor de geleden interestverliezen;
- de afschaffing van de administratiekosten ten belope van 3 % van de aanvullende personenbelasting.

De werkgroep vroeg tevens in een brief aan de federale minister van Financiën dat een rapport dat het nieuwe ICPC-systeem doorlichtte aan de werkgroep zou worden overgemaakt.

Op geen van beide brieven kwam een antwoord en de werkgroep gaf zijn opdracht terug aan het Uitgebreid Bureau met de melding dat de werkgroep nog geen besluiten kon formuleren.

Op het moment dat de werkgroep zijn werkzaamheden beëindigde, had de interne auditinstantie van het federale ministerie van Financiën zijn definitieve rapport over de zaak nog niet uitgebracht. In afwachting van dat rapport vergaderde de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting niet meer over de zaak.

2.4 De controlerende activiteit

Het Vlaams Parlement oefent zijn controlerecht uit door het interpellatierecht en het daarmee verbonden recht om moties in te dienen, door het stellen van actuele, mondelinge¹⁷ en schriftelijke vragen en door het recht van onderzoek.

2.4.1 *Het aantal interpellaties per fractie en per bevoegdheidsdomein*

De interpellatie is een van de belangrijkste middelen waarover de volksvertegenwoordigers beschikken om het beleid van de regering te controleren. Het interpellatierecht kan worden omschreven als het recht van een parlementslid om een regeringslid te ondervragen over diens beleid. Interpellaties moeten handelen over aangelegenheden van algemeen belang. Sedert het zittingsjaar 1997-1998 kunnen de commissievoorzitters advies uitbrengen over de ontvankelijkheid van de ingediende interpellaties. Het Uitgebreid Bureau oordeelt, op basis van dat advies, over de ontvankelijkheid ervan¹⁸. Naar aanleiding van een interpellatie kan een met redenen omklede motie of een motie van wantrouwen worden ingediend (cf. Infra). De politieke verantwoordelijkheid van de regering of van een van haar leden kan dus in het gedrang komen bij een interpellatie, wat bij gewone vragen niet het geval is.

Normaal gezien worden de interpellaties in een commissie gehouden. Wanneer een volksvertegenwoordiger of een lid van het Uitgebreid Bureau daarom verzoekt, kan het Uitgebreid Bureau echter beslissen dat de interpellatie in de plenaire vergadering wordt gehouden. De trend om steeds minder interpellaties in de plenaire vergadering te houden bereikte tijdens het zittingsjaar 1998-1999 zijn uiterste limiet : alle interpellaties werden in de commissies gehouden (zie Tabel 30 en Grafiek 14). Wel werden in de plenaire vergadering actualiteitsdebatten gevoerd over gratis openbaar vervoer voor kinderen tot twaalf jaar (20 oktober 1998) en over de mestproblematiek (17 november 1998) naar aanleiding van interpellatieverzoeken daarover (zie ook 2.6 *Het Vlaams Parlement als maatschappelijk forum*).

¹⁷ Sinds de reglementswijziging van 8 juli 1998 vervangen door de vragen om uitleg.

¹⁸ Beslissing van de vergadering van het Uitgebreid Bureau en de commissievoorzitters van 19 juni 1997.

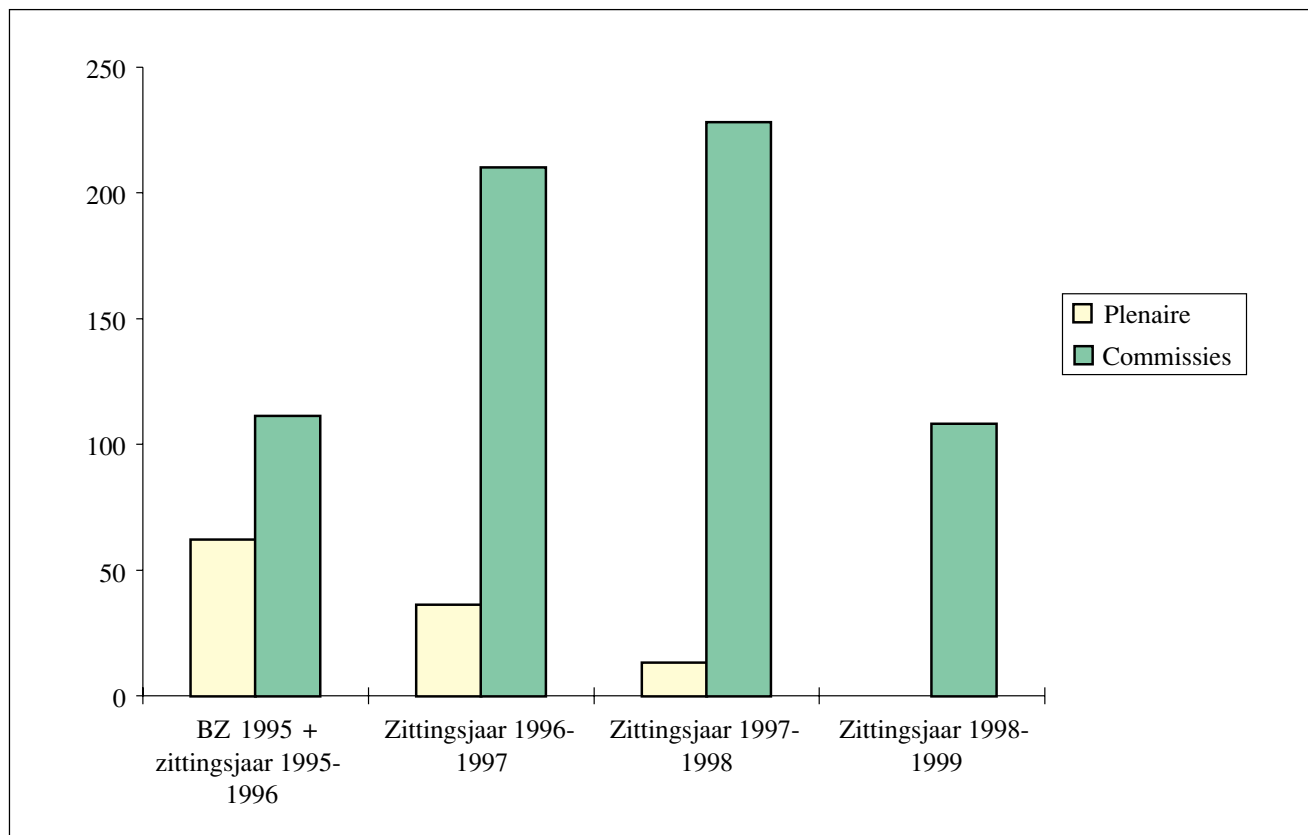
Tabel 31 geeft een overzicht van het aantal interpellaties per fractie en per bevoegdheidsdomein voor het zittingsjaar 1998-1999. Wat de onderverdeling in bevoegdheidsdomeinen betreft, moet worden opgemerkt dat onder de categorie “Verhoudingen in de Belgische federale staat” interpel-

laties werden opgenomen die betrekking hebben op Brussel, de taalgrens- en faciliteitengemeenten, de verhoudingen tussen Vlaanderen en de federale staat en tussen Vlaanderen en de overige gemeenschappen en gewesten van België. Een gedetailleerde toelichting is te vinden in bijlage 3.

Tabel 30 : Verhouding tussen het aantal interpellaties in de plenaire vergadering en in de commissies (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

Zittingsjaar	Aantal		%	
	Plenaire	Commissies	Plenaire	Commissies
BZ 1995 + zittingsjaar 1995-1996	62	111	36%	64%
Zittingsjaar 1996-1997	36	210	15%	85%
Zittingsjaar 1997-1998	13	228	5%	95%
Zittingsjaar 1998-1999	0	108	0%	100%

Grafiek 14 : Verhouding tussen het aantal interpellaties in de plenaire vergadering en in de commissies (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

Tabel 31 : Aantal interpellaties in de commissies per fractie en per bevoegdheidsdomein (1998-1999)

Bevoegdheidsdomein	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	Totaal
Binnenlandse Aangelegenheden	1			1	2	1	5
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	2		1	1	1	1	6
Cultuur en Sport		2		1	3	1	7
Financiën en Begroting					1		1
Leefmilieu en Natuurbehoud				1	1	3	5
Mediabeleid	1					1	2
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	1	2		1	4	1	9
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	4	6		4	10	9	33
Welzijn, Gezin en Gezondheid		1	3	1	2	3	10
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	2	7	2	1	7	1	20
Werking Vlaamse regering	1				1		2
Verhoudingen in de Belgische federale staat				8			8
Totaal	12	18	6	19	32	21	108

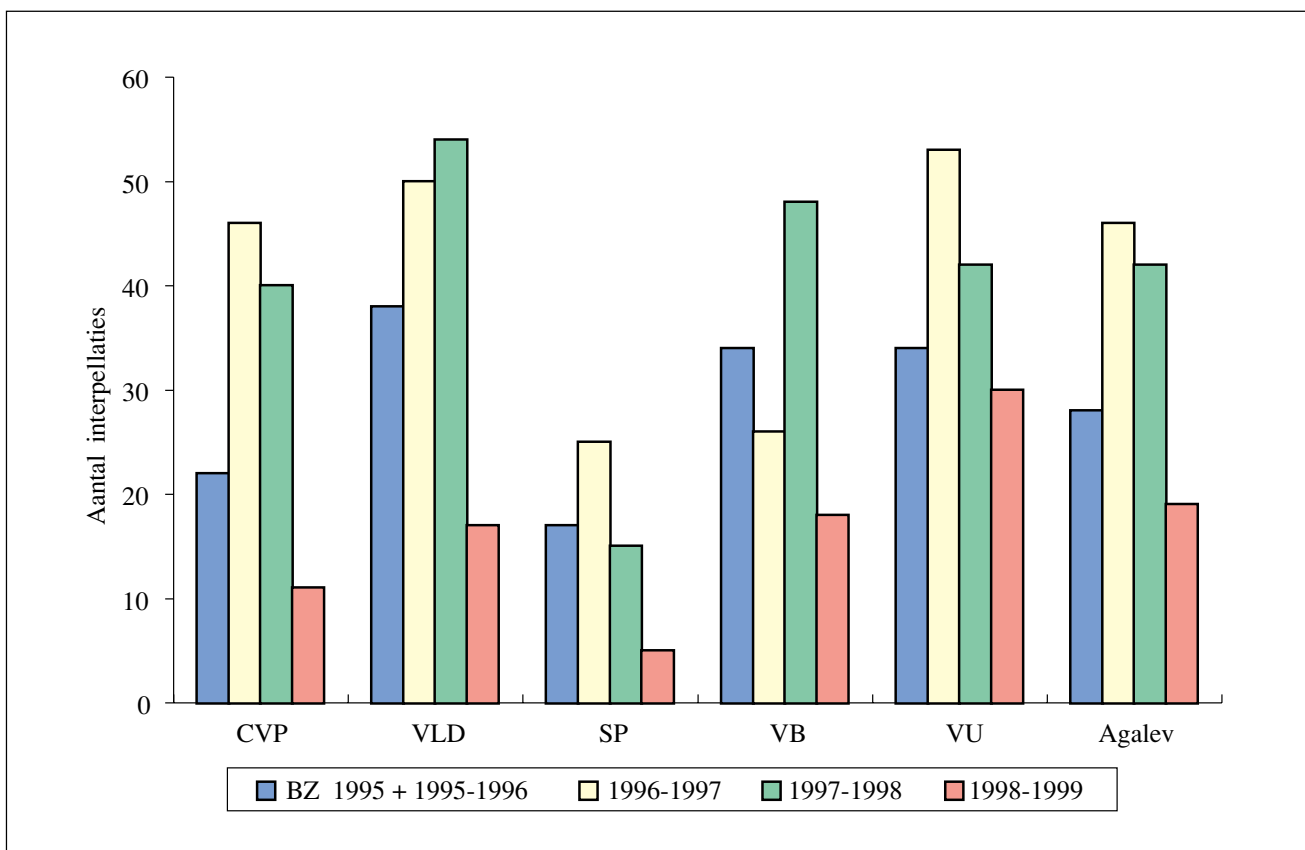
Tabel 32 en Grafiek 15 geven het aandeel van elke fractie in het totale aantal interpellaties gedurende de hele zittingsperiode. Grafiek 16 geeft het aan-

deel van elke fractie in het totale aantal interpellaties voor het zittingsjaar 1998-1999.

Tabel 32 : Aandeel van elke fractie in het totale aantal interpellaties (in % - afgeronde cijfers)

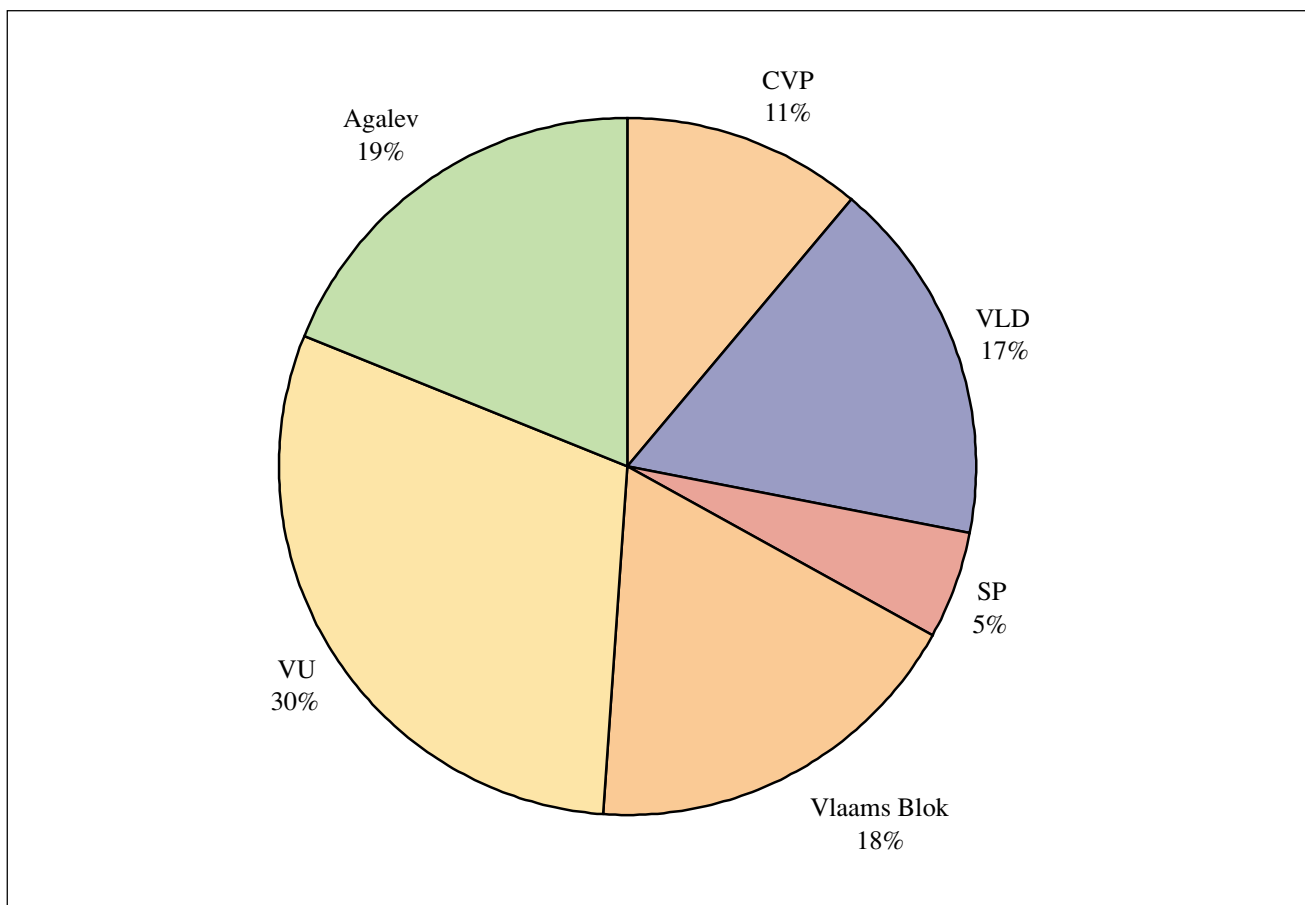
Fractie	BZ 1995 1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
CVP	13	19	17	11
VLD	21	20	23	17
SP	10	10	6	5
VL. Blok	20	10	20	18
VU	20	22	17	30
Agalev	16	19	17	19
Totaal	100	100	100	100

Grafiek 15 : Evolutie van het aantal interpellaties per fractie

Alle fracties hebben in het zittingsjaar 1998-1999 beduidend minder interpellaties gehouden. Bij de meerderheidsfracties was die tendens het meest uitgesproken.

Grafiek 16 : Aandeel van elke fractie in het totale aantal interpellaties (1998-1999)

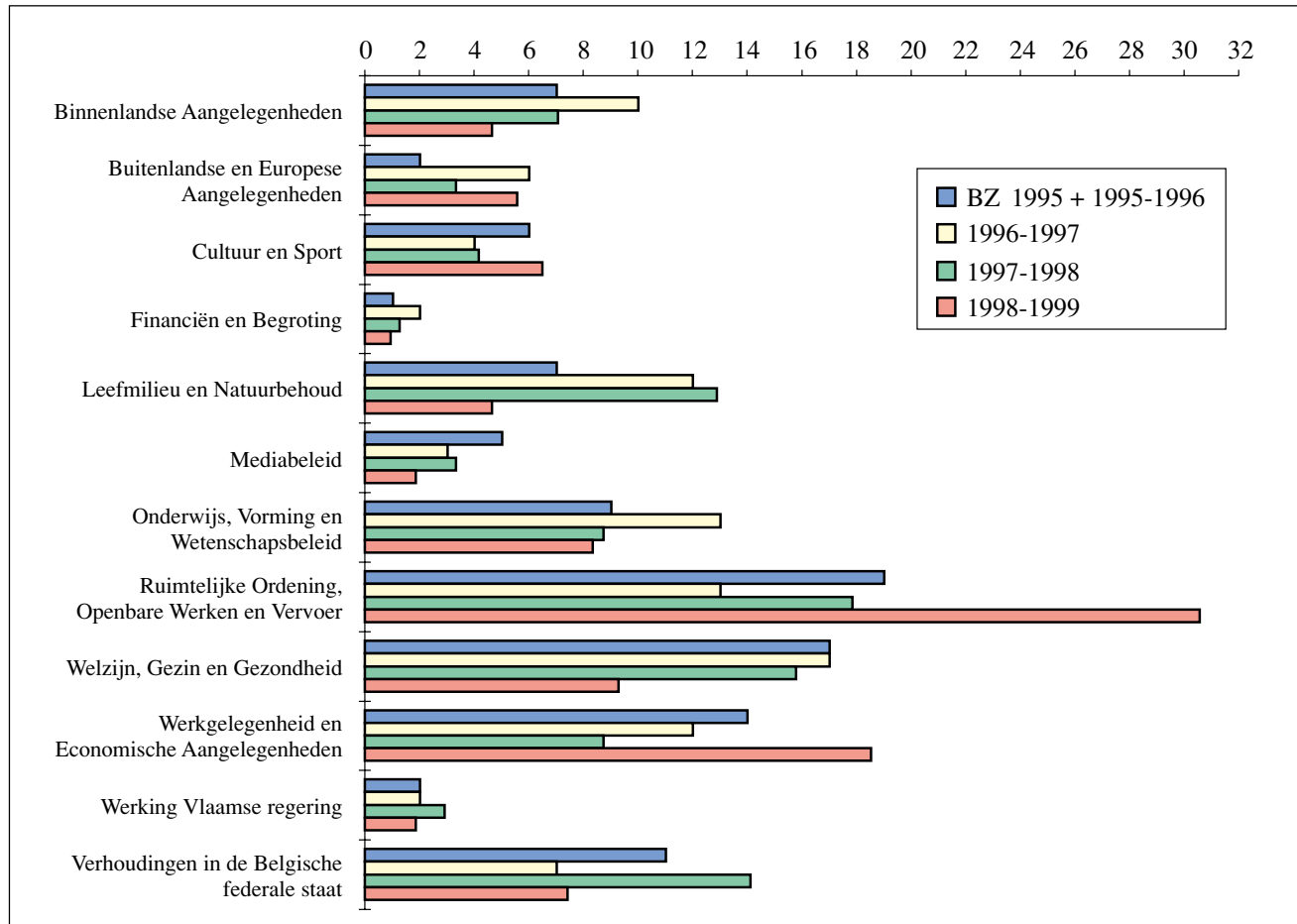

Tabel 33 en Grafiek 17 geven het aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal interpellaties gedurende de hele zittingsperiode.

Tabel 33 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal interpellaties (in % - afgeronde cijfers)

Bevoegdheidsdomein	BZ 1995 1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden	7	10	7	5
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	2	6	3	6
Cultuur en Sport	6	4	4	6
Financiën en Begroting	1	2	1	1
Leefmilieu en Natuurbehoud	7	12	13	5
Mediabeleid	5	3	3	2
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	9	13	9	8
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	19	13	18	31
Welzijn, Gezin en Gezondheid	17	17	16	9
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	14	12	9	19
Werking Vlaamse regering	2	2	3	2
Verhoudingen in de Belgische federale staat	11	7	14	7
Totaal	100	100	100	100

Grafiek 17 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal interpellaties (in %)

Tabel 34 geeft het aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal interpellaties per fractie voor het zittingsjaar 1998-1999.

Tabel 34 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal interpellaties per fractie 1998-1999 (in % - afgeronde cijfers)

Bevoegdheidsdomein	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	Totaal
Binnenlandse Aangelegenheden	8			5	6	5	5
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	17		17	5	3	5	6
Cultuur en Sport		11		5	9	5	6
Financiën en Begroting					3		1
Leefmilieu en Natuurbehoud	5	3	14	5			
Mediabeleid	8					5	2
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	8	11		5	13	5	8
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	33	33		21	31	43	31
Welzijn, Gezin en Gezondheid		6	50	5	6	14	9
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	17	39	33	5	22	5	19
Werking Vlaamse regering	8				3		2
Verhoudingen in de Belgische federale staat				42			7
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

2.4.2 *Het aantal ingediende en aangenomen met redenen omklede moties per fractie en per bevoegdheidsdomein*

Tot besluit van een interpellatie kunnen de Vlaamse volksvertegenwoordigers een zogenaamde met redenen omklede motie indienen. Een dergelijke motie is een aanbeveling aan de Vlaamse regering; als ze wordt aangenomen, wordt de Vlaamse regering geacht ze uit te voeren. Naast de met redenen omklede motie bestaat ook de motie van wantrou-

wen. In die motie verklaart de indiener dat hij niet langer vertrouwen heeft in de Vlaamse regering of in één van haar leden. Als een motie van wantrouwen wordt aangenomen moet de Vlaamse regering of de betrokken minister ontslag nemen, en moet het Vlaams Parlement in een vervanging voorzien.

Tijdens de hele zittingsperiode werden geen moties van wantrouwen ingediend. Tabel 35 geeft een overzicht van het aantal ingediende met redenen omklede moties in het zittingsjaar 1998-1999.

Tabel 35 : Aantal ingediende moties per fractie en per bevoegdheidsdomein tijdens de zitting 1998-1999*

Bevoegdheidsdomein	Totaal	CVP		VLD		SP		VB		VU		Agalev	
Binnenlandse Aangelegenheden	0												
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	1		1								1		
Cultuur en Sport	2				1			1			1		
Financiën en Begroting	1										1		
Leefmilieu en Natuurbehoud	4						1				1	2	1
Mediabeleid	0												
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	3				1			1			1	1	1
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	20		4	4	3		4	2			2	4	4
Welzijn, Gezin en Gezondheid	4		1				1	1			1	1	2
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	8		1	1	4		1	1			1	4	
Werking Vlaamse regering	1		1		1		1				1		1
Verhoudingen in de Belgische federale staat	2							2					
Totaal	46		0	8	5	10	0	8	8	0	7	13	8
Totaal per fractie			8		15		8		8		20		14

* De ingetrokken moties werden buiten beschouwing gelaten.

Legende : het eerste cijfer bij elke fractie geeft het aantal met redenen omklede moties weer dat door de fractie alleen werd ingediend; het tweede cijfer geeft het aantal met redenen omklede moties weer dat samen met andere fracties werd ingediend.

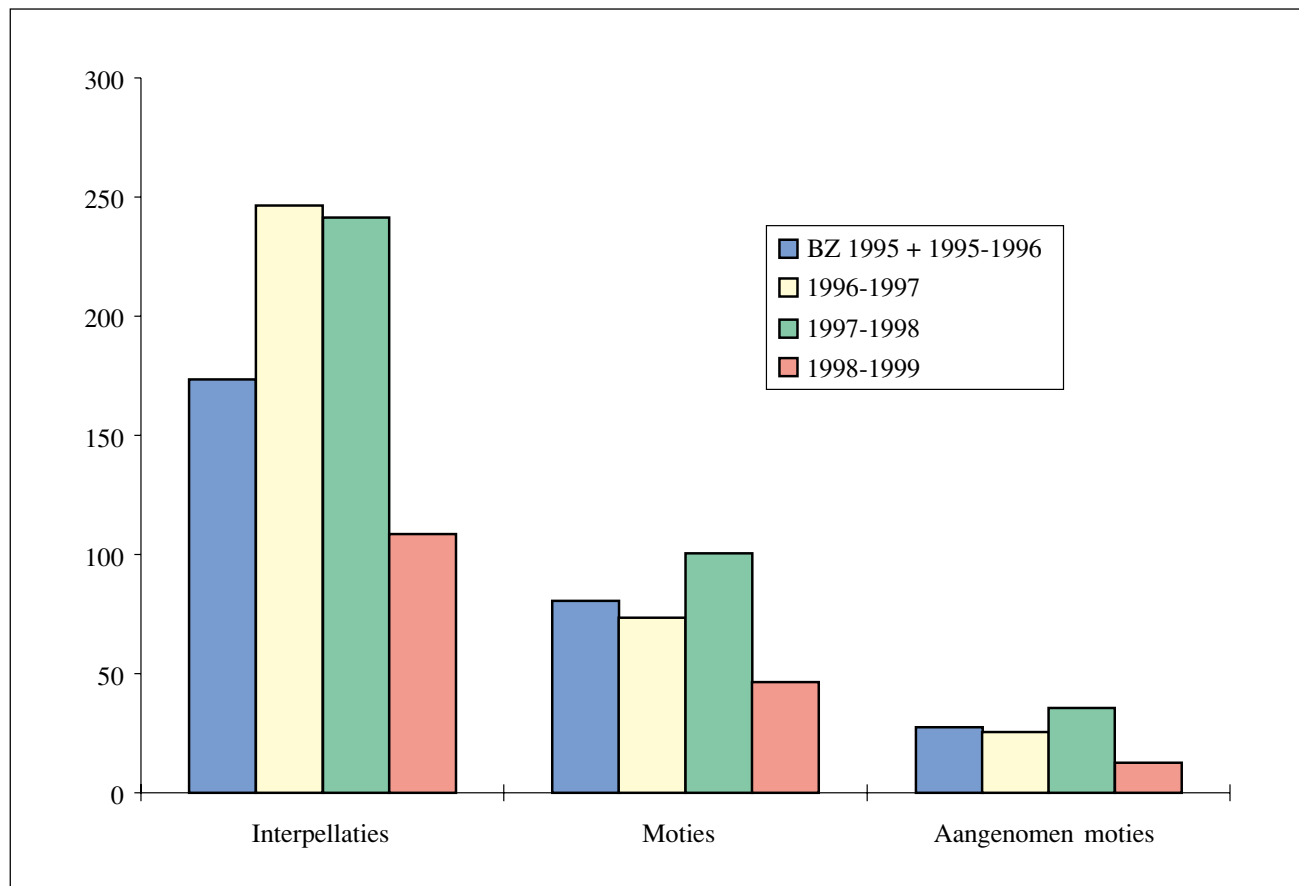
Tabel 36 en Grafiek 18 illustreren de verhouding tussen het aantal interpellaties en het aantal ingediende en aangenomen moties.

Tabel 36 : Verhouding tussen het aantal interpellaties en het aantal ingediende* en aangenomen moties

Jaar	Interpellaties	Moties	% moties t.o.v. interpellaties	Aangenomen moties	% aangenomen moties
BZ 1995 + 1995-1996	173	80	46%	27	34%
1996-1997	246	73	30%	25	34%
1997-1998	241	100	41%	35	35%
1998-1999	108	46	43%	12	26%

* De ingetrokken moties werden buiten beschouwing gelaten.

Grafiek 18 : Verhouding tussen het aantal interpellaties en het aantal ingediende en aangenomen moties

Tabel 37 geeft een overzicht van het aantal ingediende en aangenomen moties per fractie vanaf BZ 1995 tot en met het zittingsjaar 1998-1999.

Tabel 37 : Aantal ingediende en afgehandelde met redenen omklede moties per fractie (BZ 1995 t.e.m. 1998-1999)

FRACTIES	ingediend*	aangenomen	verworpen
CVP	7	7	0
VLD	51	8	43
SP	1	1	0
VB	70	0	70
VU**	18	4	13
Agalev	36	7	29
UF	1	0	1
Totaal (initiatieven van één fractie)	184	27	156
CVP + VLD + SP + VU + Agalev	11	11	0
CVP + VLD + SP + VU	4	4	0
CVP + VLD + SP	8	8	0
CVP + VLD + VU	3	3	0
CVP + VLD	1	1	0
CVP + SP + VU + Agalev	3	3	0
CVP + SP + VU	2	2	0
CVP + SP + Agalev	1	1	0
CVP + SP	26	26	0
CVP + VU	2	2	0
VLD + SP + VU + Agalev	1	1	0
VLD + VU + Agalev	16	2	14
VLD + VU	13	2	11
VLD + Agalev	4	0	4
SP + VU	1	1	0
SP + AGALEV	1	1	0
VU + Agalev**	17	4	12
Totaal (initiatieven van meerdere fracties)	114	72	41
Totaal	298	99	197

* De ingetrokken met redenen omklede moties werden buiten beschouwing gelaten.

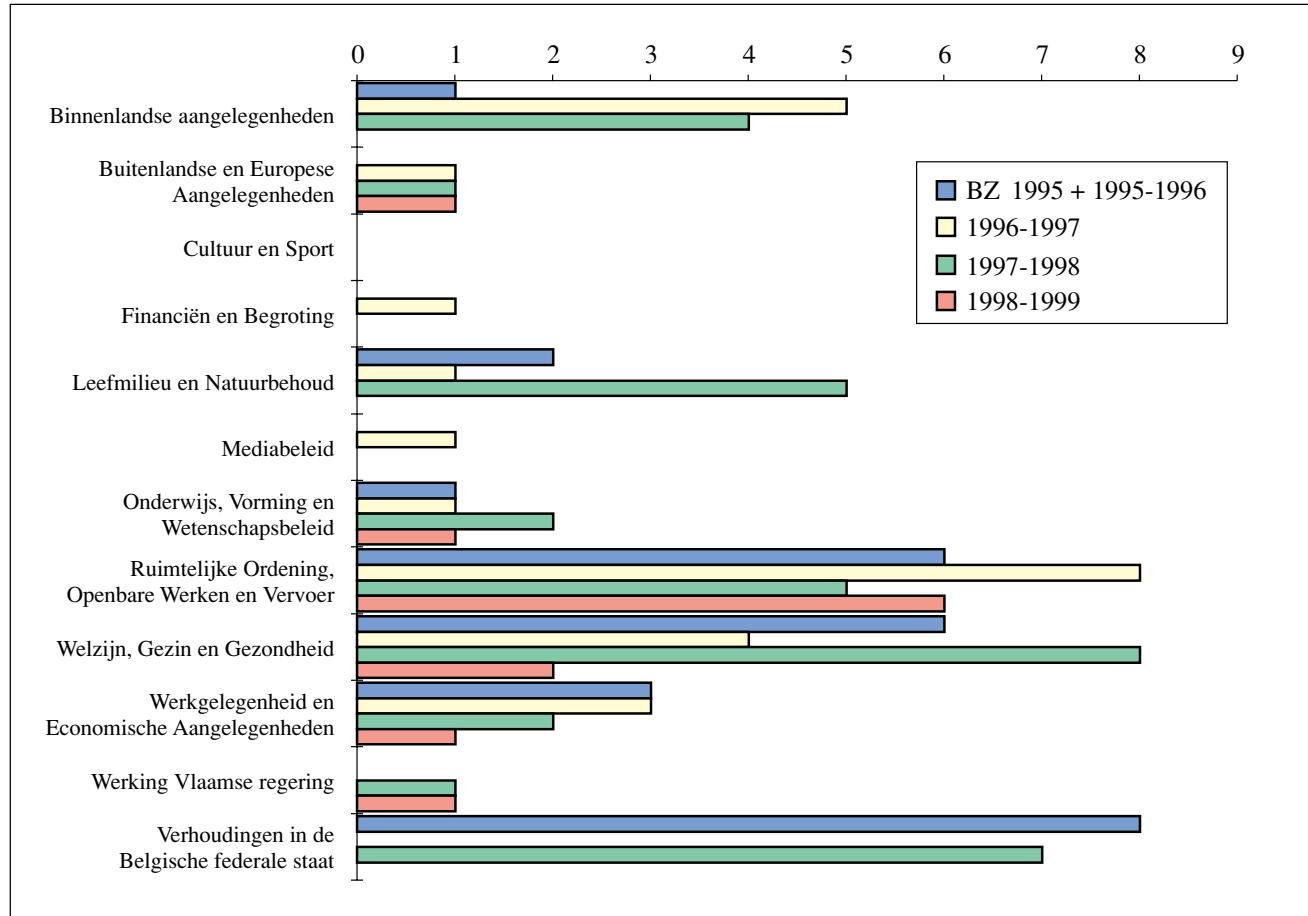
** Over twee moties werd niet meer gestemd tijdens het zittingsjaar 1998-1999.

Tabel 38 en Grafiek 19 ten slotte illustreren het aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal aangenomen moties.

Tabel 38 : Aantal aangenomen moties per bevoegdheidsdomein

Bevoegdheidsdomein	BZ 1995 1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden	1	5	4	0
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	0	1	1	1
Cultuur en Sport	0	0	0	0
Financiën en Begroting	0	1	0	0
Leefmilieu en Natuurbehoud	2	1	5	0
Mediabeleid	0	1	0	0
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	1	1	2	1
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	6	8	5	6
Welzijn, Gezin en Gezondheid	6	4	8	2
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	3	3	2	1
Werking Vlaamse regering	0	0	1	1
Verhoudingen in de Belgische federale staat	8	0	7	0
Totaal	27	25	35	12

Grafiek 19 : Aantal aangenomen moties per bevoegdheidsdomein

2.4.3 Het aantal actuele en mondelinge vragen en vanaf het zittingsjaar 1998-1999 het aantal vragen om uitleg per fractie en per bevoegdheidsdomein

Actuele vragen zijn mondeling gestelde vragen over actuele problemen die de Vlaamse volksvertegenwoordigers tijdens het wekelijkse¹⁹ vragenuur in de plenaire vergadering aan een lid van de regering kunnen stellen. Ze kunnen tot 10 uur 's ochtends op de dag van de vergadering zelf worden ingediend, wat het mogelijk maakt zeer actuele onderwerpen te behandelen. De voorzitter van het Vlaams Parlement beslist over de ontvankelijkheid. Het aantal actuele vragen is beperkt en evenredig verdeeld volgens de politieke sterkte van de fracties²⁰.

De evolutie van het aantal actuele vragen bleef, na de startfase van de korte BZ 1995, ongeveer stabiel (BZ 1995 : 12 actuele vragen; 1995-1996 : 252; 1996-1997 : 261; 1997-1998 : 247; 1998-1999 : 211). Ook in het kortere verkiezingsjaar 1998-1999 waren er dus ongeveer evenveel actuele vra-

gen als in de vorige jaren. Dat kwam doordat opnieuw een wekelijks i.p.v. een tweewekelijks vragenuur werd ingevoerd.

Mondelinge vragen zijn de tegenhanger in de commissies van de actuele vragen in de plenaire vergadering, met dat verschil dat het aantal mondelinge vragen per fractie niet beperkt is en dat de regering over meer tijd beschikt om haar antwoord voor te bereiden. Vanaf het zittingsjaar 1998-1999 zijn de mondelinge vragen vervangen door *vragen om uitleg*. Die verschillen in die zin van de mondelinge vragen dat de spreektijden langer zijn en dat na de vraagsteller nog 5 sprekers het woord kunnen voeren.

Tabel 39 geeft een overzicht van het aantal actuele vragen in de plenaire vergaderingen per fractie en per bevoegdheidsdomein voor het zittingsjaar 1998-1999. Tabel 40 geeft het procentuele aandeel van elke fractie. Tabel 41 en Grafiek 20 geven het procentuele aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal actuele vragen tijdens alle zittingsjaren van de legislatuur 1995-1999.

Tabel 39 : Aantal actuele vragen per fractie en per bevoegdheidsdomein (1998-1999)

Bevoegdheidsdomein	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	UF	Totaal
Binnenlandse Aangelegenheden	4	1	1	1	3			10
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden			1	1	2			4
Cultuur en Sport			2			1		3
Financiën en Begroting	1	1		1	1			4
Leefmilieu en Natuurbehoud	7	3	7	2		12		31
Mediabeleid	7	1		5	1			14
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	4	2	1	4	4	2		17
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	9	12	1	6	5	10		43
Welzijn, Gezin en Gezondheid	6	9	5	8	1	2		31
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	5	3	6	3	1			18
Werking Vlaamse regering			1	4	1	1		7
Verhoudingen in de Belgische federale staat	3	2	1	6	15	1	1	29
Totaal	46	34	26	41	34	29	1	211

¹⁹ De periode 23/6/95 - 10/7/96 kende een wekelijks vragenuur. Tijdens de periode 10/7/96 - 8/7/98 werden er slechts om de twee weken actuele vragen gehouden; het maximale aantal te stellen vragen werd echter uitgebreid. Het wekelijkse vragenuur werd opnieuw ingevoerd door de reglementswijziging van 8 juli 1998.

²⁰ In weken van plenaire vergaderingen geldt de volgende regeling : telkens vier actuele vragen voor de grootste meerderheids- en oppositiefractie, telkens drie voor de op één na grootste meerderheids- en oppositiefractie en telkens twee voor de overige erkende fracties. Een niet-erkende fractie of een onafhankelijk lid mag ten hoogste één actuele vraag stellen. In weken van commissievergaderingen kan er slechts één vraag per erkende fractie worden gesteld. Niet-erkende fracties en onafhankelijken kunnen in die weken geen actuele vragen stellen.

Tabel 40 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal actuele vragen per fractie 1998-1999
(in % - afgeronde cijfers)

Bevoegdheidsdomein	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	UF	Totaal
Binnenlandse Aangelegenheden	9	3	4	2	9			5
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden			4	2	6			2
Cultuur en Sport			8			3		1
Financiën en Begroting	2	3		2	3			2
Leefmilieu en Natuurbehoud	15	9	27	5		41		15
Mediabeleid	15	3		12	3			7
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	9	6	4	10	12	7		8
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	20	35	4	15	15	34		20
Welzijn, Gezin en Gezondheid	13	26	19	20	3	7		15
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	11	9	23	7	3			9
Werking Vlaamse regering			4	10	3	3		3
Verhoudingen in de Belgische federale staat	7	6	4	15	44	3	100	14
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

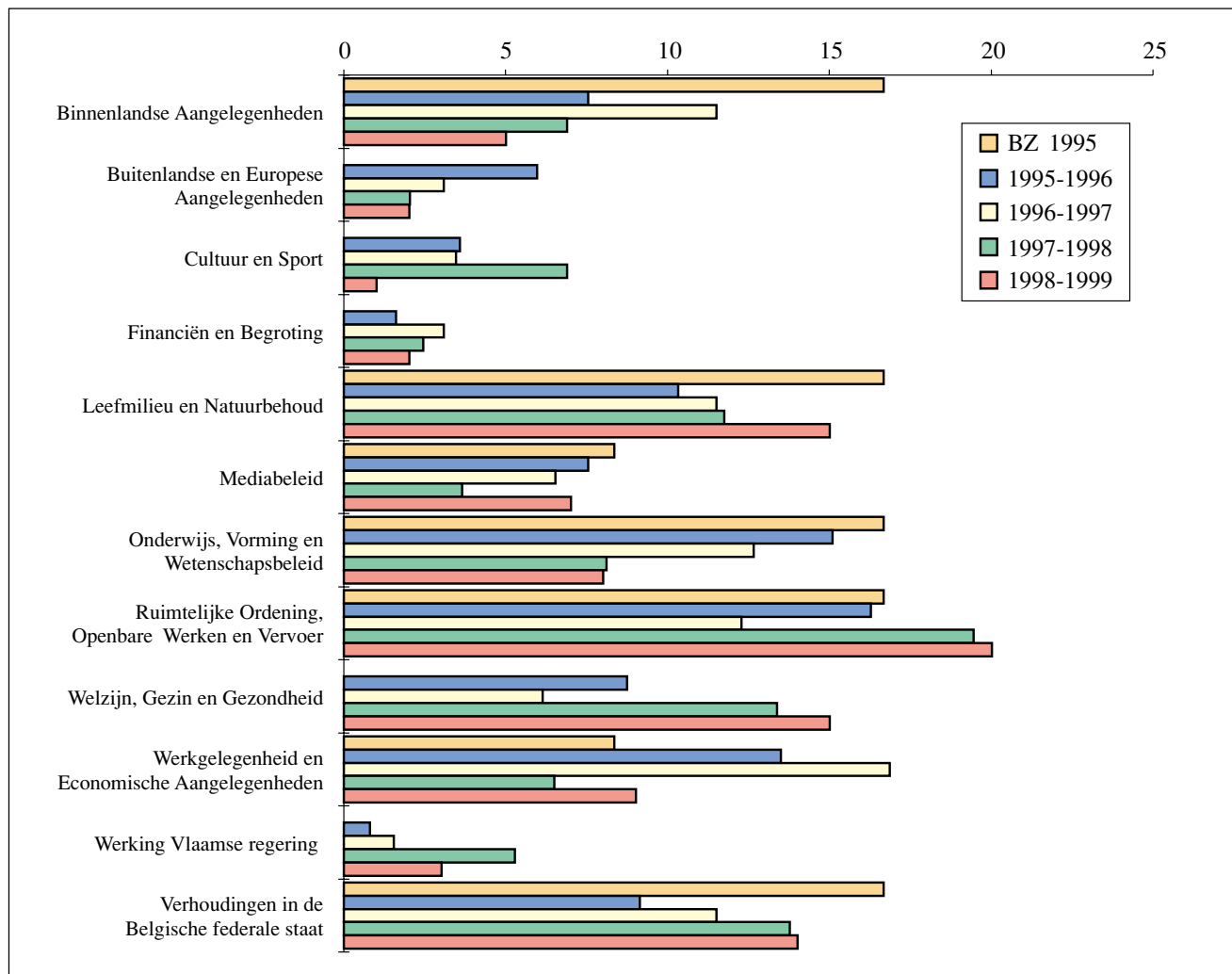
Tabel 41 en Grafiek 20 geven het aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal actuele

vragen tijdens de BZ 1995 en de zittingsjaren 1995-1996, 1996-1997, 1997-1998 en 1998-1999.

Tabel 41 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal actuele vragen (in % - afgeronde cijfers)

Bevoegdheidsdomein	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden	17	8	11	7	5
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	0	6	3	2	2
Cultuur en Sport	0	4	3	7	1
Financiën en Begroting	0	2	3	2	2
Leefmilieu en Natuurbehoud	17	10	11	12	15
Mediabeleid	8	8	7	4	7
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	17	15	13	8	8
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	17	16	12	19	20
Welzijn, Gezin en Gezondheid	0	9	6	13	15
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	8	13	17	6	9
Werking Vlaamse regering	0	1	2	5	3
Verhoudingen in de Belgische federale staat	17	9	11	14	14
Totaal	100	100	100	100	100

Grafiek 20 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal actuele vragen (in %)

Tabel 42 geeft een overzicht van het aantal vragen om uitleg in de commissies per fractie en per bevoegdheidsdomein voor het zittingsjaar 1998-

1999; Tabel 43 geeft het procentuele aandeel van elk bevoegdheidsdomein.

Tabel 42 : Aantal vragen om uitleg per fractie en per bevoegdheidsdomein (1998-1999)

Bevoegdheidsdomein	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	Totaal
Binnenlandse Aangelegenheden	9	3		3	1	1	17
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	2			1	3	2	8
Cultuur en Sport	7	1	5		4	3	20
Financiën en Begroting	1				1		2
Leefmilieu en Natuurbehoud	6	5	8	4	3	29	55
Mediabeleid	9					1	10
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	12	10	4	3	4	8	41
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	22	15	1	10	6	14	68
Welzijn, Gezin en Gezondheid	9	5	4	3	1	6	28
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	5	3	2	1	5	6	22
Werking Vlaamse regering	1			1	3	1	6
Verhoudingen in de Belgische federale staat	1		2	9	2		14
Totaal	84	42	26	35	33	71	291

Tabel 43 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal vragen om uitleg per fractie 1998-1999 (in % - afgeronde cijfers)

Bevoegdheidsdomein	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	Totaal
Binnenlandse Aangelegenheden	11	7		9	3	1	6
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	2			3	9	3	3
Cultuur en Sport	8	2	19		12	4	7
Financiën en Begroting	1				3		1
Leefmilieu en Natuurbehoud	7	12	31	11	9	41	19
Mediabeleid	11					1	3
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	14	24	15	9	12	11	14
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	26	36	4	29	18	20	23
Welzijn, Gezin en Gezondheid	11	12	15	9	3	8	10
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	6	7	8	3	15	8	8
Werking Vlaamse regering	1			3	9	1	2
Verhoudingen in de Belgische federale staat	1		8	26	6		5
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

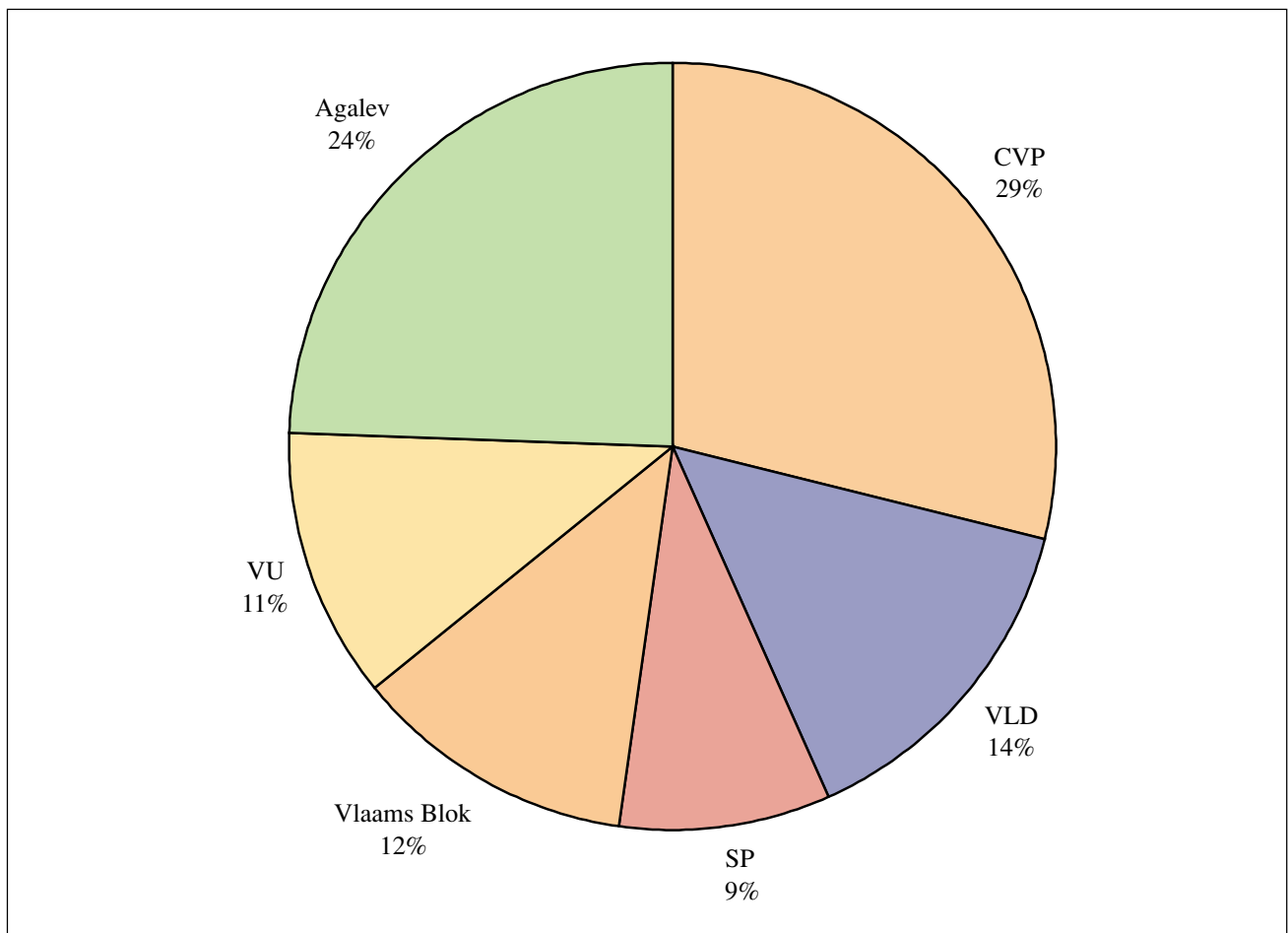
Tabel 44 en Grafiek 21 geven het aandeel van elke fractie in het totale aantal mondelinge vragen/

vragen om uitleg tijdens de zittingsjaren 1996-1997, 1997-1998 en 1998-1999.

Tabel 44 : Aandeel van elke fractie in het totale aantal mondelinge vragen / vragen om uitleg (in % - afgeronde cijfers)

Fractie	1996-1997	1997-1998	1998-1999
CVP	27	28	29
VLD	14	18	14
SP	4	5	9
Vlaams Blok	16	14	12
VU	11	14	11
Agalev	28	22	24
UF	1	0	0
Onafh.	0	0	0
Totaal	100	100	100

Grafiek 21 : Aandeel van elke fractie in het totaal aantal vragen om uitleg (1998-1999)

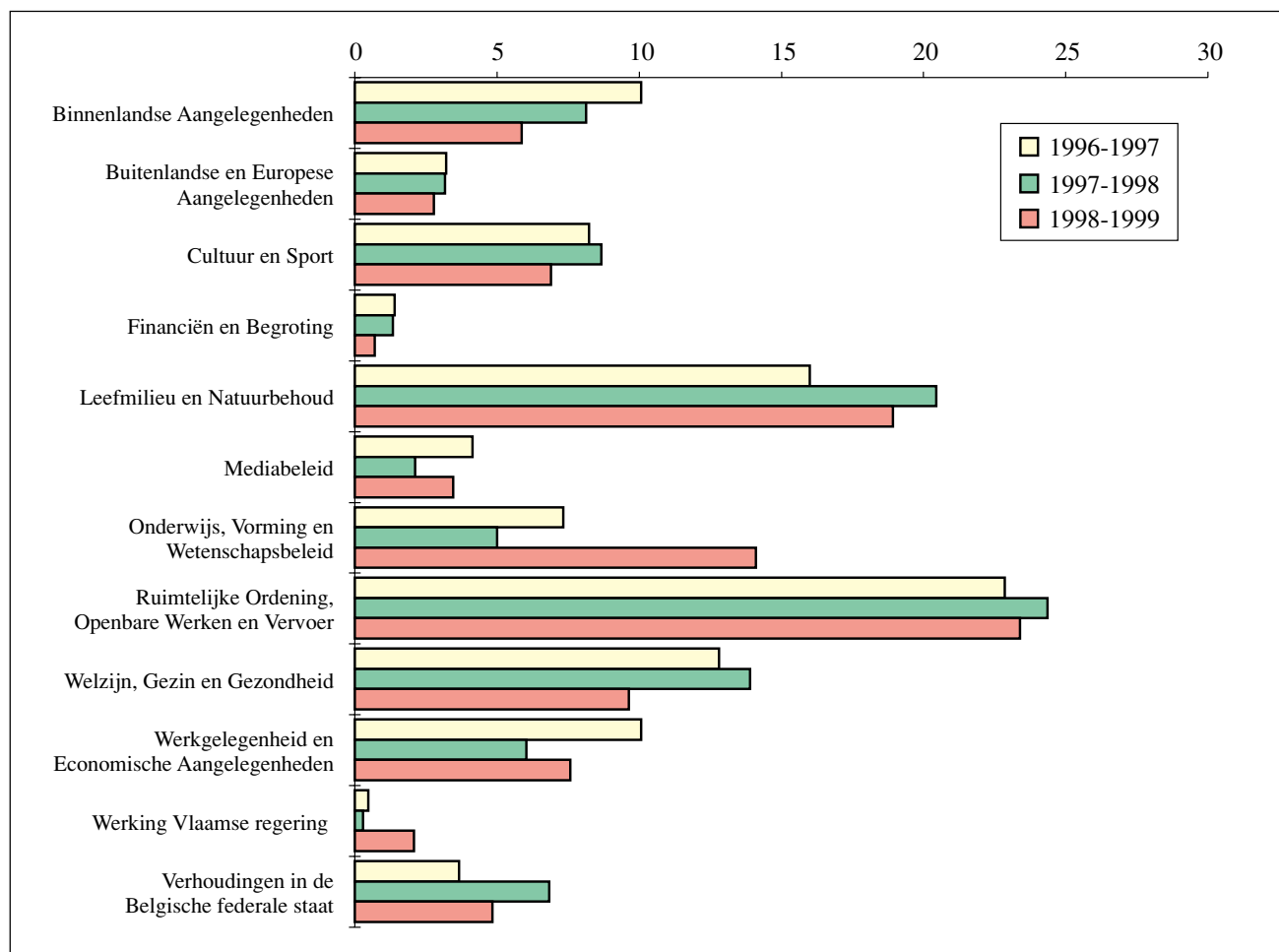
Tabel 45 en Grafiek 22 geven het aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal mondelinge vragen/vragen om uitleg tijdens de zittingsjaren 1996-1997, 1997-1998 en 1998-1999.

linge vragen/vragen om uitleg tijdens de zittingsjaren 1996-1997, 1997-1998 en 1998-1999.

Tabel 45 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal mondelinge vragen / vragen om uitleg (in % - afgeronde cijfers)

Bevoegdheidsdomein	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Binnenlandse Aangelegenheden	10	8	6
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	3	3	3
Cultuur en Sport	8	9	7
Financiën en Begroting	1	1	1
Leefmilieu en Natuurbehoud	16	20	19
Mediabeleid	4	2	3
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	7	5	14
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	23	24	23
Welzijn, Gezin en Gezondheid	13	14	10
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	10	6	8
Werking Vlaamse regering	0	0	2
Verhoudingen in de Belgische federale staat	4	7	5
Totaal	100	100	100

Grafiek 22 : Aandeel van elk bevoegdheidsdomein in het totale aantal mondelinge vragen / vragen om uitleg (in %)

2.4.4. Het aantal schriftelijke vragen per fractie en per minister

Schriftelijke vragen zijn een specifiek eerstelijns-controlemiddel. Zo gelden er nauwelijks procedure- of vormvereisten. Er zijn geen beperkingen wat aantal of tijdstip van indiening betreft. De vragen kunnen worden gesteld los van aanwezigheid van volksvertegenwoordiger of minister in het parlement. Ze kunnen de meest uiteenlopende onderwerpen bestrijken, van algemeen beleid tot fragmentarische of lokale beleidsconsequenties. Ten slotte maakt het schriftelijke verloop van de procedure een gedetailleerde vraagstelling en een gedocumenteerd antwoord mogelijk.

Analyses voor het zittingsjaar 1998-1999 wezen uit dat 72 % van de schriftelijke vragen betrekking had op veeleer algemene beleidsaspecten, 14 % op veeleer lokale en 14 % op veeleer fragmentarische beleidsaspecten. De grote meerderheid (70 %) van de lokaal gerichte vragen betrof openbare werken, verkeer of milieu.

Het totaal aantal ingediende schriftelijke vragen evolueerde tijdens de voorbije legislatuur als volgt :

BZ 1995	364
1995-1996	1.788
1996-1997	2.340
1997-1998	2.727
1998-1999	1.298

In de voorbije legislatuur werden dus 8.517 schriftelijke vragen ingediend. Dit is een gemiddelde van 1,4 vragen per volksvertegenwoordiger per maand - een verdubbeling tegenover de legislatuur daarvoor, toen de leden van de Vlaamse Raad nog tegelijk lid waren van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat.

733 vragen werden onontvankelijk bevonden. Dat is 8,6 % van de ingediende vragen. De ontvankelijkheidsbepalingen in het Reglement hebben als doel de vragen toe te spitsen op beleidscontrole en, binnen een lopend zittingsjaar, herhaling van initiatieven met betrekking tot hetzelfde onderwerp te vermijden.

Van de 7.784 ontvankelijke en dus naar de ministers doorgezonden schriftelijke parlementaire vragen, werd tijdens de voorbije legislatuur minder dan 1 % niet beantwoord.

De ontvankelijke schriftelijke vragen van de legislatuur en de antwoorden daarop werden gepubliceerd in 72 nummers van het Bulletin van Vragen en Antwoorden, over 7.377 pagina's.

De tabellen en grafieken hierna betreffen alleen de ontvankelijke schriftelijke vragen.

Tabel 46 : Aantal schriftelijke vragen per fractie per minister (1998-1999)

Minister	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	UF	Onafh.	Totaal
Minister-president Luc Van den Brande	33	21	4	34	6	5	2		105
Minister vice-president Steve Stevaert	92	32	13	43	52	43	2		277
Minister Theo Kelchtermans	62	30	16	15	19	61	5	1	209
Minister Wivina Demeester-De Meyer	29	11	1	15	7	5	1		69
Minister Eddy Baldewijns	58	12	4	26	13	11	4		128
Minister Eric Van Rompuy	27	10		22	9	4	3	1	76
Minister Leo Peeters	21	15	4	19	18	8	2	1	88
Minister Luc Martens	69	26	11	29	26	12	1		174
Minister Brigitte Grouwels	6	1	1	18			3		29
Totaal	397	158	54	221	150	149	23	3	1155

Tabel 47 : Schriftelijke vragen per fractie per minister (1998-1999) in procenten (afgeronde cijfers)

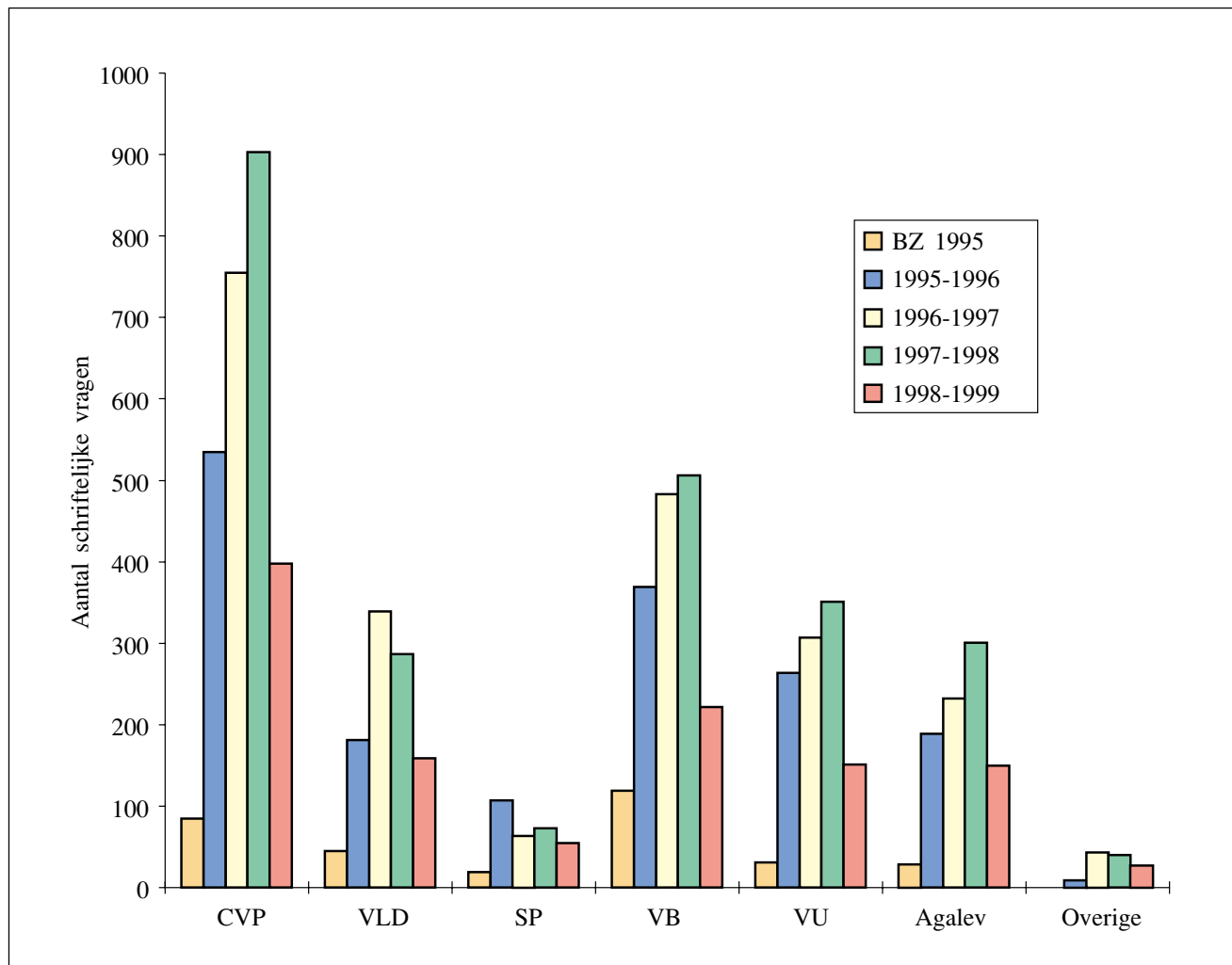
Minister	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	UF	Onafh.	Totaal
Minister-president Luc Van den Brande	8	13	7	15	4	3	9		9
Minister vice-president Steve Stevaert	23	20	24	19	35	29	9		24
Minister Theo Kelchtermans	16	19	30	7	13	41	22	33	18
Minister Wivina Demeester-De Meyer	7	7	2	7	4	3	4		6
Minister Eddy Baldewijns	15	8	7	12	9	8	17		11
Minister Eric Van Rompuy	7	6		10	6	3	13	33	7
Minister Leo Peeters	5	10	7	9	12	5	9	33	8
Minister Luc Martens	17	16	21	13	17	8	4		15
Minister Brigitte Grouwels	2	1	2	8			13		2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

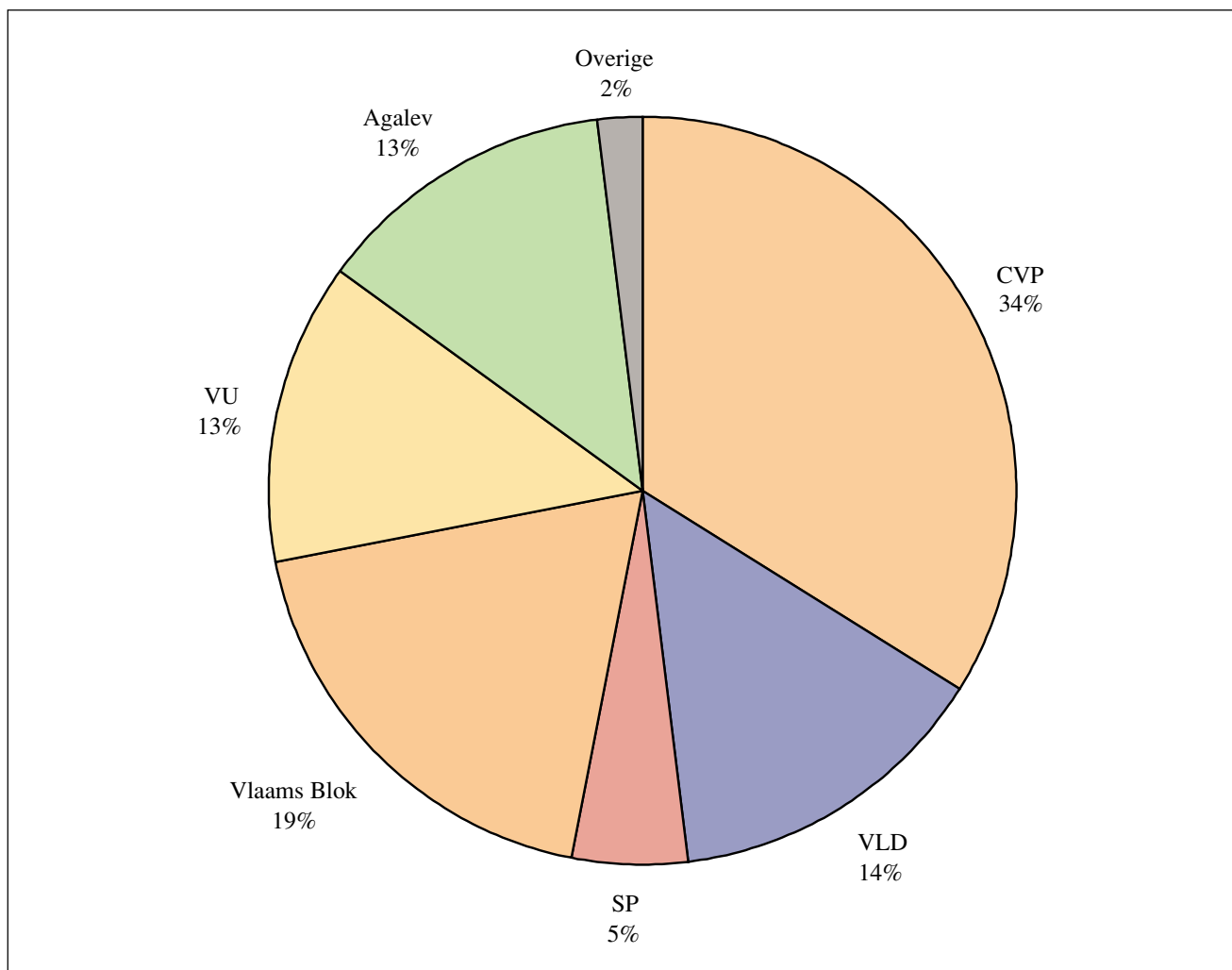

Tabel 48 : Procentueel aandeel per fractie in het totale aantal schriftelijke vragen BZ 1995 t.e.m. 1998-1999 - afgeronde cijfers

Fractie	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
CVP	26	32	34	37	34
VLD	14	11	15	12	14
SP	6	6	3	3	5
Vlaams Blok	37	22	22	21	19
VU	9	16	14	14	13
Agalev	8	11	10	12	13
Overige	0	<1	2	2	2
Totaal	100	100	100	100	100

Grafiek 23 : Evolutie van het aandeel per fractie in het totale aantal schriftelijke vragen

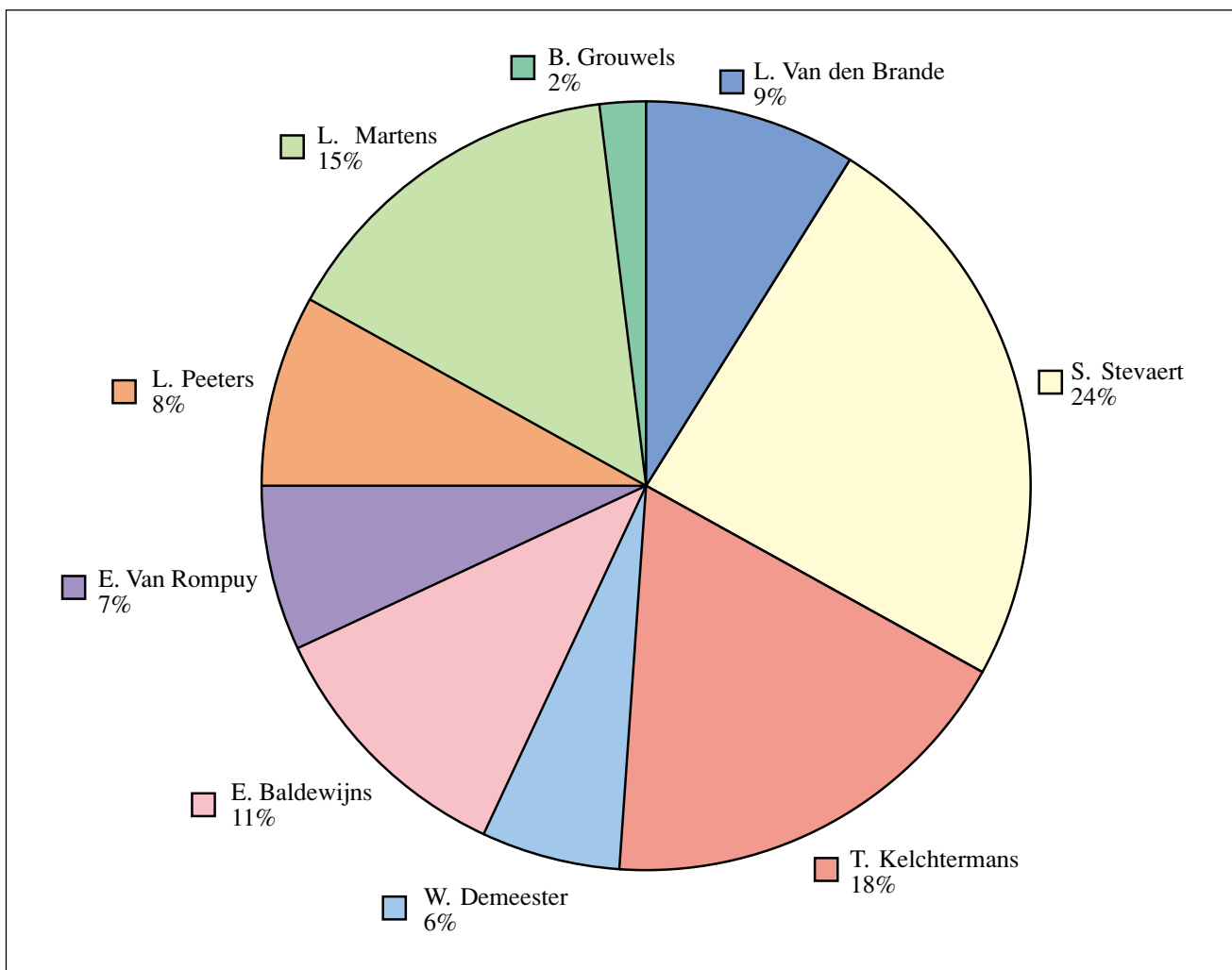

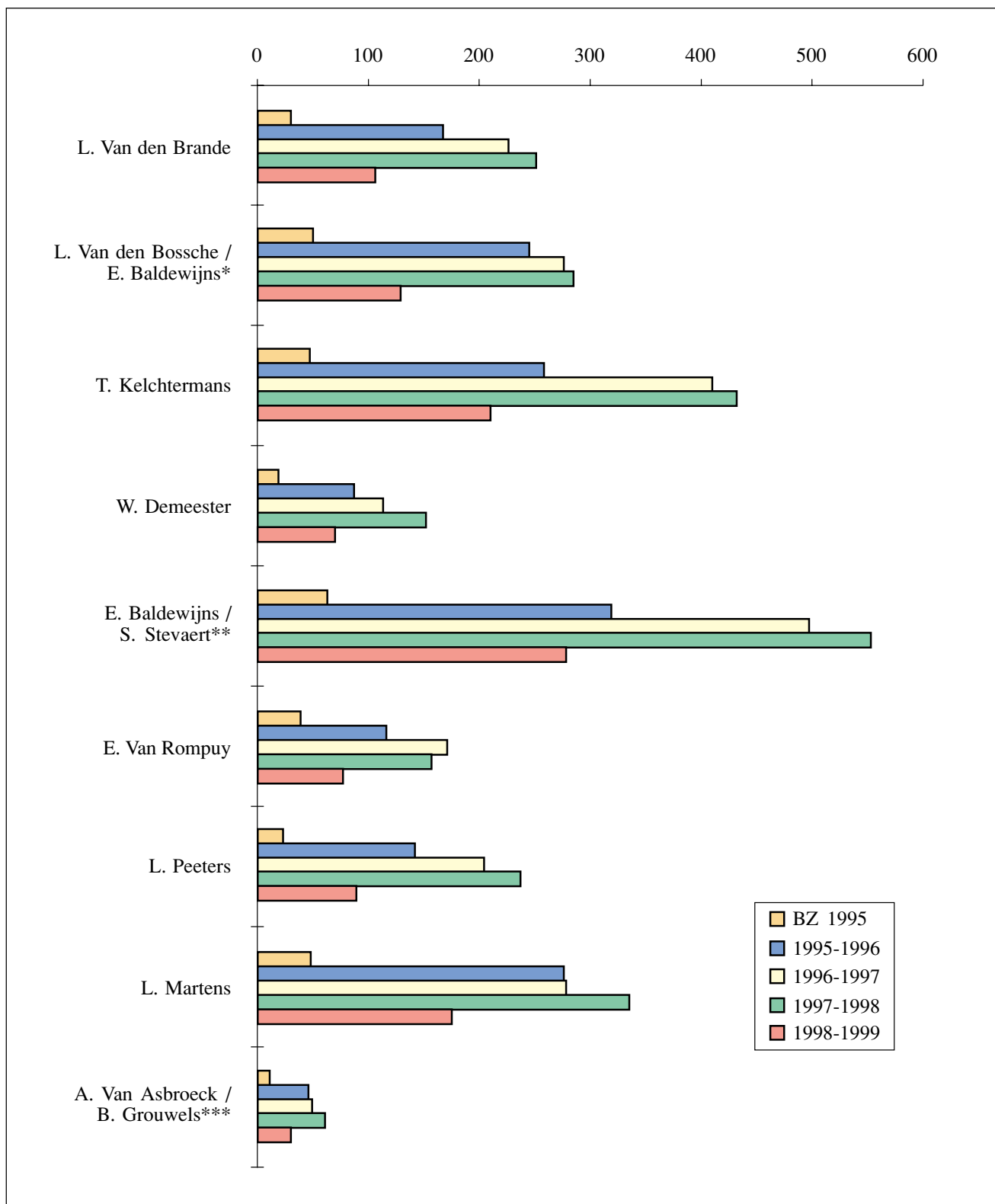
Grafiek 24 : Procentueel aandeel per fractie in het totale aantal schriftelijke vragen (1998-1999)**Tabel 49 :** Procentueel aandeel per minister in het totale aantal schriftelijke vragen BZ 1995 t.e.m. 1998-1999 - afgeronde cijfers

Minister	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Minister-president Luc Van den Brande	9	10	10	10	9
Minister vice-president Luc Van den Bossche*	15	15	12	12	
Minister Eddy Baldewijns*					11
Minister Theo Kelchtermans	14	16	18	18	18
Minister Wivina Demeester-De Meyer	6	5	5	6	6
Minister Eddy Baldewijns**	19	19	22	22	
Minister vice-president Steve Stevaert**					24
Minister Eric Van Rompuy	12	7	8	6	7
Minister Leo Peeters	7	9	9	10	8
Minister Luc Martens	15	17	13	14	15
Minister Brigitte Grouwels	3	3	2	2	2
Totaal	100	100	100	100	100

* Vanaf het zittingsjaar 1998-1999 wordt de bevoegdheid Onderwijs en Ambtenarenzaken van Luc Van den Bossche overgenomen door Eddy Baldewijns, de functie van minister vice-president door Steve Stevaert.

** Vanaf het zittingsjaar 1998-1999 wordt de bevoegdheid Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening van Eddy Baldewijns overgenomen door Steve Stevaert.

Grafiek 25 : Procentueel aandeel per minister in het totale aantal schriftelijke vragen (1998-1999)

Grafiek 26 : Evolutie van het aandeel per minister in het totale aantal schriftelijke vragen

* Vanaf het zittingsjaar 1998-1999 wordt de bevoegdheid Onderwijs en Ambtenarenzaken van Luc Van den Bossche overgenomen door Eddy Baldewijns, de functie van minister vice-president door Steve Stevaert.

** Vanaf het zittingsjaar 1998-1999 wordt de bevoegdheid Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening van Eddy Baldewijns overgenomen door Steve Stevaert.

*** Op 22 september 1997 werd A. Van Asbroeck opgevolgd door B. Grouwels.

2.4.5. Het aantal schriftelijke vragen per bevoegdheidsdomein

Tabel 50 geeft de belangstellingssferen aan, per fractie en in het totaal. Het gaat om een procentuele vergelijking: naar welke materie gaat de

meeste aandacht binnen elke fractie en in het totaal.

Tabel 50 : Procentueel aandeel van elk bevoegdheidsdomein in de schriftelijke vragen van elke fractie en in het totale aantal schriftelijke vragen (1998-1999 - afgeronde cijfers)

Bevoegdheidsdomein	CVP	VLD	SP	VB	VU	Agalev	UF	Onafh.	Totaal
Binnenlandse Aangelegenheden	11	16	4	9	16	10	4	0	11
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	3	0	2	5	0	1	0	0	2
Cultuur en Sport	4	4	15	5	14	2	0	0	6
Financiën en Begroting	6	2	0	1	2	1	0	0	3
Leefmilieu en Natuurbehoud	8	16	27	4	8	38	4	33	13
Mediabeleid	2	1	0	5	1	0	0	33	2
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	10	4	7	8	6	6	0	0	7
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	21	17	24	16	31	30	4	0	22
Welzijn, Gezin en Gezondheid	19	22	9	8	9	7	0	0	14
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	8	15	4	3	6	4	9	0	7
Werking Vlaamse regering	6	3	2	8	2	0	39	0	5
Verhoudingen in de Belgische federale staat	2	0	6	28	5	1	40	33	8
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

2.4.6 *Het recht van onderzoek*

Het Vlaams Parlement heeft, zoals het federale Parlement, het recht van onderzoek. Het kan met andere woorden een parlementaire onderzoekscommissie met gerechtelijke bevoegdheden over een bepaald thema oprichten.

Tijdens de voorbije legislatuur werd geen enkele onderzoekscommissie opgericht hoewel er daartoe bij herhaling moties werden ingediend. Moties tot oprichting van een onderzoekscommissie met betrekking tot de aanwending van de Scheepskredieten en het Boelwerfdossier werden herhaaldelijk ingediend en telkens verworpen (3) of ingetrokken (1). Over dat dossier werden wel zeer uitgebreide hoorzittingen georganiseerd in de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.

Ook inzake het milieuboxendossier werden twee moties tot oprichting van een onderzoekscommissie verworpen. Over die aangelegenheid werd wel een commissie ad hoc opgericht die zich moest buigen over de inbeschuldigingstelling van een Vlaams minister (zie 2.3.20 *Commissie bevoegd voor de inbeschuldigingstelling van een minister*).

2.5 *De begrotingswerkzaamheden : een decreetgevende en controlerende activiteit*

De jaarlijkse bespreking en goedkeuring van begrotingsdecreten is een belangrijk moment voor het Vlaams Parlement. Met de goedkeuring van de inkomsten- en uitgavenbegroting die door de Vlaamse regering wordt opgesteld, machtigt het Vlaams Parlement de Vlaamse regering om de voorgestelde uitgaven te doen en de vereiste financieringsmiddelen te innen. Zonder begroting kan de Vlaamse regering geen beleid voeren. De begrotingsbesprekingen zijn tegelijk een belangrijk instrument van parlementaire controle: indien het Vlaams Parlement de begroting die de regering voorstelt, niet goedkeurt, wordt dat als een belangrijk signaal van wantrouwen ten aanzien van de Vlaamse regering beschouwd.

De begroting die de Vlaamse regering opstelt voor het kalenderjaar X wordt uiterlijk eind oktober van het jaar X-1 bij het Vlaams Parlement ingediend in de vorm van 2 ontwerpen van decreet : een ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap en een ontwerp van

decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Elke inhoudelijk bevoegde commissie van het Vlaams Parlement bespreekt het gedeelte van de algemene uitgavenbegroting dat betrekking heeft op haar bevoegdheden. Elke commissie houdt een indicatieve stemming over haar gedeelte van de uitgavenbegroting en deelt haar verslag mee aan de Commissie voor Financiën en Begroting waar de eindstemming op het niveau van de commissies plaatsvindt. De middelenbegroting wordt enkel besproken door de Commissie voor Financiën en Begroting. Na de afhandeling in de commissies volgt een algemeen debat over de begroting in plenaire vergadering. De eindstemmingen in de plenaire vergadering over beide ontwerpen van decreet vinden plaats voor eind december van het jaar X-1.

Samen met de 2 begrotingsdecreten dient de regering traditioneel een ontwerp van programmadecreet in bij het Vlaams Parlement. Een dergelijk decreet, dat officieel “decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting” heet, is een verzameling van nieuwe decretale bepalingen of wijzigingen aan bestaande decretale bepalingen die nodig zijn om de nieuwe begroting te kunnen uitvoeren. Door de aanneming van de resolutie “betreffende de functie van een decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting” mogen er geen decreetgevende bepalingen in het programmadecreet worden opgenomen die geen rechtstreekse band hebben met de begroting. Doordat het Uitgebreid Bureau op de toepassing van deze resolutie nauwgezet toeziet, is het programmadecreet afgeslankt tot een decreet dat effectief die bepalingen bevat die nodig zijn om de desbetreffende begroting uit te voeren. Die afslanking heeft tevens aanleiding gegeven tot “ontwerpen van decreet houdende diverse bepalingen” die niet meer gekoppeld zijn aan de begrotingsdecreten. Het betreft in feite verzameldecreten waarin bepalingen van diverse aard bijeengebracht zijn omdat de Vlaamse regering het niet opportuun acht ze als afzonderlijke ontwerpen van decreet bij het Vlaams Parlement in te dienen.

Vanaf het zittingsjaar 1996-1997 dienen de ministers van de Vlaamse regering samen met de begroting ook een beleidsbrief voor hun specifieke bevoegdheidsdomeinen in. De beleidsbrief bevat een overzicht van de uitvoering van de begroting tijdens het lopende begrotingsjaar en een prognose over de beleidsinvulling tijdens het volgende begrotingsjaar. De beleidsbrief bevat eveneens een overzicht van de wijze waarop de regering gevolg heeft gegeven aan het regeerakkoord en de beleids-

nota's, resoluties en moties die door het Vlaams Parlement aangenomen zijn.

De reglementsherziening van 8 juli 1998 bepaalt tevens dat een samenvatting van de beleidsopties en de initiatieven voor het volgende begrotingsjaar als bijlage bij de beleidsbrief moeten worden gevoegd.

De beleidsbrieven worden in de verschillende commissies in samenhang met de begroting besproken. Tot besluit van het debat in de commissies kan een motie van aanbeveling worden ingediend, waarover het Parlement zich door een stemming in de plenaire vergadering uitspreekt. Tijdens het zittingsjaar 1996-1997 werden 8 moties van aanbeveling tot besluit van beleidsbrieven ingediend, waarvan er 2 werden aangenomen. Tijdens het zittingsjaar 1997-1998 werden 6 van de 13 moties van aanbeveling aangenomen. Tijdens het zittingsjaar 1998-1999 werden 2 moties van aanbeveling tot besluit van beleidsbrieven ingediend, 1 ervan werd aangenomen.

Voor de begrotingsaanpassingen geldt dezelfde procedure, met die beperking dat er geen beleidsbrieven ingediend worden. In elk geval moet de Vlaamse regering op grond van de wetten op de rijkscomptabiliteit een begrotingscontrole uitvoeren, waarna de middelen- en uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap eventueel kunnen

worden aangepast. In dat geval worden de ontwerpen van decreet tot aanpassing van de uitgaven- en middelenbegroting ingediend bij het Vlaams Parlement en uiterlijk op 30 april rondgedeeld aan de Vlaamse vertegenwoordigers. Voor 30 juni moeten die ontwerpen door het Vlaams Parlement worden aangenomen. Ondanks de nabijheid van de verkiezingen heeft het Vlaams Parlement het opportuun geacht de ontwerpen van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting en middelenbegroting die voortvloeiden uit de begrotingscontrole 1999 van de Vlaamse regering, te bespreken én goed te keuren.

De inspanning die tijdens de legislatuur 1995-1999 werd ingezet om de achterstand in de eindrekeningen in te halen, werd in het zittingsjaar 1998-1999 voltooid: sinds het voorjaar van 1996 werden de eindrekeningen van 1986 tot 1997 door het Vlaams Parlement aangenomen. De Vlaamse regering kent nu geen achterstand meer bij het indienen van de eindrekeningen. Daardoor hoefde het Vlaams Parlement zelfs voor het eerst in haar geschiedenis geen beroep meer te doen op een voorafbeelding van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap door het Rekenhof voor de begrotingsjaren 1997 en 1998.

De begrotingswerkzaamheden van het Vlaams Parlement tijdens de legislatuur 1995-1999 worden samengevat in Tabel 51.

Tabel 51 : Aantal aangenomen begrotingsdecreten

Type begrotingsdecreet	BZ 1995	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Middelenbegroting	0	1	1	1	1
Uitgavenbegroting	0	1	1	1	1
Aanpassingen middelenbegroting	0	2	2	1	1
Aanpassingen uitgavenbegroting	0	2	2	1	1
Eindrekeningen	0	0	7	2	3
Programmadecreten	0	3	3	2	1
Totaal	0	9	16	8	8

De ontwikkeling van de inkomsten en de uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap sinds 1991 wordt samengevat in Tabel 52 en Grafiek 27. Tabel 52 illustreert dat het begrotingsevenwicht (optiek Algemene rekening) een jaar vroeger door de Vlaamse regering werd bereikt dan was vooropgezet. Tevens kan worden vastgesteld dat de extra middelen die door achtereenvolgende communautaire akkoorden aan de Vlaamse Gemeenschap werden toegekend een zeer sterke stijging van de uitgavenbegroting mogelijk hebben gemaakt (+ 51 % op 8 jaar tijd) zonder dat dat ge-

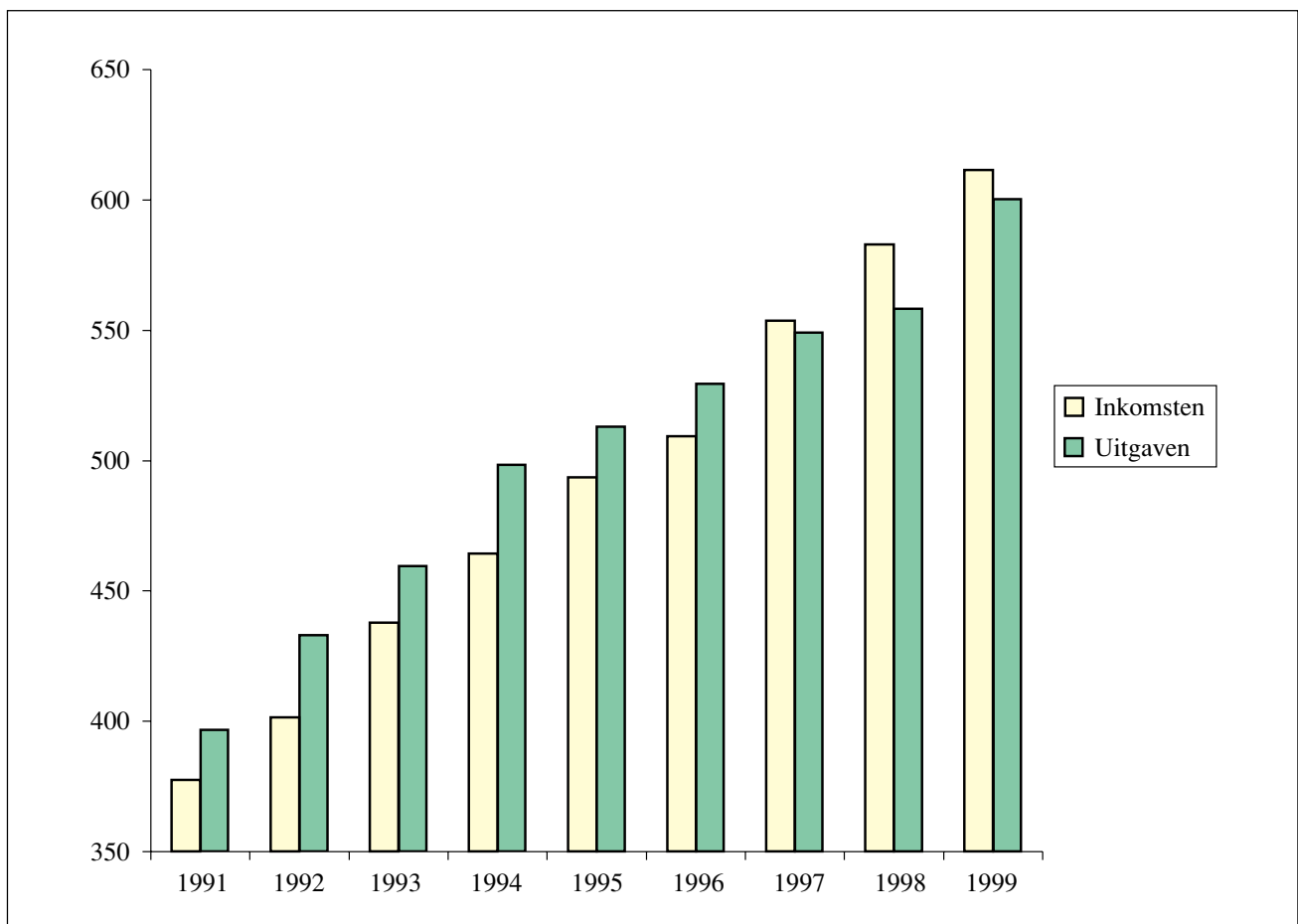
paard ging met een verslechtering van de financiële positie van de Vlaamse Gemeenschap. Integendeel, sinds het jaar 1997 kent de begroting van de Vlaamse Gemeenschap geen tekorten meer maar overschotten. Die overschotten zijn nodig om ook na afloop van de overgangperiode - zoals vastgelegd in de Financieringswet van 6 januari 1989 - een bepaalde uitgavengroei mogelijk te houden. Die uitgavengroei werd gedurende de legislatuur genormeerd door de meesternorm en de euro-meesternorm.

Tabel 52 : Inkomsten, uitgaven en begrotingssaldo van de Vlaamse Gemeenschap* (in mld. fr. - nominale termen)

Jaar	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
1991	377,3	396,7	-19,4
1992	401,1	433,0	-31,9
1993	437,6	459,4	-21,8
1994	464,1	498,2	-34,1
1995	493,3	512,8	-19,5
1996	509,1	529,3	-20,2
1997	553,4	549,0	4,4
1998	582,5	558,2	24,3
1999	611,2	600,3	10,9

- * De gegevens met betrekking tot de begrotingsjaren 1991-1997 zijn afkomstig van het Rekenhof. De cijfers voor de jaren 1991-1997 zijn definitief en zijn overgenomen uit de decreten houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.
- De gegevens voor het jaar 1998 zijn afkomstig van het kabinet van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid. De cijfers hebben een voorlopig karakter en zijn dus onder voorbehoud. De schuldaflissingen (24,9 miljard frank) werden in de uitgaven niet opgenomen. Uitgaven op overgedragen kredieten zijn wel in de cijfers voor de uitgaven vervat.
- De cijfers voor 1999 betreffen de cijfers na begrotingscontrole 1999 en zijn afgeleid uit de Algemene Toelichting bij de begrotingsontwerpen houdende aanpassing van de middelen- en uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1999.

Grafiek 27 : Inkomsten en uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap (in mld. fr.)

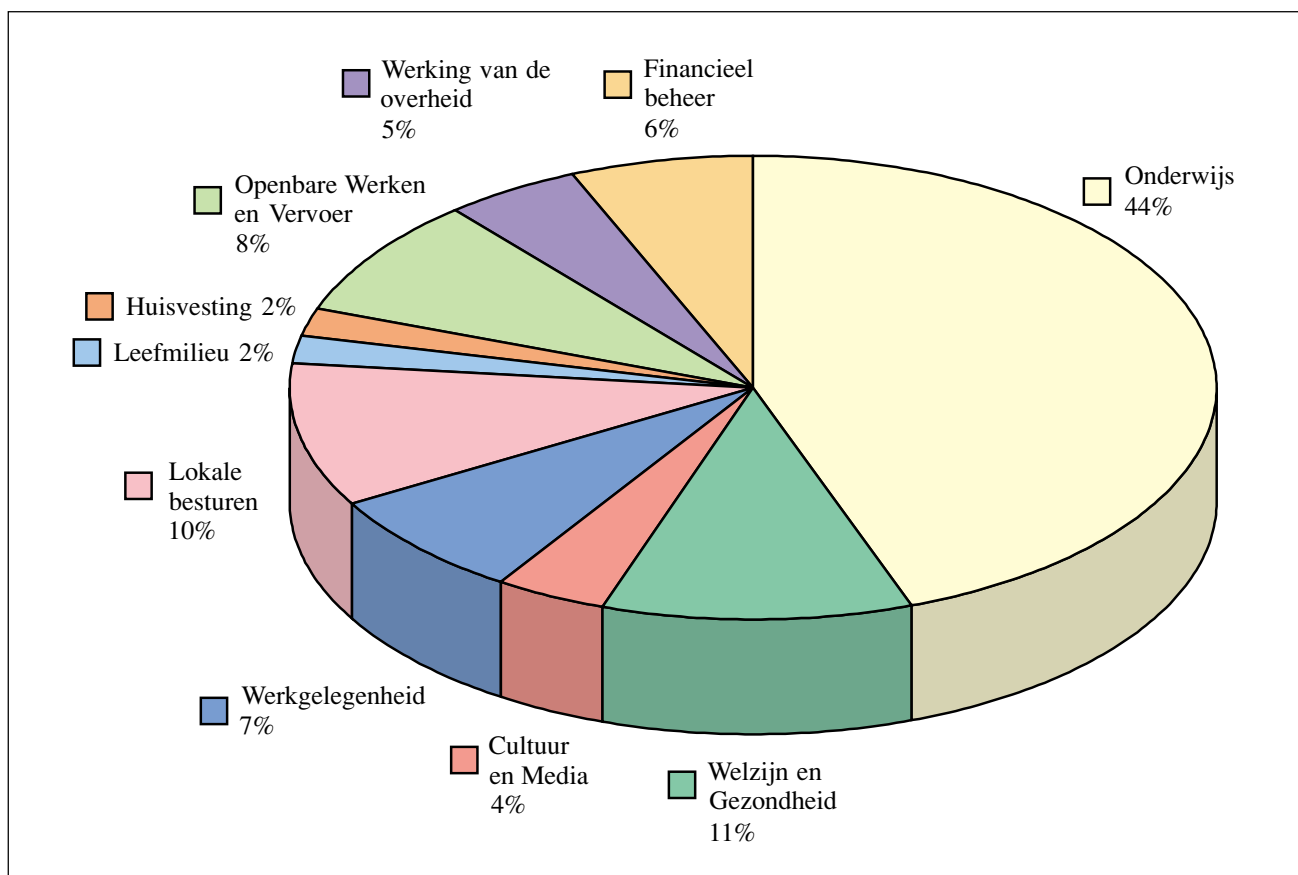
De financiële middelen waarover de Vlaamse Gemeenschap beschikt, bestaan voor circa 90 % uit middelen die de federale overheid ingevolge de Financieringswet doorstort aan de Vlaamse Gemeenschap.

Tabel 53 en Grafiek 28 ten slotte, geven een overzicht van de verdeling van de uitgaven over de verschillende bevoegdheidsdomeinen in 1999 na de begrotingscontrole.

Tabel 53 : Uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap per bevoegdheidsdomein in 1999 na begrotingscontrole (in mld. fr.)

Bevoegdheidsdomein	Uitgaven	% van totaal
Onderwijs	267,0	44%
Welzijn en Gezondheid	64,9	11%
Cultuur en Media	23,5	4%
Werkgelegenheid	44,3	7%
Lokale besturen	60,7	10%
Leefmilieu	10,7	2%
Huisvesting	13,0	2%
Openbare Werken en Vervoer	49,3	8%
Werking van de overheid	28,6	5%
Financieel beheer	38,2	6%
Totaal	600,3	100%

Grafiek 28 : Uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap per bevoegdheidsdomein in 1999

Volledigheidshalve wordt er op gewezen dat noch de vermelde inkomsten noch de uitgaven de milieuheffingen (toegewezen aan het Mina-fonds) en de daarmee verbonden uitgavenkredieten op het Mina-fonds voor een bedrag van 13,5 miljard frank (begrotingsjaar 1999) bevatten.

2.6 Het Vlaams Parlement als maatschappelijk forum

Sinds de eerste rechtstreekse verkiezing, en in het verlengde van het project over de verfijsing van de democratie, wil het Vlaams Parlement meer wegen op de politieke besluitvorming in Vlaanderen. Het wil in het bijzonder dichter betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding en zich meer profileren als forum voor wat er leeft in Vlaanderen. Die nieuwe functie tracht het Vlaams Parlement te vervullen door de organisatie van hoorzittingen, gedachtewisselingen, werkbezoeken op het terrein, themadebatten en actualiteitsdebatten.

De eerste drie activiteiten (hoorzittingen, gedachtewisselingen en werkbezoeken op het terrein) worden uitsluitend door de commissies van het Vlaams Parlement georganiseerd. De themadebatten vinden plaats in de plenaire vergadering, maar worden voorbereid in speciaal daartoe opgerichte ad-hoccommissies die een maatschappelijke beleidsnota opstellen. Die beleidsnota bevat, naast de analyse van de probleemstelling, een langetermijnvisie en verduidelijkt wat men tijdens de lopende zittingsperiode aan een bepaald probleem wil doen. Er kunnen per zittingsjaar slechts twee themadebatten worden gehouden. Aansluitend bij een themadebat kan een motie van aanbeveling, gericht tot de Vlaamse regering, worden aangenomen²¹.

Tijdens de legislatuur 1995-1999 werden drie themadebatten gehouden : op 19 februari 1998 over armoede en sociale uitsluiting, op 17 maart 1999 over mobiliteit en op 31 maart 1999 over bijzondere jeugdzorg (voor de voorbereiding van de themadebatten door de ad-hoccommissies zie 2.3 *Inhoudelijke analyse van de decreetgevende en beleidsvoorbereidende activiteit*). Telkens werd naar aanleiding van die themadebatten een motie van aanbeveling over de problematiek in kwestie aangenomen door het Parlement.

Geen themadebat in de strikte zin van het woord was het debat over werkgelegenheid in Vlaanderen dat op 29 april 1997 werd gehouden op basis van een in de commissie voorbereide discussienota. De aanleiding voor dat debat was de sluiting van de Renault-vestiging in Vilvoorde. Het debat resulteerde in de aanneming van de resolutie over werkgelegenheid in Vlaanderen (zie ook 2.3 *Inhoudelijke analyse van de decreetgevende en beleidsvoorbereiden de activiteit*).

Actualiteitsdebatten, een nieuwigheid ingevoerd door de reglementswijziging van 8 juli 1998, worden rechtstreeks in één enkele bespreking in de plenaire vergadering gehouden. Zoals de term het suggereert, werd de mogelijkheid van een actualiteitsdebat ingesteld om als parlement snel op de actualiteit te kunnen inspelen. Tot besluit van het debat in plenaire vergadering kan een motie van aanbeveling worden ingediend. Tijdens de legislatuur 1995-1999 werden twee actualiteitsdebatten gehouden : op 20 oktober 1998 over gratis openbaar vervoer voor kinderen tot 12 jaar en op 17 november 1998 over de mestproblematiek. Tot besluit van het actualiteitsdebat over gratis openbaar vervoer tot 12 jaar werd een motie van aanbeveling aangenomen.

²¹ Oorspronkelijk kon een motie van aanbeveling worden ingediend tot besluit van het debat in plenaire vergadering, dat op basis van de maatschappelijke beleidsnota werd gehouden. Sinds de reglementswijziging van 8 juli 1998 vormen de vooraf ingediende motie(s) van aanbeveling de basis voor het themadebat. Over de motie(s) wordt gestemd na afloop van het plenaire debat.

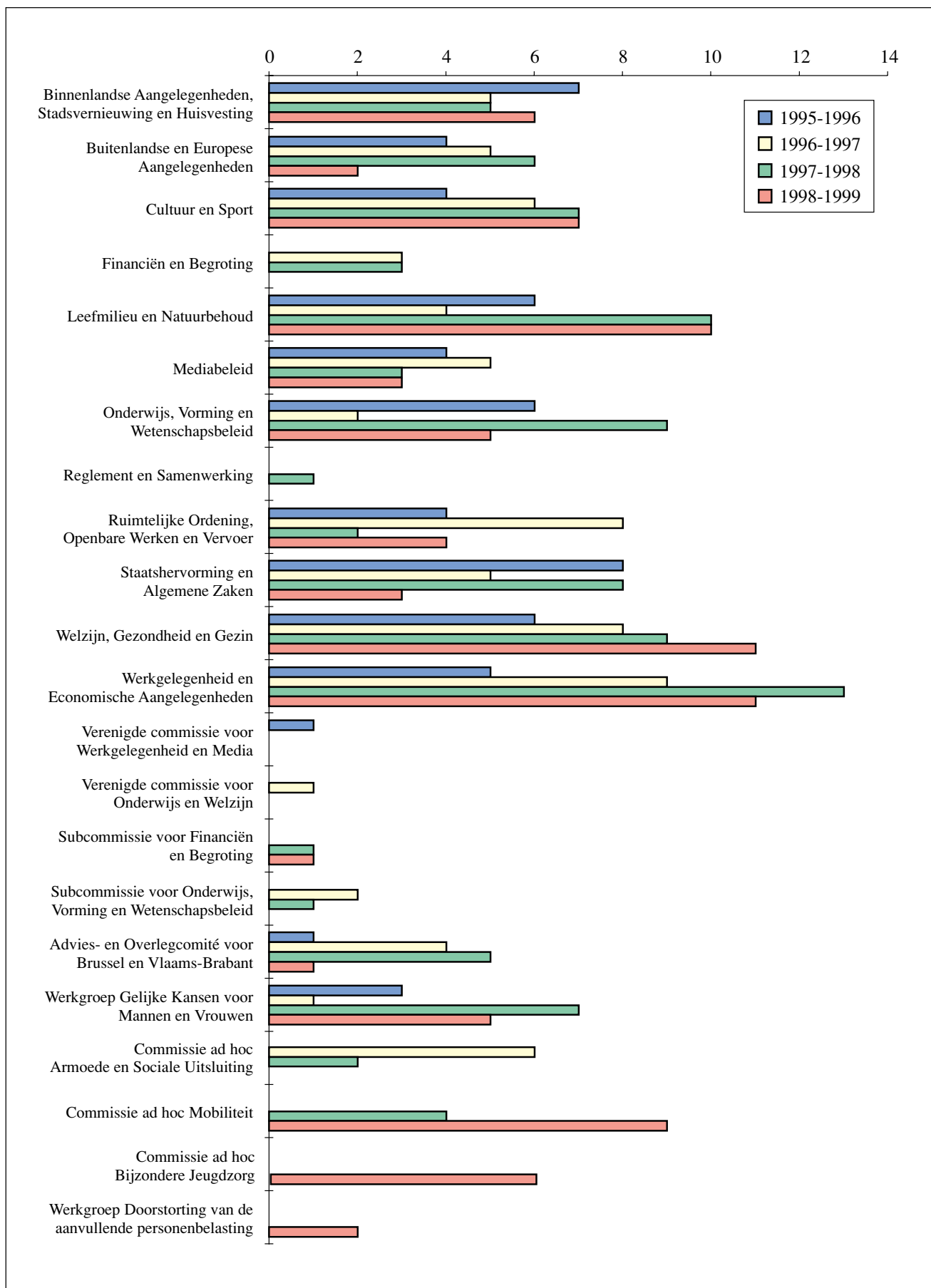

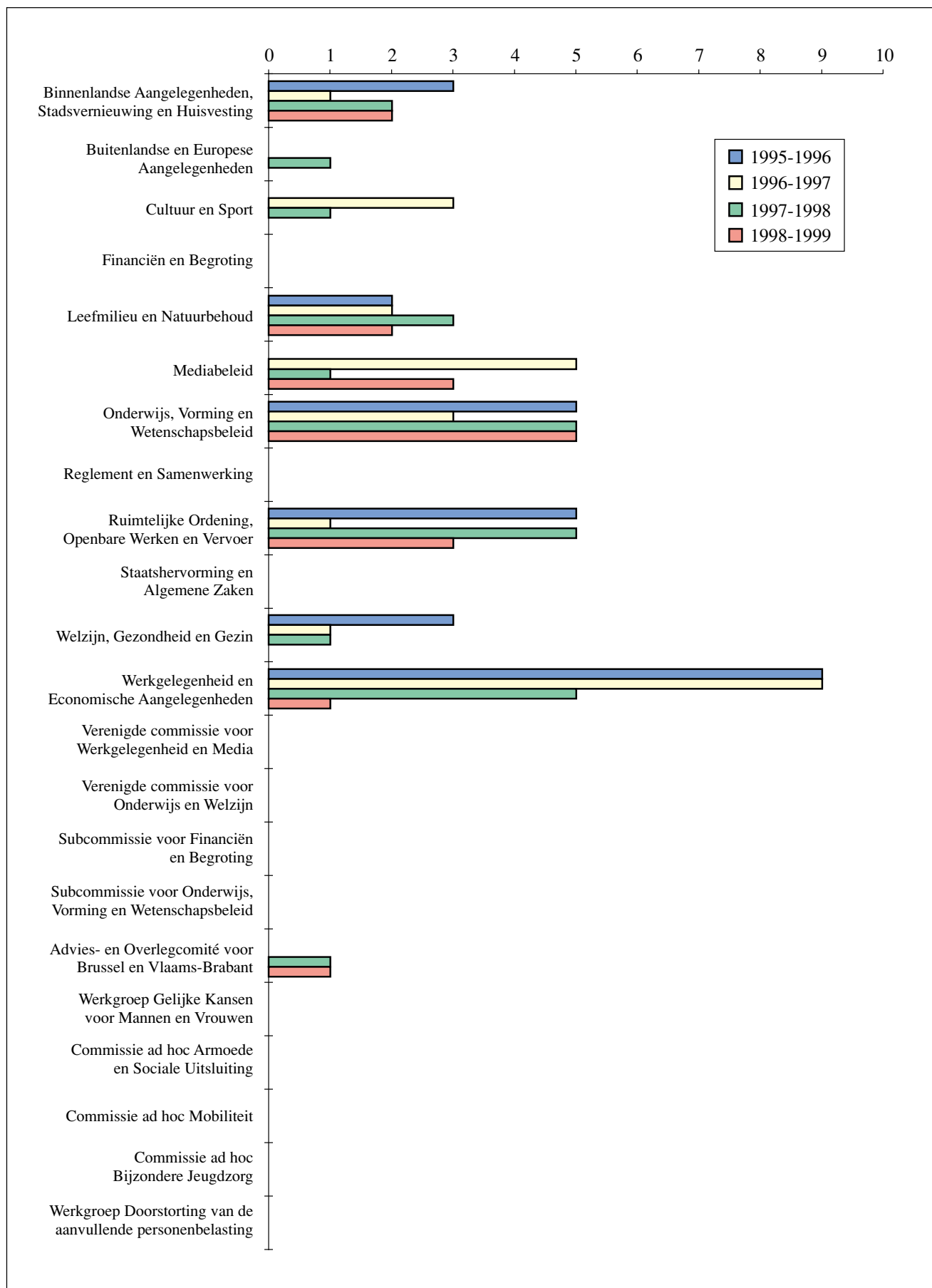
Tabel 54 en Grafieken 29 en 30 geven een overzicht van het aantal hoorzittingen, gedachtewisselingen en werkbezoeken die de verschillende commissies tijdens de zittingsjaren 1995-1996,

1996-1997, 1997-1998 en 1998-1999 organiseerden. De lijsten van de hoorzittingen, gedachtewisselingen en werkbezoeken per commissie werden opgenomen als Bijlage 7 en Bijlage 8.

Tabel 54 : Aantal hoorzittingen en werkbezoeken georganiseerd door de commissies

Commissie	Hoorzittingen				Werkbezoeken			
	95-96	96-97	97-98	98-99	95-96	96-97	97-98	98-99
Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting	7	5	5	6	3	1	2	2
Buitenlandse en Europese Aangelegenheden	4	5	6	2	-	-	1	-
Cultuur en Sport	4	6	7	7	-	3	1	-
Financiën en Begroting	-	3	3	-	-	-	-	-
Leefmilieu en Natuurbehoud	6	4	10	10	2	2	3	2
Mediabeleid	4	5	3	3	-	5	1	3
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	6	2	9	5	5	3	5	5
Reglement en Samenwerking	-	-	1	-	-	-	-	-
Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer	4	8	2	4	5	1	5	3
Staatshervorming en Algemene Zaken	8	5	8	3	-	-	-	-
Welzijn, Gezondheid en Gezin	6	8	9	11	3	1	1	-
Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden	5	9	13	11	9	9	5	1
Verenigde commissie voor Werkgelegenheid en Media	1	-	-	-	-	-	-	-
Verenigde commissie voor Onderwijs en Welzijn	-	1	-	-	-	-	-	-
Subcommissie voor Financiën en Begroting	-	-	1	1	-	-	-	-
Subcommissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid	-	2	1	-	-	-	-	-
Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant	1	4	5	1	-	-	1	1
Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen	3	1	7	5	-	-	-	-
Commissie ad hoc Armoede en Sociale Uitsluiting	-	6	2	-	-	-	-	-
Commissie ad hoc Mobiliteit	-	-	4	9	-	-	-	-
Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg	-	-	-	6	-	-	-	-
Werkgroep Doorstorting van de aanvullende personenbelasting	-	-	-	2	-	-	-	-
Totaal	59	74	96	86	27	25	25	17

Grafiek 29 : Aantal hoorzittingen per commissie

Grafiek 30 : Aantal werkbezoeken per commissie

2.7 Procedures met betrekking tot de verhouding van de federale staat en de overige gemeenschappen en gewesten van België

2.7.1 Bevoegdheidsconflicten

Elke Vlaamse volksvertegenwoordiger kan het Vlaams Parlement verzoeken een beroep in te stellen bij het Arbitragehof om een wet, een decreet of een regel zoals bedoeld in artikel 134 van de Grondwet te vernietigen, wanneer hij van oordeel is dat een van de volgende principes geschonden is:

- a) de principes van de bevoegdheidsverdeling. De verschillende bestuursbevoegdheden van de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten in België zijn vastgelegd op basis van grondwettelijke regels. Wanneer een wet, een decreet of een regel die grondwettelijke regels schendt, kan een beroep worden ingesteld bij het Arbitragehof om die wet, dat decreet of die regel te vernietigen;
- b) drie fundamentele grondwettelijke principes

van gelijkheid en vrijheid : de gelijkheid van de Belgen voor de wet (artikel 10 van de Grondwet), het niet-discriminatiebeginsel (artikel 11 van de Grondwet) en de vrijheid van onderwijs (artikel 24 van de Grondwet).

Om dat beroep bij het Arbitragehof in te stellen moet de volksvertegenwoordiger een motie indienen bij de voorzitter van het Vlaams Parlement, die door ten minste twee derde van de volksvertegenwoordigers is ondertekend of zal worden aangenomen.

Tijdens de zittingsperiode 1995-1999 werden vijf moties tot beroep bij het Arbitragehof ingediend : één tijdens de buitengewone zitting 1995, één tijdens de zitting 1995-1996, twee tijdens de zitting 1996-1997 en één tijdens de zitting 1998-1999. Die moties waren telkens bedoeld om het gedeelte van de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschap te vernietigen dat voorzag in kredieten voor steun aan Franstalige verenigingen van de gemeenten van het Vlaamse Gewest die een speciaal taalstatuut hebben.

2.7.2 Belangenconflicten

Elke Vlaamse volksvertegenwoordiger heeft het recht bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een motie wegens een belangenconflict in te dienen. Daarin wordt verklaard dat het Vlaams Parlement ernstig in zijn belangen wordt benadeeld door een ontwerp of voorstel van wet, decreet of ordonnantie of door een amendement daarop dat aanhangig wordt gemaakt bij een andere parlementaire vergadering van het federale België. Als een dergelijke motie wordt aangenomen met ten minste drie vierde van de stemmen, wordt de procedure in de betrokken instelling gedurende zestig dagen geschorst om overleg te kunnen plegen.

Tijdens de zittingsperiode 1995-1999 werden in totaal drieëntwintig moties ingediend waarvan er vijf werden aangenomen. Opgesplitst over de zittingen geeft dat voor de zitting 1995-1996 negen ingediende moties waarvan er twee werden aangenomen, voor de zitting 1996-1997 zes ingediende moties waarvan er twee werden aangenomen, voor de zitting 1997-1998 vijf ingediende moties waarvan er één werd aangenomen en voor de zitting 1998-1999 drie ingediende moties.

De vijf aangenomen moties hadden betrekking op de volgende aangelegenheden :

- a) de motie van 27 maart 1996 was gericht tegen een bij de Senaat aanhangig ontwerp van wet waarbij de Koning gemachtigd werd om in de vorm van dienstencheques een complement toe te kennen op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden;
- b) de motie van 3 juli 1996 was gericht tegen een bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers aanhangig ontwerp van wet waarin de vertegenwoordiging van de gewesten in de raad van bestuur van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel werd geregeld en een coördinatiecomité werd opgericht waarin de leidende ambtenaren van de gewestelijke exportdiensten konden worden opgenomen;
- c) de motie van 17 december 1996 was gericht tegen een bij het Parlement van de Franse Gemeenschap aanhangig ontwerp van begrotingsdecreet dat in kredieten voorzag ter ondersteuning van Franstalige verenigingen van de gemeenten met een speciale taalregeling in het Nederlandse taalgebied;

- d) de motie van 19 maart 1997 was gericht tegen een bij de Senaat aanhangig ontwerp van wet dat regels stelde inzake het uitreiken van een identiteitskaart, onder meer met betrekking tot het taalgebruik van de gedrukte teksten en de vermeldingen die op de identiteitskaart voorkomen;
- e) de motie van 28 januari 1998 was gericht tegen een bij de Senaat aanhangig ontwerp van wet dat het gebruik van de talen in de Brusselse rechtbanken wijzigde.

2.8 Bijzondere bevoegdheden van het Vlaams Parlement

Het Vlaams Parlement heeft, krachtens bepaalde wettelijke en decretale bepalingen, de bevoegdheid om benoemingen of voordrachten tot benoeming te doen voor een aantal functies bij de uitvoerende macht. Die benoemingen en voordrachten gebeu-

ren allemaal op grond van de evenredige vertegenwoordiging van de fracties in het Vlaams Parlement.

In de plenaire vergadering van 27 januari 1999 werd de heer Filip Vandenbroeke (VU) benoemd tot plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, ter vervanging van de heer Bart Weekers, ontslagnemend.

In de plenaire vergadering van 27 april 1999 werden de heren Daniël Bauwens (SP), Luc Billo (SP) en Ivan Vandekerckhove (SP) voorgedragen ter benoeming door de Koning van één vast en één plaatsvervangend lid van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, ter vervanging van de heer Louis Van Buyten en mevrouw Christel Op De Beeck, ontslagnemend.

Een overzicht van alle benoemingen en voordrachten tijdens de zittingsperiode 1995-1999 vindt u in Bijlage 9.

*Op 8 juli 1998 werden tijdens een buitengewone plenaire vergadering vier Vlaamse volksvertegenwoordigers en twee Vlaamse ministers gehuldigd voor 20, 25 of 30 jaar parlementair mandaat.
Van links naar rechts: minister Eddy Baldewijns (20), minister-president Luc Van den Brande (20), en de Vlaamse volksvertegenwoordigers Herman Suykerbuyk (30), Willy Kuijpers (25), Maria Tyberghien-Vandenbussche (20) en Jaak Gabriëls (20).*

*Op 27 april 1999 werden een Vlaams minister en vijf Vlaamse volksvertegenwoordigers gehuldigd voor 20 of 25 jaar parlementair mandaat.
Van links naar rechts: Jef Sleenckx (20), Georges Beerden (20), secretaris Georges Cardoen (20), eerste ondervoorzitter Marc Olivier (25), fractievoorzitter Paul Van Grembergen (25) en minister Wivina Demeester-De Meyer (25)*

Hoofdstuk III

Vernieuwingen in het Vlaams Parlement

Tijdens de voorbije legislatuur werd de werking van het Vlaams Parlement in een aantal opzichten grondig vernieuwd. Een eerste aanzet daartoe werd gegeven door parlamentsvoorzitter Norbert De Batselier, die in een nota van 27 juli 1995 een aantal voorstellen formuleerde om de parlementaire werkzaamheden te moderniseren en om de impact van het Vlaams Parlement op het beleid en op de opinievorming te versterken. De nota werd, aangevuld door de andere fracties, goedgekeurd op het Uitgebreid Bureau van 14 maart 1996. Dat leidde in eerste instantie tot een belangrijke aanpassing van het Reglement van het Vlaams Parlement, in juli 1996. In het voorjaar van 1997 werd er tussen verschillende fracties een breed overleg georganiseerd rond de verfijning van de democratie. Dat overleg mondde uit in een hele reeks ingrijpende maatregelen. De meeste daarvan werden uitgevoerd in de loop van het zittingsjaar 1997-1998. Inmiddels was het nieuwe Reglement van het Vlaams Parlement al een half jaar van kracht en was het duidelijk geworden dat een aantal verfijningen en bijstellingen noodzakelijk waren. Daarnaast was ook door sommige besluiten van het overleg betreffende de verfijning van de democratie een aanpassing van het Reglement noodzakelijk. Die aanpassing werd gemaakt in juli 1998.

Hieronder volgt een kort overzicht van de uiteenlopende hervormingen, met als uitgangspunt de drie grote krachtlijnen van de vernieuwing : (1) het verbeteren van de relatie tussen het Vlaams Parlement en de bevolking, (2) het versterken van de rol van het Vlaams Parlement ten aanzien van de regering en (3) het verder ontwikkelen van het Vlaams Parlement tot een maatschappelijk forum.

1. De relatie tussen het Vlaams Parlement en de bevolking

1.1 De parlementaire ombudsdienst

Sinds 1992 heeft de Vlaamse Gemeenschap een eigen ombudsdienst, maar die maakte tot voor kort deel uit van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en niet van het Vlaams Parlement. Op die manier was zijn onafhankelijkheid ten aanzien

van de regering onvoldoende gegarandeerd en werd de doorstroming van de bevindingen van de ombudsdienst naar het Parlement bemoeilijkt. Bovendien was de Vlaamse ombudsman enkel bevoegd voor het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in de strikte zin, en niet voor de talrijke Vlaamse overheidsinstellingen (VOI's), zoals Kind en Gezin, OVAM, VDAB enzovoort. Dat was verwarrend voor de burger, die niet vertrouwd is met het onderscheid tussen de VOI's en het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Een op 24 juni 1998 aangenomen decreet brengt daar verandering in. Dat decreet richt een volwaardige parlementaire ombudsdienst op die volledig onafhankelijk is van de uitvoerende macht en die bevoegd is voor klachten inzake alle Vlaamse overheidsinstellingen in de ruime zin. In eerste instantie verwijst de ombudsman de burger door naar

Bernard Hubeau, de Vlaamse ombudsman.

de bestaande klantendiensten van de overheidsinstellingen, die als het ware de eerste lijn vormen voor de klachtenbehandeling. Als die diensten de klager geen genoegdoening verschaffen, moet de Vlaamse ombudsman het dossier ten gronde onderzoeken en een oplossing voorstellen. Wanneer de ombudsman herhaaldelijk met dezelfde klachten wordt geconfronteerd, kan hij aan de parlementsleden structurele maatregelen voorstellen en aanbevelingen doen die de individuele dossiers overschrijven. Die voorstellen en aanbevelingen worden behandeld door de commissie, bevoegd voor de verzoekschriften van het Vlaams Parlement (cf. infra). De ombudsman rapporteert jaarlijks over zijn bevindingen aan het Parlement. Bovendien kan hij te allen tijde door het Parlement worden gehoord. Op die manier vormt de ombudsdienst een bijzonder efficiënt kanaal om de klachten van de bevolking over de werking van de Vlaamse overheid te laten doorstromen naar het Vlaams Parlement.

Op 15 december 1998 werd Bernard Hubeau door het Vlaams Parlement tot ombudsman benoemd.

1.2 De verzoekschriften

Sinds de oprichting van de Belgische staat heeft de burger het grondwettelijke recht om bij de overheid, onder meer bij het Parlement, verzoekschriften in te dienen. Op die manier wilde men de burger een middel geven om bepaalde wantoestanden onder de aandacht te brengen en om concrete oplossingen te suggereren. Sinds de staatshervorming kunnen ook bij de deelparlementen verzoekschriften worden ingediend. In de praktijk werd van het petitieright zelden gebruik gemaakt, onder meer omdat de burger te weinig op de hoogte was van die mogelijkheid. Bovendien beschikte het Parlement niet over adequate procedures om dergelijke verzoekschriften te behandelen. Met een bijzonder en een gewoon decreet, beide aangenomen op 8 juli 1998, heeft het Vlaams Parlement daar verandering in aangebracht.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen “gewone” en “collectieve” verzoekschriften. Een verzoekschrift wordt als collectief beschouwd als het door ten minste 15.000 personen is ondertekend. In dat geval moet het verzoekschrift binnen dertig dagen in behandeling worden genomen door de plenaire vergadering van het Parlement. Verzoekschriften die door minder dan 15.000 personen worden getekend, waaronder de individuele verzoekschriften, worden binnen dezelfde termijn

behandeld door de commissie, bevoegd voor de verzoekschriften. Bij de behandeling van een verzoekschrift wordt in eerste instantie nagegaan of het verzoekschrift wel voldoende algemeen is, en niet een individuele klacht betreft die wellicht veeleer voor de ombudsman bestemd is. Bovendien wordt onderzocht of het verzoekschrift gegrond is en of het betrekking heeft op een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van het Vlaams Parlement behoort. Als aan die voorwaarden is voldaan, kan het verzoekschrift worden doorverwezen naar de bevoegde commissie van het Parlement. Die commissie is verplicht om binnen dertig dagen de indieners van het verzoekschrift te horen en bespreekt het verzoekschrift vervolgens ten gronde. Over de door de commissie goedgekeurde verzoekschriften wordt verslag uitgebracht aan de plenaire vergadering. De indieners worden schriftelijk op de hoogte gehouden over de behandeling van hun verzoekschrift en het gevolg dat eraan gegeven wordt.

Tijdens het zittingsjaar 1998-1999 werden er tien verzoekschriften ingediend. Daarvan werden er door de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften drie onontvankelijk verklaard, één werd bezorgd aan de Vlaamse ombudsman en zes werden doorverwezen naar de bevoegde commissie. Over elk van de laatstgenoemde verzoekschriften werd nog in de loop van het zittingsjaar verslag uitgebracht aan de plenaire vergadering.

1.3 Het kinderrechtencommissariaat en het kind-effectrapport

Het Vlaams Parlement heeft zich tijdens de voorbije legislatuur voorgenomen om bij het uittekenen en beoordelen van het beleid meer oog te hebben voor de rechten en de belangen van kinderen. Met het Vlaamse Kinderrechtencommissariaat, dat op 15 juli 1997 bij decreet werd opgericht, beschikken de Vlaamse volksvertegenwoordigers over een efficiënt hulpmiddel om te waken over de behoeften, de rechten en de belangen van kinderen en om het beleid daarop af te stemmen.

Het kinderrechtencommissariaat is, net als de ombudsdienst, een instelling die rechtstreeks onder het Vlaams Parlement ressorteert. Dat biedt ook in dit geval de beste garanties voor een onafhankelijke werking en op een optimale doorstroming naar het Parlement. De kinderrechtencommissaris, die door het Vlaams Parlement wordt benoemd, heeft in het algemeen tot taak om de rechten van

Ankie Vandekerckhove, de Vlaamse Kinderrechtencommissaris.

kinderen te verdedigen en hun belangen te behartigen. Hij of zij ziet toe op de naleving van het VN-verdrag inzake de Rechten van het Kind, is verantwoordelijk voor het in kaart brengen, het analyseren, het evalueren en het bekendmaken van de levensomstandigheden van kinderen en treedt op als de vertolker van de rechten, de belangen en de behoeften van het kind. In de uitoefening van zijn of haar taak treedt de commissaris zoveel mogelijk in dialoog met de kinderen zelf en met de organisaties die actief zijn op het gebied van de dienstverlening aan en de belangenbehartiging van kinderen. De commissaris is bevoegd om concrete klachten te onderzoeken en door te verwijzen. Een andere belangrijke taak van de commissaris is om kinderen aan te moedigen deel te nemen aan het maatschappelijke leven, en om hen er bijvoorbeeld toe aan te zetten zelf hun wensen kenbaar te maken aan bewindslieden.

De commissaris brengt jaarlijks verslag uit aan de voorzitter van het Parlement over de uitoefening van zijn of haar opdrachten. Dat verslag wordt door het Vlaams Parlement in de plenaire vergadering besproken. Bovendien kan de commissaris, telkens wanneer hij of zij dat nuttig acht, tussen-

tijdse verslagen bezorgen voor bespreking in de plenaire vergadering. Op die manier kan de kinderrechtencommissaris de Vlaamse volksvertegenwoordiging helpen bij het verder ontwikkelen van een geïntegreerd en doordacht beleid voor kinderen.

Het Vlaams Parlement benoemde op 13 mei 1998 Ankie Vandekerckhove tot eerste Vlaamse kinderrechtencommissaris.

Een ander instrument dat de Vlaamse volksvertegenwoordigers behulpzaam kan zijn bij de realisatie van een kindvriendelijk beleid, is het kind-effectrapport. Op 10 juli 1997 heeft het Vlaams Parlement bij decreet beslist dat elk ontwerp van decreet vergezeld moet zijn van een kind-effectrapport. Dat rapport moet duidelijk aangeven wat het effect van de voorgenomen beslissing zal zijn voor kinderen. Het rapport vermeldt tevens alternatieven voor de voorgestelde beslissing en geeft een lijst van maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen van de beslissing te vermijden, te beperken en zo mogelijk te verhelpen. Het kind-effectrapport moet de volksvertegenwoordigers in staat stellen om de wetgeving beter te laten aansluiten bij de belangen en de bekommernissen van kinderen.

1.4 De openbaarheid van de commissievergaderingen

De hervormingen in het Vlaams Parlement waren er onder meer op gericht om de besluitvorming zo transparant mogelijk te maken voor de bevolking. Met het oog daarop werd besloten om vrijwel alle commissievergaderingen in principe openbaar te maken. Dat gebeurde door de reglementswijziging van juli 1996.

In de beginperiode van het Vlaams Parlement konden geïnteresseerden alleen de plenaire vergaderingen bijwonen, terwijl de commissievergaderingen, met uitzondering van de hoorzittingen, achter gesloten deuren verliepen. Sinds 1990 zijn ook de interpellaties in de commissies en de bespreking van de begroting, de beleidsbrieven en de beleidsnota's openbaar. In 1996 werd de laatste en wellicht belangrijkste stap gezet in die evolutie naar openbaarheid: voortaan werken de commissies ook voor het behandelen van voorstellen en ontwerpen van decreet, hun kernactiviteit, met open deuren. Op een beperkt aantal uitzonderingen na (regeling van de werkzaamheden, commissies voor de geloofsbrieven en de commissie voor de vervolgin-

gen) zijn alle commissievergaderingen in het Vlaams Parlement openbaar. Weliswaar kan de commissie met een tweederde meerderheid beslissen om met gesloten deuren te vergaderen, maar dat gebeurt zelden of nooit.

1.5 De deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking

In de plenaire vergadering van 22 oktober 1997 werd de deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking goedgekeurd. De deontologische code trad in werking op 1 januari 1998 en de Deontologische Commissie, die over de naleving van de deontologische code waakt, werd opgericht en vatte op 18 februari 1998 haar werkzaamheden aan. De werking van de Deontologische Commissie wordt besproken in *Hoofdstuk II, 2.3.19. Deontologische Commissie*.

1.5.1 De deontologische code

Met de deontologische code willen de Vlaamse volksvertegenwoordigers in de eerste plaats aangeven dat ze op een eerlijke en doorzichtige manier aan politiek willen doen. De deontologische code heeft als uitgangspunt dat het ook in een moderne democratie belangrijk is dat er een nauwe band bestaat tussen de bevolking en haar vertegenwoordigers in het Parlement. Het is dan ook niet de bedoeling om de sociale dienstverlening aan de bevolking onmogelijk te maken, integendeel: de deontologische code vormt het kader waarbinnen de Vlaamse volksvertegenwoordigers hun taak van doorverwijzen, informeren, begeleiden en verwijzen op een correcte manier kunnen uitoefenen. De code bepaalt wel dat de luisterbereidheid van parlementsleden duidelijk onderscheiden moet worden van persoonlijk cliëntelisme, administratief favoritisme en ongeoorloofde beïnvloeding van bestuurlijke handelingen. Bij het uitoefenen van het sociaal dienstbetoon gelden de absolute regels van gelijkheid en wettelijkheid. Ingrijpen bij benoemingen, aanstellingen en bevorderingen wordt verboden. De tekst van de deontologische code werd opgenomen als Bijlage 10.

1.5.2 De sensibiliseringscampagne

Onmiddellijk na de goedkeuring van de deontologische code deed het Vlaams Parlement een oproep tot alle Vlaamse politieke verkozenen om de principes van de code te onderschrijven. De oproep

ging gepaard met een sensibiliseringscampagne. Het was de bedoeling zowel de verkozenen als de bevolking op de hoogte te brengen van het bestaan van de code en het publiek en de verkozenen te overhalen tot meer correcte afspraken.

De tekst van de deontologische code werd gepubliceerd als brochure met een oplage van 20.000 exemplaren en werd op 27 november 1997 verspreid bij de Vlaamse volksvertegenwoordigers. De code werd eveneens verstuurd naar de zes Vlaamse partijvoorzitters, de voorzitters van alle verkozen politieke instellingen van ons land: de andere parlementaire assemblees, de bestendige deputaties, de provincieraden, de gemeenteraden en de raden voor maatschappelijk welzijn (OCMW), met de vraag ze te bespreken in hun partij of instelling en soortgelijke initiatieven te nemen. Op 3 december 1997 werden 10.672 Vlaamse politieke gezagsdragers individueel aangeschreven met een oproep van voorzitter Norbert De Batselier om de code na te leven, te bespreken en om soortgelijke initiatieven te nemen. Die mailing ging naar alle Vlaamse provincieraadsleden, alle Vlaamse gemeenteraadsleden en alle Vlaamse OCMW-raadsleden.

Op de sensibiliseringscampagne kwamen veel reacties. Enkele maanden na de inwerkingtreding van de deontologische code voor de Vlaamse volksvertegenwoordigers deelde de Vlaamse regering al mee dat ook zij de principes van de deontologische code als richtsnoer voor haar dienstverlening aan de bevolking zou hanteren. De Vlaamse regering stelde bovendien een specifieke deontologische code op voor de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap. Ook op de andere bestuursniveaus (provincies, gemeenteraden en OCMW's) werd de code positief ontvangen: vaak werd een aan het bestuursniveau aangepaste versie, voorgesteld door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en door de Vereniging van Vlaamse Provincies, aangenomen.

2. De relatie tussen het Vlaams Parlement en de regering

2.1 De verkiezing van de parlementsvoorzitter

In een goed werkende democratie vormt het Parlement een reëel tegenwicht voor de uitvoerende macht. Het is in eerste instantie de taak van de parlementsvoorzitter om erop toe te zien dat het Parlement zijn sturende en controlerende rol ten aanzien van de regering ten volle kan spelen. Daar-

om werd in het kader van het overleg betreffende de verfijning van de democratie beslist om de aanwijzing van de parlementsvoorzitter los te koppelen van de regeringsonderhandelingen.

Om dat te bereiken werd de procedure voor de voordracht van de parlementsvoorzitter bij de reglementswijziging van juli 1998 aangepast. De fractievoorzitters moeten zich onmiddellijk na de verkiezing en de samenstelling van het Parlement beraden over de voordracht van de voorzitter van het Vlaams Parlement en ter zake een voorstel formuleren. Daarbij dienen zij te streven naar een maximaal parlementair draagvlak. De fractievoorzitters zelf worden onmiddellijk na de verkiezing en de samenstelling van het Parlement aangewezen door hun fracties.

2.2 De versterking van het controle-instrumentarium van de parlementsleden

2.2.1 Beleidsnota's en beleidsbrieven

Om de volksvertegenwoordigers de mogelijkheid te geven de regeringspolitiek van nabij te volgen en te controleren, moeten de ministers de grote lijnen van het geplande beleid op geregelde tijdstippen toelichten in het Parlement. Bij de reglementswijziging van juli 1996 werd voor het eerst nauwkeurig omschreven wanneer en hoe dat moet gebeuren. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen beleidsnota's en beleidsbrieven.

Binnen zes maanden na het aantreden van een nieuwe regering wordt per departement van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een geïntegreerde *beleidsnota* ingediend. Die nota geeft de grote strategische keuzen aan voor het beleid voor de duur van de regeerperiode en wordt rechtstreeks in de plenaire vergadering besproken. Nadien kunnen de parlementsleden de nota goed- of afkeuren.

Terwijl de beleidsnota's de grote beleidslijnen op langere termijn aangeven, wordt in de *beleidsbrieven* aangegeven hoe het regeringsbeleid gestalte krijgt in concrete beleidsmaatregelen. De beleidsbrieven moeten jaarlijks, samen met de begroting, door elke minister worden ingediend bij het Vlaams Parlement. De beleidsbrieven worden samen met de begroting besproken in de bevoegde commissies en kunnen leiden tot een motie van aanbeveling. Belangrijk is ook dat de beleidsbrieven moeten aangeven hoe de regering uitvoering geeft aan de in het Parlement aangenomen moties en resoluties. Op die manier vormen de be-

leidsbrieven voor de parlementsleden een efficiënt middel om te controleren in hoeverre de regering haar beleid afstemt op de richtlijnen van het Parlement.

Bij de reglementswijziging van 1998 werden de voorschriften voor de beleidsbrieven nog verder verfijnd. Om de controle door het Parlement te vergemakkelijken, moeten de beleidsbrieven voortaan een bijlage bevatten met een samenvatting van de beleidsopties en de initiatieven voor het volgende begrotingsjaar. Bovendien krijgen de parlementsleden meer tijd om na de bespreking in de commissie een motie van aanbeveling over de beleidsbrieven in te dienen.

2.2.2 De hervorming van de parlementaire vragen

Parlementsleden kunnen ministers te allen tijde ondervragen over het gevoerde beleid. Traditioneel beschikken ze daartoe over een arsenaal van mogelijkheden, gaande van schriftelijke vragen, actuele vragen en vragen om uitleg tot interpellaties. Bij de reglementswijziging van 1996 werd een eerste poging gedaan om het stelsel van de vragen te herstructureren. Daarbij werd een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de verschillende vraagvormen en werden met het oog daarop de procedures aangepast en verfijnd. Op basis van de inmiddels opgedane ervaring werd die hervorming in 1998 in belangrijke mate bijgestuurd.

Interpellaties zijn politiek gezien het belangrijkste en kunnen ertoe leiden dat het vertrouwen in de betrokken minister of in de regering wordt opgezegd. Naar aanleiding van een interpellatie kan de plenaire vergadering, een motie van wantrouwen of een met redenen omklede motie aannemen waarin een aanbeveling wordt gedaan aan de regering. Op die manier kan het Parlement het beleid bijsturen. Zoals hierboven werd vermeld, bieden de jaarlijkse beleidsbrieven bovendien de mogelijkheid om er nauwgezet op toe te zien dat de regering daadwerkelijk gevolg geeft aan de moties. De reglementswijziging van 1996 was er onder meer op gericht om interpellaties zoveel mogelijk te reserveren voor belangrijke aangelegenheden met een algemene draagwijdte. Op die manier wilde men de aanzienlijke stijging van het aantal interpellaties sinds de rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement tegengaan. Door die stijging dreigden de interpellaties immers te devalueren tot een routineuze ondervraging van de minister. Gezien het politieke gewicht van de interpellaties werd ervoor gekozen om het Uitgebreid Bureau, en niet langer alleen de voorzitter, te laten oordelen

over de ontvankelijkheid ervan. Ministers worden in principe in de commissies geïnterpelleerd en slechts uitzonderlijk in de plenaire vergadering.

Actuele vragen zijn vragen met een algemeen en actueel politiek karakter die echter niet van dien aard zijn dat ze het vertrouwen in de regering in het gedrang kunnen brengen. De actuele vragen worden gesteld tijdens het vragenuurtje in de plenaire vergadering. Bij de reglementswijziging van 1996 werd beslist om het aantal actuele vragen per fractie te beperken en om het plenaire vragenuurtje tweewekelijks in de plaats van wekelijks te organiseren. Dat laatste verminderde echter de mogelijkheid voor de parlementsleden om vrijwel onmiddellijk te reageren op de actualiteit en de ministers over actuele onderwerpen te ondervragen. Bij de reglementswijziging van 1998 werd daarom teruggekeerd naar het systeem van het wekelijkse vragenuurtje. Vanaf het zittingsjaar 1998-1999 werd tijdens de week van de commissies een korte plenaire vergadering ingelast, met in principe alleen actuele vragen op de agenda.

Vragen om uitleg betreffen in principe meer specifieke en vaak lokale aangelegenheden, en worden daarom in de commissies gesteld. De reglementswijziging van juli 1996 hield een vrij drastische hervorming in van het vroegere systeem van de vragen om uitleg. De vragen werden omgedoopt tot *mondelinge vragen* en de spreektijd ervoor werd drastisch ingekort. Op die manier hoopte men de beschikbare vergadertijd efficiënter te kunnen benutten. Die hervorming had echter als gevolg dat de parlementsleden geneigd waren om hun meer uitgebreide vragen in de vorm van een interpellatie te stellen en op die manier de beperking van de spreektijd voor mondelinge vragen te omzeilen. Dat leidde tot een verdere devaluatie van de interpellatie als controle-instrument. Om dat probleem te verhelpen, werd bij de reglementswijziging van 1998 de vroegere vraag om uitleg weer ingevoerd ter vervanging van de mondelinge vragen in de commissies. Op die manier beschikken de volksvertegenwoordigers opnieuw over een instrument om een uitgebreide vraag te stellen aan de minister en daarover samen met een aantal andere leden een kort debat te voeren.

Zeer specifieke vragen die een gedetailleerd antwoord behoeven, kunnen worden gesteld via het systeem van de *schriftelijke vragen*. De regle-

mentswijziging van 1996 creëerde de mogelijkheid voor een parlements lid om een niet tijdig beantwoorde schriftelijke vraag om te zetten in een mondelinge vraag, waardoor de minister toch tot een spoedig antwoord gedwongen kon worden.

Tijdens de afgelopen zittingsjaren is gebleken dat het bestaande controle-instrumentarium onvoldoende flexibel is om snel in te spelen op actuele problemen en daarover met de regering een uitgebreid debat te organiseren in de plenaire vergadering. De procedure van de (samengevoegde) interpellaties bleek daartoe te omslachtig en niet echt toereikend. Daarom werd bij de reglementswijziging van 1998 de mogelijkheid ingevoerd om *actualiteitsdebatten* te organiseren, die in één enkele bespreking rechtstreeks in de plenaire vergadering, bij beslissing van het Uitgebreid Bureau, worden gehouden. Tot besluit van een actualiteitsdebat kan een motie van aanbeveling worden ingediend, waarover een volgende plenaire vergadering zich uitspreekt. Tijdens het zittingsjaar 1998-1999 werden er twee actualiteitsdebatten georganiseerd: één over het gratis openbaar vervoer voor kinderen tot 12 jaar (20 oktober 1998) en één over de mestproblematiek (17 november 1998).

2.2.3 *Het vorderen van ministers*

De ministers zijn in principe verplicht om te antwoorden op de vragen van de parlementsleden en om in het Parlement desgevraagd tekst en uitleg te komen geven bij een beleidsmaatregel. Maar in de praktijk gebeurt het af en toe dat een regeringslid praktische redenen inroept om niet onmiddellijk in te gaan op een vraag van het Parlement. Wanneer de parlementsleden echter van mening zijn dat een bepaalde aangelegenheid toch een dringend antwoord behoeft, dan kunnen ze het betrokken regeringslid in principe naar het Parlement vorderen. In de praktijk gebeurde dat echter zelden of nooit bij gebrek aan een vorderingsprocedure in het Reglement.

De reglementswijziging van 1998 bracht daar verandering in. Het nieuwe Reglement bepaalt dat zowel de commissies als de plenaire vergadering, op schriftelijk voorstel van een volksvertegenwoordiger, bij volstreekte meerderheid van stemmen de aanwezigheid van leden van de regering kunnen vorderen.

2.3 De versterking van de decreetgevende rol van het Parlement ten opzichte van de regering

2.3.1 Het indienen van voorontwerpen van decreet bij het Parlement

In het verleden konden de parlementsleden pas kennis nemen van een decreetgevend initiatief van de regering wanneer het definitieve ontwerp van decreet bij het Parlement werd ingediend. Over het voorontwerp van decreet, dat door de regering voor advies aan de Raad van State, de SERV en andere adviesorganen wordt bezorgd, konden ze niet beschikken. Nochtans kunnen de parlementsleden hun decreetgevende rol maar adequaat vervullen wanneer ze over voldoende tijd beschikken om de bespreking van een ontwerp voor te bereiden. Daarom is het belangrijk dat ze al in een vroeg stadium door de regering op de hoogte worden gebracht van de inhoud ervan. Bovendien wordt op die manier vermeden dat er een discriminatie ontstaat tussen de fracties van de meerderheid, die via

officieuze weg over het voorontwerp kunnen beschikken, en de fracties van de minderheid, die die mogelijkheid niet hebben.

Daarom heeft de regering er zich, naar aanleiding van de reglementswijziging van 1996, toe geëngageerd om het Parlement op de hoogte te brengen van voorontwerpen van decreet, tenzij bijzondere omstandigheden dat verhinderen. Het moment waarop het Parlement in kennis wordt gesteld van voorontwerpen van decreet, valt samen met de adviesaanvraag aan de Raad van State en de diverse adviesorganen.

2.3.2 De reflectietermijn en de reflectienota

Het Vlaams Parlement werkt volgens het eenkamerstelsel en beschikt bijgevolg, in tegenstelling tot het federale Parlement, niet over een tweede kamer die een reflectiefunctie kan vervullen. Het eenkamerstelsel heeft als voordeel dat er soepeler kan worden ingespeeld op dringende maatschappe-

Op 3 februari 1998 werd Prins Filip officieel ontvangen. De prins voerde een lang gesprek met voorzitter Norbert de Batselier. Nadien werd hij door de voorzitter en Kris Van Esbroeck, directeur Externe Relaties, rondgeleid in het Vlaams-Parlementsgebouw. Ten slotte stelden griffier Gaston Denayer en directeur-generaal Rudy Van Eysendeyk de personeelsleden van het Vlaams Parlement aan de prins voor.

lijke problemen, doordat de wetgeving sneller kan worden aangenomen. Het systeem heeft als nadeel dat het Vlaams Parlement niet de mogelijkheid heeft om zich in een extra ronde over een decreet te bezinnen nadat het is aangenomen. Op die manier bestaat het risico dat het Parlement overhaast te werk gaat en decreten aanneemt die nadien, zowel inhoudelijk als vormelijk, moeten worden bijgeschaafd.

Onder meer om het ontbreken van een echte reflectiekamer enigszins te compenseren, werd bij de reglementswijziging van 1996 in de decreetgevende procedure een reflectietermijn ingelast tussen de afronding van de bespreking in de commissie en de agendering voor de plenaire vergadering. Tijdens die termijn van zeven dagen heeft elke fractie de mogelijkheid om een reflectienota toe te voegen aan het verslag. De reflectienota vormt mede de basis van de bespreking in de plenaire vergadering. Het was de bedoeling dat de reflectienota's geen herhaling zouden zijn van eerder ingenomen standpunten, maar een nieuwe kijk zouden bieden op het voorstel of ontwerp, of de aandacht zouden vestigen op ongewenste effecten. Op die manier hoopte men te vermijden dat het plenaire debat louter een herhaling zou zijn van de commissiebespreking. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan de commissie, bij tweederde meerderheid, beslissen om af te zien van de reflectietermijn en de mogelijkheid tot het indienen van reflectienota's.

Bij de reglementswijziging van 1998 werd de mogelijkheid tot het indienen van reflectienota's uitgebreid tot alle individuele parlementsleden. Bovendien wordt in het Reglement de mogelijkheid opgenomen om een reflectienota schriftelijk aan te kondigen tot aan de eindstemming in de commissie. In dat geval kan de commissie niet afzien van de reflectietermijn.

2.3.3 De effectieve behandeling van voorstellen van decreet

Het Reglement bepaalt dat ontwerpen van decreet onmiddellijk in behandeling worden genomen. Voorstellen van decreet hebben daarentegen slechts één keer per maand voorrang. Voorstellen en ontwerpen van decreet worden samen behandeld, wanneer ze op hetzelfde onderwerp betrekking hebben, waarbij normaal gezien het ontwerp als basis voor de bespreking wordt genomen.

Gezien het politieke belang ervan is het logisch dat het Parlement in principe voorrang verleent aan de behandeling van regeringsontwerpen. Dat systeem

leidt er in de praktijk echter vaak toe dat de voorstellen van decreet worden verdrongen door de ontwerpen en niet steeds aan bod kunnen komen in de commissie. Bovendien gebeurt het courant dat de regering in de commissie vraagt om de bespreking van een voorstel te verdagen totdat ze klaar is met een ontwerp over hetzelfde onderwerp, dat dan samen met het ontwerp kan worden behandeld. Op die manier komen vele voorstellen van decreet nooit aan behandeling toe en wordt het decreetgevende initiatiefrecht van de parlementsleden uitgehold.

Bij de reglementswijziging van 1998 werd daarom gepoogd om het evenwicht te herstellen tussen de decreetgevende initiatieven van de parlementsleden en die van de regering. Het nieuwe Reglement bepaalt dat een voorstel van decreet of van resolutie binnen drie maanden na de ronddeling ervan op de agenda van de commissie moet worden geplaatst en zes maanden na de eerste agendering ervan in behandeling moet worden genomen. In dat kader is het ook belangrijk dat het nieuwe Reglement specificiert hoe de gelijktijdige behandeling van een voorstel en een ontwerp van decreet gebeurt. Daarbij wordt uitdrukkelijk gesteld dat het afhangt van een beslissing van de commissie of het ontwerp dan wel het voorstel als basis van de bespreking wordt genomen.

2.3.4 De uitvoering van de programmedecreten

Het is gebruikelijk dat de regering naast het eigenlijke begrotingsontwerp een ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting indient, het zogenaamde programmedecreet. In principe bevat dat ontwerp enkel bepalingen die rechtstreeks verband houden met de begroting en die noodzakelijk zijn voor de uitvoering daarvan. In het verleden gebeurde het echter vaak dat het programmedecreet diende als kapstok voor een hele reeks decreetsbepalingen die niet rechtstreeks met de begroting verband hielden. Het opnemen van die bepalingen in het programmedecreet en de schijnbare koppeling ervan aan de begroting garandeerde doorgaans een vlotte en argeloze goedkeuring ervan door het Parlement.

In 1996 heeft het Vlaams Parlement zich in een motie tegen deze praktijk verzet en heeft het van de regering geëist dat het programmedecreet voortaan enkel en alleen een fiscaal-budgettair decreet zou zijn met uitsluitend bepalingen die direct met de begroting verband houden. Sindsdien is het een courante praktijk dat de voorzitter, op voorstel van het Algemeen Secretariaat van het Parlement en in

overleg met het Uitgebreid Bureau, beslist welke bepalingen geen direct verband houden met de begroting en bijgevolg uit het programmadecreet moeten worden gelicht. In dat geval moet de regering ze omwerken tot een afzonderlijk ontwerp van decreet dat apart wordt behandeld in het Parlement.

In 1998 werden deze strikte voorschriften inzake de programmadecreten ook opgenomen in het Reglement. Het nieuwe Reglement bepaalt bovendien uitdrukkelijk dat het eigenlijke begrotingsontwerp geen bepalingen van normatieve aard mag bevatten. Is dat toch het geval, dan worden die bepalingen uit de begroting gelicht en moet de regering ze omwerken tot een afzonderlijk ontwerp van decreet.

2.3.5 De verbetering van de kwaliteit van het decreetgevende werk

Het is een belangrijke taak van het Parlement om de eigen voorstellen van decreet en de door de regering bezorgde ontwerpen van decreet te toetsen op hun juridisch-technische en taalkundige kwaliteit. Bij de reglementswijziging van 1998 werd daarom de mogelijkheid opgenomen dat de commissie de verslaggever gelast om een wetgevings-technische en taalkundige revisie van de tekst van het decreet te vragen vóór de eindstemming in de commissie. De verslaggever bepaalt zelf wie hij bij die tekstrevisie betreft.

Om de parlementsleden daarbij te ondersteunen, werd in het algemeen secretariaat van het Vlaams Parlement een legistieke cel opgericht. Die dienst heeft onder meer tot taak de ontwerpen en voorstellen van decreet in taalkundig en legistiek opzicht te onderzoeken. De legistieke cel is operationeel sinds 1 januari 1999.

In het kader van het overleg betreffende de verfijning van de democratie werd ook een gemengde ambtelijke werkgroep Vlaams Parlement/Vlaamse regering opgericht die tot taak heeft om een rapport uit te werken met concrete aanbevelingen voor de verbetering van de kwaliteit van de Vlaamse regelgeving. Die aanbevelingen moesten betrekking hebben op de leesbaarheid, de vereenvoudiging, de codificatie en de coördinatie van de decreten. Inmiddels heeft de gemengde werkgroep haar werkzaamheden afgerond en werden haar aanbevelingen, met een paar wijzigingen, bekrachtigd door het Uitgebreid Bureau van 4 januari 1999.

Het Parlement heeft eveneens de plicht erop toe te

zien dat de aangenomen decreten doelmatig zijn en maatschappelijk relevant blijven. Om de decreten achteraf gemakkelijker op hun doelmatigheid te kunnen toetsen, werd in het kader van het overleg betreffende de verfijning van de democratie aan de Vlaamse regering gevraagd om in de toelichting bij de ontwerpen van decreet duidelijk de doelstellingen van het decreet te omschrijven. Aan de regering werd ook gevraagd om op geregelde tijdstippen na te gaan of de doelstellingen daadwerkelijk worden gerealiseerd en of de betrokken decreten en besluiten nog maatschappelijk relevant zijn.

2.3.6 De adviesorganen

Bij het ontwerpen van een decreet kan de regering een beroep doen op een brede waaier van adviesorganen. Op die manier heeft de regering een belangrijk informatieoverzicht op het Parlement, waardoor het zwaartepunt van het decreetgevende werk nog meer naar de uitvoerende macht verschuift. Om ook hier het evenwicht gedeeltelijk te herstellen, werd tijdens het overleg betreffende de verfijning van de democratie beslist dat de diverse organen die de Vlaamse regering adviseren, ook ten dienste moeten staan van het Vlaams Parlement. In uitvoering daarvan werd op 6 mei 1999 een decreet aangenomen dat de raadpleging van adviesorganen door het Vlaams Parlement regelt.

2.4 De afslanking van de ministeriële kabinetten

Het verschil in evenwicht tussen het Parlement en de regering wordt ook in de hand gewerkt door de omvang van de ministeriële kabinetten. Het grote aantal medewerkers versterkt immers aanzienlijk de positie van de minister tegenover de parlementsleden, die slechts over een persoonlijke medewerker en over enkele andere medewerkers per fractie beschikken.

Mede op verzoek van het Vlaams Parlement heeft de Vlaamse regering in juni 1997 beslist om haar kabinetten drastisch af te slanken. Die beslissing houdt onder meer in dat het aantal beleidsmedewerkers van de Vlaamse ministers met ongeveer één derde wordt verminderd en dat de logistieke ondersteuning van de kabinetswerking overgeheveld wordt naar het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien werd aan de Vlaamse regering gevraagd om jaarlijks aan het Vlaams Parlement een overzicht te bezorgen met de namen, de taken en de herkomst van de kabinetsleden.

3. De aanpak van grote maatschappelijke problemen: het Vlaams Parlement als maatschappelijk forum

3.1 Themadebatten

Traditioneel heeft een Parlement drie taken: het aannemen van wetten of decreten, het controleren van de regering en het vastleggen van de begroting. Hoe belangrijk die drie kerntaken ook zijn in een democratie, toch mag een modern en efficiënt Parlement zich daartoe niet beperken. Aan de basis van de vernieuwing in het Vlaams Parlement lag de overtuiging dat een Parlement niet enkel gestalte moet geven aan het beleid van vandaag, maar ook de grondslagen moet leggen voor het beleid van morgen. Dat houdt in dat het Parlement in staat moet zijn om een langetermijnvisie te ontwikkelen over het maatschappelijke gebeuren in brede zin. Om dat mogelijk te maken werd tijdens de voorbije legislatuur een volledig nieuwe parlementaire werkvorm gecreëerd, namelijk het themadebat. Dat is een plenair debat over een algemeen maatschappelijk probleem dat de onmiddellijke actualiteit overstijgt.

De procedure voor het organiseren van themadebatten werd vastgesteld bij de reglementswijziging van 1996. Om een devaluatie van dergelijke debatten te vermijden, werd bepaald dat er per zittingsjaar slechts twee kunnen worden georganiseerd. Elke commissie kan aan het Uitgebreid Bureau een voorstel doen om een themadebat te houden. Elk themadebat wordt voorbereid door een commissie ad hoc, die zich kan laten begeleiden door externe deskundigen. De commissie heeft als taak een maatschappelijke beleidsnota op te stellen, die naast de analyse van de probleemstelling een langetermijnvisie inhoudt. Bovendien vermeldt de nota welke maatregelen al op korte termijn genomen kunnen worden. Het eigenlijke themadebat wordt gehouden in de plenaire vergadering op basis van de beleidsnota. Het debat kan uitmonden in het aannemen van een motie van aanbeveling, waarin de belangrijkste conclusies vervat zitten en waarin de krijtlijnen worden getrokken voor het huidige en het toekomstige beleid.

Op 19 februari 1997 werd een eerste themadebat georganiseerd over de problematiek van de armoede en de sociale uitsluiting. Op grond van de ervaringen die met dit eerste themadebat werden

opgedaan, werd de procedure voor de organisatie van een themadebat verfijnd tijdens de reglementswijziging van 1998. Voortaan moeten de moties van aanbeveling vóór het plenaire themadebat worden ingediend, en niet nadien, zoals oorspronkelijk bepaald. Het debat wordt op basis van die moties van aanbeveling gevoerd, wat de kwaliteit en de spankracht van het plenaire debat moet versterken. Om dezelfde reden worden in het nieuwe Reglement ook voor themadebatten maximumspreektijden vastgelegd, zoals voor actualiteitsdebatten.

Tijdens het zittingsjaar 1998-1999 waren er themadebatten over de mobiliteit (17 maart 1999) en de bijzondere jeugdzorg (31 maart 1999). De themadebatten werden telkens voorbereid in een ad-hoc-commissie.

3.2 De wetenschappelijke ondersteuning

Het ontwikkelen van een langetermijnvisie rond grote maatschappelijke problemen vergt een degelijke wetenschappelijke ondersteuning. Het Parlement zelf beschikt echter over onvoldoende expertise om zelf contracten voor wetenschappelijk onderzoek af te sluiten of om de meest beslagen deskundigen op een bepaald gebied op te sporen. In de toekomst kan het Vlaams Parlement daarvoor een beroep doen op de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. Daartoe werd op 8 juni 1998 een samenwerkingsakkoord ondertekend tussen de Academie en het Vlaams Parlement.

Door dat akkoord kan de Academie, ter ondersteuning van de themadebatten, een of meer van haar leden aanwijzen om een werkgroep uit het desbetreffende vakgebied samen te stellen. Zo'n werkgroep wordt belast met het maken, binnen een redelijke termijn, van een rapport met een status quaestionis van het bestaande onderzoeksveld. De werkgroep wijst een specialist aan die de vergaderingen van de parlementaire commissie ad hoc bijwoont en wetenschappelijk advies verstrekt. De specialist houdt tijdens de debatten ruggespraak met de werkgroep.

Ook los van de themadebatten kan het Vlaams Parlement studieopdrachten toevertrouwen aan de Academie. Daarnaast kan de Academie voor het Vlaams Parlement ook optreden als "bemiddelaar

in wetenschap en cultuur”. Dat houdt in dat, wanneer het Vlaams Parlement behoefte heeft aan wetenschappelijke ondersteuning van de parlementaire werkzaamheden, aan de Academie wordt gevraagd om de meest bevoegde wetenschapsmensen aan te wijzen. Ten slotte kan de Academie ook om advies worden verzocht wanneer het Parlement wordt geconfronteerd met elkaar tegensprekende wetenschappelijke rappor-

ten. Om die uiteenlopende vormen van samenwerking tussen de Academie en het Vlaams Parlement te coördineren, wordt een gemengde stuurgroep opgericht.

Tijdens het zittingsjaar 1998-1999 deed het Vlaams Parlement een beroep op de Academie voor de wetenschappelijke ondersteuning van de ad-hoccommissie Mobiliteit.

Op 8 juni 1998 werd de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Parlement en de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België plechtig ondertekend. Voorzitter Norbert De Batselier en prof. dr. Marcel Storme, voorzitter van de Koninklijke Academie, wisselen de getekende overeenkomst uit.

Op 14 januari 1998, de 668e dag na de opening van het Vlaams Parlementsgebouw, werd de 100.000e bezoeker, mevrouw Geertrui Haers, ontvangen met het nodige eerbetoon. Zij schreef lieve woorden in het Gulden Boek.

Bij het einde van de legislatuur komt de 200.000e bezoeker er bijna aan.

Het was een interessante beleving als volkstudente dit gebouw te mogen bezoeken.

Ik ben trots Vlaams te zijn!

Geertrui Haers

Hoofdstuk IV

Het voorlichtings- en informatiebeleid van het Vlaams Parlement

1. Nieuwe media

1.1 Internet

1.1.1 Internetproject

In het kader van de modernisering van de werking van het Vlaams Parlement heeft het Uitgebreid Bureau zich op 5 mei 1997 principieel akkoord verklaard met de ontwikkeling van een Internetproject voor het Vlaams Parlement.

De algemene doelstelling van het Internetproject is een kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van de interne en externe informatievoorziening en communicatie. In een eerste fase werden de volgende specifieke doelstellingen gerealiseerd:

- de algemene toegang van de Vlaamse volksvertegenwoordigers en Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement tot het Internet (www, e-mail) en de elektronische bereikbaarheid via het Internet;
- de ontwikkeling van een eigen website van het Vlaams Parlement;
- de elektronische beschikbaarstelling van de publicaties van het Vlaams Parlement.

Vanaf februari 1998 is de concrete realisatie van het Internetproject gestart.

1.1.2 Website : www.vlaamsparlement.be

Tijdens een inhuldigingsevenement op 21 januari 1999 werd de website www.vlaamsparlement.be officieel opengesteld. Een uitgebreide mediacampagne heeft de officiële openstelling begeleid. De reacties op de website zijn over het algemeen heel positief. Gemiddeld had de website in de periode januari-mei 1999 ongeveer 500 bezoekers per dag. In de verkiezingsperiode lagen die aantallen hoger.

Concept

De website van het Vlaams Parlement wil efficiënt, sober en stijlvol zijn. Een transparante, functionele opbouw en intuïtieve navigatiemogelijkheden zor-

gen ervoor dat zowel interne als externe gebruikers eenvoudig en doeltreffend de website kunnen doorzoeken.

Structuur en inhoud

De website is onderverdeeld in zes hoofdrubrieken :

- Een glazen huis (met inleidende informatie over het Vlaams Parlement en het Vlaams-Parlementsgebouw)
- Werking (Bureau, Plenaire Vergadering, Commissies, diensten, enz.)
- Vlaamse volksvertegenwoordigers
- Publicaties (officiële parlementaire publicaties, gelegenheidspublicaties, enz.)
- Actueel
- Andere sites

Elektronische beschikbaarstelling van de officiële parlementaire publicaties: Proteus

De officiële parlementaire publicaties worden via de website van het Vlaams Parlement beschikbaar gesteld. Dat gebeurt geleidelijk, in het kader van het Proteusproject (cf. infra). Zo kan men de volledige teksten van de Stukken, het Bulletin van Vragen en Antwoorden, de Handelingen en het Beknopt Verslag raadplegen, systematisch doorzoeken en downloaden.

Evolutie

Sinds de officiële openstelling op 21 januari 1999 wordt de website permanent up-to-date gehouden. Ter gelegenheid van de verkiezingen van 13 juni 1999 werd een speciale rubriek "Verkiezingen" ter beschikking gesteld. Sinds juni 1999 kan vanaf de hoofdpagina direct doorgeklikt worden naar de meest geraadpleegde subrubrieken (zoals Agenda en Proteus).

1.1.3 Elektronische post

In het voorjaar van 1998 is er een mailserver in het

Vlaams Parlement geïnstalleerd. Daardoor beschikken de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de personeelsleden van het Vlaams Parlement over e-mail-faciliteiten.

Het e-mail adres van een Vlaams volksvertegenwoordiger of een personeelslid wordt gevormd volgens het stramien:

Voornaam.Achternaam@vlaamsparlement.be

Samengestelde achternamen worden in het e-mail-adres aan elkaar geschreven.

Vanaf het najaar 1998 kent het gebruik van elektronische post van en naar de volksvertegenwoordigers en de personeelsleden een hoge vlucht.

Belangstellenden kunnen zich via een mailserver abonneren op de elektronische versies van het Beknopt Verslag en de Agenda's. Iedere keer als er een nieuwe editie van die publicaties verschijnt, ontvangt de abonnee de elektronische versie meteen in zijn mailbox.

1.2 Van Vlaris tot Proteus

Het Vlaams Parlement beschikt sinds 1995 over een geïntegreerd informatiesysteem, dat oorspronkelijk Vlaris of Vlaamse Raad InformatieSysteem heette (het Vlaams Parlement heette toen nog Vlaamse Raad). In de loop van het zittingsjaar 1997-1998 werd een vervolgproject gestart met als werknaam Proteus. Het hoofddoel van het systeem is de decreetgevende taken van het Vlaams Parlement te ondersteunen.

In een eerste fase werd versie 1 van Proteus ter beschikking gesteld op het Internet via de website van het Vlaams Parlement. Bij de ontwikkeling van de tweede versie van Proteus gebeurt er een complete "re-engineering" van het systeem. Ook wordt onderzocht welke andere aspecten van de parlementaire werking erin kunnen worden geïntegreerd. De uiteindelijke bedoeling is de volledige werking van het Vlaams Parlement te informatiseren en te integreren in één flexibel systeem.

1.2.1 Proteus op de website

Het deelsysteem Procedurebeheer van Vlaris geeft de stand van een bepaald parlementair initiatief in de behandelingsprocedure in het Vlaams Parlement vanaf de indiening door de initiatiefnemer tot de afhandeling in commissie of in de plenaire ver-

gadering. Voor dat systeem in Proteus werd een web-interface ontwikkeld.

Het Documentair Fonds werd vervangen door een volledig nieuwe documentenbank. Die bevat alle Gedrukte Stukken, Perkamenten, Handelingen, Beknopte Verslagen en Bulletins van Vragen en Antwoorden van de legislatuur 1995-1999. In tegenstelling tot het vroegere Documentair Fonds zijn de documenten opgeslagen in PDF-formaat. Dat formaat maakt het mogelijk dat de lay-out van de documenten behouden blijft, onafhankelijk van het gebruikte besturingssysteem of de gebruikte configuratie. Op dit ogenblik worden ook alle documenten en publicaties die dateren vanaf het begin van de Cultuurraad van de Nederlandse Cultuurgemeenschap (1971) ingescand in PDF-formaat.

De overige deelsystemen van Vlaris, die verbonden zijn met Procedurebeheer, nl. Agenda, Samenstelling en Personeel, Registers en Statistiek, werden niet ter beschikking gesteld via de website. Ze vormen wel een onderdeel van de "re-engineering" van Vlaris.

1.2.2. Versie 2 van Proteus

In de loop van 1998-1999 werd de functionele analyse van versie 2 van Proteus afgerond en werd gestart met de ontwikkeling. Naast aan de implementatie van de mogelijkheden van Vlaris wordt bijzondere aandacht besteed aan de relaties tussen de verschillende entiteiten. Zo zal een voorstel van decreet bijvoorbeeld gekoppeld worden aan de agenda van de commissievergaderingen en de plenaire vergaderingen waarin het besproken wordt, aan de stemming van het voorstel, aan het Beknopt Verslag en de Handelingen waarin het gepubliceerd wordt enz. Veel aandacht gaat ook naar de mogelijkheid om steeds een overzicht te krijgen van het volledige procedureverloop van een parlementair initiatief.

Een andere belangrijk onderdeel van Proteus-versie 2 is de "atomisering" van de parlementaire documenten. Het opsplitsen van de documenten per onderwerp, spreker, vraag enz. moet de zoekmogelijkheden aanzienlijk vergroten. Via relaties en thesauri kunnen de afzonderlijke gegevens weer aan elkaar worden gekoppeld. Er wordt ook naar gestreefd om de gegevens zo snel mogelijk en automatisch op Internet te verspreiden, zodra ze worden vrijgegeven.

Voor het beheer van de persoonsgegevens (zowel

van parlementsleden als van personeelsleden van het Algemeen Secretariaat) wordt er een professioneel softwarepakket geïntegreerd met de eigen ontwikkelingen.

1.3 De dubbel-cd-rom

In het kader van de modernisering van de werking van het Vlaams Parlement gaf het Vlaams Parlement begin 1999 een dubbel-cd-rom uit, een digitale encyclopedie over het Vlaams Parlement.

De eerste cd-rom bevat ruime informatie over het Vlaams Parlement:

- de geschiedenis;
- de plaats van het Vlaams Parlement in de Belgische staatsstructuur;
- de Vlaamse overheid (Parlement, regering, ministerie en openbare instellingen);
- de bevoegdheden van het Vlaams Parlement;
- de werking van het Parlement (de weg van een decreet, commissies, plenaire vergadering);
- de 124 Vlaamse volksvertegenwoordigers;
- een virtuele wandeling door het parlementsgebouw en een overzicht van de kunstcollectie;
- een spel waarin de gebruiker zijn kennis over het Vlaams Parlement kan testen.

De tweede cd-rom is een archief-cd-rom waarop de publicaties van het Vlaams Parlement sinds 13 juni 1995 (de dag waarop het eerste rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement samenkwam) te vinden zijn:

- de Handelingen;
- het Bulletin van Vragen en Antwoorden;
- de goedgekeurde ontwerpen en voorstellen van decreet;
- de goedgekeurde resoluties;
- het boek 'Ontstaan en groei van het Vlaams Parlement, 1970-1995';
- de jaarverslagen 1995-1997, 1997-1998 (en het legislatuurverslag 1995-1999 op de geüpdatete versie).

De dubbel-cd-rom wordt gratis aan alle openbare bibliotheken, de bibliotheken van universiteiten en hogescholen en aan tal van openbare diensten toegezonden. Gezien de grote belangstelling werden er uiteindelijk 4.800 cd-roms verspreid.

De gezamenlijke lancering van de dubbel-cd-rom en van de website ging gepaard met een media-campagne onder het motto "Er zit een muis in het Vlaams Parlement". In alle Vlaamse dagbladen, in Knack en in het onderwijsvakblad Klasse verscheen een grote advertentie. Een overdruk van de advertentie werd als quadri-poster gestuurd naar alle Vlaamse openbare bibliotheken en scholen van het secundair onderwijs. In de laatste week van januari 1999 liep op TV1 en Canvas en op de Vlaamse regionale zenders een spot. De campagne vond heel wat weerklank bij het grote publiek en in de scholen.

In de loop van de maand oktober 1999 verscheint de update van de cd-rom met alle aanpassingen die het gevolg zijn van de verkiezingen van 13 juni 1999.

2. Externe Relaties

2.1 Evenementen

Het Vlaams Parlement stelt, sinds de ingebruikname van het eigen Vlaams-Parlementsgebouw op 16 maart 1996, zijn vergaderruimtes en multifunctionele zalen ter beschikking van instellingen en verenigingen. Het gebruik van de ruimtes is geregeld door het "Reglement op het gebruik van lokalen van het Vlaams Parlement door derden", goedgekeurd door het Bureau op 27 september 1997. Alleen initiatieven met een maatschappelijke meerwaarde kunnen er plaatsvinden. Commerciële en louter recreatieve evenementen zijn uitdrukkelijk uitgesloten.

In de voorbije legislatuur vonden in het Vlaams-Parlementsgebouw 240 evenementen plaats, bijna 6 evenementen per maand, waaraan in totaal 56.874 belangstellenden deelnamen. De meeste evenementen gingen uit van de Vlaamse overheid (Vlaams Parlement, Vlaamse regering, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Vlaamse openbare instellingen): 91. Hoewel streng wordt toegezien op de maatschappelijke waarde van de aanvragen, stelt het Vlaams Parlement zijn zalen open voor sociaal-culturele en economische initiatieven: 79 evenementen. Een derde belangrijke categorie zijn de evenementen die uitgaan van Vlaamse volksvertegenwoordigers en van de erkende politieke fracties: 52. De evenementen in het Vlaams-Parlementsgebouw worden aangekondigd in de rubriek actueel van de website van het Vlaams Parlement.

Een bijzonder evenement was het openingsweekend van het Vlaams-Parlementsgebouw op 16 en 17 maart 1996. Op de vooropening werden 4.000 bezoekers door de Vlaamse volksvertegenwoordigers rondgeleid. Op de officiële openingsdag vond onder grote mediabelangstelling de eerste plenaire vergadering plaats, een plechtigheid waarop de hoogste vertegenwoordigers van alle Vlaamse instanties en alle Vlaamse burgemeesters waren geïnviteerd. Ook die 1.500 genodigden werden door Vlaamse volksvertegenwoordigers in het nieuwe gebouw rondgeleid.

Speciale aandacht verdient de uitreiking van de erepenningen van het Vlaams Parlement. Sedert 1991 kent het Bureau geregeld gouden erepen-

ningen toe aan verdienstelijke Vlamingen. Op 24 november 1995 werd die onderscheiding in Kortrijk overhandigd aan dokter Luc Beaucourt, professor Herman Baron Vanden Berghe en professor Herman Baron Van der Wee voor hun wetenschappelijk werk. Op 4 december 1996 vond de uitreiking van de gouden erepenning voor het eerst plaats in het Vlaams-Parlementsgebouw. De onderscheiding ging naar vier prominente vertegenwoordigers van de muziek: Walter Boeykens, Philippe Herreweghe, Jean "Toots" Thielemans en Ary Van Lysebeth. Op 31 maart 1998 kregen vertegenwoordigers uit de economische wereld een gouden erepenning: Hilde Bury, John Cordier, Christian Dumolin en Gerard Maes.

Dr. Luc Beaucourt

Professor
Herman Baron Vanden Berghe

Professor emeritus
Herman Baron Van der Wee

In 1995 ontvingen drie wetenschappers de gouden erepenning

Laureaten van de Erepenning van het Vlaams Parlement

1991	Frans Grootjans Frans Van der Elst Renaat Van Elslande Bert Van Hoorick
1992	Paul Janssen Zuster Leontine Roger Raveel
1993	Hubert Lampo Anton Van Wilderode Max Wildiers
1994	Felix De Boeck Geraerd Gaudaen Octave Landuyt
1995	Luc Beaucourt Herman Baron Van den Berghe Herman Baron Van der Wee
1996	Walter Boeykens Philippe Herreweghe Toots Thielemans Arie Van Lysebeth
1998	Hilde Burie John Cordier Christian Dumolin Gerard Maes

2.2 Ontvangst van bezoekers

Het Vlaams Parlement ontving tijdens de legislatuur 1995-1999 in totaal 193.912 bezoekers. De vraag naar rondleidingen blijft groot. Het aantal deelnemers aan evenementen in het Vlaams-Parlementsgebouw blijft stijgen. Ook vindt het publiek meer en meer de weg naar de openbare vergaderingen.

2.2.1 Rondleidingen

De groepen op bezoek in het Vlaams Parlement krijgen een bondige toelichting over de opdracht en de werking van het Vlaams Parlement, de architectuur en de overal opgestelde kunstwerken van hedendaagse Vlaamse artiesten.

De gidsen zijn de Vlaamse volksvertegenwoordigers en 67 vrijwilligers-ambtenaren. Kandidaat-gidsen krijgen een opleidingssessie. Verscheidene gidsen kunnen rondleidingen geven in vreemde talen zoals het Frans, het Engels, het Duits, het Spaans en het Italiaans.

In de legislatuur 1995-1999 namen 120.575 bezoekers deel aan een rondleiding. Sinds de opening van het Vlaams-Parlementsgebouw is dat 3.092 bezoekers per maand. In de maanden na de ingebruikname van het Vlaams-Parlementsgebouw was er een grote toeloop van belangstellenden op de rondleidingen. Op het einde van de legislatuur kwamen wat minder verenigingen op bezoek. Die daling werd onmiddellijk gecompenseerd door een verhoogde belangstelling van scholen.

2.2.2 Ontvangst van individuele bezoekers aan openbare vergaderingen

In het Vlaams Parlement zijn de plenaire vergaderingen en de commissievergaderingen in principe openbaar. In de twee voorbije zittingsjaren (de registratie startte vanaf het zittingsjaar 1997-98) trok de plenaire vergadering 888 toehoorders. De bezoekers krijgen op de publiektribune van de plenaire vergadering een informatieve folder. Daarin vinden ze uitleg over de plenaire vergadering en de Koepelzaal.

Naar de commissievergaderingen kwamen 3.401 belangstellenden. Het aantal toeschouwers per commissievergadering is erg wisselend. Zo trekken commissies die hoorzittingen organiseren meer publiek. De grootste belangstelling ging naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vier laureaten uit de wereld van de muziek ontvingen de gouden erepenning in 1996. Van links naar rechts: Arie Van Lysebeth, Jean 'Toots' Thielemans, Walter Boeykens en Philippe Herreweghe.

Vier laureaten uit de economische sector ontvingen de gouden erepenning in 1998. Van links naar rechts: John Cordier, Hilde Burie, Christian Dumolin en Gerard Maes.

met 630 bezoekers. Ook de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin (494), de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid (454), en de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden (420) trokken veel publiek.

2.2.3 Ontvangst van individuele bezoekers

Mensen komen niet alleen naar het Vlaams Parlement om vergaderingen bij te wonen. Vanaf het zit-

tingsjaar 1997-1998 zijn ook de andere categorieën van bezoekers aan de ingangsbalijs geregistreerd. Dat waren er 12.174 in de voorbije twee zittingsjaren. 3.517 bezoekers gingen naar de politieke fracties. Voor een ontmoeting met Vlaamse volksvertegenwoordigers werden 1.674 en voor de leden van het Bureau 419 bezoekers geregistreerd. Ten slotte werden ook 1.436 niet-geaccrediteerde personen ingeschreven (de geaccrediteerde journalisten komen vrij binnen en hoeven zich niet te laten registreren).

Tabel 55: Het totale aantal bezoekers aan het Vlaams Parlement tijdens het zittingsjaar 1998-1999

1998/1999 (9 maanden)	Aantal evenementen	Bezoekers evenementen	Bezoekers rondleidingen	Bezoekers commissies	Bezoekers plenaire	Diverse individuele bezoekers	Bezoekers- totaal
28-30 september	3	90	-	1	45	47	183
oktober	10	1.696	4.543	287	48	542	7.116
november	5	955	3.690	266	22	491	5.424
december	4	320	1.684	78	62	620	2.764
januari	9	1.381	1.858	225	35	788	4.287
februari	8	1.055	2.932	341	19	481	4.828
maart	11	6.074	5.485	548	119	757	12.983
april	7	1.785	3.434	126	8	440	5.793
mei	9	2.060	3.697	8	37	460	6.262
juni	5	1.880	2.168	12	-	198	4.258
<i>Gemiddelde per maand</i>	<i>7,9</i>	<i>1.922</i>	<i>3.277</i>	<i>210</i>	<i>44</i>	<i>402</i>	<i>5.989</i>
TOTAAL	71	17.296	29.491	1.892	395	4.824	53.898

Tabel 56: Evolutie van het totale aantal bezoekers aan het Vlaams-Parlementsgebouw in de legislatuur 1995-1999

	1995/1996 (6 maanden)	1996/1997	1997/1998	1998/1999 (9 maanden)	<i>Gemiddeld aan- tal bezoekers per maand</i>	Legislatuur 1995-1999 (39 maanden)
Aantal bezoekers bij evenementen	9.714	14.653	15.211	17.296	<i>1.458</i>	56.874
Aantal bezoekers bij rondleidingen	13.152	41.680	36.252	29.491	<i>3.092</i>	120.575
Aantal bezoekers aan commissievergaderingen	*	*	1.509	1.892	<i>162 (21 maanden)</i>	3.401
Aantal bezoekers aan plenaire vergaderingen	*	*	493	395	<i>42 (21 maanden)</i>	888
Aantal diverse individuele bezoekers	*	*	7.350	4.824	<i>580 (21 maanden)</i>	12.174
<i>Gemiddeld aantal bezoekers per maand</i>	<i>3.811</i>	<i>4.694</i>	<i>5.068</i>	<i>5.989</i>	—	4.972
Totaal aantal bezoekers	22.866	56.333	60.815	53.898	—	193.912

* pas vanaf 15 mei 1997 worden deze categorieën bezoekers geregistreerd

2.3 *Relaties met de media*

2.3.1 *De geaccrediteerde media*

Het Vlaams Parlement heeft geen eigen woordvoerder. De woordvoerders zijn de politieke instanties. Externe Relaties verzorgt de contacten met de media. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de geaccrediteerde en de niet-geaccrediteerde media. Accreditering is gereserveerd voor media die geregeld berichten over het Vlaams Parlement. Het is een erkenning die recht geeft op een aantal extra faciliteiten. De relaties tussen het parlement en de media worden geregeld door een mediareglement, goedgekeurd door het Bureau.

Het aantal geaccrediteerde journalisten nam in de loop van de legislatuur toe van 18 tot 44. De journalisten verkiezen in hun rangen een perssyndicus om hun wensen te vertolken bij het Vlaams Parlement. Voor de ingebruikname van het Vlaams-Parlementsgebouw was Laurent Panneels van Het Laatste Nieuws perssyndicus bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers en bij het Vlaams Parlement. De eerste eigen perssyndicus van de geaccrediteerde media van het Vlaams Parlement was Bert Cornelis van Het Laatste Nieuws (26 februari 1996 tot 19 juli 1996). Toen hij de pers verliet, werd hij opgevolgd door Sybille De Coo, die toen op de Nederlandstalige redactie van het persagentschap Belga werkte. Sybille De Coo bleef perssyndicus, ook na haar overstap naar de redactie van De Morgen.

2.3.2 *Mediadienstverlening ten behoeve van de parlementaire gemeenschap*

De parlementaire gemeenschap kan bij Externe Relaties een gegevensbank raadplegen van mediamensen, met meer dan 250 geregeld aangepaste adressen.

In de voorbije legislatuur verspreidde Externe Relaties 105 persberichten, waarvan 22 in het laatste zittingsjaar. Het eerste persbericht was een voorstelling van de pas opgerichte dienst Externe Relaties. Het laatste persbericht was een oproep van het Bureau om de naam “Vlaams Parlement” te blijven

gebruiken hoewel op de stembiljetten “Vlaamse Raad” stond. Systematisch worden persberichten verstuurd van de belangrijkste gebeurtenissen en beslissingen in het Vlaams Parlement. Elke maand krijgen de geaccrediteerde media een overzicht van de evenementen die in de komende maand plaatsgrijpen. Alle persberichten gaan automatisch naar de journalisten van de geaccrediteerde media. Indien dat nuttig is, worden ook gespecialiseerde media aangeschreven. De persberichten worden telkens opgenomen in de rubriek actueel van de website.

In de voorbije legislatuur verleende Externe Relaties zijn medewerking aan 40 persconferenties. Dat waren zowel eigen persconferenties van het Vlaams Parlement (Bureau en commissies), als van individuele Vlaamse volksvertegenwoordigers, van de Vlaamse regering en van derden.

2.3.3 *Begeleiding van de media in het Vlaams Parlement*

Externe Relaties reikt aan de journalisten van de geaccrediteerde media een permanente toegangsbadge uit. Daarmee kunnen zij het Vlaams Parlement vrij in en uit. In de Koepelzaal en in de commissiezalen beschikken de journalisten over eigen plaatsen om de openbare vergaderingen te volgen. Er is een gemeenschappelijke ontmoetingsruimte voor de media op de tussenverdieping boven de Anna Bijnszaal. Van daaruit heeft men rechtstreeks toegang tot de perstribune in de Koepelzaal. De geaccrediteerde journalisten beschikken bovendien over afzonderlijke kantoren met de nodige aansluitingen.

De geaccrediteerde media worden van alle informatie en documentatie die zij nodig hebben voorzien, en krijgen automatisch een abonnement op de publicaties van het Vlaams Parlement zoals de stukken en de agenda's. De lijst met de actuele vragen in de plenaire vergadering wordt toegestuurd zodra die is vastgelegd. Voor die actuele vragen, een vast onderdeel van de plenaire vergadering, is er trouwens steeds vrij veel mediabelangstelling. Niet-geaccrediteerde journalisten krijgen alles wat zij nodig hebben op eenvoudig verzoek.

Tabel 57: De geaccrediteerde media (5 juli 1999)

Lijst van de journalisten van de geaccrediteerde media van het Vlaams Parlement (juli 1999)	
Belga (N)	Peter Simoens
Belga (F)	Evelyne Hekkers Jean-Luc Vankerckhove
De Financiële-Economische Tijd	Wim Van de Velden Mark Deweerdt
De Morgen	Koen Vidal Sybille Decoo, perssyndicus
De Standaard	Boudewijn Vanpeteghem Peter Dejaegher
Gazet Van Antwerpen	Paul Geudens Kurt Tuerlinckx
Het Belang Van Limburg	Luc Standaert Patrick Martens
Het Laatste Nieuws	Ronny Driesmans Frank Willemse
Het Nieuwsblad	Pol Van Den Driessche Peter De Backer
Het Volk	Patrick Verstuyft Paul Janssens
Knack	Peter Renard Rik Van Cauwelaert Paul Goossens Filip Rogiers
La Libre Belgique	Vincent Henderick
L'Echo	Jean Beyls
Le Matin	Magali Uytterhaeghe
Le Soir	Martine Dubuisson
Radio Vlaanderen Internationaal	Lukas De Vos Karin Strobbe
RTBF Journal Télévisé	Christophe Deborsu Alain Gerlache
VRT-Radionieuwsdienst	Jos Bouveroux Brigitte Vermeersch Johnny Vansevenant
VRT TV1-journaal	Siegfried Bracke Annemie Nijs Linda De Win Guido Janssens
VTM nieuwsredactie	Dirk Van den Bogaert Eddie Groenwals Rosanne Germonprez Yves Ponnelle Eric Wijnen
VT4 nieuwsredactie	Rudy Van Camp

2.4 *Rechtstreekse verspreiding van informatie aan het publiek*

Over de website, de cd-rom en de boeken uitgegeven onder auspiciën van het Vlaams Parlement vindt u elders in dit hoofdstuk uitgebreide informatie onder de titels *1. Nieuwe media* en *4. Boeken*.

2.4.1 *Teletekst*

Het publiek dat een openbare vergadering wil bijwonen in het Vlaams Parlement kan voor de agenda's terecht op Ccontext, de teletekst van het tweede net van de VRT. Vanaf oktober 1995 worden daar over twee pagina's in de rubriek "Te Gast" (de plenaire vergadering op pagina 501, de commissies op pagina 502) de officiële agenda's in een eenvoudige taal weergegeven. De Ccontextpagina's worden voortdurend aangepast, zodat steeds de recentste informatie beschikbaar is. In de legislatuur 1995-1999 werden de teletekstbladzijden 748 keer aangepast. Op stille momenten komt er algemene informatie over het Vlaams Parlement op het scherm.

2.4.2 *De brochure van het Vlaams Parlement*

Het Vlaams Parlement biedt een gratis brochure aan over zijn opdracht en werking. In de voorbije legislatuur werden er 7 edities van gedrukt, met in totaal 160.000 exemplaren. Ook werden er 3.000 exemplaren van gedrukt in het Frans, 3.000 in het Engels, 2.000 in het Duits en 2.000 in het Spaans. Bij elke herdruk wordt de tekst geactualiseerd.

De deelnemers aan rondleidingen en aan grote publieksevenementen in het Vlaams Parlement krijgen de brochure mee. Zij is te verkrijgen op eenvoudige aanvraag. Vooral uit het onderwijs en het verenigingsleven komt veel vraag.

2.4.3 *Het jaarverslag en het legislatuurverslag*

Externe Relaties coördineert de redactie en de realisatie van het jaarverslag van het Vlaams Parlement. Daartoe is uit de verschillende diensten van het parlement een redactiecomité samengesteld. Het eerste jaarverslag besloeg de periode vanaf de eerste rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement in 1995 tot het einde van het zittingsjaar

1996-1997. Het had een oplage van 1.700 exemplaren en is nagenoeg uitverkocht. Het tweede jaarverslag ging over het zittingsjaar 1997-1998, met een oplage van 1.900 exemplaren. De gegevens van het zittingsjaar 1998-1999 zijn opgenomen in het legislatuurverslag dat de hele legislatuur 1995-1999 beslaat. Het jaarverslag en het legislatuurverslag worden door het parlement zelf verspreid. Zo worden ze toegestuurd aan alle openbare bibliotheken in Vlaanderen en Vlaams-Brussel en aan alle bibliotheken van Vlaamse universiteiten en hogescholen.

2.5 *Huisstijl*

In het vooruitzicht van de opening van het Vlaams-Parlementsgebouw gaf het Bureau de opdracht een nieuwe huisstijl te ontwikkelen. De vormgeving werd toevertrouwd aan Atelier Verbergt, Antwerpen.

Op 7 februari 1996 keurde het Bureau het nieuwe logo goed in twee versies. Beide versies worden grafisch geaccentueerd met 3 parallelle bogen die het parlementaire halfrond symboliseren. Een versie toont het officiële wapen in zwart-goud-rood. De andere is in grijs tinten met een zandkleurige toets tussen de bogen.

Een tweede beslissing legde de papierkeuze vast voor zowel de publicaties als het brief-, printer- en kopieepapier van het Vlaams Parlement. Na een grondige marktstudie opteerde het Bureau voor een neutraal verlijmd natuurlap, geproduceerd uit 100% chloorvrij (TCF) gebleekte cellulose. Zonder gebruik van optische witmakers wordt een witheidsgraad bereikt van 82%. Dat geeft het papier een kleurnuance van warm natuurlap. Sinds oktober 1996 gebruikt de hele parlementaire gemeenschap dezelfde soort papier.

Bij de start van het parlementaire jaar 1996-1997 kregen alle publicaties van het Vlaams Parlement een nieuwe, geïntegreerde lay-out. Op de voorpagina's wordt creatief omgesprongen met het nieuwe logo en de zandkleurige steuntint. Voor drukkers is er een handleiding met instructies voor het drukken van alle soorten drukwerk van het Vlaams Parlement. Een tweede handleiding is bestemd voor de gebruikers.

2.6 Buitenlandse betrekkingen

Het Vlaams Parlement besteedt, binnen het kader van zijn bevoegdheden, ruime aandacht aan internationale contacten.

2.6.1 Zendingen naar het buitenland

Tijdens de legislatuur 1995-1999 ondernamen 19 delegaties van het Parlement een buitenlandse zending. In het zittingsjaar 1998-1999 namen parlementaire delegaties deel aan 7 internationale conferenties en vergaderingen, 2 commissies ondernamen een buitenlands studiebezoek.

Tabel 58: Zendingen naar het buitenland tijdens de legislatuur.

Jaar	Aantal
BZ 1995	0
1995-1996	0
1996-1997	1
1997-1998	9
1998-1999	9

Tabel 59: Zendingen naar het buitenland tijdens het zittingsjaar 1998-1999

Periode	Onderwerp	Plaats	Delegatie
di 06/10/98- wo 07/10/98	Conference of the European Regional Legislative Parliaments	Salzburg	ondervoorzitter Herman Suykerbuyk
do 08/10/98- vr 09/10/98	La société de l'information aux niveaux local et régional : problèmes de développement en Europe centrale et orientale (Raad van Europa)	Miercurea Ciuc (Roemenië)	vlv. Hugo Van Rompaey als vast lid van de Commissie voor Mediabeleid
di 27/10/98- do 29/10/98	Colloquium Nederlands in het Caribisch gebied (Nederlandse Taalunie)	Curaçao	ondervoorzitter Herman Suykerbuyk
do 12/11/98- vr 13/11/98	Conferentie Cultuur en democratie (Stichting Europa van de Culturen 2002)	Wenen	eerste ondervz. Marc Olivier VU-fractievz. Paul Van Grembergen secretaris Kathy Lindekens
di 12/01/99	Commissie Arbeid van de Conferentie van de Europese regionale wetgevende parlementen	Straatsburg	ondervoorzitter Herman Suykerbuyk
wo 03/02/99- vr 05/02/99	Studiebezoek ITC, BBC en World Radio Network	Londen	veertien leden van de Commissie voor Mediabeleid
ma 22/03/99- wo 24/03/99	IULA-congres	Barcelona	secretaris Georges Cardoen als vz. van de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting secretaris Ward Beysen VB-fractievz. Filip Dewinter vlv. Herman De Loor
wo 07/04/99- vr 09/04/99	Studiebezoek aan Denemarken (bestuurlijke organisatie)	Kopenhagen en Aarhus	tien leden van de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
ma 17/05/99- di 18/05/99	Conference of the European Regional Legislative Parliaments	Firenze	ondervoorzitter Herman Suykerbuyk

Op uitnodiging van het Vlaams Parlement bracht een delegatie van Schotse parlementaire ambtenaren onder leiding van minister McLeish een officieel werkbezoek van 15 tot 18 maart 1999. Dit bezoek was de ultieme voorbereiding voor de start van het Schotse regionale parlement.

2.6.2 Buitenlandse gasten

Tijdens de legislatuur 1995-1999 waren 39 buitenlandse delegaties te gast in het Vlaams Parlement. Acht delegaties kwamen op bezoek tijdens het zittingsjaar 1998-1999, waarvan vijf parlementaire delegaties of regeringsdelegaties: uit de North West Territories (Canada), Bolivië, Canada, Schotland en Catalonië. Opmerkelijk was het vierdaagse Schotse werkbezoek (15 tot 18 maart 1999) van minister McLeish en Schotse parlementaire ambtenaren; voor de delegatie uit Schotland was het bezoek aan het Vlaams Parlement immers de ultieme voorbereiding voor het starten van hun eigen regionale parlement.

Tabel 60: Bezoeken van buitenlandse delegaties aan het Vlaams Parlement tijdens de legislatuur

Jaar	Aantal
BZ 1995	0
1995-1996	6
1996-1997	10
1997-1998	15
1998-1999	8

2.7 Kunst in het Vlaams-Parlementsgebouw

Het Vlaams Parlement beschikt over een uitgebreid eigen kunstpatrimonium. De vroegste aankopen dateren van 1976. Tijdens de legislatuur 1995-1999 werd de collectie van het parlement verder uitgebouwd.

Bij de inrichting van het Vlaams-Parlementsgebouw werd een bijzondere inspanning geleverd om hedendaagse Vlaamse kunst in het gebouw te integreren. Daartoe werd in 1993 de Commissie voor Integratie van Kunstwerken samengesteld die het parlement adviseert bij de aankoop van kunstwerken. De Commissie bestaat uit 4 leden van het Bureau en 11 kunstexperts (de samenstelling van de Commissie wordt opgenomen als Bijlage 12).

Ook na de inhuldiging van het parlamentsgebouw in 1996 kon de Commissie haar adviesfunctie voortzetten. Zij beschikt sinds 1997 jaarlijks over een budget van 5 miljoen frank voor de aankoop van hedendaagse Vlaamse kunst. Het Bureau van het parlement volgde het advies van de Commissie om minimaal één vijfde van dat budget te besteden aan werken van jonge Vlaamse kunstenaars. Daarmee wil het Vlaams Parlement zijn waardering en ondersteuning van jonge talenten bewijzen.

Tijdens het zittingsjaar 1998-1999 werden werken van 16 kunstenaars geselecteerd. De selectie gebeurt steeds op basis van de intrinsieke kwaliteiten van de voorgestelde werken en houdt rekening met de esthetiek van het gebouw. Het Bureau volgde bij iedere aankoop het advies van de experts die deel uitmaken van de Commissie.

In het kader van de viering van 50 jaar vrouwenstemrecht in België (1948-1998) ontwierp kunstenaar Berlinde De Bruyckere, in opdracht van het parlement, het werk 'Spreken'. Het initiatief ging uit van de Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen. Het kunstwerk werd plechtig ingehuldigd in de Anna Bijnszaal van het Vlaams Parlement op 10 maart 1999 en vormt een blijvende herinnering aan 50 jaar stemrecht voor vrouwen.

3. Informatheek en archief

3.1 Informatheek

3.1.1 Algemeen

De naam Informatheek is in juni 1995 ingevoerd

bij het samengaan van de sterk geïnfomatiseerde bibliotheek en een deel van de documentatiedienst. Ook de archiefdienst en de biografische dienst van het Vlaams Parlement horen sinds die datum tot de afdeling Informatheek en Archief. Opgericht in 1972, is de bibliotheek in zijn moderne vorm operationeel sinds 1989.

De Informatheek van het Vlaams Parlement specialiseert zich in informatie over de bevoegdheden van het Vlaams Parlement en over het Vlaamse maatschappelijke leven in ruime zin. Voor zijn bibliotheek- en documentatietaken gebruikt de Informatheek gedrukte, elektronische en audiovisuele bronnen. Selectie, verwerving, ontsluiting, beschikbaarstelling en bemiddeling in een netwerkomgeving van alle externe en een deel van de interne documentaire informatie is de hoofdtaak van de Informatheek. De Informatheek streeft naar een klantvriendelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening aan zijn gebruikers: de leden van het Vlaams Parlement, hun medewerkers, het personeel en in bepaalde gevallen ook aan individuele burgers en externe organisaties. De gebruikers hebben in de Informatheek niet alleen de beschikking over wetteksten, boeken, kranten, tijdschriftartikelen, elektronische bestanden en video-opnames. Ze kunnen bijvoorbeeld ook voor een bibliografische lijst over een bepaald thema, een bundeltje persartikels over een bepaald gebeuren, een adres, de schrijfwijze van een naam en allerlei andere soorten informatie terecht in de Informatheek.

In dit legislatuurverslag beperken we ons tot de markantste ontwikkelingen in 1995-1999.

3.1.2 Collectievorming

In de collectievorming is de nadruk blijven liggen op de bevoegdheidsdomeinen van het Vlaams Parlement en op het Vlaamse maatschappelijke leven in de meest ruime zin.

Gedrukte collectie

De gedrukte collectie kende een gestage uitbreiding tijdens de legislatuurperiode 1995-1999. Boekenbezit per 13 juni 1999 : circa 35.000. Lopende abonnementen per 13 juni 1999 : circa 850.

Fonds Andries Caluwaerts

De erfgenamen van Andries Caluwaerts, tussen 1972 en 1991 ambtenaar van het Vlaams Parlement en grondlegger van de Informatheek, hebben in het

najaar van 1998 een belangrijke schenking gedaan uit zijn boekenbezit. Na een snelle, maar grondige verwerking is het Fonds Andries Caluwaerts op 11 december 1998 ingehuldigd.

Statistische gegevens Fonds Andries Caluwaerts (bron: Libis-Net-catalogus)

- Totaal aantal publicaties	2785	
- Nieuw in de Informatheek van het Vlaams Parlement	2360	84,7%
- Nieuw in de collectieve catalogus van Libis-Net	822	29,5%

Elektronische collectie

De elektronische collectie kende door het sterk toegenomen aanbod een spectaculaire uitbreiding.

- cd-rom's

De Informatheek beschikt over meer dan 100 lopende abonnementen op cd-rom's, over de meest

uiteenlopende onderwerpen. Sinds het najaar van 1998 zijn daar ook de zogenaamde "hybride" cd-rom's bijgekomen. Dat zijn cd-rom's met een rechtstreekse doorklik-mogelijkheid naar de ermee verbonden website. Met dezelfde zoekinterface komen zo de meest actuele aanvullingen van de cd-rom beschikbaar.

- internet

De oceaan van informatie op het Internet was al sinds 1995 beschikbaar in de Informatheek zelf en is vanaf het najaar van 1998 ook beschikbaar op de meeste persoonlijke werkstations in het Vlaams Parlement.

- online-databanken

Via de Informatheek zijn in de loop der jaren ook heel wat online-databanken beschikbaar gekomen, die niet (of enkel tegen betaling) raadpleegbaar zijn via Internet. De belangrijkste aanbieders ("hosts") van dergelijke databanken in de Informatheek zijn: Dialog (internationaal), Datastar (inter-

De zonen van Andries Caluwaerts, tussen 1972 en 1991 ambtenaar van het Vlaams Parlement en grondlegger van de Informatheek, hebben in het najaar van 1998 een belangrijke schenking gedaan uit zijn boekenbezit. Op 11 december 1998 werd het Fonds Andries Caluwaerts ingehuldigd. Een verslagbrochure werd als blijvende herinnering uitgegeven.

nationaal), Parolis (Kamer van Volksvertegenwoordigers), Celex (Europese Unie) en Opmaat (Nederlandse overheid).

- Belga

Op 10 juni 1996 realiseerde het Vlaams Parlement als eerste instelling in België een aansluiting op de Belga-informatiedienst via het eigen netwerk.

- Central Station

In de periode april-juli 1996 heeft de Informatheek als test-site gefungeerd voor Central Station, de gezamenlijke elektronische knipselkrant via Internet van de Belgische krantenuitgevers. In de periode augustus-december 1996 was de Informatheek van het Vlaams Parlement een van de eerste officiële gebruikers. Dat veelbelovende initiatief is door problemen rond de auteursrechten in december 1996 door de uitgevers stopgezet.

Audiovisuele collectie

De uitbouw van een audiovisuele collectie bevindt zich nog in een beginstadium. Op voorafgaand verzoek kan de Informatheek instaan voor opnames van nieuwsuitzendingen. In de mediatheek zijn tv, video, radio, cd- en cassettespeler ter beschikking gekomen van de gebruikers.

3.1.3 Libis-Net

De Informatheek van het Vlaams Parlement is één van de partners van Libis-Net, het grootste Belgische geautomatiseerde bibliotheeknetwerk van wetenschappelijke en speciale bibliotheken. Enkele vernieuwingen uit de afgelopen periode:

- Vanaf 1995 verlopen de bestellingen voor boeken via de acquisitiemodule; daardoor zijn alle bestellingen meteen zichtbaar in de catalogus.
- Het volledige geautomatiseerde bezit van de meeste Belgische wetenschappelijke en speciale bibliotheken (met onder andere het bezit van de Informatheek van het Vlaams Parlement) is vanaf september 1996 beschikbaar op cd-rom. Onder de benaming Union Catalogue of Belgian Research Libraries (Collectieve Catalogus van Belgische Onderzoeksbibliotheken) is einde 1997 een tweede editie verschenen. Een derde editie is gepland voor het najaar van 1999.
- De collectieve libis-net-catalogus (met onder andere het bezit van de Informatheek van het Vlaams Parlement) was al geruime tijd in een elementaire vorm raadpleegbaar via Internet; vanaf 1 januari 1997 is de catalogus onder de

naam IPAC (Internet Public Access Catalogue) met een volledig vernieuwde internet-interface beschikbaar. Na een tweede versie in de loop van 1997, is vanaf begin 1998 een verbeterde derde versie van de ipac ontwikkeld.

3.1.4 Internet

Internet speelt een steeds grotere rol in de werking van de Informatheek van het Vlaams Parlement. Vanaf 1995 maakt de Informatheek al gebruik van het Internet voor zijn opzoekings- en documentatietaken. In het parlementair jaar 1997-1998 zijn de ontwikkelingen rond Internet in een stroomversnelling geraakt.

Internetproject

Op 1 juli 1997 heeft het Bureau zijn goedkeuring gehecht aan de uitbouw van een omvattend Internetproject voor het Vlaams Parlement. Elders in dit hoofdstuk wordt uitgebreid ingegaan op dat project (zie *1. Nieuwe media*).

Catalogus

De catalogus van de Informatheek, die deel uitmaakt van de collectieve catalogus van het bibliotheeknetwerk Libis-Net, is sinds begin 1998 in een vernieuwde vorm (versie 3) via het Internet raadpleegbaar. Het adres van deze IPAC (Internet Public Access Catalogue) is: <http://access.libis.kuleuven.ac.be/libis-ipac/v3/lbscheck?Language=N&Options=guest&>

3.1.5 Dienstverlening

De vragen naar gespecialiseerde informatie en documentatie zijn met de eerste rechtstreekse verkiezing en de talrijke vernieuwingen van het Vlaams Parlement sterk toegenomen. Steeds meer ontwikkelt de Informatheek zich tot een elektronische informatieverstrekker. Het raadplegen van elektronische databanken ten behoeve van de gebruiker en de directe beschikbaarstelling van die databanken aan de gebruiker kent een gestaag groeiende omvang.

Externe bezoekers hebben na telefonische afspraak ook toegang tot de Informatheek, op voorwaarde dat de Informatheek van het Vlaams Parlement de enige of de eerst in aanmerking komende instelling is waar de gevraagde informatie raadpleegbaar is. Van deze gelegenheid wordt door individuele burgers en allerlei maatschappelijke organisaties in toenemende mate gebruikgemaakt.

3.1.6 Huisvesting

Vanaf mei 1998 is de Informatheek gehuisvest in een volledig nieuwe ruimte op de begane grond van het Huis van de Vlaamse volksvertegenwoordigers aan de Regentlaan 43-44. Die nieuwe behuizing is niet alleen groter, aantrekkelijker en beter gelegen dan de vroegere ruimte, maar is vooral ook geschikter om de gebruikers op een professionele manier te ontvangen en te ondersteunen.

Bij de opening van het Vlaams-Parlementsgebouw op 16 maart 1996 werd ook de Anna Bijnsaal in gebruik genomen. In deze lees-, studie- en ontmoetingsruimte verzorgt de Informatheek dagelijks voor de volksvertegenwoordigers een ruim aanbod van de dag- en weekbladen. Vanaf 10 juni 1996 is in de Anna Bijnsaal ook een werkstation aanwezig waarop de leden online en in real-time de berichten van de Belga-informatiedienst kunnen raadplegen, downloaden en afdrukken.

3.2 Archief- en biografische dienst

De archiefdienst staat in voor het bewaren, selecteren, ontsluiten en beschikbaar stellen van de archiefbescheiden van het Vlaams Parlement. De biografische dienst staat in voor het verzamelen en bewaren van biografische informatie over de leden en de oud-leden, en voor de publicatie van het Biografisch Lexicon van het Vlaams Parlement.

3.2.1 Archiefdienst

De archiefdienst ordende en beschreef de archiefbescheiden van de afdelingen Plenaire Vergadering (79 pagina's), Commissies (162 pagina's), Infrastructuur en Aankoop (453 dossiers), de directie Informatie, Studie en Advies (61 dossiers) en de Griffier (781 dossiers).

De archiefinventarissen Plenaire Vergadering en Commissies zijn ook raadpleegbaar op het interne netwerk van het Vlaams Parlement.

Het archiefreglement is wat openbaarheid en overdracht van archieven betreft, aangepast als gevolg van de besprekingen over de verfijning van de democratie. Het nieuwe reglement werd in juli 1997 goedgekeurd.

Er wordt sinds maart 1996 een audioarchief aangelegd met de geluidsopnames van de plenaire vergaderingen en de commissievergaderingen. De geluidsopnames worden wekelijks opgeslagen op

magneto-optische schijven (ca. 30 schijven per jaar).

Voor de commissie Staatshervorming en Algemene Zaken werd een algemene oriëntatie-nota over de huidige archiefproblematiek in Vlaanderen opgesteld en regelmatig bijgewerkt.

De archiefdienst is tijdens de eerste maanden van 1998 met alle archiefbescheiden verhuisd van het Paleis der Natie naar de Regentlaan 43-44. De archiefbescheiden werden in een nieuwe archiefruimte geplaatst en er werd een nieuw magazijnplan en een nieuwe magazijnstaat opgesteld.

3.2.2 Biografische dienst

In december 1995 werd voor de eerste keer een biografisch lexicon over de Vlaamse Volksvertegenwoordigers gepubliceerd: *Biografisch Lexicon van het Vlaams parlement 1995*. In januari 1997, januari 1998 en december 1998 werden jaarlijkse addenda op het Biografisch Lexicon van het Vlaamse Parlement gepubliceerd.

De recentste gegevens van het Biografisch Lexicon zijn ook raadpleegbaar op de website van het Vlaams Parlement.

4. Boeken

In de voorbije legislatuur verschenen er drie boeken onder auspiciën van het Vlaams Parlement.

4.1 Verkiezing en samenstelling van het Vlaams Parlement

In de aanloop naar de verkiezingen van 13 juni 1999, nam de Juridische Dienst van het Vlaams Parlement het initiatief om, ten behoeve van de parlementaire gemeenschap, een inventaris te maken van aandachtspunten in verband met het juridisch-technische verloop van de verkiezing, de samenstelling en de installatie van een nieuw parlement.

Wat aanvankelijk opgevat was als een intern werk-instrument voor de parlementaire gemeenschap, groeide uit tot het boek '*Verkiezing en samenstelling van het Vlaams Parlement*'. Het werk werd uitgegeven in samenwerking met de uitgeverij Kluwer Rechtswetenschappen. De auteurs maken deel uit van de Juridische Dienst van het Vlaams Parlement: Luk Van Looy, Miëtte Baeteman, Guy Cloots, Michiel Elst en Yves Van de Steen. Op

9 maart 1999 stelde de voorzitter van het Vlaams Parlement, Norbert De Batselier, het boek officieel voor aan de pers.

Het grootste deel van het boek handelt over de verkiezing van het Vlaams Parlement, en beschrijft de kies- en verkiesbaarheidsvoorwaarden, het 'Vlaamse' kiesstelsel, de wetgeving inzake verkiezingsuitgaven, en de regeling van het taalgebruik bij de verkiezingen. Het hoofdstuk dat gewijd is aan het kiesstelsel, vormt de kern van het boek en beschrijft op gedetailleerde wijze de verschillende stappen in de verkiezingsprocedure, te beginnen bij de voordracht van de kandidaten, tot en met de beëdiging van de kandidaten die uiteindelijk verkozen worden.

In enkele kortere hoofdstukken wordt stilgestaan bij de draagwijdte van een aantal belangrijke begrippen (parlementair mandaat, zitting, legislatuur, ...) en procedures (onderzoek geloofsbrieven, verkiezing van het Bureau,...) die samenhangen met de installatie van een nieuw parlement.

Tot slot wordt een omvangrijk deel van het boek gewijd aan het statuut van de Vlaamse volksvertegenwoordigers. Het bevat onder meer bijdragen over de parlementaire onverenigbaarheden (inclusief een uitgebreide opsomming), de parlementaire immuniteiten (onverantwoordelijkheid en onschendbaarheid), de wetgeving inzake de vermogensaangifte en de Deontologische Code die van toepassing is op de Vlaamse volksvertegenwoordigers.

4.2 *Ontstaan en groei van het Vlaams Parlement 1970-1995*

Ontstaan en groei van het Vlaams Parlement 1970-1995 is een historische studie over de wording van de Vlaamse wetgevende assemblee door Martine Goossens, ambtenaar bij het Vlaams Parlement en doctor in de geschiedenis. Het is een standaardwerk van 475 bladzijden, dat werd uitgegeven door het Vlaams Parlement en de uitgeverij Pelckmans, Kapellen. Het boek werd voorgesteld op een persvoorstelling op 12 oktober 1995. Het Vlaams Parlement bezorgde een exemplaar aan al zijn oudleden, aan de zetelende Vlaamse volksvertegenwoordigers en aan de Vlaamse leden van het federale Parlement. Het boek is te koop in de boekhandel.

4.3 *Het Vlaams Parlement*

Eind 1996 bracht uitgeverij Lannoo, Tielt onder auspiciën van het Vlaams Parlement het geïllustreerde werk *Het Vlaams Parlement* op de markt (tekst van Martine Goossens, foto's van Marnix Van Esbroeck). Het is een kijkboek dat in de talrijke kunstfoto's en illustraties een confrontatie biedt tussen architectuur en fotografie. De doorsnee lezer vindt er basiskennis over de opdracht en de werking van het Vlaams Parlement. Het kunstboek is het relatiegeschenk bij uitstek geworden van het Vlaams Parlement. Het bestaat ook in het Frans, het Engels, het Duits en het Spaans. Het is te koop in de boekhandel.

Hoofdstuk V

De mensen en de middelen van het Vlaams Parlement

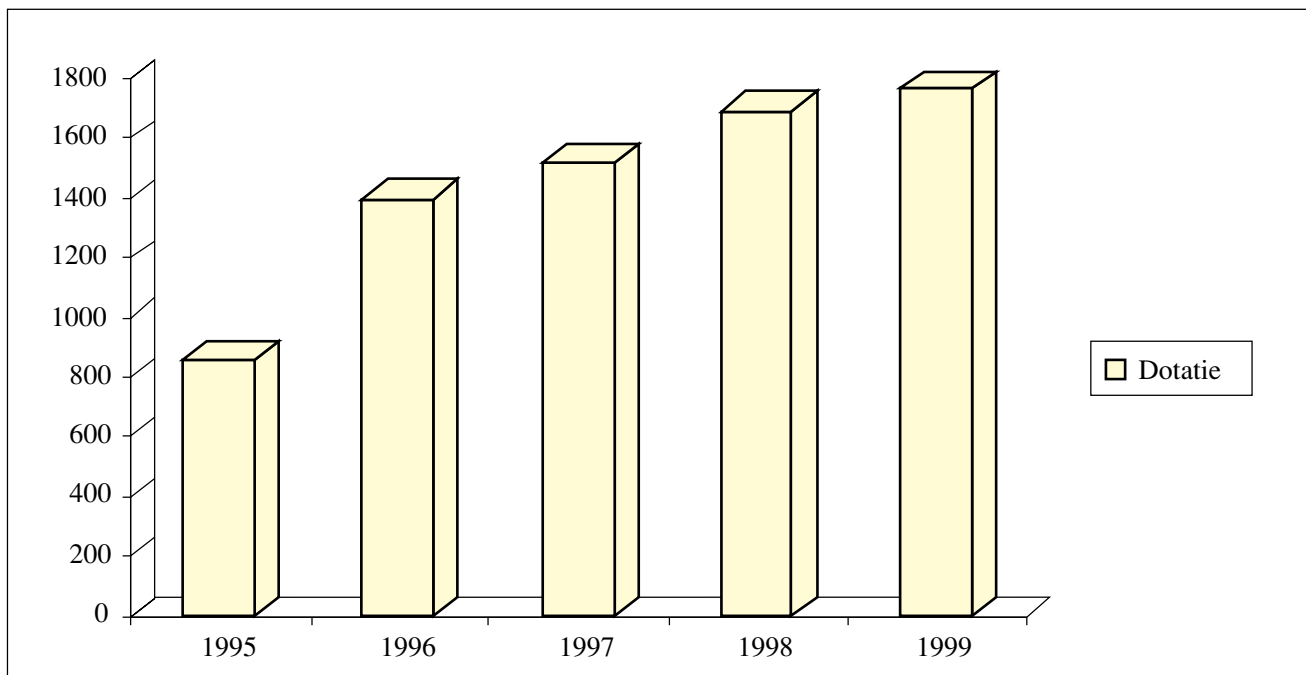
1. De werkingsbegroting van het Vlaams Parlement

In Tabel 61 en Grafiek 31 vindt u hoeveel de dotatie voor de gewone uitgaven van het Vlaams Parlement op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap (art. 0101) tijdens de voorbije legislatuur bedroeg.

Tabel 61 : Werkingsbegroting van het Vlaams Parlement

1995	858.400.000 frank
1996	1.396.000.000 frank
1997	1.513.000.000 frank
1998	1.691.200.000 frank
1999	1.760.000.000 frank

Grafiek 31: Werkingsbegroting van het Vlaams Parlement

De stijging van de dotatie verliep parallel met de groei van het Vlaams Parlement. De dotatie voor 1995 was lager omdat de Vlaamse volksvertegenwoordigers toen voor het eerst werden verkozen. Hun parlementaire vergoeding en de salarissen van hun medewerkers moesten pas vanaf juni 1995 worden betaald. In de loop van 1996 werd het nieuwe Vlaams-Parlementsgebouw in gebruik genomen. Het jaar 1997 was dus budgettair het eerste echt volledige jaar. De verdere ontwikkeling tot zelfstandige instelling maakte een personeelsuitbreiding noodzakelijk.

In 1998 werden ook de kosten voor het Kinderrechtencommissariaat en de Ombudsdienst in de werkingsbegroting opgenomen.

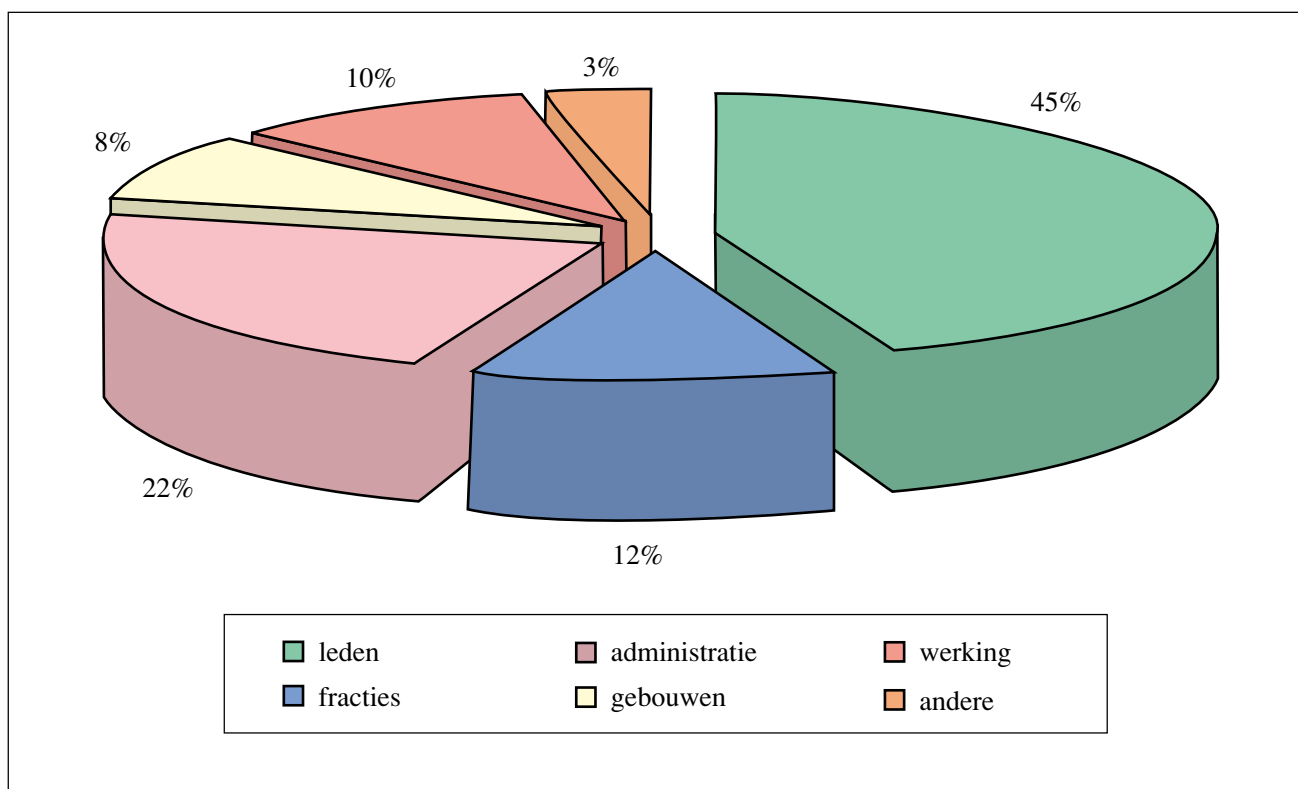
Daarnaast werd ieder jaar een buitengewone dotatie voor werken, leveringen en diensten voor de huisvesting van het Vlaams Parlement uitgetrokken. Die dotatie bedroeg telkens ongeveer 225.000.000 frank. Dat bedrag wordt gestort in een reservefonds dat de renovatiewerken aan het toekomstige Huis van de Vlaamse Volksvertegenwoordigers moet bekostigen.

De rekening van de gewone uitgaven, verminderd met de overdracht van de 225 miljoen voor de huisvesting, bedroeg in 1998 1.603.845.813 frank. De verdeling van de uitgaven vindt u in Tabel 62 en Grafiek 32.

Tabel 62 : Verdeling van de uitgaven van het Vlaams Parlement (1998)

Parlementsleden en hun medewerkers	707.690.813 frank
Politieke fracties en hun personeel	194.423.646 frank
Ambtenaren van het Vlaams Parlement	355.898.535 frank
Gewone kosten voor gebouwen	131.550.030 frank
Werkingskosten	159.057.562 frank
Andere kosten	55.225.227 frank

Grafiek 32: Verdeling van de uitgaven van het Vlaams Parlement (1998 – in %)

De rekening van het Vlaams Parlement wordt gecontroleerd door het Rekenhof. Zij werd steeds fundamenteel in orde bevonden.

2. De gebouwen van het Vlaams Parlement

2.1 *Het Vlaams-Parlementsgebouw*

Met de officiële opening van het Vlaams-Parlementsgebouw op zondag 17 maart 1996 werd het restauratie- en renovatieproject van het oude Hôtel des Postes et de la Marine (gebouwd in de periode 1895-1905) tot een modern parlementair vergadercomplex afgesloten.

De restauratie- en renovatiewerken - met een gezamenlijke waarde van 1,7 miljard frank - gebeurden volgens een ontwerp van de architecten Willy Verstraete (Arrow/Gent) en Jozef Fuyen (Architectenbureau Fuyen/Antwerpen). In het nieuwe parlementsgebouw bevinden zich vergaderzalen en kantoren voor de fracties en een aantal diensten van het Algemeen Secretariaat.

Na de ingebruikname werden vooreerst de kinderziekten weggewerkt. In de loop van 1997 werden de installaties definitief opgeleverd. Sindsdien werd veel aandacht besteed aan de verdere uitbouw van de uitrusting. Zo werd ondermeer het meubilair van de vergaderzalen uitgebreid en aangepast aan de behoeften van pers en bezoekers. In 1998-99 werd ondermeer het milleniumprobleem in de computerinfrastructuur aangepakt. Ook werden projecten gestart om de akoestiek in de plenaire zaal te optimaliseren en het Peristilium toegankelijk te maken voor rolstoelgebruikers. Infrastructuurwerken zorgden voor een sterk verbeterde GSM-ontvangst, zodat voortaan in onder meer De Schelp GSM-gesprekken mogelijk zijn. Tevens werd in het Koffiehuis, de Anna Bijnszaal, de Zuilenzaal, de Bureauzaal en de Wouterszaal een vaste verticale bekabeling gelegd, zodat daar gemakkelijker media-evenementen kunnen plaats vinden.

2.2 *De (voorlopige) huisvesting van de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de diensten*

Tijdens de voorbije legislatuur verhuisden de Vlaamse volksvertegenwoordigers en het personeel van het Algemeen Secretariaat naar een nieuwe, voorlopige huisvesting in afwachting van de transformatie van het Postchequegebouw tot Huis van de Vlaamse Volksvertegenwoordigers. Door de groei van het personeelsbestand en de integratie van de Vlaamse Ombudsdienst en het Kinderrechtencommissariaat in het Vlaams Parlement was de oude huisvesting in het Paleis der Natie immers niet meer voldoende. De versnippe-

ring over verschillende lokaties had een remmende werking op het vlot functioneren en communiceren van de diensten. Daarom werd beslist om een structurele oplossing te zoeken en een aantal nieuwe gebouwen te huren. Het Paleis der Natie werd volledig verlaten.

In het gebouwencomplex aan de Regentlaan 45-46 en Hertogstraat 83 werd het personeel van het Algemeen Secretariaat gegroepeerd. Het pas door de eigenaar gerenoveerde complex aan de Regentlaan 43-44 werd de nieuwe huisvesting van de Vlaamse volksvertegenwoordigers en tevens de ideale lokatie voor de informatheek en het archief van het Vlaams Parlement. Het Kinderrechtencommissariaat en de Ombudsdienst namen hun intrek in het gebouw Hertogstraat 67, dat in verbinding staat met de Regentlaan 43-44. Alle gehuurde gebouwen zijn aanpalend en beschikken ook over eigen ondergrondse parkeergelegenheid.

2.3 *De renovatie van het voormalige Postchequegebouw*

De renovatie van het voormalig Postchequegebouw kwam de voorbije jaren op kruissnelheid. In 1995 en 1996 werden een aantal noodzakelijke voorbereidende stappen ondernomen. Allereerst werd na een offerte-aanvraag het bureau Berenschot-Osborne aangesteld als bouwprojectmanager belast met de haalbaarheidsstudie van de renovatie, het opstellen van het ruimtelijk en technisch behoeftenprogramma, het vervolledigen van de asbestinventarisatie van het gebouw en het opvolgen van de asbestsanering. In het najaar van 1996 werden de asbestsanering en de bijhorende sloopwerken aanbesteed. Na lange besprekingen met de vergunningverlenende overheden werd in het voorjaar van 1998 met de uitvoering gestart door de TV Renotec-Van Laere. De uitvoering verliep volgens strenge voorschriften op het gebied van veiligheid en milieu, in nauw overleg en onder toezicht van het Brussels Instituut voor Milieubeheer. Als gevolg daarvan werd het Postchequegebouw voor het publiek en het personeel van het Vlaams Parlement hermetisch afgesloten. De asbestverwijdering werd half september 1999 beëindigd.

In het voorjaar van 1997 werd na een offerte-aanvraag het bureau Coppée-Courtoy aangesteld als bouwprojectmanager voor de tweede fase van de renovatie. Het Vlaams Parlement organiseerde een internationale anonieme ontwerpwedstrijd. Op voordracht van een internationale jury werd in juli 1997 de Groep Planning aangesteld als ontwerper

voor de renovatie van het Postchequegebouw tot Huis van de Vlaamse volksvertegenwoordigers. In het najaar van 1997 werd het contract tussen het Vlaams Parlement en de ontwerper afgerond en goedgekeurd. Het dossier voor de bouw- en milieuvergunningsaanvraag werd ingediend in het najaar van 1998. Ondertussen werd het gebouw volledig opgemeten en werden de noodzakelijke veiligheids- en beschermingswerken aan de gevel en rond het gebouw uitgevoerd.

Omdat delen van het gebouw voorkomen op de bewaarijst van te beschermen monumenten werd ook voortdurend overleg gepleegd met de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschapen over de concrete invulling van de restauratie van het gebouw.

Begin mei 1999 werd het definitieve ontwerp, de volledige aanbestedingsbundel (bestek en plannen) en de bijhorende kostenraming goedgekeurd door het Vlaams Parlement. De aanbesteding gebeurt na een oproep voor kandidaten op Europees niveau. Na een analyse van de ingediende kandidaatstellin-

gen zijn 13 firma's geselecteerd. Zij werden uitgenodigd om begin augustus 1999 een offerte in te dienen. In principe kunnen de eigenlijke renovatiewerken begin oktober toegewezen worden en nog in 1999 aanvangen.

3. Het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement

3.1 De Directieraad

Het Bureau koos er in 1997 voor om de verantwoordelijkheid en de opdrachten van de Directieraad te vergroten, om zelf beter de hoofdlijnen van het beleid te kunnen sturen. De Directieraad, het ambtelijk bestuursorgaan, wordt voorgezeten door de griffier, en is samengesteld uit de directeur-generaal (sinds 1 april 1997) en de directeurs.

De Directieraad heeft twee belangrijke opdrachten. Enerzijds bereidt hij de dossiers van het Bureau en het Uitgebreid Bureau voor en is hij verantwoorde-

De leden van de Directieraad (juli 1999). Van links naar rechts: Kris Van Esbroeck, directeur Externe Relaties en Intern Beheer, Rudy Van Eysendeyk, directeur-generaal, Gaston Denayer, griffier, Yves Van de Steen, directeur Informatie, Studie & Advies en René Coppens, directeur Decreetgeving.

lijk voor de vlotte uitvoering van de beslissingen van het Bureau en het Uitgebreid Bureau. Daarnaast heeft de Directieraad eigen bevoegdheden, waarvan er een aantal vroeger door het Bureau werden uitgeoefend. De bevoegdheden van de Directieraad worden omschreven in een delegatiebesluit dat, na advies van het Rekenhof, op 13 juli 1998 door het Bureau werd goedgekeurd. De gedelegeerde bevoegdheden betreffen voornamelijk personeelsaangelegenheden en de praktische organisatie van de werkzaamheden van het Algemeen Secretariaat.

De Directieraad vergadert in principe elke week. Zoals blijkt uit Tabel 63, vertoont de vergaderfrequentie een licht dalende trend. Die is mede het gevolg van een toenemende vergaderefficiëntie.

Tabel 63: Vergaderfrequentie van de Directieraad.²²

Jaar	Aantal	Uren
BZ 1995	9	
1995-1996	61	
1996-1997	56	
1997-1998	46	113
1998-1999	41	80,40

3.2 De organisatorische vernieuwing van het Algemeen Secretariaat

3.2.1 Organisatorische evolutie

Tijdens de eerste legislatuur van het rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement werd definitief vorm gegeven aan de organisatie van het Algemeen Secretariaat.

Het geheel van de ondersteunende diensten van de Vlaamse Raad, zoals ze in de periode van het dub-

belmandaat geleidelijk waren gegroeid, werd vlak voor die eerste rechtstreekse verkiezing van 21 mei 1995 door een extern bureau doorgelicht. Het was toen de bedoeling na te gaan of de bestaande organisatie de taakuitbreiding zou aankunnen die het autonome Vlaams Parlement met zich zou meebrengen. De doorlichting mondde uit in een voorstel tot een nieuwe structuur en een nieuwe personeelsformatie van de organisatie.

Modernisering en organisatorische opbouw gingen in de periode 1995-1999 hand in hand. De organisatie groeide in een eerste fase van 75 naar 120 medewerkers. Het aantal personeelsleden is uiteindelijk tot 198 (in 1999) aangegroeid, de 5 medewerkers van het Kinderrechtencommissariaat en de 10 medewerkers van de Vlaamse ombudsdienst niet meegeteld. Die sterke aangroei is vooral toe te schrijven aan de duidelijke kwantitatieve en kwalitatieve toename van de parlementaire activiteit. De personeelssterkte is op dit aantal gestabiliseerd.

De organisatorische structuur, zoals ze na de doorlichting was uitgetekend, was gebaseerd op een indeling in drie directies: “Decreetgeving”, “Informatie, Studie en Advies” en “Intern Beheer en Logistiek”. “Externe Relaties”, de public-relationsfunctie in het Vlaams Parlement, werd een stafdienst die direct onder de secretaris-generaal ressorteerde. Elke directie groepeerde een aantal afdelingen met een duidelijk omschreven functie.

Die structuur heeft in de loop van de legislatuur weinig wijzigingen ondergaan. Bij de laatste organisatorische herschikking is de stafdienst “Externe Relaties” geïntegreerd in de Directie Intern Beheer en Logistiek, die sindsdien “Directie Externe Relaties en Intern Beheer” heet. De afdeling Financiën is omgevormd tot een stafdienst “Interne Controle en Financiën” die rechtstreeks onder het management ressorteert en die dus niet langer onderdeel is van een directie.

²² De vergaderduur van de Directieraad wordt pas sinds het midden van het zittingsjaar 1996-1997 genoteerd.

ORGANISATIESCHEMA

Secretariaat-generaal Secretaris-generaal 2 medewerkers Stafdienst Interne Controle en Financiën Staffunctionaris/rekenplichtige 3 medewerkers Directoraat-generaal Directeur-generaal 2 medewerkers	Directie Decreetgeving Directeur 1 medewerker Afdeling Openbare Vergadering Afdelingshoofd 7 medewerkers <i>Dienst Handelingen</i> 1 medewerker 18 deeltijdse medewerkers (2/3) <i>Dienst Beknopt Verslag</i> 9 deeltijdse medewerkers (2/3) Afdeling Commissies Afdelingshoofd 15 medewerkers Afdeling Decreetgevend Secretariaat 14 medewerkers <i>Drukkerij, documenten en verzending</i> 9 medewerkers
Secretariaat-generaal Secretaris-generaal 2 medewerkers Stafdienst Interne Controle en Financiën Staffunctionaris/rekenplichtige 3 medewerkers Directoraat-generaal Directeur-generaal 2 medewerkers	Directie Externe Relaties en Intern Beheer Directeur 2 medewerkers 2 artsen (halfijds) 1 medewerker H.R.M. 6 medewerkers Externe Relaties Afdeling Personeel en Organisatie Afdelingshoofd 6 medewerkers Afdeling Leden Afdelingshoofd 3 medewerkers Afdeling Infrastructuur en Aankoop Afdelingsverantwoordelijke Afdelingshoofd 11 medewerkers Afdeling Onthaal Afdelingshoofd Hoofdkamerbewaarder 34 medewerkers 7 deeltijdse medewerkers (2/3)
	Directie Informatie, Studie en Advies Directeur 1 medewerker Afdeling Informatheek en Archief Afdelingshoofd <i>Informatheek</i> 10 medewerkers <i>Archief</i> 2 medewerkers Afdeling Informatica Afdelingshoofd 8 medewerkers Afdeling Studie en Advies Afdelingshoofd <i>Taaladvies</i> 4 medewerkers <i>Juridisch Advies</i> 5 medewerkers

De modernisering van het Algemeen Secretariaat kreeg zijn beslag door de implementatie van een aantal managementsprincipes en door het van kracht worden van een nieuw personeelsstatuut.

3.2.2 Implementatie van Managementsprincipes

a. Responsabilisering en delegatie

Het principe van de responsabilisering van de medewerkers van het Algemeen Secretariaat en de daaruit voortvloeiende delegatie van bevoegdheden van het Bureau naar de ambtenaren is de belangrijkste evolutie in de organisatorische cultuur tijdens de afgelopen periode.

Sinds het begin van de legislatuur is de Directieraad de dagelijkse leiding van het Algemeen Secretariaat. De Directieraad werkt enerzijds beleidsvoorbereidend en geeft anderzijds het goedgekeurde beleid gestalte.

Om dat praktisch te realiseren is het “delegatiebesluit” uitgewerkt. Een aantal beleidsdomeinen blijven tot de exclusieve bevoegdheid van het Bureau, de politieke leiding van het Vlaams Parlement, behoren. Een belangrijk deel van de dagelijkse beslissingen kunnen door dat delegatiebesluit nu echter autonoom door de ambtelijke leiding van het Algemeen Secretariaat worden genomen. Met andere woorden, een groot deel van de beleidsbevoegdheid wordt gedelegeerd van het politieke beslissingsniveau naar de ambtenaren zelf.

Met de delegatie is onlosmakelijk het principe van de responsabilisering verbonden. Dat betekent dat wanneer er bevoegdheden worden gedelegeerd, de opdrachthouder ook verantwoordelijk is voor de goede uitvoering van die bevoegdheden. De realisatie van de opdrachten moet dus regelmatig aan de opdrachtgever worden gerapporteerd. Er wordt tenslotte geëvalueerd of de opdracht goed is uitgevoerd.

b. Managementscyclus met jaarplanning

Het principe van de responsabilisering wordt sinds 1997 praktisch ingevuld door het maken van een jaarplan. Jaarlijks wordt door het Algemeen Secretariaat een plan opgesteld van doelstellingen voor het lopende werkjaar. Dat wordt zoveel mogelijk ingebed in een strategisch langetermijnplan. Elk jaarplan sluit aan op de verwezenlijkingen van het vorige.

In de managementscyclus wordt elk jaarplan tussentijds geëvalueerd en bijgestuurd. Na het werkjaar wordt het volledig geëvalueerd, en op grond van de evaluatie wordt het volgende jaarplan opgesteld. De algemene organisatorische jaarplanning wordt in directie- en afdelingsplannen vertaald. In laatste instantie wordt voor elk personeelslid een geïndividualiseerd jaarplan gemaakt, dat in de organisatiedoelstellingen wordt ingepast.

c. Evaluatie van ambtenaren

Sinds het werkjaar 1998 is de individuele jaarplanning ingevoerd, met daaraan gekoppeld de jaarlijkse individuele functioneringsevaluatie.

Het evaluatiesysteem waarvoor het Algemeen Secretariaat heeft gekozen, is zo weinig mogelijk formalistisch en vooral resultaatgericht. Een individueel jaarplan komt tot stand in een planningsgesprek tussen chef en medewerker en bevat een aantal afspraken op drie domeinen : functierealisatie, attitudes en persoonlijke ontwikkeling. De jaarlijkse evaluatie gaat uitsluitend over de realisatie van die afspraken. Op grond daarvan kunnen conclusies worden getrokken voor het volgende jaarplan en kunnen nieuwe afspraken worden gemaakt.

In elk geval is het systeem van functioneringsevaluatie en individuele jaarlijkse planning gericht op het verbeteren van de functionering van zowel de medewerker als van het team waarin hij of zij meedraait.

3.2.3 Personeelsstatuut

Om de organisatorische basis van dit alles te verankeren was een modern statutair kader voor de ambtenaren van het Vlaams Parlement noodzakelijk. Gedurende het gehele bestaan van de ambtelijke organisatie die eerst de Cultuurraad van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en later de Vlaamse Raad ondersteunde, is het personeelsstatuut van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van toepassing geweest. Tijdens deze legislatuur is gewerkt aan dat eigen statutair kader.

De principes die hierboven zijn geschetst - responsabilisering, delegatie van bevoegdheden, planning en evaluatie - vormden het denkkader bij het opstellen van dat nieuwe statuut. Daarnaast was er de bekommernis om het parlementaire ambtenarenstatuut nauw te laten aansluiten bij het gangbare ambtenarenrecht. Dat betekende dat inspiratie is

opgedaan bij het zogenaamde APKB²³ en vooral bij de rechtspositieregeling van de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap.

Het Statuut van het Personeel van het Algemeen Secretariaat is tot stand gekomen na een lange interne voorbereiding door een werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van het Bureau, van het personeel en van het management. Het Vlaams Parlement keurde de tekst op 15 december 1998 goed en op 1 januari 1999 werd het nieuwe statuut van kracht.

Het nieuwe statuut maakt van de afdeling het organisatorische scharnierpunt van het Algemeen Secretariaat. Iedere medewerker is in zijn afdeling in de eerste plaats een teamlid, dat samenwerkt met zijn collega's om duidelijke organisatorische doelstellingen te verwezenlijken. Het afdelingshoofd is daarbij de teamleider. In de toekomst worden leidinggevers dan ook essentieel op leidinggeven- de capaciteiten geselecteerd.

Tegelijkertijd wordt aandacht besteed aan de mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling van alle personeelsleden. Dat vertaalt zich onder andere in statutair vastgelegde principes over opleiding en bijscholing maar ook in grotere doorstromingsmogelijkheden binnen het Algemeen Secretariaat.

Een aantal rigiditeiten van het APKB, dat in principe niet van toepassing is op de parlementaire ambtenaren, werd bewust vermeden. Toch werd erover gewaakt dat de gehele tekst van het statuut inpasbaar is in het gangbare ambtenarenrecht. Dat is des te belangrijker omdat door een recente wetwijziging de Raad van State bevoegd is geworden om uitspraak te doen over de beroepen tot nietigverklaring van de administratieve handelingen van de wetgevende vergaderingen en hun organen²⁴. Die wetwijziging houdt in dat ook personeelsleden van het Vlaams Parlement beroepen tot nietigverklaring kunnen indienen bij de Raad van State, bij overtreding van de statutaire regels. Op het vlak van de rechtsbescherming van de parlementaire ambtenaren is dat een belangrijke evolutie.

3.3 De Personeelsraad

De Personeelsraad vertegenwoordigt het personeel van het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement en behartigt zijn belangen. Hij wordt verkozen door en uit het personeel voor een periode van drie jaar. De Personeelsraad bestaat uit 9 leden, waarbij elk niveau minimum een vertegenwoordiger heeft. De 5 overige leden worden aangewezen op basis van de algemene verkiezingsuitslag.

Het nieuwe statuut van de Personeelsraad werd goedgekeurd in de Bureauvergadering van 12 mei 1998. Het moet de Personeelsraad meer slagkracht bezorgen in de gewijzigde organisatie van het Algemeen Secretariaat en zijn representativiteit vergroten. De huidige Personeelsraad werd verkozen in juni 1998.

Overeenkomstig zijn statuut bestaat de opdracht van de Personeelsraad er onder meer in om verplichte adviezen te verlenen. Daarenboven kan hij elk probleem dat hij nuttig acht, aankaarten bij het management. Verder heeft de Personeelsraad een vertegenwoordiger in het Sociaal Comité van het Vlaams Parlement.

Een van de belangrijkste projecten van de Personeelsraad was ongetwijfeld het nieuwe personeelsstatuut dat sinds 1 januari 1999 van kracht is. Eind oktober 1998 bracht de Personeelsraad zijn gemotiveerd advies uit over de hele tekst. Om dat op een gefundeerde manier te doen, werd een algemene rondvraag bij het personeel georganiseerd om te peilen naar de standpunten en verzuchtingen. Na de goedkeuring van het statuut organiseerde de Personeelsraad een informatievergadering.

De Personeelsraad streeft naar een zo groot mogelijke openheid tegenover en betrokkenheid van het personeel. In een memorandum wordt teruggeblikt op het voorbije werkjaar en worden de aandachtspunten voor de volgende jaren beschreven.

²³ Algemene Principes Koninklijke Besluit, het KB van 26 september 1994 waarin de krachtlijnen van het administratief statuut van de rijksambtenaren, zowel op het federale als op het deelstaatniveau zijn uitgewerkt.

²⁴ Wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, van de wet van 5 april 1955 inzake de wedden van de ambtsdragers bij de Raad van State, alsook van het Gerechtelijk Wetboek. (BS van 22 juni 1999)

4. De personeelsleden van de politieke fracties en de Vlaamse volksvertegenwoordigers

4.1 De rechtspositieregeling van het politieke personeel

Op 4 mei 1998 richtte het Uitgebreid Bureau een werkgroep op om de bestaande statuten van het politieke personeel te harmoniseren. De werkgroep koos ervoor om die statuten op te splitsen in een rechtspositieregeling en een reglement van toekenning. In de rechtspositieregeling worden de arbeidsvoorwaarden van de politieke medewerkers vastgesteld, in het reglement van toekenning de voorwaarden van toekenning van medewerkers aan de volksvertegenwoordigers en fracties. De plenaire vergadering van het Vlaams Parlement keurde op 15 december 1998 de rechtspositieregeling en het reglement van toekenning van medewerkers goed.

Alle medewerkers worden in dienst genomen op grond van een privaatrechtelijke arbeidsovereenkomst. Het Vlaams Parlement vertrouwt het toezicht op de medewerkers in al zijn facetten toe aan de toezichthouders, namelijk de Vlaams volksver-

tegenwoordigers (ook de voorzitter en de leden van het Uitgebreid Bureau dus) of de fracties.

Omdat de medewerkers van groot belang zijn voor de goede invulling van het mandaat van de verkozenen en voor de goede werking van de fracties, is een duidelijke, stimulerende salarisregeling uitgewerkt. De salarisschalen van het Algemeen Secretariaat dienden als basis. Ook met de anciënniteit die de medewerkers in andere assemblees verworven hebben, wordt door het Vlaams Parlement rekening gehouden. De rechtspositieregeling omvat een duidelijke ontslagregeling.

De rechtspositieregeling trad op 1 januari 1999 in werking.

4.2 Reglement van toekenning

Het reglement van toekenning van medewerkers aan de voorzitter, de leden van het Uitgebreid Bureau, de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de fracties voerde enkele wijzigingen in wat de berekeningswijze van het aantal medewerkers van de fracties betreft. Het treedt in werking op 1 juli 1999. Op hoeveel medewerkers de fracties en volksvertegenwoordigers elk recht hebben, ziet u in Tabel 64.

Tabel 64: De personeelsleden van de politieke fracties en de Vlaamse volksvertegenwoordigers

Voorzitter van het Vlaams Parlement			
Adviseur		1,0	
Eerste directieassistent		1,0	
Secretaris		1,0	
Chauffeur		1,0	
Leden van het Uitgebreid Bureau			
Wetenschappelijk medewerker		1,0	
	Fractiesecretaris	Wetenschappelijk medewerker	Administratief medewerker
Per erkende fractie			
basis	1,0	1,0	1,0
per 4 leden		1,0	
per 1 of 2 leden extra		0,5	
per 3 leden extra		1,0	
per 20 leden			1,0
Niet-erkende fracties			
per 3 of 4 leden		1,0	
per 5 of 6 leden		1,5	
Volksvertegenwoordigers			
Administratief medewerker		1,0	

Een fractie met 23 leden heeft dus recht op één fractiesecretaris, zeven wetenschappelijk medewerkers en twee administratief medewerkers. Vol-

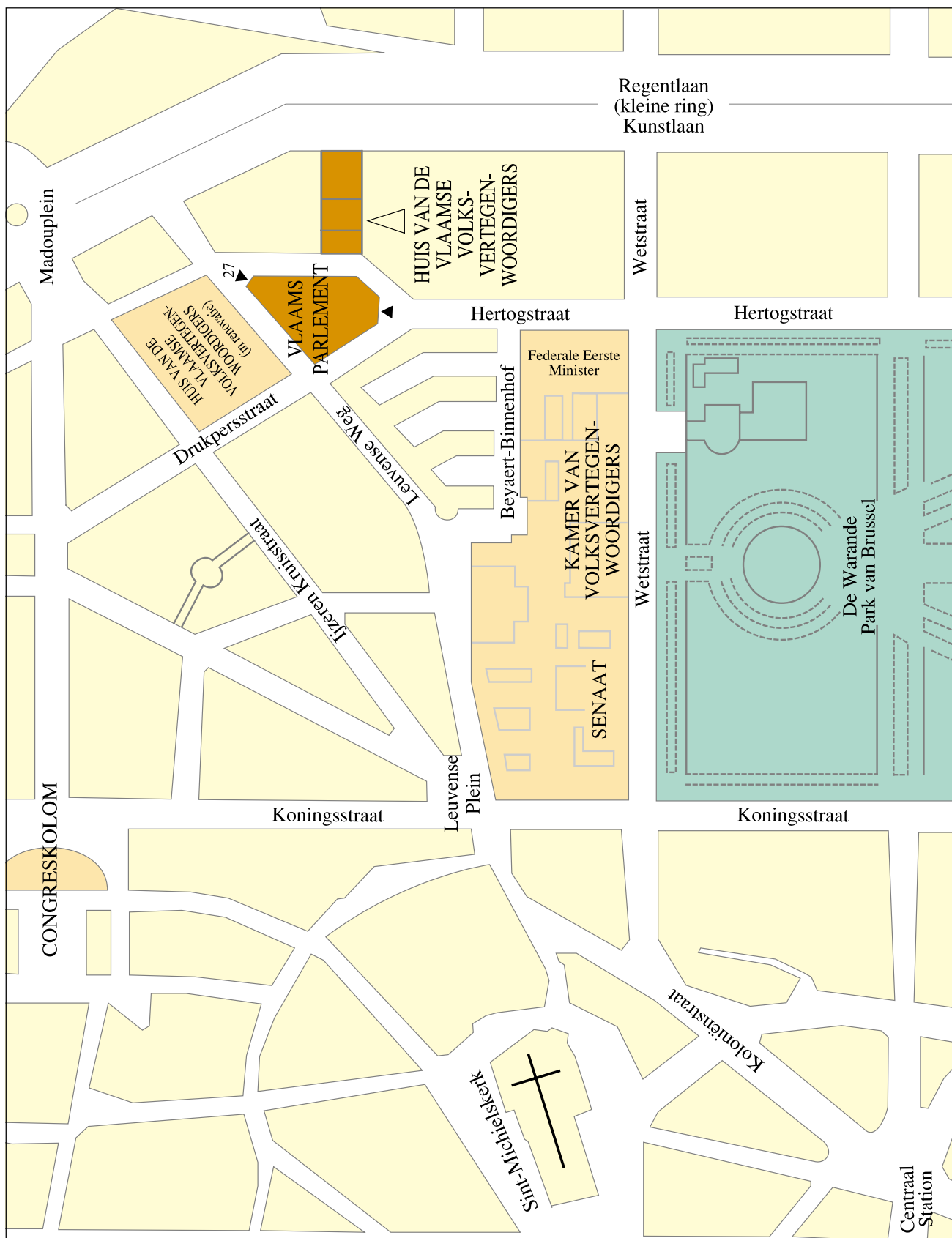
tijdse betrekkingen, op die van adviseur van de voorzitter en fractiesecretaris na, kunnen door twee halftijdse medewerkers worden ingevuld.

Op 13 juni 1999, verkiezingsdag voor de regionale, federale en Europese parlementen, zond de VRT -radio en TV rechtstreeks tussen 16 en 24 uur de verkiezingsshow uit vanuit het Vlaams Parlement. In het spoor van de VRT volgden 300 verslaggevers van tientallen andere media. Het slotdebat van de partijvoorzitters in de Koepelzaal werd gemeenschappelijk door VRT en VTM uitgezonden. Die dag werden meer dan 2.000.000 kijkers in binnen- en buitenland geconfronteerd met beelden vanuit het Vlaams Parlement.

In De Schelp werden tientallen politici geïnterviewd en werden honderden VRT-gasten ontvangen.

Praktische informatie voor het publiek

1. Adres, telefoon en fax van het Vlaams Parlement

Postadres : Vlaams Parlement
1011 Brussel

Bezoekers melden zich aan bij de bezoekersingang van het Vlaams Parlement, Leuvenseweg 27, 1000 Brussel.

Algemeen telefoonnummer : (02) 552 11 11

Algemeen faxnummer : (02)552 11 22

Faxnummer dienst Externe Relaties : (02)513 74 80

E-mail: externe.relaties@vlaamsparlement.be

2. Website

Het Vlaams Parlement beschikt over een eigen website, <http://www.vlaamsparlement.be>. U vindt er actuele informatie over onder meer het parlamentsgebouw, de werking, de parlementaire publicaties en de Vlaamse volksvertegenwoordigers.

3. Bijwonen van openbare vergaderingen

De plenaire vergadering en de commissies vergaderen in principe openbaar. Publiek is welkom. In alle zalen is er een publiekstribune. Zolang er zitplaatsen vrij zijn, worden toehoorders binnengelaten. Belangstellenden melden zich aan bij de bezoekersingang.

Tijdens de vergadering blijven de toehoorders rustig neerzitten. Kamerbewaarders en de veiligheidsdienst, leden van de Militaire Politie, houden daar toezicht op. Op de publiekstribune van de plenaire vergadering krijgen de bezoekers een informatieve folder over wat er gebeurt in de vergaderzaal.

Reserveren hoeft niet, maar kan. U kunt gereserveerde zitplaatsen een week vooraf aanvragen bij de dienst Externe Relaties. Als de werkzaamheden van het parlement dat vereisen, kunnen reservaties eventueel geannuleerd worden.

4. De agenda's van de plenaire vergadering en de commissies

De agenda's vindt u op Cantext, de teletekst van het tweede net van de openbare omroep VRT. Cantextpagina 501 geeft de agenda van de plenaire vergadering. Cantextpagina 502 geeft de agenda van de commissies. Elke wijziging van de agenda wordt onmiddellijk bekendgemaakt.

Diezelfde informatie wordt u ook geboden op de website van het Vlaams Parlement onder de rubriek Actueel: <http://www.vlaamsparlement.be>

Ten slotte publiceert eveneens het Belgisch Staatsblad de agenda's van de plenaire vergadering en de commissies.

5. De publicaties van het Vlaams Parlement

U kunt een abonnement nemen op de publicaties van het Vlaams Parlement. U kunt ook losse nummers bestellen :

- de Stukken (ontwerpen en voorstellen van decreet, voorstellen van resolutie, amendementen, verslagen, moties, lijsten, enzovoort; ook de adreslijsten van de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de Vlaamse ministers worden gepubliceerd als stuk)
- de Handelingen (het woordelijke verslag van de debatten in plenaire vergadering)
- het Beknopt Verslag (een bondig relaas van de plenaire debatten dat daags na de vergadering al beschikbaar is)
- het Bulletin van Vragen en Antwoorden (de schriftelijke vragen van de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de antwoorden van de Vlaamse ministers)

De Stukken kosten 7.500 frank per jaar, de Handelingen 1.000 frank, het Beknopt Verslag 500 frank en het Bulletin van Vragen en Antwoorden 1.000 frank. U maakt het abonnementsgeld over op rekening 000-074244-42 van het Vlaams Parlement, Abonnementenbeheer - Publicaties, 1011 Brussel. Vermeldt u wel welke publicatie u precies wenst.

Voor losse nummers belt u naar de dienst Verzending, (02) 552 34 57.

U kunt de Agenda's en het Beknopt Verslag ook in elektronische vorm (in pdf) toegestuurd krijgen via e-mail. U kunt zich gratis abonneren via de website van het Vlaams Parlement: <http://www.vlaamsparlement.be>

6. *Groepsbezoeken aan het Vlaams Parlement*

Voor een rondleiding kunt u een groepsbezoek aanvragen of kunt u zich aansluiten bij een groepsbezoek. Op een rondleiding krijgt u een omstandige uitleg over de werking en de rol van het Vlaams Parlement. Ook de merkwaardige architectuur van het gebouw en de vele kunstwerken krijgt u te zien onderweg. Het bezoek wordt afgerond met een drankje, aangeboden door het Vlaams Parlement.

Een groepsbezoek moet u twee maanden vooraf reserveren. Bij de dienst Externe Relaties kunt u, telefonisch of per e-mail, de nodige formulieren aanvragen.

Wie niet in groep komt, kan zich aansluiten bij een geboekte groep. Dat kan alleen na telefonische afspraak met de dienst Externe Relaties.

De rondleidingen van het Vlaams Parlement zijn gratis.

7. *Documentatie over het Vlaams Parlement*

7.1 *Een brochure*

Een geïllustreerde brochure geeft in een bevattelijke stijl inzicht in de rol en de werking van het Vlaams Parlement. Ook voor gebruik op school is die publicatie geschikt. U krijgt de brochure gratis bij de dienst Externe Relaties. Zij is eveneens beschikbaar in het Frans, Engels, Duits en Spaans.

7.2 *Een standaardwerk*

Het boek *Ontstaan en groei van het Vlaams Parlement, 1970-1995* van Martine Goossens is een wetenschappelijke studie over de geschiedenis van het Vlaams Parlement. Het is uitgegeven door het Vlaams Parlement in samenwerking met uitgeverij Pelckmans en is te koop in de boekhandel.

7.3 Een kijkboek

Onder de auspiciën van het Vlaams Parlement publiceert uitgeverij Lannoo het kunstboek *Het Vlaams Parlement*. Het werk besteedt aandacht aan de geschiedenis van het parlement, aan de architectuur van het Vlaams Parlementsgebouw en aan de opdrachten van het Vlaams Parlement in onze federale staat. De auteur is Martine Goossens. De foto's zijn van de hand van Marnix Van Esbroeck.

Het kijkboek is een stijlvol relatiegeschenk en is te koop in de boekhandel.

7.4 Twee video's

U kunt twee video's aanvragen bij de dienst Externe Relaties. De eerste is een informatieve video over de werking van het Vlaams Parlement. De tweede is een video van 75 minuten van de VRT-nieuwsdienst over de historische opening van het Vlaams-Parlementsgebouw.

7.5 Een cd-rom

In samenwerking met de VRT brengt het Vlaams Parlement een dubbel-cd-rom uit, een digitale encyclopedie over het Vlaams Parlement. De eerste cd-rom biedt een geanimeerd en geïllustreerd (beeld)overzicht van de geschiedenis, de rol en de betekenis van het Vlaams Parlement. Ook het Vlaams-Parlementsgebouw, met zijn merkwaardige architectuur en de geïntegreerde kunst, komt driedimensinaal aan bod. Een boeiend spel test de kennis van de gebruiker. Op elk moment kunnen internetgebruikers de link leggen met de website van het Vlaams Parlement.

De tweede cd-rom is een archief-cd-rom en bevat alle publicaties die het Vlaams Parlement heeft uitgegeven sinds de eerste rechtstreekse verkiezingen van 21 mei 1995. Ook hier is er een gemakkelijke verbinding te leggen met de website van het Vlaams Parlement voor de recente publicaties.

De dubbel-cd-rom is te koop bij het Vlaams Parlement. Hij wordt elk jaar geactualiseerd.

7.6 Een verkiezingshandboek

Bij Kluwer Rechtswetenschappen België verscheen het boek *Verkiezing en samenstelling van het Vlaams Parlement*. Het boek biedt 336 bladzijden informatie over de samenstelling en de verkiezing van het Vlaams Parlement en het statuut van de Vlaamse volksvertegenwoordiger. De auteurs maken deel uit van de juridische dienst van het Vlaams Parlement: Luk Van Looy, Miëtte Baeteman, Guy Cloots, Michiel Elst en Yves Van de Steen.

8. Informatheek

- Openingsuren Op zittingsdagen: 9.00 tot einde van zitting
Op andere dagen : 9.00 - 18.00 (vrijdag en tijdens reces: 9.00 - 17.00)
- Bezoekadres Regentlaan 43-44
1000 Brussel
- Postadres Informatheek
Vlaams Parlement
1011 Brussel
- Tel. balie (02)552 90 00 en (02)552 90 90
- Fax (02)552 90 62
- E-mail informatheek@vlaamsparlement.be

9. Kinderrechtencommissaris

De Vlaamse Kinderrechtencommissaris is mevrouw Ankie Vandekerckhove.

- Bezoekadres Hertogsstraat 67-71, 1000 Brussel.
- Postadres Kinderrechtencommissariaat - Vlaams Parlement - 1011 Brussel.
- Telefoon (02)552 98 00
- Fax (02)552 98 01
- E-mail Kinderrechten@vlaamsparlement.be

10. Vlaamse Ombudsdienst

De Vlaamse Ombudsman is de heer Bernard Hubeau.

- Adres Hertogstraat 67-71, 1000 Brussel
- Telefoon (0800) 24050 (gratis nummer)
(02) 552 98 98
- Fax (02) 552 98 50
- E-mail Ombudsdienst@vlaamsparlement.be

COLOFON

Het Jaarverslag van het Vlaams Parlement werd uitgegeven in opdracht van het Bureau. Een kernredactie onder leiding van Externe Relaties verzorgde de uitgave.

<i>Coördinatie, eindredactie en lay-out</i>	Kris Van Esbroeck
<i>Coördinatie, secretaris kernredactie</i>	Pieter Pletinckx
<i>Taalzorg</i>	Geert Craps
<i>Overige leden van de kernredactie</i>	Mieke Creffier, Martine Goossens, Stefaan Mergaerts, Marc Le Bruyn, Marc Lemaitre, John Thielemans, Stephan Vanbosseghem, Hans Van Den Abbeele, Esmeralda Vandierendonck en Paul Vanparys.

Auteurs

Hoofdstuk I	Stefaan Mergaerts, Martine Goossens
Hoofdstuk II, Tekstgedeelte	Hans Van Den Abbeele, Paula Adam, Lut Moulart, Henk Cuypers, Bea Van Ende, Bart Debrabandere, Bart Maddens, Dirk Nuyts, Johan Cuypers, Willy Dirckx, Dirk Mattens, Frank Ornelis, Rik Berquin, Marc Beckers, Esmeralda Vandierendonck, Stefaan Mergaerts, Mieke Creffier, René Coppens
Hoofdstuk II, Tabellen en Grafieken	Esmeralda Vandierendonck, Stephan Vanbosseghem, Marc Beckers, Peter Van Beeck, Geert Verbruggen
Hoofdstuk III	Bart Maddens, Martine Goossens
Hoofdstuk IV	Nan van Zutphen, Esmeralda Van Dierendock, Bart Martens, Marc Lemaitre, Pieter Pletinckx, Luc Van Looy
Hoofdstuk V	Jozef Verhaegen, Peter De Decker, Martine Goossens, Marc Le Bruyn, Johan Borremans, Ann Peeters, Trees Reynaert

De bijlagen kwamen tot stand dank zij de medewerking van:

Stijn Berckmans, Olivier Bisback, Marc Cordy, Nadine De Clercq, Karel Degryse, Diane De Wachter, Mieke Holvoet, Bart Maddens, Johan Peetersille, Pieter Pletinckx, Guy Roelandt, Mija Symoens, Peter Van Beeck, Kris Van Esbroeck, Luc Vanpaemel, Marleen Van Steenberge en Geert Verbruggen.

Fotografie

Indufot
Ars Luminis

Druk

Bestuursdrukkerij Schaubroeck, Nazareth

ISBN 90-74302-11-4

Wettelijk Depot-nummer
D/1999/3933/2